

Actua sociaal overleg 2023

Een eigenzinnig weekoverzicht van min of meer opvallende feiten en ontwikkelingen op het vlak van sociaal overleg, sociale conflicten en collectieve arbeidsverhoudingen in de brede zin van het woord. Elke week schuimen we de media af op zoek naar tendensen, feiten en cijfers. Soms met wat vertraging op de actualiteit, een zeldzame keer aangevuld met commentaar, nooit met de pretentie volledig te zijn.

Door Manou Doutrepont en Paul Soete

1

Dit is het laatste weekbericht van dit jaar.

Wij wensen jullie hartverwarmende feesten en een hoopvol nieuw jaar.

Eerstvolgend weekbericht verschijnt op 9 januari 2024.

Actua sociaal overleg 2023 – Het jaaroverzicht

Een eigenzinnig overzicht van het sociaal overleg van 2023. We overlopen de markantste feiten, sociale conflicten of afspraken. Uiteraard is dot helikopterzicht vatbaar voor verbetering en zelfs voor kritiek. Wij zijn zeer geïnteresseerd in reacties.

INTERPROFESSIONEEL OVERLEG

De toepassing van de loonnormwet blokkeerde de conventionele loonsverhogingen maar garandeerde tezelfdertijd de automatische indexering. Dat creëerde hoge spanningen en riskeerde te ontsporen in brede sociale onrust. Het systeem van de koopkrachtpremie was de ventiel die deze spanningen liet ontsnappen. Het kan een trendbreuk worden in de loonvorming. I.p.v. een onderhandelingsmarge te voorspellen voor recurrente loonsverhogingen komt een model van verdeling van winst uit het verleden a.h.v. eenmalige premies, die op de koop toe (para)fiscaalvriendelijk zijn.

Dit jaar organiseerden de vakbonden tien nationale of regionale betogingen die gepaard gingen met stakingen tegen het overheidsbeleid. Het gemiddelde van de laatste acht jaren was 11 nationale of regionale acties per jaar. De hoofdthema's waren de contestatie van de loonnorm en van het wetsontwerp betreffende het gerechtelijk betogingsverbod voor amokmakers.

De Nationale Arbeidsraad publiceerde 58 adviezen en 3 rapporten. De interprofessionele sociale (gespreks)partners sloten 9 cao's. ([NAR](#)) We herhalen graag de commentaar van het VBO: **De sociale partners van de NAR laten opnieuw zien dat ze in staat zijn om punten van gemeenschappelijk belang te identificeren en weloverwogen akkoorden te sluiten over arbeidsrecht, ondanks het manifeste onevenwicht van de teksten die hen werden voorgelegd voor advies.** ([VBO](#))

2

SECTORAAL OVERLEG

LOONONDEREHANDELINGEN 2023-2024

Tijdens het jaar 2023 werden de sectorale afspraken hernieuwd . De koopkrachtpremie was de uitlaatklep voor het sectoraal overleg , dat anders weinig om handen zou hebben door de loonblokkering boven de indexering. Van de 100 paritaire comites hebben 62 een cao gesloten met toekenning van de koopkrachtpremie (bron Acerta). De onderhandelingen liepen al bij al vrij vlot met beperkte spanningen in de ondernemingen . De distributiesector sloot als laatste belangrijke sector akkoorden in haar verschillende paritaire comites .

In tegenstelling met de commentaar uit bepaalde pers die stelt dat de oude recepten van het sociaal overleg niet meer werken, moet vastgesteld worden dat de sectorale onderhandelingen al bij al vrij vlot zijn verlopen.

Op de keper beschouwd vallen twee analyses op. Zoals sommige stellen werden de paritaire comités geroepen om het werk te doen dat eigenlijk perfect op centraal, interprofessioneel niveau had kunnen gebeuren. In casu was dat de definitie van hoge en buitengewone winst. De koopkrachtpremie is op papier het instrument om loonkosten en performantie af te stellen op de draagkracht van de werkgever. Zo bekeken is het mandaat van de paritaire comités om die noties in te vullen een reddingsboei om hun bestaan als instelling te verantwoorden. Anderen beklemtonen hoe belangrijk het sectoraal overleg is voor de dekkingsgraad van salarisakkoorden. Op zijn beurt is de dekkingsgraad van kapitaal belang om de sociale ongelijkheid tussen sectoren en tussen grotere en kleinere ondernemingen onder controle te houden. Zo bekeken is het sectoraal overleg in België de reddingsboei van het gecoördineerd sociaal overleg en valt te verkiezen als bargaining unit boven het ondernemingsoverleg zonder coördinatie. Het zou een vergissing zijn om de ene of de andere conclusie als de enige voor waar te nemen. Er zijn ongetwijfeld nog andere facetten die vragen om belicht te worden. Zo bijvoorbeeld de rol in de toekomst. Het is moeilijk te voorspellen welke plaats het sectoraal overleg zal of moet spelen in een ongeziene krappe arbeidsmarkt in het algemeen en in essentiële sectoren in het bijzonder.

We kijken uit naar de evaluatie door samenwerking tussen FOD WASO, RSZ en de Centrale Raad van het Bedrijfsleven. De volgende parameters lijken ons interessant:

- de dekkingsgraad van de sectorale cao's in vergelijking met de tewerkstelling van de ganse privésector met een onderscheid tussen profit en socio-profit sectoren,
- het aandeel werknemers dat een premie kreeg vergeleken met het totaal aantal werknemers die onder de toepassing van een cao vallen per sector en voor de privésector met onderscheid profit en socioprofit sectoren.
- het modale en gemiddeld bedrag van de effectief betaalde premies per sector vergeleken met de definitie van hoge winst.
- het verband tussen de gehanteerde definities van hoge winst en de dekkingsgraad en het gemiddeld bedrag van de premies.
- het aantal bedrijven waar de arbeiders, bij toepassing van sectorale akkoorden, een koopkrachtpremie kregen en de bedienden niet of vice versa.

3

Voor 2024 zal de agenda van het sectoraal overleg normaal beperkter zijn. Wel zijn er mogelijk boeiende gesprekken over het al dan niet invoeren van flexi jobs, gezien de nieuwe regeringsmaatregelen.

DISTRIBUTIE

Als er een sector in 2023 in de kijker viel is het de distributie. Het sociaal landschap van de handel, en meer speciaal van de voedingshandel wordt door elkaar geschud door het faillissement van Makro, het collectief ontslag bij Match en Smatch, de franchising van de Delhaize-winkels. Dat was een voldoende reden voor de vakbonden onderhandelingen te eisen voor de harmonisering van de loon- en arbeidsvoorwaarden van de vijf bevoegde paritaire comités. Zonder resultaat.

Onze top tien

HET CONFLICT DELHAIZE

Delhaize verrastte op 7 maart 2023 het personeel met de verklaring in de ondernemingsraad om alle 128 winkels in eigenbeheer in franchising te laten beheren. De winkels worden dan geleid door zelfstandige bedrijfsleiders.

Conform het collectief arbeidsrecht legt de directie zijn intentie voor aan de ondernemingsraad voor informatie en consultatie. Zij vraagt dus de werknemersvertegenwoordigers om advies, wat inhoudt dat zij de uiteindelijke beslissing neemt.

Franchising betekent dat het personeel verkast van het paritair comité van de foodketens (PC 202) naar dat van de zelfstandige kleinhandel (PC 201). Het arbeidsrecht regelt dergelijke overgang van ondernemingen. Kortweg komt het hierop neer.

- Cao 32bis en de wet van 1968 waarborgen de werknemers in dienst op het ogenblik van de overgang het behoud van de individuele loon- en arbeidsvoorwaarden die hun oorsprong vinden in de sectorale afspraken van het PC 202 en in de bedrijfsakkoorden.
- Voor de werknemers die later in dienst komen gelden de sectorale cao's van PC 201 die minder gunstig zijn dan die van het PC 202.
- De werknemersinspraak verandert fundamenteel.
 - Er is enkel een ondernemingsraad (OR) in de winkels die honderd of meer werknemers tewerkstellen, wat niet veel voorkomt.
 - Er is wel een comité voor preventie en bescherming (CPBW) op het werk van zodra er meer dan 50 werknemers zijn. Het CPBW neemt meerdere taken over van de OR.
 - In de kleinere winkels is er noch een OR noch een CPBW.
 - In geen enkele winkel is er een vakbondsafvaardiging.

4

De bediendenvakbonden spreken van een oorlogsverklaring en organiseren onmiddellijk het verzet.

- Ze sturen de werknemersvertegenwoordigers aan om afwezig te zijn op de OR zolang de directie niet wil onderhandelen over werkzekerheid en ontslagvoorwaarden vergelijkbaar met een sociaal plan i.g.v. collectief ontslag.
- Ze organiseren onmiddellijk stakingen met blokkades van winkels.

Om hun acties te legitimeren bij het personeel (en het brede publiek) verspreidt de syndicale propaganda het nieuws dat de werknemers na de overgang hun voordelen zullen verliezen.

De directie reageert door op grote schaal de blokkerende stakingsposten te laten verbieden door de rechter.

Tot in oktober weigeren de werknemersvertegenwoordigers de vergaderingen van de OR bij te wonen.

Enkele verzoeningsvergaderingen brengen niets op.

De stakingsbereidheid daalt. De eisen van de vakbonden verzwakken. Gestaaft drukt Delhaize zijn plan door en vindt overnemers van de winkels. Zonder te onderhandelen beslist de directie om een transitiepremie toe te kennen van 125 euro per jaar anciënniteit, een premie van 10.000 euro voor wie vervroegd op pensioen kan gaan en de belofte alle winkels open te houden tot einde 2028.

ONZE BUURLANDEN

Rechtspraak

cf ook rechtspraak Ueber-koerriers = werknemers, maar wel wachten op cassatie.

INTERPROFESSIONEEL OVERLEG

De federale sociale partners bereikten op 19/12/2023 in de Nationale Arbeidsraad een eenparig advies over de sociaalrechtelijke omkadering van **sekswerk** onder arbeidsovereenkomst. ([advies nr.2.398](#)) Dit is niet het enige wapenfeit van die dag. De sociale partners sloten nog een cao en gaven nog zeven andere unanieme adviezen. ([Perscommuniqué NAR](#))

Commentaar van het VBO: De sociale partners van de NAR laten opnieuw zien dat ze in staat zijn om punten van gemeenschappelijk belang te identificeren en weloverwogen akkoorden te sluiten over arbeidsrecht, ondanks het manifeste onevenwicht van de teksten die hen werden voorgelegd voor advies. ([VBO](#))

SECTORAAL OVERLEG

Van de 100 paritaire comités hebben er 62 een cao gesloten met toekenning van een **koopkrachtpremie**. ([Acerta](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

Bij **Batopin**, een vennootschap opgericht door de grootbanken om de geldautomaten te beheren, barstte vrijdag 15 december een spontane staking van de geldkoeriers uit. Die duurde tot de maandag daarop. ([HLN](#))

De staking bij de **kringwinkels WEB** is afgelopen. Er zijn stappen gezet om de financiële transacties binnen de organisatie transparanter te maken. De samenstelling van het directiecomité en de raad van bestuur zal tegen het licht worden gehouden.

Commentaar. Als de samenstelling van een directiecomité en zelfs van een raad van bestuur voorwerp van sociaal overleg is, zou het principe van de wederkerigheid niet van toepassing moeten zijn? Dan zou ook de samenstelling van de vakbondsafvaardiging onderhandeld kunnen worden.

De negentig arbeiders van **ArcelorMittal in Genk-Zuid**, het vroegere Sikel, hebben het werk neergelegd. Ze pikken het niet dat de veertig bedienden van het bedrijf wel een financieel extraatje krijgen en zij niet. ([HBLvL](#))

Commentaar. Een mooi voorbeeld van een onderneming die bij toepassing van sectorale akkoorden een koopkrachtpremie toekennen aan bedienden en niet aan arbeiders, of vice versa. Omdat het ene paritair comité dezelfde financiële resultaten interpreteert als hoge winst en het andere niet.

Het personeel van **woonzorgcentrum in Tessenderlo** staakt tegen de fusie van de gemeente Tessenderlo met Ham. ([TVL](#))

Commentaar. De zin geleend van de regionale televisiezender. Hij doet vermoeden dat het een staking is tegen een politieke beslissing, terwijl het eigenlijk gaat om voordelen die de werknemers, terecht of ten onrechte, vrezen te verliezen als gevolg van de fusie.

Vrijdag 22 december bleven 23 op de 311 winkels van **Lidl** gesloten. In de andere was slechts een deel van het personeel aan het werk. Werknemers staken tegen de werkdruk en het niet naleven van de cao inzake de koopkrachtpremie. ([Retailtrends](#))

OVERHEIDSDIENSTEN

Een commissie van “wijzen” heeft met een voorstel van hervorming van het **Vlaams onderwijs** het publiek debat in een stroomversnelling gebracht. De drie vakbonden van leraren reageren zeer kritisch. Volgens hen biedt de afbraak van het statuut geen oplossing voor de echte problemen. De grootste vakbond, de Christelijke Onderwijscentrale (COC), dreigt nu al met stakingen. ([DS](#))

Commentaar. Hoewel het dossier nog maar het stadium van voorstellen bereikt heeft en de beslisser, hier de Vlaamse Minister van Onderwijs, alleen nog maar de intentie heeft geuit het rapport van de commissie te volgen, haalt vakbond COC het stakingswapen boven. Het lijkt alsof de machtsverhoudingen primeren op een redelijk debat. Misschien ligt juist daar de verklaring in de radicale positie door de vakbonden: ze voelen zich niet gehoord en willen een overleg afdwingen.

7

Het personeel van de gesloten instelling voor illegaal verblijvende vreemdelingen te **Vottem** vindt het ongehoord niet gehoord te worden door de directie wanneer het problemen aankaart inzake veiligheid, effectief, overbevolking, verwarming, ... Maandagavond werd het werk neergelegd terwijl er donderdag een vergadering met de directie was voorzien. ([RTBF](#))

De CGSP (de Waalse ACOD) heeft maandag 18 december op straat de erbarmelijke werkomstandigheden van de **Haute Ecole de la Province de Liège** aangeklaagd. ([RTC](#))

Op woensdag 11 januari zal het personeel van de **gevangnissen** een 24-urenstaking houden. (Alle kranten)

De **douaniers van de luchthaven van Bierset** bij Luik zetten hun stiptheidsacties voort tot 8 januari. ([Sudinfo](#)) De actie is gestart op 11 december om te protesteren tegen de afbouw van nachtarbeid (zie vorige week). Het overleg dat bedoeld was om de acties gedurende acht weken te schorsen ([RTL](#)) heeft dus niets opgebracht.

De staking van de **sluiswachters** krijgt een staartje. De Vlaamse Waterweg mag zich verwachten aan een collectieve schadeclaim van de schippers. ([HLN](#))

Commentaar.

De vraag is: kan een klant, die een derde partij is in een collectief conflict, vergoeding eisen van een bedrijf voor de schade die het gevolg is van een staking bij dat bedrijf?

Dat kan als de klant een fout vaststelt bij zijn leverancier van producten of diensten zonder dat de leverancier een uitzondering op zijn verplichting kan aanvoeren. Een tweede reden zou kunnen zijn dat het recht op vrij verkeer primeert op het recht op collectieve actie. We geven de bal door aan gespecialiseerde juristen.

Het antwoord bestaat al in de luchtvaart. O.b.v. het Europees consumentenrecht beschouwt de Europese rechtspraak een staking niet als een omstandigheid die de luchtvaartmaatschappijen vrijstelt van hun contractuele verbintenis om de reizigers te vervoeren. Daarom betaalt Air Belgium de klanten terug die getroffen werden door het plotsklap staken van de passagierslijndiensten. ([Luchtvaart](#))

Indien de rechter door een originele rechtsvinding tot hetzelfde besluit zou komen in het conflict tussen de Vlaamse Waterweg en de schippers dan staan de sluizen open voor gelijkaardige eisen bij andere stakingen. Dat zou betekenen dat een derde partij kan tussen komen in een collectief conflict tussen werknemers/vakbonden en werkgever.

In dat geval voorzien we twee reacties: (1) de overheid zal een minimum dienstverlening afdwingen waar die nog niet bestaat en (2) de druk op de rechters om tussen te komen in disproportionele stakingen zal groter worden. In beide gevallen zullen de vakbonden betogen tegen de beperking van de stakingsvrijheid en zullen linkse juristen 'le gouvernement des juges' aanklagen met de stelling dat het stakingsrecht absoluut is. Werkgevers zullen reageren dat het stakingsrecht niet misbruikt mag worden. Beide partijen zullen vergeten dat de rechter tussen komt en moet tussenkomen o.b.v. algemene rechtsprincipes omdat noch de wetgever noch de sociale partners het eens geraken over een sluitend stakingsrecht.

Het staat nu al vast dat de inzet zodanig groot is dat er nog heel wat water door de Vlaamse waterwegen zal vloeien vooraleer we een definitieve uitspraak mogen verwachten.¹

8

BIJ DE BUREN

DUITSLAND

Het **spoorverkeer** zal zo goed als zeker vanaf 8 januari verstoord worden door een staking uitgeroepen door de spoorvakbond GDL. ([Treinreiziger](#))

FRANKRIJK

Een gemeenschappelijk front van vakbonden roept het personeel van **scholen** op tot een *grève unitaire* op 1 februari. ([Sud](#))

Een wilde maar korte staking door het Franse personeel van **Eurotunnel** volstond om een akkoord te bereiken tussen vakbond FO en directie over een eindejaarspremie. ([Nieuwsblad](#))

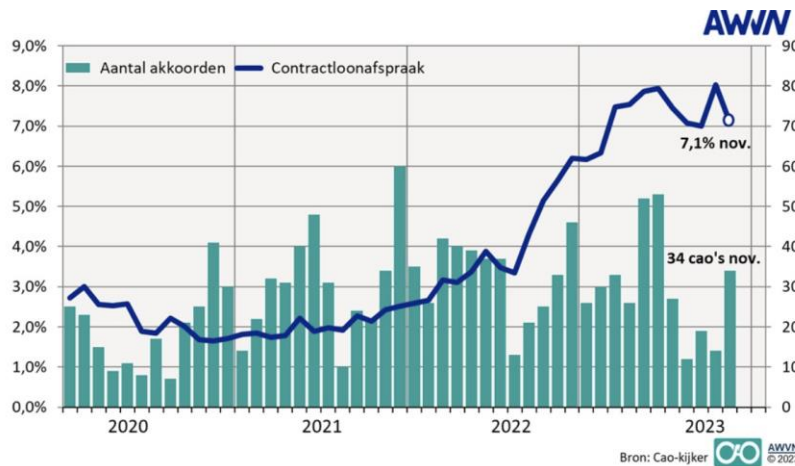
NEDERLAND

Journalisten en drie krantenuitgevers zijn het eens geworden over een loonsverhoging van 11,4 procent over twee jaar. ([NOS](#)) Bijzonder aan dit akkoord is dat de werkgevers er zich toe

¹ Wij zullen elke kritische noot over dit commentaar publiceren. Beloofd.

verbinden de loonsverhoging ook op freelancers toe te passen. Het is een akkoord met drie werkgevers, DPG Media, Mediahuis en FD Media Groep, dat een einde stelde aan de staking. De vakbond van journalisten wil dat de salarisverhoging de vorm krijgt van een cao die van toepassing is op de ganse sector. ([NVJ](#))

Na staking is er een akkoord uit de bus gekomen **bij DS Smith Packaging** in Eerbeek en Tilburg met een loonsverhoging van 13 procent in 14 maanden. ([FNV](#))

Figuur 1: nieuwe afspraken in november komen uit op gemiddeld 7,1 procent (bron: AWWN)

EUROPESE LUCHTVAART

In Frankrijk is een nieuwe wet van kracht die **luchtverkeersleiders** verplicht om hun deelname aan een staking ten minste 48 uur van tevoren aan te kondigen. ([Luchtvaartnieuws](#))

Het grondpersoneel van de Spaanse luchtvaartmaatschappij **Iberia** zal van 5 tot 8 januari het werk neerleggen. Aanleiding is dat Iberia bij een aanbesteding bijna alle contracten om de grondafhandeling van vliegtuigen te doen, verloren heeft. Het personeel vreest voor verlies van arbeidsvoorwaarden. ([HLN](#))

Bij luchtverkeersleider **Skeyes** op Brussels Airport is een wilde staking uitgebroken. Aanleiding is de weigering van een vaderschapsverlof van een werknemer, maar blijkbaar schuilen achter dit incident andere problemen. Daardoor kunnen geen vluchten meer opstijgen of landen op de luchthaven. De actie zou tot 20 uur duren. ([VRT](#))

Commentaar. Dit is een typische staking die aanzetten om ofwel de procedure voor staking strikter te maken ofwel de rechter de macht te geven om disproportionele stakingen te verbieden.

RECHTSPRAAK

Volgens het Hof van Cassatie geldt de **bescherming van een vakbondsafgevaardigde tegen ontslag** van ondernemingen die ressorteren onder het paritair comité 311 (non food winkelketens) enkel voor de effectieve leden en niet voor de plaatsvervangers. Dit betekent

dat de plaatsvervanger geen bescherming geniet tegen ontslag als dit niet uitdrukkelijk bepaald is in de cao m.b.t. de vakbondsafvaardiging. ([Hof van Cassatie, 15 mei 2023](#))

Commentaar. Voor zover het nodig is vestigen we de aandacht op het feit dat deze uitspraak, die gekoppeld is aan de cao betreffende de vakbondsafvaardiging gesloten in het PC 311, alleen maar relevant is voor de vakbondsafgevaardigden die geen kandidaat waren voor de laatste sociale verkiezingen.

INTERPROFESSIONEEL OVERLEG

De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad hebben de Regering een advies verstrekt met betrekking tot het prospectieve luik van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie. Zij vestigen de aandacht op een sociaaleconomisch beleid dat gericht is op de Europese interne macht, de Green Deal en de rechtvaardige transitie om de interne cohesie te bevorderen en de sociale billijkheid te handhaven. ([NAR](#))

SECTORAAL OVERLEG

Spanning in de sector van de **maatwerkbedrijven**. De vakbonden kunnen niet leven met de loonstop boven de automatische indexerings. Een gebrek aan waardering en een drogreden, zeggen zij, omdat er in andere sectoren een koopkrachtpremie toegekend wordt. Zij eisen een anciënniteitstoeslag. ([Nieuwsblad](#))

Commentaar: Welk is het verband tussen waardering en koopkrachtpremie die in wezen een winstdeelname is? Hoe moeten we de bewering interpreteren dat de loonnorm een drogreden is om een anciënniteitspremie te weigeren en om de werkgever te verplichten een misdrijf te plegen?

11

ONDERNEMINGEN

Wat we vorige week nog niet wisten weten we nu: de bedienden van **ArcelorMittal** keurden de nieuwe regeling rond thuiswerk goed. ([AVS](#))

Er zat beweging in het open conflict bij **Ontex** (zie vorige week): de vakbonden blokkeerden dinsdag 12 december de toegang tot het bedrijf. ([TVOost](#)) Woensdag startten directie en vakbond de gesprekken. Donderdag werd het werk hervat. Vrijdag werd een sociaal plan onderhandeld. ([Nieuwsblad](#))

De wilde staking bij **TotalEnergies** in de Antwerpse haven is voorbij, nadat de directie voor een deel tegemoet kwam aan de eis van gelijke loon- en arbeidsvoorwaarden in de verschillende sites van Total in de haven. Dat voorstel wordt nog aan het personeel ter stemming voorgelegd. ([VRT](#))

De **drie winkels en het eethuis van WEB in Turnhout, Meer en Retie** bleven door staking gesloten tot het overleg dat op maandag plaats vond. Het ontslag van een directielid was maandag de onmiddellijke aanleiding maar niet de reden van de wilde staking. De onrust over enkele financiële transacties speelde mee. Maandag vond er opnieuw een sociaal overleg plaats binnen een nieuw samengestelde onderhandelingsgroep, met daarin de leden van de

vakbond, een directielid en twee leden van de raad van bestuur die de vakbond voorgedragen heeft. ([VRT](#))

Commentaar.

Hoe moet een collectief verzet tegen een beslissing van de werkgever zoals het ontslag van een directeur verstaan worden in het licht van artikel 2 van cao nummer 5 dat stelt dat de werknemers de noodzakelijkheid van een wettig gezag van de ondernemingshoofden erkennen?

Hoe komt het dat een vakbond een spontane staking erkent om economische en financiële informatie te krijgen die meegedeeld wordt in de ondernemingsraad?

De samenstelling van de werkgeversdelegatie zal de lezer verbazen: een directeur en twee leden van de raad van bestuur, die nota bene dan nog door de vakbonden zijn aangesteld. Is dit een nieuwe vorm van zelfbestuur?

Uit onvrede met hun werkomstandigheden legden werknemers van **Terminaluitbater PSA** in de Antwerpse haven korte tijd het werk neer. ([Flows](#))

De bediendenbonden dienen een strafklacht in tegen **Decathlon** aan wegens het niet naleven van het Belgische sociaal overlegmodel. De werkgever zou een beleid toepassen dat gebaseerd is op rechtstreekse individuele communicatie en dat de rol van de ondernemingsraden en verzoeningsvergaderingen uitholt. ([DS](#))

Commentaar.

Ryanair en Decathlon: twee conflicten die voor een stuk vergelijkbaar zijn. Twee buitenlandse beslissingscentra hebben problemen met het Belgisch sociaal overlegmodel. Ook in andere Europese landen is er een vergelijkbare strijd voor de erkenning van het nationaal overlegmodel. In Duitsland voeren vakbonden de strijd tegen Amazon ([Samagame](#)) en in Zweden tegen Tesla, het betalingsplatform Klarna en het streamingsbedrijf Spotify. ([NOS](#))

Dat vakbonden naar juridische handvaten grijpen om rechtsregels te doen naleven kan niet in vraag gesteld worden in een democratie. Maar dat zij dan de werkgevers verwijten beroep te doen op rechters om hun rechten te verdedigen is niet consistent.

12

OVERHEIDSDIENSTEN

De sociale onrust bij De Lijn deint uit naar de partners. Een wilde staking bij een aantal **onderaannemers van De Lijn** heeft dinsdag 12 december het streekvervoer in de Vlaams-Brabant en Limburg verhinderd. ([HLN](#))

De **douaniers van de luchthaven van Luik** hebben gedurende 48 uren een stiptheidactie gevoerd tegen de eenzijdige beslissing van de directie om nachtwerk drastisch te beperken. Het voorlopig resultaat is dat de aangekondigde hervorming met acht weken wordt uitgesteld. ([RTL](#))

Commentaar. Er zit meer in dit conflict dan je denkt.

Nachtarbeid heeft vele kleuren.

In dit dossier strijden de vakbonden voor nachtarbeid om de tewerkstelling te garanderen. In een andere context wordt nachtarbeid beschouwd als ongezond werk voor de werknemers en zijn nachtvluchten nefast voor de volksgezondheid van de omwonenden.

Groei, tewerkstelling en CO²-uitstoot.

Waar vakbonden ijveren voor groei van de luchthaven protesteren milieuactiegroepen tegen het economisch model met heel wat CO²-uitstoot van Alibaba, een sterkhouders van de luchthaven van Bierset.

Stiptheidsacties zijn hoofdbrekers.

Stiptheidsacties (grève du zèle), net zoals langzaamacties (opération escargot of slow down), vallen niet onder het stakingsrecht. Staken betekent immers het werk neerleggen en het bedrijf verlaten (cf. het Engelse 'walk out', synoniem voor strike). Vivianne Vannes, professor arbeidsrecht, kwalificeert dergelijke collectieve acties als 'valse stakingen'. Het arbeidsrecht geeft het recht niet om de arbeidsovereenkomst gedeeltelijk uit te voeren. De juridische logica in België wil dat deze acties beschouwd worden als werkweigering en dus als een fout die aanleiding kan geven tot sancties. Meer zelfs. Bij dergelijke vorm van niet correcte uitvoering van de arbeidsovereenkomst kan de werkgever de vrijstelling van eigen verplichtingen (voor de juristen: exceptio non adimpleti contractus) inroepen en geen loon betalen. Een mildere vorm, volgens een economische maar geen juridische redenering, zou erin bestaan dat het loon gepronotiseerd wordt.

De economische logica van een staking is dat beide partijen schade ondervinden. De werkgever verliest omzet en de werknemer verliest loon. Wanneer bij een stiptheidsactie de werknemers toch op loon rekenen dan zijn in die logica de machtsverhoudingen vervalst. Een stiptheidsactie kan de werkgever meer kosten dan een werkonderbreking. In dat geval beschikt de werkgever wel over een verdedigingswapen: de lock-out.

Paradoxaal genoeg wijzen stiptheidsacties in de strikte zin van het woord op een managementprobleem. Als werknemers de productierichtlijnen van de werkgever nauwkeurig uitvoeren halen ze niet de productiviteit die dezelfde werkgever verwacht. Het werk is zodanig geformaliseerd in processen dat een normale productiviteit alleen mogelijk is door oogluikend de macht te geven aan de werknemers om bepaalde taken niet uit te voeren. De goede trouw die de werkgever van zijn werknemers verwacht bestaat in het veronachtzamen van zijn eigen productierichtlijnen. Dat is het onderscheid met een langzaamactie.

EUROPESE LUCHTVAART

De vakbondscentrales van de technici van **Brussels Airlines** hebben een verzoening aangevraagd. Blijkt zelfs dat het grondpersoneel bereid is te staken uit onvrede met de arbeidsomstandigheden. ([HLN](#))

Commentaar. Het is typisch voor de luchtvaart dat het sociaal overleg georganiseerd is in drie corporatistische groepen: de piloten, het cabinepersoneel en het grondpersoneel. De klassieke statutaire indeling kaderleden - bedienden - arbeiders wordt opzij geschoven. Het ene overleg heeft onvermijdelijk een effect op de twee andere met het risico van ontsporing van de transitiekosten². De staking van de ene groep heeft onvermijdelijk werkloosheid voor de twee andere groepen als gevolg.

Het grondpersoneel van **Iberia** in Spanje is van plan de laatste drie dagen van december en de eerste week van januari te staken. De werknemers vrezen slechtere arbeidsomstandigheden omdat Iberia al zijn klanten heeft verloren. ([HLN](#))

De **Franse verkeersleiders** staken tegen de hervorming van het stakingsrecht dat hen verplicht om zich individueel 48 uren op voorhand op te geven als stakers. ([FranceInfo](#))

Commentaar. Franse juristen zouden voor een keer inspiratie kunnen vinden in de Belgische rechtspraak die geen probleem maakt van een soortgelijke omkadering van stakingen bij de spoorwegen.

Vakbonden hebben de werknemers van **Air France** opgeroepen om te staken tegen de beslissingen om alle activiteiten te verhuizen van Orly naar Roissy-Charles-de-Gaulle. ([Le Monde](#))

De staking van de **audiovisuele technici** voor een loonsverhoging van 20% blijft aanslepen. ([Les Echos](#))

BIJ DE BUREN

NEDERLAND

FNV en papierfabriek **Essity Nederland** sloten een akkoord met een vierjarig sociaal plan voor alle fabrieken en locaties. ([FNV](#))

ONL, een federatie van midden- en kleinbedrijven die nog maar tien jaar bestaat, en AVV, de vakbond die zichzelf De Democratische Vakbond noemt, hebben een [Sociaal Akkoord](#) met afspraken voor een evenwichtiger arbeidsmarkt gesloten dat “de politiek wil wakker schudden”. ([ONL](#))

Journalisten van de landelijke en regionale **dagbladen** hebben de werkgevers een ultimatum gestuurd om een ‘fatsoenlijke’ koopkrachtcompensatie te bekommen. ([NVJ](#))

De onderhandelingen voor een nieuw loonakkoord voor het spoorwegpersoneel verlopen uiterst moeizaam. Donderdag 14 december kregen de **Nederlandse Spoorwegen** te horen snel tegemoet te moeten komen aan de eisen van de bonden, zo niet zou er gestaakt worden

² Kosten eigen aan het sociaal overleg, d.w.z. de kosten verbonden aan de inhoud van eventuele akkoorden en de kosten van de onderhandelingen zelf, inclusief de schade t.g.v. stakingen.

rond de feestdagen. ([Metronieuws](#)) Zaterdag meldde FNV dat de onderhandelingen zonder stakingen over het kerstreces worden getild. ([WNL](#))

De **buschauffeurs en trambestuurders in de regio Den Haag** gaan de komende 2,5 jaar 23 procent meer verdienen. ([FNV](#))

DUITSLAND

Duitse **staalfabrikanten** en vakbond IG Metall hebben een akkoord bereikt voor ongeveer 68.000 werknemers in het noordwesten van Duitsland. Aan die overeenkomst ging een reeks stakingen vooraf. Zij krijgen ieder 3000 euro als compensatie voor de sterk gestegen kosten voor het levensonderhoud. Vanaf 1 januari 2025 stijgen de lonen met 5,5 procent. Binnenkort wordt de 35-urenweek vervangen door 32-urige werkweek met een salaris van 33 uur. Er zijn ook afspraken over baangaranties. Over nieuwe arbeidsvoorwaarden voor 8.000 staalmedewerkers in het oosten van Duitsland lopen nog gesprekken. ([Nieuws.nl](#))

Na de actie zonder succes van vorige week om een arbeidsduurverkortung voor de **treinmachinisten** af te dwingen heeft vakbond GDL aangekondigd dat er na 8 januari weer gestaakt zal worden. ([Welingelichte Kringen](#))

FRANKRIJK

De ene, algemene staking door het personeel van de **SNCF** tijdens de kerstperiode gaat niet door maar een andere werkonderbreking, op de zuidelijke RER B verbinding tussen de Gare du Nord en de luchthaven Charles-de-Gaulle, kon niet vermeden worden. De vakbonden willen zo een flagrant onrechtvaardige sanctie tegen een conducteur aanklagen. ([Sortir-à-Paris](#))

De zelfstandige **VTC-chauffeurs van Parijs**³ dreigen ermee deze zomer tijdens de Olympische Spelen te staken omdat ze i.t.t. de taxi's geen toegang krijgen tot de wegen naar de spelen. Bij wijze van verwittiging reden ze donderdag 14 december een slakkengangetje op de périphérique. ([Sortir à Paris](#))

De **dokwerkers van Calais** hebben het werk neergelegd tegen de pensioenhervorming en voor meer werkingsmiddelen. ([20minutes](#))

ELDERS IN DE WERELD

ZWEDEN

Het conflict bij **Tesla** blijft muurvast zitten. De actievoerders houden vol (zie vorige week). De werkgever geeft geen krimp. De vuilnis wordt zelfs niet meer opgehaald. ([Reuters](#))

FINLAND

De Orpo-Purra regering neemt naast enkele sociale verworvenheden het **stakingsrecht** onder vuur. Solidariteitsstakingen en politieke stakingen zouden beperkt worden. Werknemers en vakbonden kunnen een geldboete opgelegd krijgen als een staking onwettelijk is. ([SAK](#))
Donderdag 14 december organiseerde vakbond SAK politieke stakingen. (SAK op X).

CANADA

Het openbaar ambt in Quebec - scholen, ziekenhuizen, sociale diensten - ligt plat sinds 23 november. 600.000 ambtenaren staken voor een hoger loon. Vakbonden eisen 23% loonsverhoging over vijf jaar, de Regering wil hoogstens 12,7% toekennen. ([Le Monde](#))

INTERPROFESSIONEEL NIVEAU

De vakbonden organiseren een internationale betoging op dinsdag 12 december tegen de besparingen. (Zie week 2023/48)

ONDERNEMINGEN

Spanning bij **ArcelorMital** (Gentse zeehaven). Eind oktober sloten de lokale directie en bediendenbonden een voorakkoord dat voorziet in de mogelijkheid om twee dagen per week thuis te werken. De directie in London heeft deze deal laten herroepen. Dinsdag 5 december hebben de bedienden uit protest daartegen het werk korte tijd neergelegd. ([De Tijd](#)) Daarop volgde een nieuw voorakkoord waarover donderdag gestemd werd. ([Nieuwsblad](#)).

Commentaar. Geen spoor te bespeuren in de pers over de uitslag van de raadpleging. Geen nieuws goed nieuws?

Bij radiatorenfabrikant **Purmo** in Zonhoven, het vroegere Radson, hebben vakbonden en directie een sociaal akkoord bereikt over de sluiting van de productieafdeling. ([VRT](#))

Er is een sociaal plan voor de 352 ontslagen medewerkers van de hoofdzetel en het distributiecentrum van **Match** en **Smatch**. De 338 medewerkers van de 27 winkels die nog niet verkocht zijn kent zijn lot uiterlijk op 2 januari. Zij zullen ook ontslagen worden als er geen overnemer opdaagt. ([RetailDetail](#))

De nieuwe loonpolitiek die de **Mutualité Neutre** wil toepassen stoot op zwaar verzet. Vorige week legde het personeel van de vestigingen van Charleroi, Bergen, Doornik, Namen, Aarlen Bouillon en Luik het werk neer. (Waalse pers)

De weekeindeploeg van **Ontex** in Buggenhout legde het werk neer. De werknemers beslisten dat na een informatievergadering met de vakbonden (maar zonder stakingsaanzegging). Aanleiding is het meervoudig ontslag, van 26 werknemers volgens de vakbonden, van 15 volgens de directie. ([VRT](#))

Een complexe situatie bij **Total Energies**. De werknemers in de chemieafdeling vragen een gelijkenschakeling van hun loonsvoorwaarden met die van hun collega's in de raffinaderij. Zaterdag 9 december legde de namiddagploeg onaangekondigd het werk neer. Daarop liet de directie arbeiders opvorderen door de Antwerpse gouverneur om de veiligheid in de chemiefabriek te waarborgen. ([Nieuwsblad](#))

Farnell, een logistiek centrum voor elektronische componenten) in Grace Hollogne wordt gesloten waardoor 189 jobs verloren gaan. Donderdag 7 december blokkeerden de werknemers de site. Later op de dag gingen ze naar **Avnet** in Tongeren die tot dezelfde groep behoort. ([RTBF](#))

OVERHEIDSDIENSTEN

Een staking van de **sluiswachters en loodsen** tegen de hervorming van het ambtenarenstatuut verstoorde serieus de binnenvaart en de zeehavens. Schippers geraakten behoorlijk gefrustreerd en voerden actie tegen de sluiswachters van het Albertkanaal ([VRT](#)) Alleen de boot van Sinterklaas kon door. ([GvA](#)) Na twee dagen kwam er in de nacht van dinsdag 5 tot woensdag 6 december een akkoord uit de bus dat CCOD snel goedkeurde. ([VRT](#)) ACOD en VSOA verwierpen het akkoord en gingen door met de acties. ([HLN](#)) De Antwerpse ondernemingsrechtbank dwong vrijdag 8 december de Vlaamse Waterweg om alle sluizen opnieuw te openen gedurende een aantal uren per dag. ([VRT](#)) In de namiddag schortten ACOD en VSOA hun acties op en werden de sluizen bediend. ([Vlaamse Waterweg](#)) Vrijdagavond werd een akkoord bereikt dat het conflict afsluit. ([De Tijd](#))

Commentaar. Het kortgeding voor de Antwerpse ondernemingsrechtbank was niet gericht tegen de stakers maar tegen de Vlaamse Waterweg. Zo'n beslissing heeft als gevolg dat het werk van de stakers toch gedaan moet worden gedurende een aantal uren per dag. Dat komt neer op een minimumdienst. Hoe dat moet gebeuren zullen we nooit weten omdat het bevelschrift irrelevant werd door de beslissing van de socialistische en liberale vakbond om de acties te schorsen.

De **spoorstaking** van dinsdagavond 5 tot donderdagavond 7 december ging door met steun van de socialistische ACOD Spoor en de liberale VSOA. De christelijke ACV Transcom deed niet mee. (Alle media)

De chauffeurs van de **TEC** van de regio Centre legden spontaan dinsdag 5 december het werk neer na een geval van agressie. ([Le Soir](#))

18

EUROPESE LUCHTVAART

Het gevaar van stakingen van de piloten van **Brussels Airlines** is van de baan. Directie en vakbonden bereikten een akkoord om de werkdruk te verlagen en de competitiviteit te verzekeren. ([VRT](#))

De Belgische piloten keurden het akkoord goed dat vakbonden en **Ryanair** hadden onderhandeld (zie week 48). De nieuwe cao gesloten voor drie jaar voorziet o.m. in een stapsgewijze loonsverhoging, het vastleggen van de uurroosters en achterstallig vakantiegeld. ([De Standaard](#))

FNV en **CHC Helicopters** bereikten een akkoord voor het grondpersoneel met een structurele loonsverhoging van 5% en 200 euro op maandbasis. ([FNV](#))

BUURLANDEN

NEDERLAND

De Hoge Raad kwalificeerde de bezorgers van maaltijddienst **Deliveroo** als werknemers en niet als zzp'ers (zelfstandigen zonder personeel). Met deze definitieve uitspraak vallen de

koeriers onder de toepassing van de cao voor het beroepsgoederenvervoer over de weg. ([AWVN](#))

De ijsfabriek van **Ben & Jerry's** ging donderdagochtend 7 december vanaf 7 uur 24-uur lang plat. Medewerkers legden een etmaal lang het werk neer uit onvrede over het uitblijven van een 'goede' cao bij hun moederbedrijf **Unilever**. ([FNV](#))

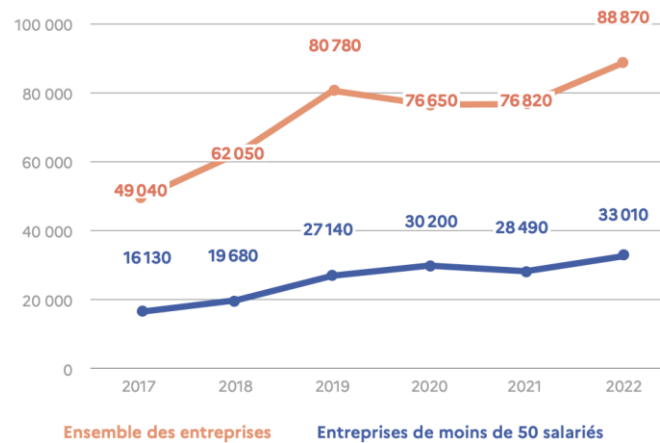
Voor de werknemers van **Energie Netwerkbedrijven**, zoals Alliander, Enexis en Stedin, geldt voor de komende anderhalf jaar een loonsverhoging van minimum 10 %. Het minimumloon is vastgelegd op 16 euro. ([FNV](#))

DUIETSLAND

De Duitse **treinmachinistenvakbond** GDL riep op tot een staking van donderdagavond 7 december 22 uur tot vrijdagavond 8 december 22 uur omdat de onderhandelingen over kortere diensten voor ploegenarbeiders te lang aanslepen. ([Tagesschau](#)) De staking leidde tot een enorme storing van het nationaal en internationaal treinverkeer. ([TransportOnline](#))

FRANKRIJK

Het jaar 2022 was voor het sociaal overleg in Frankrijk een grand cru. Op alle niveaus steeg het aantal collectieve arbeidsovereenkomsten. Het aantal sectorale cao's bv. lag 40% hoger dan het jaar voordien. In vijf jaar tijd steeg het aantal ondernemingsakkoorden met meer dan 80% zoals de grafiek hieronder leert. 98% van de werknemers vallen onder de toepassing van cao's betreffende loon- en arbeidsvoorwaarden. Dat en veel meer valt te lezen in het interessante [Bilan de la négociation collective en 2022](#).

Spanning tussen de sociale partners en de regering. Werkgeversfederaties en vakbonden hadden in november een interprofessioneel akkoord bereikt over de duur van de werkloosheidsuitkeringen. De Regering weigerde dit akkoord kracht van wet te geven omdat de voorwaarden voor oudere werknemers voor langere werkloosheidsvergoedingen onvoldoende zijn. ([Les clés du social](#))

Wie van plan is naar Parijs te gaan moet rekening houden met de staking van de werknemers van het **Centre Pompidou** tot 15 januari. ([sortiràparis](#))

In verschillende steden staakten **taxi's** op maandag 11 december tegen een nieuwe maatregel die patiënten die een taxi nemen op kosten van de sociale zekerheid verplicht om de rit te delen (covoiturage sanitaire obligatoire). ([franceinfo](#))

VERENIGD KONINKRIJK

De **artsen-assistenten** - 'junior doctors' - gaan deze en komende maand opnieuw staken nu het loonoverleg met de overheid is afgesprongen. ([Specialist](#))

De vakbond TUC lanceert een campagne tegen een nieuwe wet die de **minimumdienst** garandeert in geval van staking bij het spoor, de grenspolitie en ambulancediensten. ([TUC](#))

LUXEMBURG

De werknemers van **Ampacet**, een producent van plastieken korrels te Dudelange, staken al 12 dagen. ([RTL](#)) De vakbond OGBL eist een loonsverhoging van 2,5 procent en drie dagen arbeidsduurvermindering maar de directie geeft geen duimbreed toe. Stakingen in het Groothertogdom zijn zeldzaam maar deze staking valt nog meer op omdat die zo lang duurt. ([Les frontaliers](#))

De technici van de **audiovisuele sector** staken nu al vier weken voor een loonsverhoging van 20%. ([Le Monde](#))

INTERNATIONAAL ONDERNEMINGSOVERLEG

IndustriALL en [Safran](#) hebben een nieuw akkoord gesloten over algemene principes inzake verantwoordelijk ondernemen die van toepassing zijn op alle vennootschappen in alle landen. ([IndustriALL](#))

20

ELDERS IN DE WERELD

VERENIGDE STATEN

De Amerikaanse acteurs bekrachtigen officieel het akkoord gesloten tussen hun vakbond SAG-AFTRA en de filmstudio's. ([HLN](#))

De International Brotherhood of Teamster krijgen voet aan wal in de logistiek. De vakbond klaagt **DHL Express** aan bij de National Labor Relations Board. Meer dan 1.100 georganiseerde werknemers staken tijdens vakantiedrukke uit protest tegen die arbeidspraktijken en vastgelopen onderhandelingen. ([MarketScreener](#)) Teamster-vakbond bedreigt **UPS** met een staking wegens het ontslag van 35 werknemers tegen de regels in van goede arbeidspraktijken. ([Reuters](#))

ZWEDEN

Het conflict tussen vakbond en **Tesla** escaleert. De lokalen van Tesla worden niet meer schoongemaakt. ([UNI](#)) Taxibedrijven schorten hun bestelling op. ([Fortune](#)) Tesla verloor in beroep zijn claim om rechtstreeks de nummerplaten voor nieuwe voertuigen te kunnen ophalen. ([Le Monde](#)) De Deense 3F-vakbond zegt de syndicale acties van de Zweedse vakbond

tegen Tesla te steunen en weigert de auto's van het merk te lossen en te laden. ([Reuters](#)) Ook de Noordse en Finse vakbonden steunen het verzet. ([Reuters](#)) Tesla loopt het risico dat vanaf 20 december alle transport van Tesla naar Zweden over zee in heel Scandinavië wordt geblokkeerd. ([Fortune](#)) Een andere vorm van protest is verrassend: PensionDanmark, een paritair en non-profit pensioenfonds met meer dan 800.000 aangeslotenen, dumpt zijn Tesla-aandelen uit onvrede met het sociaal conflict. ([De Tijd](#)) Het Noordse staatsfonds NBIM behoudt zijn belang in het bedrijf maar stuurt het aan om de fundamentele arbeidsrechten te respecteren. ([NU](#))

Commentaar.

Deze collectieve acties zijn geen stakingen maar een boycot. In België hebben werknemers het recht niet om producten of diensten voor een bepaalde klant of leverancier van hun werkgever te boycotten. De werkgever zou werkweigering kunnen invoeren.

Deze boycot is vergelijkbaar met de oproep vorige maand van ACV Puls om wapentransport richting Israël vanuit Belgisch grondgebied tegen te houden.

Blijft ook nog de vraag wat de contractuele aansprakelijkheid is van een bedrijf waar het personeel gerichte actie voert als klant of leverancier van het geboycot bedrijf.

De internationale, in het bijzonder de Scandinavische solidariteit, tegen het businessmodel (sommigen zeggen feodaal model) van Elon Musk maakt dit conflict bijzonder.

De vakbonden in Frankrijk, Duitsland en US volgen het conflict op de voet. ([Morningstar](#)) IG Metall waarschuwde reeds in oktober Elon Musk omdat die de vakbondsvorming in Duitsland wil voorkomen. ([Nu](#)) UAW-voorzitter Shawn Fain geeft afspraak met Elon Musk in 2028 wanneer de akkoorden met de big three hernieuwd moeten worden. ([Fortune](#))

De positie die twee institutionele beleggers innemen geeft een extra dimensie aan dit principieel conflict. We zijn op zoek naar precedentes. En we zijn benieuwd of het conflict gevolgen zal hebben voor de advertentie-inkomsten van X.

21

FINLAND

De vakbonden protesteren tegen de regering door per regio stakingen te organiseren bij geselecteerde bedrijven en overheidsinstanties. De reden voor hun woede is de reeks voorstellen van de regering om bestaande wetgeving te wijzigen, bijvoorbeeld over het recht om politieke en sympathiestakingen te organiseren, en om de nationale bemiddelaar bij wet het mandaat te geven om de algemene loonsverhogingen te beperken tot het niveau waarover is onderhandeld door de exportindustrieën. (Eigen bron)

AUSTRALIË

Een nieuwe wet garandeert hetzelfde loon voor **subcontractors** als het loon voor vaste werknemers van de opdrachtgever (principe van 'users pay' zoals wij dat kennen voor uitzendkrachten). ([IndustriALL](#))

OOSTENRIJK

Na moeilijke onderhandelingen met een honderdtal ondernemingsstakingen werd een loonakkoord gesloten voor 200 000 werknemers van de metaalsector. De feitelijke loonsverhoging zal 10% bedragen met een maximum van 400 euro per maand. ([IndustriALL](#))

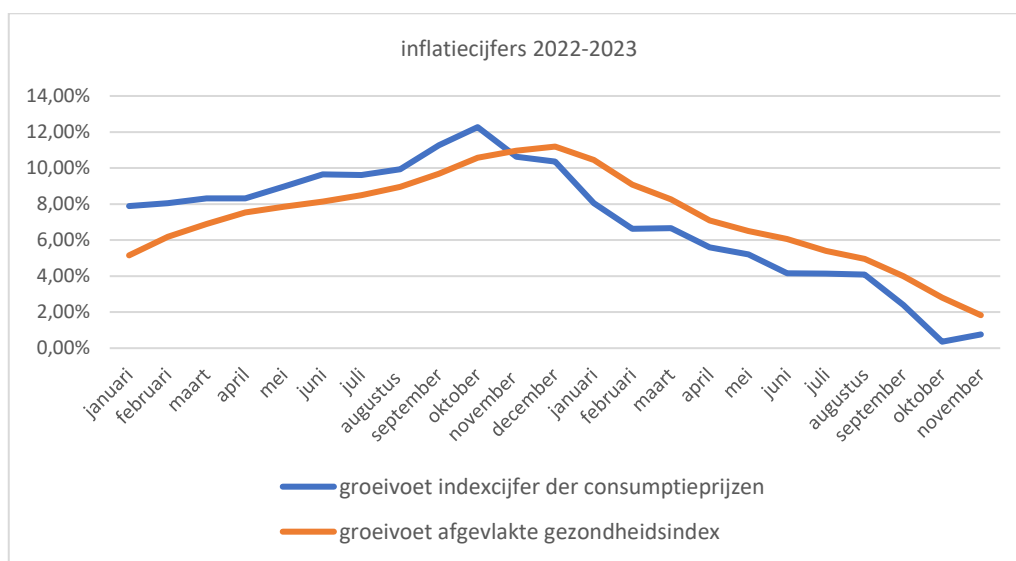

INFLATIE

In november komt de **index der consumptieprijzen** op 128,89 punten. Zo is de **inflatie** gestegen van 0,36% in oktober naar 0,76% in november.

De inflatie op basis van de **gezondheidsindex** is bepaald op 128,55 punten en daalt van 0,30% naar 0,17%.

De **afgevlakte gezondheidsindex**, die gebruikt wordt voor de indexering van de lonen, bedraagt 125,73 punten, d.i. een stijging op jaarbasis van 1,83%. ([Statbel](#))

23

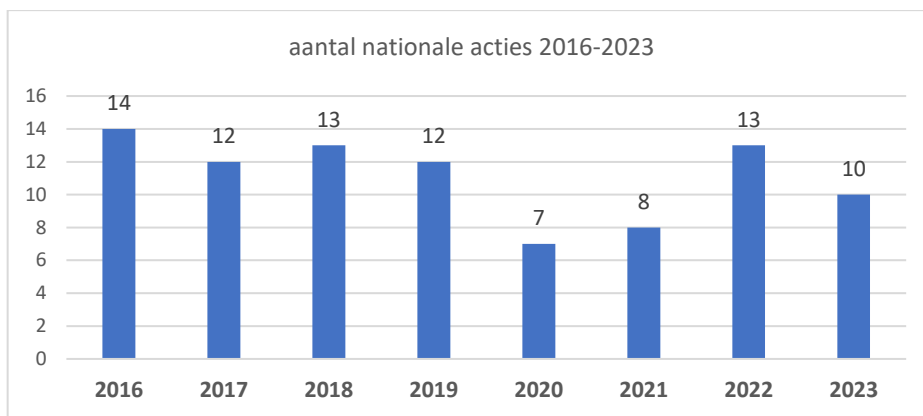
EUROPEES SOCIAAL OVERLEG

In juni 2022 startten de sociale partners op Europees niveau onderhandelingen voor een bindend akkoord over **telewerk en recht op disconnectie**. ETUC, de Europese vakbond, stelt nu vast dat twee van de drie werkgeversorganisaties de onderhandelingstafel verlaten hebben en dringt aan bij de Europese Commissie om een Europese regelgeving uit te vaardigen. ([ETUC](#))

INTERPROFESSIONEEL NIVEAU

Op dinsdag 12 december 2023 organiseren de vakbonden in Brussel een **Europese betoging** tegen de “blinde bezuinigingen”. ([ABVV](#)) Deelname aan deze actie wordt beschouwd als een staking.

Commentaar. Nationale betogingen en stakingen behoren tot het immaterieel cultureel erfgoed van België. Elk jaar hebben de vakbonden 7 à 14 nationale (en een paar regionale) [acties betekend aan het VBO](#).

Hebben die betogingen zin? Bereiken ze het grote publiek? Het hangt af van de massa die opkomt, de diversiteit van de deelnemers aan het protest, de manier waarop de betoging plaats vindt en de toewijding van de manifestanten. (DS) Een voorbeeld van succes, althans volgens Miranda Ulens op 'X', was de protestactie tegen het ontwerp van wet betreffende het gerechtelijk betogingsverbod voor amokmakers.

Tot nu toe zijn er weinig werknemers geregistreerd die een **koopkrachtpremie** (KKP) uitbetaald kregen. De Regering heeft daarom met akkoord van de sociale partners de deadline van 31 december 2023 voor de uitbetaling van koopkrachtpremies verlengd tot 31 maart 2024. De deadline om cao's te sluiten om het recht op KKP toe te kennen blijft ongewijzigd 31 december 2023. (De Tijd) Dit KB is nog niet verschenen in het Staatsblad.

24

Commentaar. Bij een eerste evaluatie werd vastgesteld dat 0,39 procent van de werkgevers in oktober bevestigd hebben een KKP toe te kennen. Verrassend weinig. Het is wel te vroeg om een besluit te trekken. Dat kan pas na de deadlines en alleen o.b.v. de echte parameters van het succes van de KKP die, ten minste in theorie, opgevat is als een te onderhandelen systeem van eenmalige winstdeling. Daarmee denken we in de eerste plaats aan het aantal werknemers gedekt door een sectorale cao en/of een ondernemingsakkoord. Andere parameters zijn het aantal werknemers die daadwerkelijk een KKP kregen vergeleken met het aantal werknemers in de privésector. Even interessant is een zicht op het modale en gemiddeld bedrag van de KKP. Die cijfers zullen hopelijk beschikbaar zijn einde 2024, liefst per sector om de vergelijking te kunnen maken tussen de sectorale definities van winst en de uitbetaalde KKP. Een degelijke analyse zal zeker een impact hebben op de voorbereiding van de onderhandelingen 2025-2025.

ONDERNEMINGSOVERLEG

Het gemeenschappelijk vakbondsfront van **Tibi**, de reinigingsdienst van Charleroi, organiseert stakingen tegen de aanpassing van de werkorganisatie en voor een premie voor onwerkbaar werk. De stakingsaanzegging werd ingezet met een wilde staking op dinsdag 28 november. (DH)

De onderhandelingen voor een sociaal plan n.a.v. de sluiting van de vestiging van **Sappi** te Lanaken verlopen almaar moeizamer. (Nieuwsblad)

Een honderdtal medewerkers van de **kerncentrale van Tihange** blokkeren de toegang tot de site om druk te zetten achter de sectorale onderhandelingen. ([Sudinfo](#))

Een stakingspost blokkeerde onverwachts de toegang tot de **Carrefour Market van Moeskroen** om de arbeidsomstandigheden en de werkonzekerheid aan te klagen. ([L'Avenir](#))

Het werk lag 48 uren stil bij **Lhoist**, uitbater van kalk- en dolomietgroeven. Het conflict draait rond de vervanging van bruggpensioneerden en een aanvullende vergoeding voor werknemers die kiezen voor een landingsbaan. ([Matele](#))

OVERHEIDSDIENSTEN

Het personeel van het **Franstalig onderwijs** van de provincie Luik staakte op donderdag 30 november uit protest tegen de werkomstandigheden. ([Today](#))

Raymonde Yerna is de nieuwe algemeen bestuurder van de **Forem**. Vrijdag 1 december, op de eerste dag van haar nieuwe job werd ze geconfronteerd met een staking tegen de hervorming van de begeleiding van werkzoekenden. ([DH](#))

Hopelijk zijn de pendelaars voorbereid op de reeds lang aangekondigde staking van het **spoor** van dinsdagavond 5 december tot donderdagavond 7 december. ([NMBS](#))

De binnenscheepvaart was maandagavond 4 december geblokkeerd door een wilde staking van de **sluiswachters** uit onvrede over de onderhandelingen over het nieuw statuut voor Vlaams overheidsperoneel. ([VRT](#))

25

EUROPESE LUCHTVAART

Vier vakbonden riepen het personeel van **Air France** op om op 28 november het werk neer te leggen omdat de luchtvaartmaatschappij de binnenlandse vluchten vanuit Orly in 2026 wil schrappen. ([TF1](#))

De arbeidsrechtbank in Charleroi heeft in kortgeding luchtvaartmaatschappij **Ryanair** verboden de uurroosters van zijn piloten in België eenzijdig aan te passen. Daarnaast moet het bedrijf de in mei 2021 afgesloten cao naleven ([HLN](#)) Daarnaast, of misschien juist daarom, hebben vakbonden en werkgever een voorakkoord bereikt. De inhoud van dit voorakkoord is nog niet bekend. De piloten krijgen de primeur. ([De Tijd](#)) Dit akkoord voedt de hoop op sociale vrede gedurende drie jaar. ([Nieuwsblad](#))

NEDERLAND

Na zes stakingsdagen is een akkoord uit de bus gekomen bij **Aspen** en **BioChem** in Oss. De loonopslag bedraagt gemiddeld 8 procent. Het akkoord bevat nog afspraken inzake vertrek- en pensioenregelingen, nachtwerk en het bereikbaar zijn voor de werkgever. ([DTV](#))

Nederlandse **journalisten** hebben donderdag een uur lang het werk neergelegd. Zij eisen een loonopslag van 15 procent. ([DS](#))

De werkgever laat ons in de kou staan, klonk het in ijsfabriek **Ben & Jerry** en daarom legden de werknemers woensdag 29 november gedurende drie uren het werk neer. ([De Stentor](#))

DUIETSLAND

De onderhandelingen in de **staalsector** is uitgedraaid op een open conflict. IG Metall kondigt korte werkonderbrekingen aan bij ArcelorMital, ThyssenKrupp en Deutsche Edelstahlwerke. De vakbond eist de invoering van de 32-urenweek zonder loonverlies. De werkgevers boden een loonsverhoging aan van 3,1% over 15 maanden. ([IGMetall](#))

Volkswagen staat voor een enorme uitdaging omdat het bedrijf de algemene trend van de elektrificatie van de auto niet kan bijbenen. Hoe de noodzakelijke besparingen uitgevoerd kunnen worden met respect voor de bestaande cao's en baan zekerheid wordt een boeiend verhaal. ([Volkskrant](#))

FRANKRIJK

De sociale vrede is teruggekeerd bij de **spoorwegen**. De dreiging met een staking van Sud-Rail tijdens de eindejaarsfeesten voor hogere lonen is van de baan. ([FranceInfo](#)) Dat nam niet weg dat er van donderdagavond 30 november tot zaterdagmorgen 2 december op vele plaatsen gestaakt werd tegen het personeelstekort. ([BMF](#))

De spoedartsen van het **universitair ziekenhuis van Brest** zijn al drie weken in staking omdat er een nijpend tekort aan personeel is. ([Dailymotion](#))

De Union-Indépendants en twee vakbonden, CGT Transport en SUD Commerces, hebben de koeriers van **Uber Eats** opgeroepen om op zaterdag 2 en zondag 3 december te staken omdat ze onderhandelingen eisen over de vergoedingen. ([RTL](#) en [Le Monde](#))

VERENIGD KONINKRIJK

Honderden werknemers uit de whiskysector in Schotland zullen gaan **staken** voor hogere lonen. Ze plannen een serie 24-urenstakingen tussen 11 en 14 december. ([Independent](#))

ELDERS IN DE WERELD

VERENIGDE STATEN

Het succes van de **vakbonden** in de onderhandelingen met de Big Three had als gevolg dat autofabrieken in de VS zonder syndicale aanwezigheid de lonen verhoogd hebben (zie Actua van vorige weken). De Vakbond UAW vindt zijn tweede adem en ziet nu de kans om werknemers van de auto-industrie op te roepen om zich aan te sluiten. ([Volkskrant](#))

De vakbond International Brotherhood of Teamsters bij de logistieke hub van **DHL** op de luchthaven van Cincinnati kreeg mandaat van zijn 6.000 leden om een staking te organiseren. ([Yahoo](#))

ZWEDEN

IF Metall, de grootste vakbond van Zweden zit in de clinch met **Tesla** voor een collectieve arbeidsovereenkomst voor de werknemers van de tien Tesla-werkplaatsen (zie week 2023/46). Uit solidariteit weigeren de werknemers van het postbedrijf Postnord, dat de exclusiviteit heeft om nummerplaten te leveren, om kentekenplaten te bezorgen aan Tesla. Daarop heeft Tesla een rechtszaak aangespannen tegen de Zweedse overheid. De arrondissementsrechtbank verbood niet de collectieve actie maar beval het agentschap om binnen zeven dagen Tesla toestemming te geven om de nummerplaten rechtstreeks bij de fabrikant van de borden op te halen. ([The Guardian](#)) Elon Musk heeft uitgelegd waarom hij tegen de vakbond is: *If Tesla gets unionized, it will be because we deserve it and we failed in some way.* ([LaborUnionNews](#)) De krachtmeting kan lang duren volgens Marie Nilsson, voorzitter van IF Metall want de inzet is het Zweeds overlegmodel. ([De Tijd](#))

27

Elke bedrijfsleider ervaart de nood aan goed overleg met de vakbond binnen zijn bedrijf. Het is de basis voor een breed draagvlak voor zijn beleid. Maar vaak lijken scheef gegroeide situaties zo diep geworteld dat de dialoog moeilijk lijkt.

De survivalgids van het ondernemingsoverleg biedt daarvoor de oplossing. Het is een managementboek voor de bedrijfsleider die het ondernemingsoverleg wil bijsturen.

Bestel hem via [volgende link](#).

WETGEVING

De wet van 5 november 2023 houdende diverse arbeidsbepalingen ([BS 23 november 2023](#)) verplicht werkgevers met meer dan 50 werknemers om minstens één interne **vertrouwenspersoon** aan te stellen. ([FOD WASO](#))

SOCIALE VERKIEZINGEN

De nummers van de kandidatenlijsten van de sociale verkiezingen staan vast: nummer 1 gaat naar ACLVB, 2 naar ACV-CSC, 3 naar ABVV-FGTB en 4 naar NCK-CNC. ([FOD WASO](#))

SECTORAAL OVERLEG

Na maanden onderhandelingen bereikten werkgevers en vakbonden van de **distributiebedrijven** verschillende akkoorden die samen de ganse sector omvatten. ([De Standaard VRT](#) en [De Tijd](#))

- Voor de arbeiders en bedienden van supermarkten en non-food winkelketens voorzien de akkoorden in een koopkrachtpremie die varieert van 75 tot 750 euro volgens de winsten van de bedrijven. Het betreft **PC 312 (supermarkten)**, **PC 202 (food-ketens)** en **PC 311 (non-food ketens)**.
- Voor de bedienden van kleine winkels geldt een koopkrachtpremie van maximum 250 euro afhankelijk van de sector en de prestaties van het bedrijf. Hier spreken we van de **paritaire comités 201 en 202.01**.
- Ook voor de arbeiders van de distributiecentra of opslagplaatsen van de food-ketens en groothandel in voeding (**PC 119**) is er een voorakkoord bereikt na de stakingen op diverse sites. In functie van de bedrijfswinst varieert de koopkrachtpremie van 125 tot 375 euro.

Voor wie interesse heeft in het verzet van de **fietsenkoeriers** in Europa en in België verwijzen we naar een artikel met helikopterzicht verschenen in [Agir par la culture](#).

ONDERNEMINGSOVERLEG

Aan het open conflict bij **AB Inbev** is een einde gekomen door een akkoord over een koopkrachtpremie van 750 euro. ACV en ABVV blijven met een dubbel gevoel zitten omdat de directie niet bereid is om in te gaan op de eisen voor meer werkbaar werk en kwaliteit van het werk. ([De Tijd](#))

ING heeft zijn ondernemingsraad ingelicht en geconsulteerd over een interne reorganisatie die zonder ontslagen 400 medewerkers treft. Het plan is gebaseerd op interne mobiliteit en vrijwillig vertrek. ([Trends](#))

Woensdag 22 november staakten de arbeiders van ijsjesfabrikant **Ijsboerke** in Tielen om de koopkrachtpremie af te dwingen zoals die overeengekomen is in het paritair comité voor arbeiders van de voedingsindustrie. Na drie dagen onderhandelingen kwam een akkoord uit de bus dat de sociale vrede herstelde. ([RTV](#))

50 werknemers van **Sligro** in Rotselaar legden het werk neer voor het afdwingen van de koopkrachtpremie van 250 euro zoals overeengekomen op sectoraal niveau. ([ROBTV](#))

Klanten botsen op een gesloten deur bij de **Carrefour** in Schoten door een onaangekondigde staking wegens te hoge werkdruk. ([GvA](#))

OVERHEIDSDIENSTEN

Het sociaal overleg bij de **NMBS**, na de grote staking begin van deze maand, bracht geen aarde aan de dijk. Uit blijvende onvrede over interne reorganisatie en productiviteitsmaatregelen en in het belang van de treinreizigers ([sic](#)) komt er op initiatief van de socialistische en liberale vakbonden een nieuwe 48-urenstaking bij het spoor die zal starten op 5 december om 22.00 uur. ACV-CSC Transcom steunt deze actie niet en vraagt de tussenkomst van een bemiddelaar. ([Le Soir](#))

Donderdag was het vruchteloos wachten op de bussen van **De Lijn** die vertrekken uit de stelplaatsen van Kinrooi en Sint-Truiden. Aanleiding was de jaarplanning. ([VRT](#))

Commentaar. Wie kan uitleggen waarom de procedure van verzoening en stakingsaanzegging nooit nageleefd worden bij De Lijn, ook niet voor niet-dringende problemen zoals de jaarplanning?

29

Het gemeenschappelijk vakbondsfrent bij de vzw **Bravvo**, de preventiedienst van de Stad Brussel, heeft maandag een stakingsaanzegging ingediend. De vakbonden klagen over het "onophoudelijke personeelsverloop" en de "dagelijkse stress". ([BRUZZ](#))

De **RVA** wordt geconfronteerd met meerdere lokale stakingen zoals in Brussel, La Louvière en Charleroi, tegen de besparingsplannen om binnen de komende 4 jaren 1.000 jobs zonder ontslagen te schrappen. ([RTBF](#))

De vakbonden willen door staken en betogen de aandacht vestigen op het tekort aan personeel in de **Waalse kinderopvang en scholen**. ([Sudinfo](#))

EUROPESE LUCHTVAART

Het personeel van **Brussels Airlines** hekelt de werkdruk en de loonmatiging overeengekomen in 2020.

- Uit onvrede riep de Franstalige bediendencentrale CNE het **cabinepersoneel** (stewards en stewardessen) op om te staken op 1, 2 en 3 december. Op zaterdag 25 november was er een akkoord om niet te staken in ruil voor financiële garanties en afspraken rond werkomstandigheden, rust en gewaarborgd inkomen bij ziekte. ([VRT](#))

Commentaar: Het sociaal overleg kan verrassend zijn: een Franstalige centrale, CNE, organiseert alleen, zonder Vlaamse ACV Puls en zonder BBTK, een staking bij een bedrijf dat in Zaventem, in Vlaanderen dus, gevestigd is.

- De **piloten** gaven te kennen vanaf 11 december te staken. ([Le Soir](#)) Maandag 27 november vindt een verzoeningsvergadering plaats om de onderhandelingen terug op gang te trekken, zonder onmiddellijk resultaat. Deze week zijn nog twee meetings gepland tussen bonden en directie ([Pickx](#))

De **Italiaanse luchthavens** werden vrijdag getroffen door een 24-urenstaking voor betere loonvoorwaarden. ([Crisis24](#))

De vakbond van werknemers van handlungdiensten op de **Spaanse luchthavens** van AENA heeft een staking aangekondigd tussen 4 en 10 december voor werkzekerheid. ([InSpanje](#))

De **bagagemedewerkers op Schiphol** krijgen een flinke loonsverhoging. Het minimumloon in de bagagekelders stijgt volgend jaar met 2 euro naar 14,02 euro. Een jaar later stijgt het loon naar 16,5 euro per uur. ([Volkskrant](#))

NEDERLAND

Medewerkers van **Henkel** Nederland Operations in Scheemda staakten drie dagen om hun koopkracht te behouden. ([FNV](#))

De onderhandelingen tussen de Nederlandse Vereniging voor Journalisten en de Nederlandse **kranten** verlopen moeizaam. Men vreest acties. ([De Tijd](#))

30

FRANKRIJK

De staking tegen de werkdruk bij **France 3** is al drie weken aan de gang. ([Le Monde](#))

DUITSLAND

Vakbond Gewerkschaft Deutscher Lokomotivführer (GDL) onderhandelt met **Deutsche Bahn** over een arbeidsduurvermindering zonder loonverlies voor de werknemers die in ploeg werken. Ook na de stakingen van vorige week kwamen de onderhandelaars er niet uit. Opnieuw dreigen stakingen maar meer is nog niet bekend. ([GDL](#))

ELDERS IN DE WERELD

AMAZON

De werknemers van **Amazon** in Italië, Duitsland en US staken uit solidariteit met de duizend werknemers van GMB in Coventry (UK) die op Black Friday staken voor betere arbeidsvoorwaarden. ([UNI](#) en [BMF](#)) 20.000 magazijn- en bezorgingsmedewerkers van Amazon

in Spanje hebben aangekondigd dat ze op 27 en 28 november een uur zullen staken om betere lonen en arbeidsomstandigheden te eisen. ([Spanje Vandaag](#)) Met een collectief akkoord te elfder ure werd de algemene staking voorkomen en bleven 15.000 werknemers aan het werk. ([MarketScreener](#))

VERENIGDE STATEN

Ook **Nissan** verhoogt de hoogste lonen van de +/- 9.000 productiemedewerkers met 10%. Ook de lagere lonen worden opgetrokken. ([Reuters](#))

ZWEDEN

Tesla strikes in Sweden are 'insane'. (Elon Musk) ([FT](#))

WIST JE OOK DAT WIJ VLOGGEN?

SECTORAAL OVERLEG

Woensdag 15 november ging de staking van de arbeiders van de depots van de **voedingshandelsbedrijven** zoals Aldi, Delhaize en Colruyt door zoals gepland (zie het weekoverzicht van vorige week). Zonder snelle toegeving van de werkgevers zal er volgende week woensdag 22 november opnieuw gestaakt worden. (alle media)

Commentaar: Het conflict draait rond de eenmalige koopkrachtpremie. De bonden eisen 250 euro of 100 euro meer dan de 150 euro die de werkgevers willen geven. Honderd euro verschil. Daarom de vraag: hoe komt het dat stakende arbeiders (en hun gezinnen) bereid zijn om twee dagen netto loon te derven voor een voordeel van honderd euro?

ONDERNEMINGSOVERLEG

Cytiva Belgium, het vroegere Pall Life Sciences te Hoegaarden heeft beslist zijn weekeindeploeg te schrappen. De directie heeft het plan 26 werknemers met een premie gelijk aan een ontslagvergoeding te motiveren om vrijwillig ontslag nemen en zal 35 andere werknemers in de weekploeg inschakelen. De vakbonden kunnen daarmee niet akkoord gaan omdat volgens hen dit een middel is om de wet Renault te omzeilen. Ze vinden dat de directie de werknemers onder druk zet. ([Nieuwsblad](#))

Korian-woonzorgcentra informeerde de ondernemingsraad dat alle Belgische activiteiten worden afgestoten en in verkoop worden gezet. Een beslissing van de Franse internationale groep Clariane. BBTK eist continuïteit en ondubbelzinnige en keiharde garanties voor het personeel. ([BBTK](#))

Commentaar. Dit lijkt op een 'Delhaize-scenario', d.i. de beslissing van een multinational om al zijn vestigingen in een land te franchisen of, in dit geval, te verkopen. De discussie wordt nog aangewakkerd door stellingnames over de rol van de profitsector in de zorgsector.

Omdat de **AB InBev** geen koopkrachtpremie van 750 euro wil toekennen gingen de werknemers van de sites van Leuven, Jupille en Hoegaarden in staking. Zonder naleving van de procedure. ([HLN](#))

OVERHEIDSDIENSTEN

De sociale onvrede en onrust blijven duren bij **De Lijn**. De personeelsleden protesteerden vorige week tegen de geplande sluiting van stelplaatsen. Ze legden het werk neer zonder aanzegging in Mol, Westerlo, West-Vlaanderen, -Westerlo, Rumst, Oostmalle, Turnhout Mol en Broechem om te staken. (alle media)

Het personeel van de stelplaats van de **TEC** te Chastres ging spontaan in staking nadat een bus een wiel verloren had. ([RTBF](#))

VAKBONDEN

De liberale vakbond **ACLVB** heeft zaterdag op zijn nationaal congres Gert Truyens (55) verkozen tot nieuwe voorzitter. Truyens volgt Mario Coppens op. ([ACLVB](#))

EUROPESE LUCHTVAART

Vakbonden zijn verdeeld over het **Frans** wetsontwerp dat **verkeersleiders** verplicht zich 48 uren voor een staking aan te melden. Drie vakbonden, UNSA-ICNA, USAG-CGT en CFDT zijn tegen en riepen hun leden op om woensdag te staken. De grootste vakbond, SNCTA, spreekt zich positief maar kritisch uit over het wetsontwerp. ([BFM](#)) Dat is een aanleiding voor Ryanair om opnieuw bij de Europese Commissie te pleiten voor een minimumdienstverlening om de vluchten over Frankrijk te waarborgen. ([20minutes](#))

Het cabinepersoneel van **Brussels Airlines** heeft een stakingsaanzegging ingediend die ingaat op 23 november. De directe aanleiding is het feit dat de directie uurroosters heeft meegedeeld zonder raadpleging van de vakbondsafvaardiging zoals volgens de vakbonden een cao dat bepaalt. De echte reden is de looninlevering overeengekomen tijdens de herstructurering in 2020. Nu het bedrijf winst maakt wil de vakbond die cao heronderhandelen. De directie reageert verbaasd omdat de aangehaalde problemen niet eens besproken werden tijdens het normaal overleg. ([RTBF](#))

Commentaar. Hoe legt een vakbond uit dat een staking aangezegd kan worden zonder voorafgaande verzoeningsvergadering?

33

NEDERLAND

Het sociaal overleg bij **Tata Steel** in IJmuiden gaat ongetwijfeld in een gespannen sfeer verlopen nu de directie aangekondigd heeft 800 arbeidsplaatsen te schrappen. ([FNV](#))

Om druk te leggen op een fatsoenlijke loonsverhoging hebben de vakbonden van **Henkel** Nederland Operations in Scheemda een ultimatum gesteld. ([FNV](#))-

De spanning loopt op tijdens het vierde overleg voor betere loonvoorwaarden in de **universitaire medische centra**. ([FNV](#))

De stakingen in de **houthandel** zijn voorbij. Een akkoord maakt een combinatie van 6 procent loonsverhoging, een minimale stijging van 80 euro en een eenmalige premie van 750 euro en een tijdelijke korting op de pensioenpremie. ([CNV](#))

Commentaar. Dergelijke premie om een conflict op te lossen compenseert het loonverlies van de stakers. Een elegant alternatief voor de betaling van loon voor de stakingsdagen. Weliswaar zonder onderscheid tussen stakers en werkwilligen.

De werkgeversorganisaties van de **Bouw** en vakbonden onderhandelen sinds oktober over een nieuwe cao. Werkgevers hebben een bod gedaan van ongeveer 8 procent over twee jaar. Dat maakt de bonden boos en blijven een stijging van 8 à 10 procent en een inflatiecorrectie vragen. ([Infrasite](#))

Rechters en officieren van justitie dreigen met acties omdat de werkdruk te hoog is ([NOS](#)).

Politied medewerkers hebben een nieuwe CAO: zij krijgen er tot eind 2025 gemiddeld 9,5 procent bij. Die salarisverhoging komt boven op een loonstijging van 2 procent, die al eerder was afgesproken. ([NOS](#))

FRANKRIJK

De Franse pers meldt meerdere stakingen in de **overheidsdiensten**, zoals in de scholen van Parijs ([Le Parisien](#)), de containerparken in Noord Frankrijk ([La voix du Nord](#)), de SNCF in Normandië ([BFM](#)), Météo-France ([Sud Ouest](#)), ...

Als de loononderhandelingen voor een loonsverhoging van 400 euro per maand geen resultaat geven zullen de werknemers van de **SNCF** tijdens de eindejaarsfeesten staken. ([Europe1](#))

Uber Eats haalde ook de pers n.a.v. een stakingsaanzegging op 2 en 3 december als protest tegen een nieuw algoritme dat de vergoeding per boodschap bepaalt. De nieuwe regeling zou leiden tot een vermindering van de vergoeding met 10 tot 40 procent. Opmerkelijk is dat de stakingsaanzegging uitgaat van de vakbond CGT en van de Union Indépendants in gemeenschappelijk front. ([RTL](#))

34

DUITSLAND

Deutsche Bahn (DB) bereid zich voor op een staking op Kerstavond. De machinistenvakbond GDL eist hogere lonen en kortere werkweken voor werknemers in ploegendienst. DB had de onderhandeling geopend met een loonsverhoging van 11 procent. Onvoldoende vindt GDL en dreigde met een staking op Kerstavond. In afwachting organiseerde GDL vorige week een waarschuwingsstaking van woensdagavond tot donderdagavond. ([Merkur](#) & [Tagesschau](#))

De **detailhandel, groothandel en buitenlandse handel** kampen met landelijke waarschuwingsstakingen (*Warnstreiks*) om druk uit te oefenen op de vastgelopen loononderhandelingen (*Tarifrunde*). ([Tagesschau](#))

Sinds 13 november staking bij het schroot- en recyclingbedrijf **SRW metafloat** in Espenhain bij Leipzig: de werknemers eisen eindelijk een cao, 8% meer loon en een 38-urige werkweek. ([IGMetall](#))

ELDERS IN DE WERELD

VERENIGDE STATEN.

De achterban heeft de akkoorden goedgekeurd tussen UAW en de drie autoconstructeurs (**big three**) ([MSN](#)).

De akkoorden bij de Big Three hebben een domino-effect bij *non-union* bedrijven. Werkgevers voorzien in loonsverhogingen: Toyota + 9%, **Honda** + 11% volgend jaar en **Hyundai** + 25% in de komende vier jaren. UAW roept werknemers op om aan te sluiten bij een vakbond. ([CNN](#))

The Workers United, de vakbond die 9.000 werknemers van 360 shops van **Starbucks** vertegenwoordigt, roept de werknemers op om op Red Cup-day (een promotiedag op 16 november) te staken. ([WorkersUnited](#))

[Associated Press](#) en [Reuters](#) publiceerden een overzicht van de recente sociale conflicten in de VS in 2023 tegen de achtergrond van lage werkloosheid en lage syndicalisatiegraad.

ZWEDEN

De **Zweedse** vakbond IF Metal ligt overhoop met **Tesla** en organiseert stakingen in de schakels: technici weigeren de wagens de onderhouden, dokwerkers houden de auto's tegen in de haven, snelladers van Tesla worden niet meer hersteld, de onderdelen worden niet meer geleverd, de showrooms worden niet meer schoongemaakt, schilders weigeren om Tesla-auto's te spuiten, zolang de vakbond niet erkend wordt als gesprekspartner, wat de norm is in het land. ([BNR](#) en [Reuters](#))

Commentaar.

Het is een kleinschalig maar principieel conflict tussen de vakbond en Musk, want de werknemers van Tesla Zweden genieten marktconforme loon- en arbeidsvoorwaarden. Dat doet een enkele commentator zeggen dat deze werknemers klagen dat ze niet gehoord worden door de vakbond. ([Teslarati](#))

Sommige acties liggen op de grens tussen staking en werkweigering. Het verzet van werknemers van andere firma's om een bepaalde taak uit te voeren zoals de weigering om onderdelen voor Tesla te leveren maar niet voor andere klanten valt niet onder het Belgisch begrip van het stakingsrecht. Ook al gaat het om een solidariteitsactie.

BENGLADESH

Het zijn hoogoplopende conflicten in **Bangladesh**. Duizenden arbeiders van **confectiebedrijven** protesteren al wekenlang voor een verhoging van hun loon dat vandaag \$95 bedraagt. De Regering stelt een minimumloon voor van \$113 per maand maar de vakbonden eisen \$208. Het gaat gepaard met geweld. 123 fabrieken werden geplunderd. 88 mensen werden gearresteerd. Tientallen mensen raakten gewond. Drie mensen kwamen om. De lokale Bengaalse politie heeft klacht ingediend tegen 11.000 werknemers wegens gewelddadige acties. 130 werkgevers reageerden met een lock-out. De afnemers van de confectiefabrieken zoals H&M, Levi's, Gap, Puma vroegen de Regering tussen te komen voor een vreedzame oplossing. ([De Standaard](#); [Khmer Times](#); [CNN](#))

We veranderen het tijdstip van de publicatie van ons weekoverzicht. Tot nu toe kon je tegen het einde van het weekeinde via LinkedIn of X vernemen dat er een nieuw overzicht geplaatst werd op <https://social-dialogue.net/artikel/32>. Of je kreeg op maandag een mail met het laatste overzicht. Vanaf volgende week veranderen we dit en wordt alles verplaatst naar de dinsdagmorgen.

RECHT OP COLLECTIEVE ACTIES

De PS zal het wetsontwerp over het **betogingsverbod voor relschoppers** niet goedkeuren. De partij vreest dat de wet zal neerkomen op een beperking van het stakingsrecht ([De Standaard](#)).

Commentaar. Het is niet aan ons om een oordeel te vellen over de politieke besluitvorming rond dit wetsontwerp. Maar het stoort ons dat het verzet alle vormen van collectieve actie op een hoopje gooit. Het recht om te betogen wordt bewust voorgesteld als een recht om te staken (het recht om het werk neer te leggen), terwijl het Europees Sociaal Handvest het net andersom voorstelt, nl. dat het stakingsrecht (slechts) een van de vele vormen van collectieve acties is.

36

INTERPROFESSIEEL OVERLEG

De Nationale Arbeidsraad (NAR) keurde op 8 november 2023, de eenparige aanbeveling N° 30 goed over de "Preventie van burn-out - Voor gezonde werknemers in gezonde organisaties". ([NAR](#))

De Centrale Raad van het Bedrijfsleven (CRB) publiceerde een verslag over de oorzaken en gevolgen van de algemene mondiale inflatie. Wij pikten er de volgend zin uit: *In totaal zouden de uurloonkosten in de zin van de herziene wet van 1996 tussen 2019 en 2024 in België 2,1% sneller stijgen dan in de buurlanden. Aangezien deze loonkosten van 1996 tot 2019 in België 0,4% minder snel waren gestegen dan in de buurlanden, zou de loonkostenhandicap in de zin van de herziene wet van 1996 in 2024 uitkomen op 1,7%*. ([CRB](#))

SECTORAAL OVERLEG

De sectoronderhandelingen voor de **handel** (PC 201, 202, 311, 312) zitten vast. Vakbonden en Comeos, de federatie van de distributiebedrijven, vinden geen akkoord. We lijsten de vijf belangrijkste vakbondseisen op: (1) de omkadering, lees beperking, van onzekere contracten (studentencontracten, contracten van bepaalde duur, vervangingscontracten), (2) het recht op een 4-dagenweek voor deeltijdse werknemers, (3) verbeterde voorwaarden voor de toekenning van de eindejaarspremie in het paritair comité 311 (non-food winkelketens), (4) de toekenning van de koopkrachtpremie van 250 euro in zoveel mogelijk bedrijven ([ACV](#)).

Daarnaast wordt er nog onderhandeld over de verlenging van de sectorale regelingen inzake tijdskrediet en SWT, eindejaarspremies en fietsvergoedingen. ([De Tijd](#)). De werkgevers bieden een koopkrachtpremie aan van 150 euro.

De vakbonden plannen op 15 en 22 november te staken in de depots van de supermarkten om een akkoord af te dwingen voor de **arbeiders van de voedingshandel** (PC 119). Zij kunnen het niet eens zijn met het voorstel van de werkgevers dat volgens hen neerkomt op nog geen 150 euro premie voor twee derde van de arbeiders ([De Standaard](#)).

Commentaar. Pascal Dendooven, journalist bij De Standaard, besluit dat er eigenlijk onderhandeld wordt over relatief kleine bedragen. Volgens hem toont de situatie in de distributie dat de 'oude recepten van het sociaal overleg niet meer werken. Welke conclusie daaruit getrokken moet worden blijft een ongemakkelijke vraag.' (De Standaard). De ene zal dit standpunt betwisten en de andere zal wijzen dat de situatie eigen is aan de kleinhandel en nivou veralgemeend kan worden.

Het Brussels Parlement heeft recentelijk besloten de rechten en arbeidsomstandigheden van **huishoudhulp** te versterken. De focus ligt op een verplichte initiële opleiding van 9 uur gevolgd door een jaarlijkse opleiding van 16 uur ([Edelgracht](#)).

Commentaar. Merkwaardig dat een Gewest tussen komt in de arbeidsverhoudingen met verplichtingen die lager zijn dan de rechten bepaald in de wet op de arbeidsdeal.

De vakbonden van de **groene sectoren** gaan in overleg met de werkgevers om het systeem van flexi-jobs zoveel mogelijk in te perken. De partijen hadden in december vorig jaar reeds een akkoord om, in ruil voor een soepel systeem van seizoensarbeid, geen flexi-jobs in te voeren ([De nieuwe werker](#)).

Het parlement heeft het pakjeswet goedgekeurd dat de **pakjeskoeriers** recht geeft op een minimumloon en op rust zonder dat de wetgever tussen komt in hun statuut (werknemer of zelfstandige). Unizo is er niet over te spreken ([VRT](#))

Commentaar. De wetgever komt hier tussen in het domein van het sociaal overleg (loon- en arbeidsvoorwaarden), dringt zich op in commerciële verhoudingen en houdt zijn handen af van het statuut van de koerier, daar waar men zou verwachten dat hij daarvoor een regeling treft. Dat lijkt niet te stroken met het gezamenlijk advies van de Centrale Raad van het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad van 5 april 2023.

ONDERNEMINGSOVERLEG

De vakbonden van staalbedrijf **Aperam Services and Solutions** in Genk vonden het ontslag van een werknemer na een arbeidsongeval onterecht. Gesprekken met de directie vorige week leverden niets op. De andere werknemers legden daarom het werk neer uit protest. Na nog een gesprek, werd er een akkoord bereikt en mag de man aan het werk blijven ([VRT](#)).

Het personeel van **Sligro** (ex ISPC) te Herstal uit protest tegen de delocalisatie van een deel van de tewerkstelling naar Maastricht ([RTBF](#)).

120 arbeiders van het depot van supermarktketen **Delhaize** te Zellik blokkeerden in de nacht van woensdag 8 november het vertrek van alle vrachtwagens. De staking was bedoeld als protest tegen de franchising. Politie en deurwaarder kwamen ter plaatse ([Gondola](#)).

BBTK dient tweede strafklacht in tegen **ING België** wegens gebrek aan informatie aan de ondernemingsraad, niet correcte RSZ-aangifte van gedetacheerde werknemers en niet correcte berekening van het vakantiegeld. ([De Tijd](#))

OVERHEIDSDIENSTEN

Bij de **NMBS** werd er dinsdag en woensdag voor de negende keer dit jaar gestaakt. **De Lijn** kende dit jaar al zeventien stakingen, de **MIVB** vier ([De Standaard](#)).

Zonder dat hierover exacte cijfers zijn gepubliceerd lijkt het er op dat er bij de **TEC** dit jaar, tot begin november, minder wordt gestaakt, ten minste in Charleroi, bloklettert La Dernière Heure ([DH](#)). Enkele dagen na deze krantenkop gingen de werknemers van de stelplaats van de TEC te Robertmong spontaan in staking tegen de slechte arbeidsomstandigheden ([DH](#)).

Commentaar. We kijken uit naar een officieel jaarlijks overzicht van het aantal stakingen bij de openbare vervoersmaatschappijen, met hun specifieke kenmerken naast het aantal stakingsdagen zoals het aantal stakers, de duur van de staking, het naleven de procedures, het resultaat van het overleg na de staking en het aantal storings van de dienstverlening.

De **spoorweglieden** staken tegen een verandering van het takenpakket bij de opstart van een dagtaak van treinbegeleiders zonder wijziging van de uurroosters. Achter deze aanleiding zitten nog veel andere oorzaken van deze staking, nl. (1) het plan om de taken van de loketbedienden langzaamaan te wijzigen, die men een 'reorganisatie' noemt, (2) de sluiting van loketten, overuren kunnen niet ingehaald worden, (3) meer en meer medewerkers werken met een arbeidsovereenkomst, minder en minder onder statuut en (4) problemen met het materieel. Finaal vinden de vakbonden dat ze niet gehoord worden in het overleg. ([L'Echo](#)). Dat conflict gebeurt allemaal tegen de achtergrond van een openbardienstcontract en de noodzaak om de productiviteit te verhogen ([De Standaard](#)). Het treinverkeer was grondig verstoord tot grote ergernis van de reizigers (alle media). Een nieuw overleg baatte niet. De spoorbonden zijn niet tevreden met de voorstellen van de directies. Het ziet ernaar uit dat er opnieuw 48 uren gestaakt wordt op 5 en 6 december ([HLN](#)).

Commentaar.

De vakbonden van de spoorweglieden geven aan dat zij door te staken ook de belangen van de reizigers verdedigen ([L'avenir](#) en [de wereld morgen](#)). Is dat zo? We hebben hierover twee vragen. (1) Kan iemand het verband leggen tussen de verandering van de opstart van een dagtaak zonder wijziging van het uurrooster en de gevraagde polyvalentie van de loketbedienden enerzijds en de kwaliteit van het spoorverkeer anderzijds? (2) Hebben de vakbonden het mandaat gekregen van de reizigers om hun belangen te verdedigen door te staken? (Dat lijkt niet het geval te zijn want de belangengroep [TreinTramBus](#) vraagt om overleg in plaats van stakingen ([Nieuwsblad](#)).

De vakbonden voerden donderdag en vrijdag actie bij **De Lijn** in West-Vlaanderen. Daardoor worden heel wat bus- en tramritten geschrapt. De staking ging verder door tijdens het weekeinde. De acties zullen zelfs op maandag en dinsdag te voelen zijn ([VRT](#)). Ook in Antwerpen dreigt een staking. ([De Standaard](#))

Het personeel van de **CPAS van Charleroi** ging donderdag 9 november in staking voor hogere lonen ([DH](#)).

Uit protest tegen de arbeidsomstandigheden ging het personeel van de **TEC** van Luik vrijdag 10 november in staking zonder stakingsaanzegging ([RTBF](#)).

EUROPA

Op 13 december vindt in Brussel een vakbondsbetoging plaats tegen Europese besparingsmaatregelen. Het gaat om een initiatief van de Europese vakbondsfederatie [ETUC](#) waaraan ook de drie grote Belgische vakbonden zullen deelnemen ([De specialist](#)).

NEDERLAND

De **taxichauffeurs op Eindhoven Airport** staakten laatste maandag omdat ze het niet eens zijn met de nieuwe tarieven ([Omroep Brabant](#)).

De pers maakt melding van moeilijke onderhandelingen in heel wat Nederlandse bedrijven, zoals **Villeroy & Boch** Wellness in Roden ([RTV](#)), helikopterbedrijf **CHC** op De Helder Airport ([Noordhollands Dagblad](#)) en **Ecovyst Zeolites** ([CNV](#)).

Het aanbod van de werkgevers en de eisen van de vakbond liggen nog ver uit elkaar in de **houthandel** ([FNV](#)).

VERENIGDE STATEN

AMPTP, die Netflix, Walt Disney en andere **mediabedrijven** vertegenwoordigt, heeft eind vorige week een "laatste, beste en finaal aanbod" voorgesteld aan SAG-AFTRA, de vakbond van 160.000 acteurs, om een einde te stellen aan de staking die sinds juli loopt ([MarketScreener](#)). Op woensdag 8 november bereikten de onderhandelaars een ontwerp van akkoord (tentative agreement) dat een einde maakt aan de staking die 118 dagen duurde. Dat ontwerp wordt voorgesteld als een nieuw paradigma ([CBS](#)). Het is in ieder geval een lijvig en technisch akkoord. De samenvatting telt meer dan drie bladzijden ([SAG-AFTRA](#)). De leden keurden het akkoord goed ([VRT](#)).

Toyota Motor North America, een bedrijf zonder aanwezigheid van vakbonden, heeft de urenlonen van zijn productiemedewerkers verhoogd naar \$34,80 met ingang van 1 januari. Dit is de derde verhoging in minder dan een jaar tijd ([Automotive News](#)).

De vakbonden die **horecapersoneel in Las Vegas** vertegenwoordigen, hebben een sociaal akkoord gesloten met Caesars Entertainment en met MGM Resorts International ([MarktScreener](#)).

OPLEIDINGEN SOCIAAL OVERLEG

OPLEIDINGEN NAJAAR 2023

VOOR HR PROFESSIONALS (EN MANAGERS, BEDRIJFSLEIDERS)
Masterclass Sociale relaties voor HR Professionals

- 23 & 24 NOVEMBER**
WAASMUNSTER
- 14 & 15 DECEMBER**
ANTWERPEN

<https://social-dialogue.net/opleidingen>

Social Dialogue Network
employment relations intelligence

The infographic features a central illustration of a group of people in a meeting room. One person is standing and pointing at a large screen displaying a video player. There is a lightbulb icon above the screen, a potted plant, and a stack of books on a table. The background is white with blue accents and a grid pattern.

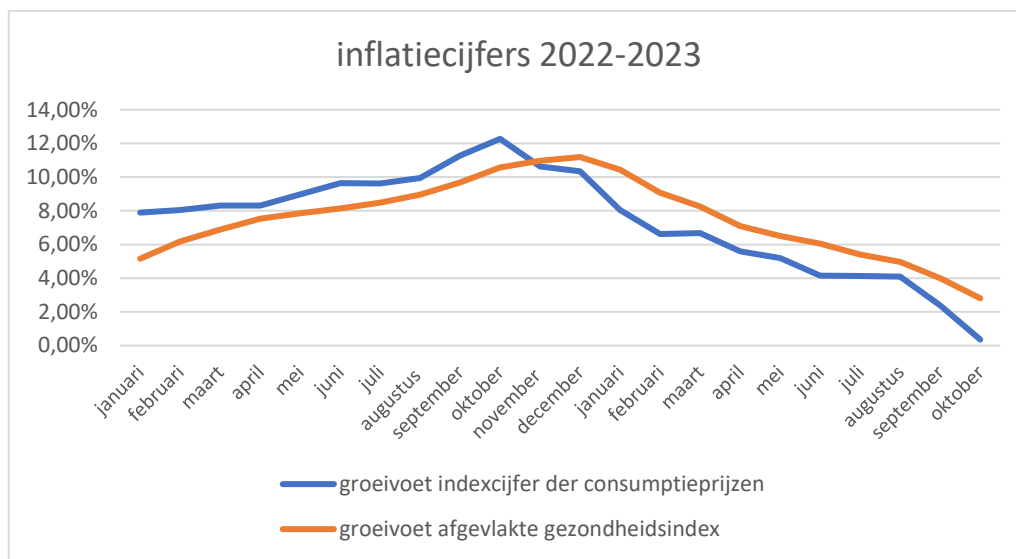
40

[Masterclass sociale relaties voor HR professionals](#), 23 en 24 november 2023.

[Masterclass sociale relaties voor HR professionals](#), 14 en 15 december 2023.

INFLATIE

In oktober is de inflatie gedaald van 2,39% naar 0,36%. Dat is het laagste niveau sinds januari 2021, toen de inflatie 0,26% bedroeg. De inflatie op basis van de **gezondheidsindex**, daalt van 2,08% naar 0,30% en op basis van de afgevlakte gezondheidsindex van 4% naar 2,81%. De spilindex voor [cao-bedragen](#), het openbaar ambt en de sociale uitkeringen, die vastgelegd is op 125,60 punten, werd hierbij overschreden. ([Statbel](#))

Figuur 2: evolutie indexcijfer der consumptieprijzen en van de afgevlakte gezondheidsindex 2022-2023

SECTORAAL OVERLEG

De sociale gesprekspartners uit de **Gezinszorg** (i-mens, Familiehulp, Familiezorg ...) hebben een sociaal akkoord afgesloten met de vraag aan minister Brouns om de eenmalige extra middelen voor huishoudhulpen met dienstencheques niet zomaar lineair te verdelen onder alle dienstenchequebedrijven in Vlaanderen. Ze roepen op om rekening te houden met de inspanningen die bedrijven vandaag al doen om hun personeelsleden goed te verlonen, op te leiden en te omkaderen. De betere leerlingen van de klas verdienen het om beloond te worden voor die inspanningen, zo luidt het ([BBTK](#)).

ONDERNEMINGSOVERLEG

De werknemers van het busbedrijf **Flipco** te Heppignies aangesloten bij de CSC hebben het werk neergelegd. Werkgever en vakbond zijn het niet eens over de manier waarop de chauffeurs betaald worden ([Telesambre](#)). Na een week staking hebben de werknemers het werk hervat en een onderhandelingskalender vast gelegd ([Telesambre](#)).

OVERHEIDSDIENSTEN

Na de acties van vorige week (zie week 43) was er op maandag 30 oktober nog grote hinder bij **De Lijn** door een wilde staking. In afwachting van de ondernemingsraad van 8 november komen er geen nieuwe werkonderbrekingen ([VRT](#)).

Het personeel van de stelplaats van de **TEC** te Jemappes antwoordt op twee gevallen van agressie door een emotionele (eufemisme voor wilde) staking ([Le Soir](#)).

Maandag waren er ellenlange wachtrijen in **Brussels Airport** door een spontane actie van het douanepersoneel gedurende anderhalf uur ([RTL](#)).

De ambtenaren van de **ONEM** van La Louvière gingen zonder aanzegging in staking tegen de herstructurering en herlocatie van de lokale bureau's ([RTBF](#)).

EUROPESE LUCHTVAART

Een nieuw akkoord voor het grondpersoneel van **KLM** is officieel goedgekeurd. De overeengekomen loonsverhoging bedraagt gemiddeld 13,7% naast een eenmalige premie van 1.500 euro ([FNV](#)).

NEDERLAND

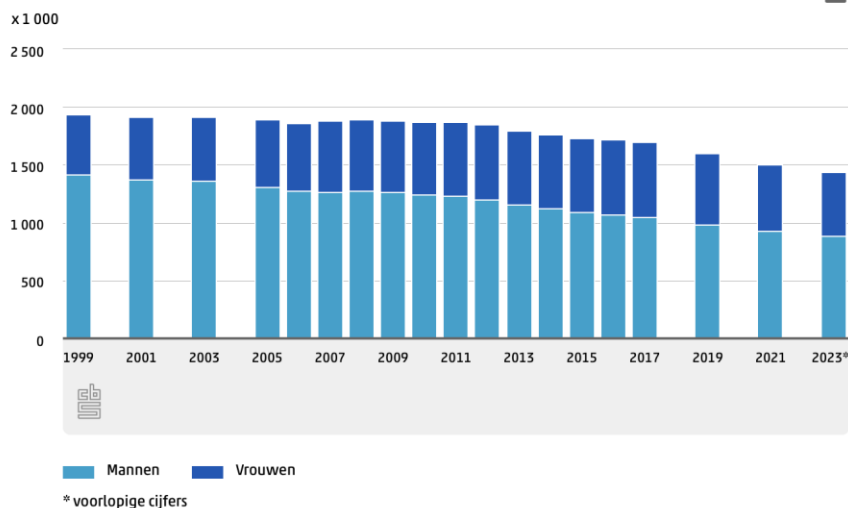
Na een derde staking bereikten FNV en **Air Liquide** een cao-akkoord ([Inhetnieuws](#)).

Het rommelt bij chemiebedrijven. Bij **Ecovyst Zeolites** in Farmsum gaan de werknemers 24 uur in staking voor een loonsverhoging ([Drimble](#)). Bij **Aspen** in Oss gaat de derde staking door ([BN](#)). De werknemers van **Villeroy & Boch Wellness** dreigen met staking om een loonsverhoging van 14,3% te eisen ([FNV](#)).

Werknemers van 8 verschillende locaties van de **houthandel** legden vorige donderdag en vrijdag 48 uur lang het werk neer voor een structurele loonsverhoging ([FNV](#)).

Op 31 oktober zijn FNV en NBOV, de vereniging van **ambachtelijke bakkerijen**, tot een akkoord gekomen met een loonsverhoging van 13,75 procent over 21 maanden voor alle werknemers van de sector ([bakkers in bedrijf](#)).

Syndicalisatiegraad. In maart 2023 waren er ruim 1,4 miljoen mensen aangesloten bij een vakbond. In 2012 hadden de vakbonden gezamenlijk nog meer dan 1,8 miljoen leden ([Centraal Bureau voor de Statistiek](#)). Samen met alle aangesloten bonden heeft de **FNV** eind 2022 iets minder dan 900.000 leden. In 2022 hebben zich 41.000 nieuwe leden aangemeld bij de FNV. Daarnaast hebben zo'n 65.000 leden zich afgemeld als lid ([FNV](#)).

Figuur 3: evolutie van het totaal aantal vakbondsleden in Nederland (x 1 000) (CBS)

FRANKRIJK

Het gemeenschappelijk front (CFDT, CGT, SNJ, CFTC, FO) heeft een stakingsaanzegging ingediend tegen de plannen van de directie van de openbare zender **France 24** om de arbeid te reorganiseren ([Le Monde](#)).

VERENIGD KONINKRIJK

Al bijna 18 maanden duurt het dispuut tussen de **spoorwegmaatschappijen** en de vakbond RMT voor betere werkzekerheid, lonen en arbeidsvoorwaarden. RMT kreeg van zijn leden mandaat om stakingen te organiseren in de komende zes maanden. Er zijn nog geen concrete data vast gelegd ([BBC](#)).

De **Professional Footballers Association in Ierland** slaagde erin een akkoord te sluiten voor gelijk loon voor mannen en vrouwen die deelnemen aan internationale wedstrijden ([WageIndicator](#))

Unite the Union, de grootste Britse vakbond, heeft een Workers' Plan for Steel opgesteld voor een betere toekomst van de Britse **staalindustrie** om de werkzekerheid te waarborgen ([Unite](#)).

VERENIGDE STATEN

Op maandagochtend 30 oktober bereikte de UAW een voorlopige overeenkomst met **General Motors**. "Net als de overeenkomsten met Ford en Stellantis heeft de overeenkomst met GM recordwinsten omgezet in een recordcontract." De overeenkomst voorziet 25% basisloonstijgingen tot april 2028 en zal het topsalaris cumulatief met 33% verhogen tot meer dan \$42 per uur. Het aanvangssalaris zal met 70% stijgen tot meer dan \$30 per uur ([UAW](#) en [CBS](#)).

Big three. Ook dit nog:

- De loonindexering wordt hersteld op basis van de kosten van levensonderhoud (COLA of cost-of-living allowances).
- De lonen van de uitzendkrachten stijgen met 165 procent. Uitzendarbeid wordt meer gereguleerd ([Solidair](#)).
- De drie autoconstructeurs hebben toegegeven om de stakende arbeiders \$100 per dag te betalen tijdens de staking ([MarketScreeners](#)).
- Stellantis heeft \$19 miljard aan nieuwe investeringen aangeboden in zijn deal om een einde te maken aan de staking. Het bedrijf zal ook een einde maken aan de loonverschillen in zijn 38 distributiecentra. ([MarketScreener](#)).
- UAW is vastbesloten om de vakbond te organiseren bij andere autofabrikanten zonder syndicale aanwezigheid zoals Toyota en Tesla ([MarketScreener](#)).
- UAW heeft de werkgevers doen erkennen dat een staking tegen de sluiting van een fabriek of tegen productallocaties en investeringen legaal is. Wat voor ons vanzelfsprekend is, is blijkbaar een principiële overwinning in de VS ([Lutte ouvrière](#) en [Solidair](#)).
- Ford en Stellantis hebben zich geëngageerd tot forse investeringen ([Solidair](#)).

Commentaar

Het is de moeite even stil te staan bij de tactiek van de vakbonden.

De gelijktijdig onderhandelingen in drie ondernemingen combineren gelijklopende en aparte eisen. De gelijktijdigheid voedt een breed gedragen (lokale) beweging. De aparte onderhandelingen zijn een gesel voor de onderneming met de minste weerstand.

De vakbonden slaagden erin veel meer punten te onderhandelen dan de klassiek media meldden.

De staking in crescendo gedurende zes weken, met als 'hoogtepunt' (slechts) 40.000 stakers op 145.000 werknemers, blijkt effectief te werken.

De duurtijd en de vervaldatum van de cao vallen op: de vervaldatum van de drie akkoorden is 30 april 2028⁴. Vijf jaar laat toe om over het conflict heen toekomstegericht samen te werken met de werkgever, zo heet het.

Misschien is de grootste overwinning van UAW de macht die de vakbond kon ontplooiën en die hem zal toelaten aanwezig te zijn in meer geconventioneerde bedrijven (ondernemingen die de vakbonden erkennen).

De vakbonden van zowat 35.000 werknemers van drie ketens van **casino's en hotels van Las Vegas** onderhandelen al zeven maanden voor hogere lonen, werkzekerheid, minder werkdruk en veiligheid op het werk. De werknemers staan klaar om vanaf 10 november te staken ([Reuters](#)).

ELDERS IN DE WERELD

⁴ Deze datum is waarschijnlijk niet toevallig maar wel symbolisch de vooravond van 1 mei, de dag waarop men in de US de algemene staking van 1886 herdenkt.

Canada. Bij alle locaties van **Stellantis** in Canada hebben werknemers het werk neergelegd om hogere lonen te eisen. De vakbond Unifor had na een korte staking een akkoord bereikt bij **GM** Canada. Bij **Ford** volstond een dreiging met een staking om nieuwe loonafspraken te maken ([MSN](#)).

Canada. 65.000 **leerkrachten** van het primair en secundair onderwijs gaan op 23 november in staking ([La Presse](#))

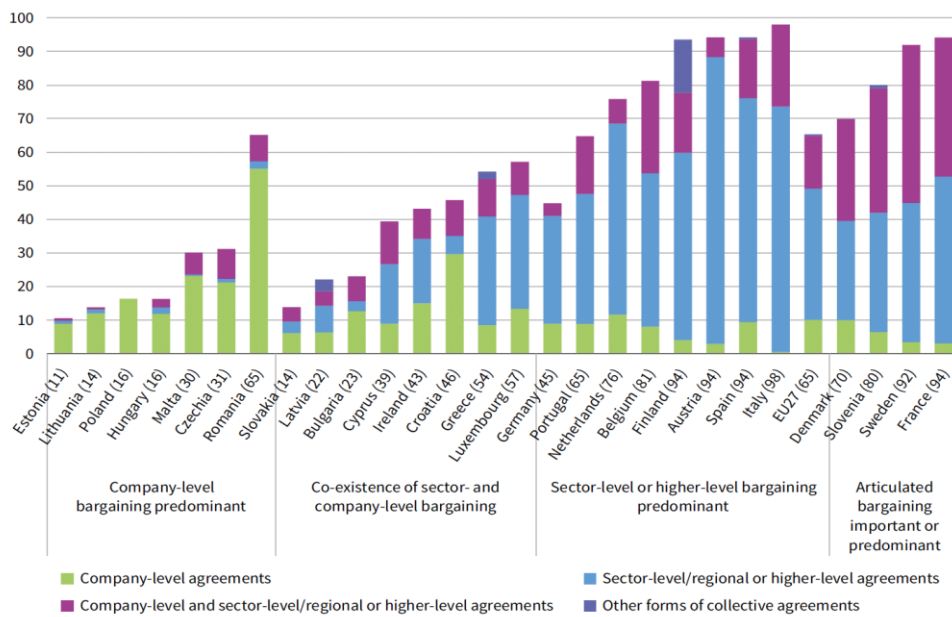
Zweden. **Tesla** gaat in de clinch met de Zweedse vakbonden en weigert collectieve arbeidsovereenkomsten te tekenen. Vakbond IF Metal is op 27 oktober begonnen met gerichte acties tegen 7 concessiehouders van Tesla in Zweden en dreigt met een staking in alle Tesla garages op 3 november. Vakbond Transport zegt bereid te zijn het transport van de elektrische auto's in de havens te blokkeren vanaf 7 november ([Le Monde](#)).

INTERNATIONAAL ONDERNEMINGSOVERLEG

Na zes maanden van discussies en uitwisselingen met een delegatie van het European Company Committee (CE-SE) en de European Federation of Public Services (EPSU), heeft het management van de [Clariane Groep](#) (woonzorgcentra, voorheen Korian) een handvest ondertekend ter bevordering van de versterking van de sociale dialoog binnen haar vestigingen in de zeven Europese landen waar zij actief is ([EPSU](#)).

GRAFIEK

De **dekkingsgraad van sociale akkoorden** is gelijk aan het percentage werknemers die onder de toepassing vallen van collectieve akkoorden. De [OESO](#) houdt de cijfers bij voor de OESO-landen. [Eurofound](#) stelt vast dat de dekkingsgraad in de EU schommelt tussen ongeveer 11% en 94%. Onderstaande grafiek illustreert het verband tussen de dekkingsgraad en de dominante onderhandelingsplatforms, ingedeeld in vier categorieën: (1) ondernemingen met gedecentraliseerde, overwegend bedrijfsgewijze onderhandelingen, (2) ondernemingen waar bedrijfsgewijze en sectorgewijze onderhandelingen naast elkaar bestaan en geen van beide overheerst, (3) ondernemingen met overwegend sectorgewijze onderhandelingen en (4) ondernemingen waar gearticuleerde onderhandelingen (tussen sector- en bedrijfsniveau) de overheersende vorm zijn en er ook een hoge mate van sectorgewijze onderhandelingen is.

Figuur 4: Estimated collective bargaining coverage (%) and predominant level of agreements, EU27, 2019 ([Eurofound](#))

Op zoek naar een interim expert in sociale relaties?

Nood aan opleiding om het ondernemings-overleg onder de knie te krijgen?

Punctueel advies nodig ter ondersteuning van sociale onderhandelingen?

Contact: m.doutrepoint@social-dialogue.net

SECTORAAL OVERLEG

Voor ABVV-BTB is het conflict bij De Lijn (zie hieronder) de trigger voor een sectorale staking ([ABVV-BTB](#)). De loononderhandelingen in het **paritair comité voor de private bus- en carsector** lopen zo moeilijk dat ABVV-BTB opriep tot een staking vanaf vrijdag 27 oktober ([ABVV-BTB](#)). De chauffeurs van de privébussen hebben zich hierbij aangesloten ([GvA](#)).

De sectoronderhandelingen voor de arbeiders van de **handel in brandstoffen** zitten muurvast ([ABVV-BTB](#)).

Talrijke ondernemingen worden geconfronteerd met een sectorale cao voor hun arbeiders die voorziet in een koopkrachtpremie terwijl dit niet het geval is voor hun bedienden, of omgekeerd. Het probleem komt vnl. voor in de ondernemingen die onder PC 200 ressorteren voor de bedienden en onder een ander paritair comité voor de arbeiders, bv. PC 149.04 (de sector van de metaalhandel). Een pijnlijk onderscheid dat vermeden kon worden door een interprofessionele regeling of betere coördinatie van de sectorale onderhandelingen. Omdat de arbeiderscentrales van het PC 113 (keramische nijverheid) deze coördinatie weigerden is het overleg afgesprongen.

ONDERNEMINGSOVERLEG

De werknemers van **Signaroute**, Waalse marktleider van de wegmarkering, staakten maandag. Met deze verrassingsactie willen zij de uurregelingen en het niet respecteren van de sectorale loonschalen aan de kaak te stellen ([Sudinfo](#)).

Vakbond roept op tot staking bij **SCK CEN** wegens duurdere bedrijfswagens voor de directieleden terwijl de loonbonus voor 2 jaar voor de werknemers bevroren wordt ([HLN](#)).

De vertegenwoordigers van het personeel zijn maandag opgestapt tijdens de ondernemingsraad bij de supermarktketen **Delhaize**. In een persbericht stellen de vakbonden dat ze het overleg hebben verlaten omdat de directie weigert om volledige financiële informatie (lees informatie per winkel) over het bedrijf te verschaffen ([HLN](#)).

Eigenaardig is de tactiek van de werknemersvertegenwoordigers om een vergadering van de OR te verlaten. De werkgever moet dit niet ervaren als een drukingsmiddel. Zo'n "uitgang"⁵ moet alleen geacteerd worden in het verslag wat het bewijs is dat de werkgever zijn verplichting inzake informatie en consultatie nageleefd heeft.

OVERHEIDSDIENSTEN

Veiligheid, agressie en straffeloosheid worden een centraal thema in de sociale onderhandelingen voor de **Brusselse brandweer** ([BRUZZ](#)).

Het bus- en tramverkeer van **De Lijn** was donderdag en vrijdag ernstig verstoord door een spontane staking. De actie kwam er nadat de directie aankondigde dat een aantal onderhoudscentra en stelplaatsen dichtgaan. 280 mensen zouden moeten verkassen maar er volgt geen enkel ontslag. ACOD verwijt de werkgever gebrekkige informatie ([GvA](#)).

Commentaar.

Déjà vu. Deze staking moet zo wat de twintigste werkonderbreking in 2023 bij de Lijn zijn. Bijna allemaal zijn wilde stakingen. Open conflict is een cultureel erfgoed van het stad- en streekvervoer. Telkens gaat het om de organisatie (of gebrek aan organisatie) van het werk.

Jamais vu. De informatie werd eerst gegeven aan de ondernemingsraad, zoals het arbeidsrecht het vraagt. Dat wordt nu aangegrepen als een gebrek aan informatie op de twee ander niveau's, nl. het paritair comité en het lokaal overleg.

Déjà vu 2. De actie doet denken aan het conflict bij Delhaize. Waarom is deze staking een wilde staking? Gaat de staking het overleg vooraf of is de staking een middel om het overleg af te dwingen? Kip of ei?

⁵ Deze term is een knipoog naar een oud Nederlands woord. De uitgang bestond in de staking van wevers en volders in de 14^e en 15^e eeuw in Holland. Als protest legden zij niet alleen het werk neer maar verlieten zij ook nog de stad om te ontsnappen aan rechterlijke vervolging. In het Engels staat *walkout* nog altijd voor een staking.

De pendelaars mogen zich voorbereiden op stakingen van het **spoorwegpersoneel** gedurende twee maal twee dagen, nl. van 7 november 22 uur tot 9 november 22 uur en van 5 december 22 uur tot 7 december 22 uur. De spoorbonden willen op die manier de directie dwingen tot meer overleg over de opstarttijd van de treinbegeleiders. Daarnaast is er veel woede over plannen voor de verplaatsing van bijna 250 mensen die op stations werken naar rangeerstations (alle media).

Commentaar.

De vakbonden zien het plan om de opstart te wijzigen als “een verkapte vorm van productiviteitsverhoging” en eisen daarom het stopzetten ervan. Nergens wordt melding gemaakt dat de NMBS morrelt aan de arbeidstijd of de uurroosters van de treinbegeleiders. Zij wijzigt enkel de taken van treinbegeleiders zodat die vijf minuten sneller naar hun trein kunnen stappen. Omdat 2.500 treinbegeleiders niet akkoord gaan met een tijds winst van vijf minuten per dag zonder dat ze langer moeten werken zullen 700.000 treinreizigers gedurende 96 uren in de kou staan.

N.a.v. dit conflict konden we vernemen dat de NMBS 85 paritaire organen heeft die samen 800 keer per jaar vergaderen. We lezen ook dat de NMBS een cao gesloten heeft met de bonden om geen maatregelen te nemen om de productiviteit van het personeel te verhogen (De Tijd 27 oktober).

GRENSOVERSCHRIJDEND ONDERNEMINGSOVERLEG

Make Amazon Pay, een coalitie van 80 vakbonden en NGO's, heeft het plan bekendgemaakt voor stakingen en protesten op Black Friday in de opslagplaatsen van **Amazon** in meer dan 30 landen. ([Uniglobalunion](#)).

49

DUITSLAND

De regionale loononderhandelingen (*Tarifverhandlungen*) voor 5 miljoen werknemers van de **distributie** slepen al maanden aan. Dat gaf aanleiding tot stakingen van 10.000 werknemers van verschillende bedrijven in detail- en groothandel ([Verdi](#)).

FRANKRIJK

De werknemers van een **Carrefourwinkel** in Marseille Le-Merlan en een van Fourmies (Noord Frankrijk) gingen in staking als protest tegen het plan van de directie om de winkel over te laten aan een franchisenemer ([Franceinfo](#); [La Voix du Nord](#)).

De 'agents de services hospitaliers' van meerdere sites van de groep [Elior](#) (cateraar) tegen de arbeidsomstandigheden ([Lutte ouvrière](#)).

Voor wie interesse heeft in een helikopterzicht over het sociaal overleg in Frankrijk willen we graag het artikel [Le dialogue social pour trouver des solutions](#) aanbevelen.

NEDERLAND

Vierhonderd werknemers van de **houthandel** volgden de oproep van FNV Bouwen & Wonen op tot een landelijke 24-uurs staking ([AD](#)). Eerder waren er al werkonderbrekingen in de provincies Noord-Brabant, Utrecht, Noord-Holland, Zeeland en Zuid-Holland. Meer stakingen zijn aanstaande ([FNV](#)).

Na een staking van twee weken zijn de vakbonden FNV en CNV het met voedingsbedrijf **Cargill** eens geworden over een nieuwe cao. Het akkoord dat geldt voor 2 jaar vanaf augustus 2023 voorziet in twee stappen in een loonsverhoging van 5 % , bovenop de automatische prijscompensatie ([BN](#)).

Air Liquide werd deze week geconfronteerd met een staking van een dag ([FNV](#)). Volgende week maakt FNV er een driedaagse staking van tenzij de directie de werknemers tegemoet komt met een knappe cao ([FNV](#)).

VERENIGDE STATEN

In het begin van deze vijfde week van het open conflict bij de **big three** (Ford, GM en Stellantis) legden in totaal 40.000 werknemers in welbepaalde sites het werk neer ([NPR](#)).

Woensdag kwam er een kentering. De onderhandelaars van UAW en **Ford** bereikten een ontwerp van akkoord (*tentative deal*) met een loonsverhoging van 25% gespreid over vier en een half jaar samen met een loonindexering (*cost of living adjustment*). Het voorakkoord omvat ook een driejarige progressie voor fulltime werknemers naar het topsalaris, een verbetering van de pensioenuitkeringen en het recht om te staken bij fabriekssluitingen, wat een primeur zou zijn voor de vakbond. Het bestuur en de leden van UAW moeten het voorakkoord nog goedkeuren. De werknemers gaan terug aan het werk. Verwacht wordt dat Ford de 3.000 werknemers die hij ontslagen heeft als reactie op de staking (het zgn. rimpeleffect) terug in dienst zal nemen ([NPR](#)).

Stellantis 525 en GM 139 zetten extra werknemers op non-actief ([Reuters](#)).

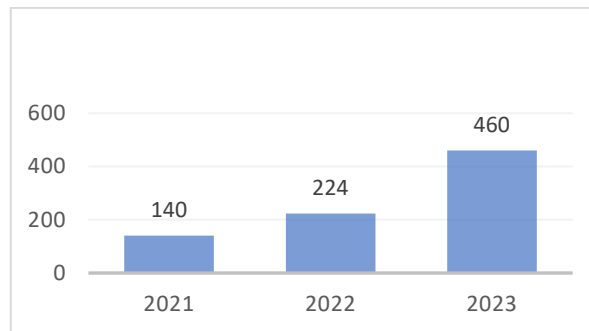
Zaterdag kwam een voorakkoord tussen UAW en **Stellantis** uit de bus. Deze overeenkomst tussen onderhandelaars is een afspiegeling van het akkoord met Ford. De vakbond zegt dat het contract ook banen redt in een fabriek in Belvidere, Illinois, die Stellantis van plan was te sluiten ([AP](#)).

Er wordt nu alleen nog maar bij **GM** gestaakt tot groot ongenoegen van de directie omdat volgens haar de onderhandelingen de goede kant uit gaan ([AP](#)).

De vakbond United Auto Workers (UAW) en **General Dynamics** hebben een voorlopig vierjarig akkoord bereikt voor 1.100 arbeiders in een aantal fabrieken van de Amerikaanse defensieaannemer, waarmee een mogelijke staking is afgewend. Het voorakkoord voorziet in een loonsverhoging van 14 % , een indexeringsclausule en een kortere progressie om hoogste loon te bereiken ([Marktscreener](#)).

De stakingen van de scenarioschrijvers en de acteurs de sociale conflicten bij de big three, Amazon en Starbucks wijzen op een diepliggende sociale onrust in de VS. Deze wordt

uitgelegd door een afkalving van de koopkracht en afnemende syndicalisatiegraad van de werknemers maar een groeiende sympathie van de burgers voor de vakbonden ([LeHuffPost](#))

Figuur 5: evolutie van aantal stakers in de VS (in duizendtallen)

IJSLAND

Dinsdag gingen de vrouwen in staking voor gelijk loon en tegen gendergeweld. Ook de vrouwelijke eerste minister bleef thuis. IJsland staat nochtans bovenaan de ranking van landen met de minste genderongelijkheid ([Yahoo](#)).

TERLOOPS

In drie landen komt recent de leiding van machtige vakbonden in handen van vrouwen. Christiane Benner neemt de leiding van het Duitse IG Metall. Sophie Binet is de nieuwe secretaris generaal van het Franse CGT. En bij ons is Ann Vermorgen verkozen tot voorzitter van het ACV.

OPLEIDING SOCIAAL OVERLEG

Voor HR professionals die zich willen bekwamen in sociale relaties organiseert Social Dialogue Network een opleiding op 23 en 24 november met als locatie de Koolputten in Waasmunster. Wie meer wil weten kan klikken op de figuur hieronder.

SECTORAAL OVERLEG

Oktober is de maand geworden waar heel wat sectorale akkoorden of voorakkoorden werden gesloten of gefinaliseerd. Onder meer voor volgende sectoren en betrokken paritaire comités: koetswerk (149.02), textielverzorging (110), vrije beroepen ' (336), diensten aan bedrijven (335), textiel en breiwerk (120 en 214), ledersector (128), voeding (118), kleding en confectie (109, 215), stoffering en houtbewerking (126), taxis (140) ...([ACLVB](#))

Meest recent het akkoord voor **de arbeiders van wegvervoer en logistiek** (PC 140.03). Belangrijkste elementen: (1) Koopkrachtpremie: hoge winst positief boekjaar 2022) 200 euro; uitzonderlijk hoge winst (2022 meer dan 1,5 keer winst t.o.v. gemiddelde drie vorige jaren) 350 euro; uitzonderlijk hoge winst van meer dan 6 keer gemiddelde vorige drie jaren: 750 euro. (2) Verhoging fietsvergoeding en tussenkomst openbaar vervoer ([BTB ABVV](#)).

ONDERNEMINGSOVERLEG

De staking in de **kinderkribbes** van La Louvière is voorbij. Nu vrijdagstaking was er staking in de kinderkribbes van stad **Luik** met als motief personeelsgebrek. ([RTBF](#))

OVERHEIDSDIENSTEN

Staking **RTBF** donderdag 21 tegen het 'overdadig' gebruik van uitzendarbeid (in voltijds equivalenten 150 jobs) en eis van aanwervingen van onbepaalde duur ([Nieuwblad](#)).

FRANKRIJK

Meer dan 600 werknemers zonder papieren staken op dinsdag 17 oktober in 33 bedrijven. Drie van hen, waaronder Universel Service, hebben nog niet de benodigde documenten afgegeven. ([CGT](#))

Op dinsdag 17 oktober hebben de senatoren, na de parlementsleden eind juni, het wetsvoorstel van de regering over "partage des valeurs" binnen bedrijven aangenomen, een getrouwe omzetting van een nationaal interprofessioneel akkoord tussen vakbonden en werkgevers. Dit akkoord, dat in februari werd gesloten, heeft als doel om de financiële participatie zoals winstdeling en bonussen voor waardedeling te promoten ([Sénat](#)).

NEDERLAND

Bij **Aspen** en **Biochem** (farma) in Oss wordt opnieuw gestaakt van dinsdag tot donderdag . Ter herinnering : CNV ging akkoord met een loonsvoorstel van + 8 % . FNV vraagt 14 % ([DTV](#)).

Na een staking van twee weken zijn de vakbonden het vrijdag met voedingsbedrijf **Cargill** - met onder meer een vestiging in Sas van Gent - uiteindelijk toch eens geworden over een nieuwe cao. ([HLN](#))

Om druk te zetten achter een nieuwe cao gaan de werknemers van de **houthandel** over tot een landelijke staking op 24 oktober ([FNV](#)).

DUITSLAND

Het eisenbundel van de vakbonden voor de **staalindustrie** ligt klaar. Belangrijkste eisen : 8,5 % loonsverhoging en een arbeidsduurvermindering van 35 naar 32 uur met volledige looncompensatie . De eerste onderhandelingsronde is gepland voor midden november (industriALL 20 10)

ZWEDEN

IF Metall dreigt met een staking tegen Tesla omdat die weigert een cao te onderhandelen ([Insutrial!](#)).

VERENIGDE STATEN

Toch wat nieuws over de reeds meer dan 35 dagen durende stakingen bij de **Big 3** . GM heeft zijn laatste bod herzien en biedt net als Ford eerder een loonsverhoging van 23 % aan , naast andere aanpassingen van de 'benefits'. De voorstellen van de autoconstructeurs zijn zo geëvolueerd van 9 naar 23 % . Maar voor de vakbonden is er zeker nog ruimte voor verbetering ([Reuters](#)).

ZUID-KOREA

Bij **Kia** werd een voorakkoord gesloten na schorsing van de stakingsplannen vorige week . Het ontwerp dat ter stemming wordt voorgelegd voorziet dat de maandelijkse lonen stijgen met 82 \$ en dat een bonus wordt uitbetaald ([Reuters](#))

Commentaar : en ter verduidelijking van ons bericht van vorige week : de vraag naar verhoging van de pensioenleeftijd van 60 naar 64 jaar , was een vakbondseis

OEKRAÏNE

Dit land in oorlog komt in de actualiteit met een gecontesteerd ontwerp van wet dat het stakingsrecht sterk beperkt ([Industriall](#))

54

MUST READ

NATIONAAL EN SECTORAAL NIVEAU

Veel aandacht deze week voor het federaal begrotingsakkoord. Daarbij was de uitbreiding van de flexi-jobs, wat de sociale materies betreft, een belangrijk element.

De reeks van sectoren waar ze mogelijk zijn wordt sterk uitgebreid. En een algemene regel van opt in en opt out zou worden ingevoerd. Wat betekent dat mits akkoord op sectoraal vlak het systeem kan ingevoerd worden, of uitgesloten.

Een belangrijke bijkomende taak voor de sectorale sociale partners. (dagelijkse pers 9 tot 13 oktober)

ONDERNEMINGSOVERLEG

Werkonderbreking bij Audi Brussel op maandag en dinsdag. Ongerustheid bij aankondiging van een bijzondere ondernemingsraad, waarbij gemeld werd dat de beloofde elektrische Q4 niet als tweede model naar Brussel zou komen. Het effect op de tewerkstelling in Vorst is onduidelijk. Half november zouden de definitieve productievolumes worden toegewezen aan de verschillende fabrieken. (De Tijd dd. 10/10)

De papierfabriek Sappi in Lanaken met 600 werknemers gaat tegen einde jaar sluiten ,Na aankondiging van de sluiting brak een spontane staking uit .Het werk werd hervat na onderhandeling van een motivatiepremie in afwachting van de bespreking van een sociaal plan (HLN dd. 13/10)

De scheidsrechters (voetbal) zullen een loonsverhoging krijgen plus een bonus als ze goed fluiten, dus de stakingsdreiging is afgewend (DS dd. 11/10)

Staking bij LBC Tank Terminals voorbij, oplossing gevonden voor vakbondsafgevaardigde waarrond het conflict draaide (GVA dd. 10/10)

En de staking in de kinderkribbes in La Louvière duurt voort (RTBF dd. 10/10)

OVERHEIDSDIENSTEN

Betoging in Brussel van de vakbonden van het hoger onderwijs voor meer middelen op woensdag. (VRT dd. 11/10)

DUITSLAND

Sociale onderhandelingen voor het personeel van de Länder (ondermeer leerkrachten), ongeveer 2,5 mio tewerkgestelden, starten einde oktober. Looneis van 10% met als minimum een verhoging van 500€ per maand (GEW dd. 11/10)

FRANKRIJK

Vrijdag 13 oktober sociale protestdag op meerdere fronten. Betogingen in Parijs en andere steden op initiatief van Franse vakbonden met steun van de internationale vakbonden voor betere verloning, verbetering financiering sociale voorzieningen, gelijkheid M/V en tegen bezuinigingen (volgens de bonden 200 000 deelnemers, 92 500 volgens politie)

Bij de SNCF en de RER stakingen met beperkte impact, net zoals voor het luchtverkeer. Zwaardere impact bij het zorgpersoneel (Figaro dd. 13/10)

NEDERLAND

In de houthandel schieten de onderhandelingen niet op en wordt een landelijke staking aangekondigd voor 24 oktober met als belangrijkste eis een loonsverhoging van 6% + 100€ (FNV dd. 11/10)

En het moest ervan komen. Staking in meerde vestigingen van Cargill in gevolge het uitblijven van een nieuwe cao. (FNV dd. 13/10)

Eéndaagse staking in Oss bij Aspen en Biochem (pharma) (FNV dd. 12/10)

VERENIGDE STATEN

Bij de **Big 3** van de auto-industrie nog geen oplossing in zicht. Veel info over het effect van de staking, die al 4 weken duurt; onder meer over het aantal ontslagen van werknemers in de verschillende vestigingen. Ook over het uitbreiden van de staking naar andere vestigingen (dagelijkse pers en UAW)

Ook sociale onrust bij **General Dynamics**, waar in drie staten gestemd werd voor staking. Het huidige akkoord loopt af op 22 oktober. (Reuters dd. 11/10)

En we waren te optimistisch over het akkoord bij **Mack Truck** vorige week, want het werd weggestemd met 73% en er wordt gestaakt (UAW dd. 9/10)

Wat nieuws over de lang aanslepende **acteursstaking** in Hollywood. De gesprekken die leken te vlotten, werden vorige woensdag afgebroken, het water lijkt nog te diep. (Reuters dd. 12/10)

CANADA

Korte staking van enkele uren in drie **GM fabrieken**. Een akkoord werd gesloten met een loonsverhoging van 15% op drie jaar tijd, waarvan 10% het eerste jaar. Het akkoord is geïnspireerd op het akkoord van Ford Canada. (CNBC dd. 10/10)

ZWEDEN

Tesla weigert conform zijn bedrijfscultuur te onderhandelen met de bonden over een collectief akkoord? Sinds meer dan een jaar tracht de metaal vakbond te onderhandelen voor de werknemers actief in diensten en herstel-activiteiten. (IndustriAll dd. 11/10)

FINLAND

Vakbonden reageren, met 'walkouts' en betogingen tegen de regeringsmaatregelen inzake sociale zekerheid en arbeidsmarkt. Een bijzonder high level seminar met de Minister van Arbeid en de vakbonden is gepland op 8 november. (eigen bronnen)

Commentaar: is het Fins overlegmodel in gevaar, onder druk van ideologie en politiek?

ZUID-KOREA

Naar een staking bij Kia , na mislukken van de al drie maand durende besprekingen over loonsverhogingen , de verhoging van de pensioenleeftijd van 60 naar 64 en de vierdagenweek ? Vanaf 12 oktober zouden zes werkdagen met gedeeltelijke staking zijn gepland. Het zou de eerste staking bij Kia in drie jaar zijn. Maar de gesprekken werden hervat en de actie opgeschort (Reuters 11 10)

INTERNATIONAAL

Nieuws uit de vakbondswereld. Op 12 oktober werd Luc Triangle bevestigd als nieuwe secretaris generaal van de ITUC, de vakbond op wereldvlak. Zijn carrière verliep ondermeer via ACV-CSC Metea en IndustriALL European Trade Union (Visie dd. 12/10)

NATIONAAL NIVEAU

Activism is not a crime. De betoging van 5 oktober tegen het wetsontwerp van Quickenborgen (*la loi anti-casseurs*) bracht enkele duizenden mensen op de been. Zij werden opgeroepen door de vakbonden en niet gouvernementele organisaties zoals Greenpeace en 11.11.11. De wet zou de rechter toelaten rebschoppers te veroordelen tot een verbod om te betogen gedurende drie jaren maximum. Een bedreiging van het recht op betogen, zeggen de organisatoren, want de vage begrippen in de wet lenen zich tot misbruiken ([VRT](#)). Maar de Raad van State vindt het betogingsverbod niet onevenredig en geen schending van het stakingsrecht ([De Standaard](#)). De betoging ging gepaard met een aankondiging van een nationale stakingsdag. Van bij het begin leek de staking vooral het streekvervoer te treffen. Vooral de pendelaars zijn er de dupe van ([Nieuwsblad](#)).

Geweld begint waar dialoog eindigt. *Quand il n'y a pas de dialogue possible au sein des instances prévues, il peut y avoir des débordements*, liet Myriam Delmée op 2 oktober optekenen ([7sur7](#)).

Overleg stopt waar geweld begint. Op 3 oktober klaagde Pieter Timmermans, gedelegeerd bestuurder van het VBO, het geweld en agressie aan het adres van ondernemers aan. Hij verwijt het gedoogbeleid wat leidt tot anarchie die de rechtstaat ondermijnt. Het is een goed moment om het *Herenakkoord* van 2002 te actualiseren ([VBO](#)).

Commentaar. Dat [Herenakkoord](#) beoogde een kader te schetsen voor de uitoefening van het stakingsrecht. In 2016 was er al een poging geweest om het Herenakkoord te herzien, maar zonder succes ([De Morgen](#)). (

58

SECTORAAL OVERLEG

De onderhandelingen in het paritair comité voor de 900 arbeiders van de **keramische nijverheid** (PC 113) voor een akkoord 2023-2024 is afgesprongen. De vakbonden roepen in een [vlugschrift](#) op tot ondernemingsonderhandelingen.

Het paritair comité 140 heeft vier cao's gesloten voor arbeiders in de **taxisector** en de sector voor het verhuren van voertuigen met chauffeur. Deze cao's hebben betrekking tot de actualisering van de indexeringsformule, de ecocheques, het tijdskrediet en de opleiding ([Pitane](#)).

Op 29 september ondertekenden de sociale partners van het paritair subcomité 149.01 bevoegd voor de **sector van de elektriciens** een [ontwerp van akkoord](#). Het voorziet in een koopkrachtpremie die geschoeid is op de leest van het paritair comité voor de bouw.

Ook in het PC 149.03 (sector van de **edele metalen**) is een akkoord 2023-2024 gesloten ([ACV](#)).

ONDERNEMINGSOVERLEG

Delhaize zet zijn mars naar de franchising verder en vond overnemers voor nog 19 winkels. Het personeel van de winkel in Montigny in Henegouwen en dat van de winkel Théodor in Jette protesteerden door maandag het werk neer te leggen (o.a. [Le Soir](#)).

Commentaar. Wanneer de werkgever zijn wettelijk gezag uitoefent, zijn vrijheid van onderhandelen gebruikt en een einde stelt aan uitzichtloze onderhandelingen om zijn reorganisatieplan door te duwen zonder waardevol maar niet noodzakelijk akkoord van de vakbonden, spreken deze van een 'oorlogsverklaring'. Volgens Marc De Vos komt de oorlogsverklaring nadat de strijd gestreden is ([Trends](#)).

Het ontslag om dringende redenen van een werknemer met 20 jaar dienst was de aanleiding van een wilde staking van een dag bij **Griffith Foods** in Herentals (o.a. [VRT](#)). De staking was van korte duur ([RTV](#)).

Een geval van agressie was de oorzaak van een wilde staking van de chauffeurs van **De Lijn** in Hasselt ([het nieuws vandaag](#)).

Ineos Phenol haalde de actualiteit omdat het chemiebedrijf in de Antwerpse haven de intentie van een collectief ontslag afblaast omdat de zgn. Renaultprocedure te lang duurt ([De Standaard](#)).

Bij tapijtproducent **Ideal Floorcoverings** in Wielsbeke, dochter van de groep Beaulieu, legden de werknemers het werk neer omdat de onderhandelingen voor het sociaal plan volgens hen te traag verlopen ([Focus/WTV](#)).

59

OVERHEIDSDIENSTEN

De **RTBF** wordt geconfronteerd met een stakingsaanzegging van zijn personeel in Luik tegen het beleid ([DH](#)).

Wilde staking van korte duur van de opvoeders van de **IPPJ van Fraipont** wegens personeelstekort.

EUROPESE LUCHTVAART

Deze week is een week met goed nieuws. De pers meldt twee akkoorden en geen stakingen.

De directie en de onderhandelaars van de vakbonden vonden een oplossing voor de uurroosters van de luchtverkeersleiders van **Skyes** dat de veiligheid en de efficiëntie van de vluchten boven België waarborgt. De sociale vrede was hersteld, dacht men eerst ([L'Echo](#)), maar de achterban bleek geen mandaat te geven om de tekst van het voorakkoord goed te keuren ([VRT](#)).

KLM meldt een cao-akkoord met de piloten ([NOS](#))

FRANKRIJK

Deze week maakte de pers enkel melding van kleinschalige conflicten op ondernemingsniveau.

De werknemers van **Emmaüs** van Tourcoing zijn al meer dan drie weken in staking ([Révolution permanente](#)). Hogere lonen is de inzet van een staking bij **JDC**, de Franse specialist van elektronische kassa's en bankterminals ([Ouest-France](#)). Voor de eerste keer in de geschiedenis staken de werknemers van **Accenture**. Ze eisen hogere lonen. ([La Tribune](#)). De nieuwszender **France 24** wordt geconfronteerd met een stakingsaanzegging ingegeven door een tekort aan personeel en verandering van de planning van de redactie ([Le Monde](#)). De werknemers van het bedrijf **Calcia Ciments** staken al 30 dagen om te protesteren tegen slechte arbeidsomstandigheden ([L'Union](#)).

NEDERLAND

Op 22 september heeft FNV een ultimatum gestuurd naar de **Koninklijke Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen** (VVNH) voor een nieuwe cao. In het ultimatum wordt onder andere gevraagd om een structurele loonsverhoging van 10% voor alle werknemers. Nu de VVNH het ultimatum heeft afgewezen, heeft FNV, om te beginnen, opgeroepen tot een staking bij een onderneming, Jongeneel an Pontmeyer. ([DTVNieuws](#))

De onderhandelingen bij **Cargill** ([Noordhollands Dagblad](#)), **DPG Media** ([at5](#)), **Aspen** en **Biochem** ([BD](#)) en **Air Liquide** ([FNV](#)) verlopen in een gespannen sfeer.

60

VERENIGDE STATEN

Big three. Door de staking zetten de werkgevers werknemers in tijdelijke werkloosheid. **GM** gaat over tot tijdelijke werkloosheid van 2.100 werknemers ([MarketScreener](#)). Ook **Ford** schorst de arbeidsovereenkomst van meer dan 900 werknemers ([CNN](#)). Vrijdag 6 oktober werd bekend gemaakt dat er 'aanzienlijke' doorbraken zijn in de onderhandelingen. Het ziet ernaar uit dat het einde van de stakingen nadert ([CNN](#)).

Het conflict bij de big three steekt af tegen het akkoord tussen de United Auto Workers en **Mack Trucks** (filiaal van Volvo Trucks) ([MarketScreener](#)).

Verpleegkundigen, medisch technici en ander ondersteunend personeel in honderden ziekenhuizen en klinieken van **Kaiser Permanente** (zie vorige week) zijn effectief in staking gegaan ([MarktSceener](#)).

AUSTRALIË

Een staking in de antipool kan invloed uitoefenen op onze economie. De wekenlange sociale onrust bij de Australische **Chevron** fabrieken van vloeibaar aardgas (Ing) zorgen voor een jobbeweging van de gasprijzen. Er was een sociaal akkoord maar bij de redactie van de

teksten zijn problemen gerezen. Daarop beslisten de werknemers om opnieuw te staken ([CNN](#)).

Op zoek naar een interim expert in sociale relaties?

Nood aan opleiding om het ondernemings-overleg onder de knie te krijgen?

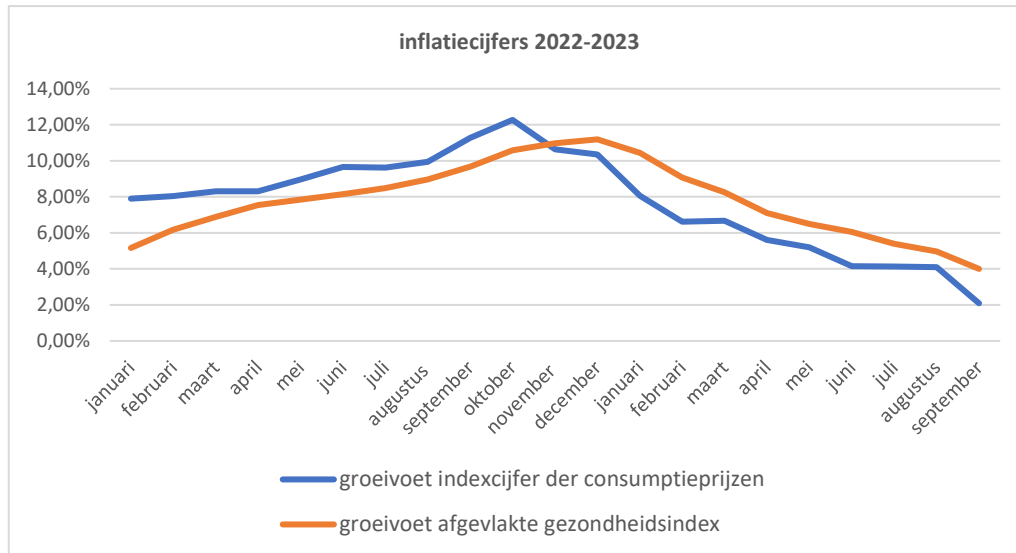
Punctueel advies nodig ter ondersteuning van sociale onderhandelingen?

Contact: m.doutrepoint@social-dialogue.net

INFLATIE

In september daalt de inflatie van 4,09% naar 2,39%. De **consumptieprijsindex** daalt deze maand met 0,89 punt of met 0,69%. De inflatie op basis van de **gezondheidsindex** daalt van 4,16% naar 2,08%. De inflatie o.b.v. de **afgevlakte gezondheidsindex** daalt van 4,96% naar 4,00%. ([Statbel](#))

62

INTERPROFESSIONEEL OVERLEG

Op vraag van minister Dermagne bogen de **Nationale Arbeidsraad** en de Centrale Raad van het Bedrijfsleven zich over de kwestie van de correcte prijs die de gebruiker het uitzendkantoor zou moeten betalen voor de aanwerving van een uitzendkracht met een vast contract. Dat leidde tot een (uitzonderlijk) verdeeld advies tussen werkgeversorganisatie. Het VBO volgde het standpunt van de uitzendkantoren (de dienstverleners) en de andere werkgeversorganisaties (Unizo, UCM en Boerenbond) vertaalden het standpunt van de gebruikers. ([De Tijd](#)).

Commentaar. Het is een opmerkelijke voetnoot in het interprofessioneel overleg voor enkele redenen. (1) Het probleem wordt voorgesteld als een probleem op de doorstroming in de arbeidsmarkt en van uitzendarbeid naar een klassieke job ([Visie](#)). Maar de vraag gaat even goed om de commerciële relatie tussen uitzendkantoor en gebruiker. (2) Het VBO vertaalde het standpunt van Federgon, de federatie van de uitzendkantoren, die maar een federatie is van de 40 die het VBO vertegenwoordigt.

Op donderdag 5 oktober organiseren de vakbonden samen met andere organisaties zoals Amnesty International, Greenpeace en de Liga voor de Mensenrechten een nationale betoging in Brussel tegen de **wet Van Quickenborne**. ([pamflet](#))

SECTORAAL OVERLEG⁶

In het paritair comité 340 dat bevoegd is voor de **orthopedische technologieën** is er [akkoord voor de jaren 2023-2024](#) bereikt met o.m. een koopkrachtpremie van 150 à 250 euro in functie van de winst in 2022.

De sociale partners van de sector van de **elektriciens** (PSC 149.01) hebben op 29 september een [protocolakkoord 2023-2024](#) ondertekend. De koopkrachtpremie gaat van 250 euro naar 750 euro in functie van de winst.

Het nieuwe sectorakkoord in paritair comité 335 voor de **dienstverlening aan en de ondersteuning van het bedrijfsleven en de zelfstandigen** voorziet in de automatische indexering van de lonen ([Visie](#)).

ONDERNEMINGSOVERLEG

ACV Puls en CNE zetten hun handtekening onder een akkoord met **ING** over een vrijwillige vertrekpremie voor werknemers die minstens tien jaar anciënniteit hebben ([De Standaard](#)). Hier is er sprake van een zgn. *thuisblijfregeling*, d.i. een vrijstelling van prestaties zonder formeel ontslag. Dit akkoord is de aanzet voor een herstructurering ([De Standaard](#)). Deze formule krijgt veel kritiek ([De Standaard](#)).

Nieuwe aflevering in het conflict **Delhaize**. De directie zegt begeleidingsmaatregelen uit te voeren zonder akkoord van de vakbonden. Het betreft een transitiepremie van 1.645 euro bruto, aangevuld met 125 euro bruto per volledig jaar anciënniteit, een premie van 10.000 euro bruto voor wie vervoegd met pensioen kan en wil gaan en een belofte dat er geen winkel zal sluiten voor einde 2028. Zonder akkoord moet de directie niet rekenen op sociale vrede, zeggen de vakbonden. Intussen is het ziekteverzuim gestegen tot 30 procent. ([De Standaard](#)). Vandalen (of zijn het anarchisten?) hebben het conflict gerecupereerd om franchisenemers te bedreigen en hun privébezit te beschadigen ([De Standaard](#)).

Commentaar. Eén zaak is alvast duidelijk voor iedereen: een transformatie (bv. Delhaize) is moeilijker dan een inkrimping of sluiting (bv. Makro).

Vakbonden en directie van het Gentse **Arcelor Mittal** hebben dinsdag een voorakkoord bereikt met daarin koopkrachtpremies, bestendiging van het SWT-stelsel, een netto premie van 2.750 euro, de verlenging van een kwartaalpremie van 250 euro in 2024 en 2025, een verhoging van de groepsverzekering voor arbeiders en een lijst van kleinere premies zoals ecocheques, een dubbele opkomstvergoeding voor enkele ploegen en een hoge fietsvergoeding ([Made-in](#)) 61,15 procent van de staalarbeiders stemden tegen. Maar omdat er geen tweederde meerderheid tegen is zal er niet gestaakt worden ([Made-In](#)).

⁶ Recente sectorale cao's kunnen geraadpleegd worden op de [website van de FOD WASO](#). Jammer genoeg worden protocolakkoorden die op zich geen cao zijn niet gepubliceerd.

PUBLIEKE SECTOR

De aangekondigde staking van 48 uren in de **gevangenissen** (zie vorige week) krijgt veel aandacht in de pers (alle media). Dat leidde tot een overleg tussen de vakbonden, minister van Quickenborne, minister van Justitie, en Mathieu Michel, staatssecretaris bevoegd voor de Regie der gebouwen ([Radio 1](#))

Commentaar. Het is duidelijk hoe paradoxaal een staking van cipiers is. Zij staken tegen de overbevolking. Een overbevolking betekent o.m. agressie en dus veiligheidsproblemen zowel voor de bewakers als voor de gedetineerden. Een staking verhoogt de frustratie onder de gevangenen omdat ze in hun cel moeten blijven. Het belang op langere termijn van cipiers en gedetineerden gaat gepaard op korte termijn met gemis aan salaris voor de stakende bewakers en miserie voor de gevangenen. Komt erbij dat de minimumbezetting ontoereikend is wat de politie verplicht de cipiers te vervangen.

EUROPEES LUCHTVAART

De stakingsdreiging op de **luchthaven van Charleroi** is van de baan nadat vakbonden en directie een akkoord sloten over de modaliteiten van de koopkrachtpremie. Het conflict draaide rond het volgende. De directie wou de premie van 750 euro pro rata het absentieïsme. De bonden verstonden het anders en gingen ervan uit dat alle werknemers dezelfde premie kregen en dat het absentieïsme de meest kwetsbare werknemers discrimineert. Een compromis sluit het conflict af: enkel wie meer dan viereuhalf maand afwezig was krijgt geen volledige premie ([HLN](#)).

Het personeel van de **luchthaven van Schiphol** voerde maandag actie voor het behoud van een toeslag van 1,40 euro per uur. ([FNV](#))

Onder druk van een staking heeft VNV, de vereniging van Nederlandse Verkeersvliegers, en **KLM** een akkoord bezegeld met een totale loonstijging van 110 procent ([RTL](#)).

64

FRANKRIJK

Retour des grèves.

De vakbonden van de **SNCF** hebben opgeroepen tot een nationale staking op dinsdag 26 september tegen *le sabotage social* en ontmanteling van het goederenvervoer per spoor met een verlies van 500 jobs en voor salarisverhoging en betere arbeidsvoorwaarden ([Radins](#)).

Na een staking die begonnen is in juli bekomen de **assistants de régulation médicale**, de eerste lijns administratieve krachten van de spoeddiensten, een loonsverhoging van 100 euro per maand ([FranceInfo](#))

Een vierde centrum van de *compagnons sans-papiers d'Emmaüs* is een staking begonnen om de arbeidsvoorwaarden aan te klangen ([Le Parisien](#)).

DUISSLAND

De maandenlange staking van vrachtwagenchauffeurs uit Georgië en Oezbekistan op het parkeerterrein van **Gräfenhausen** omdat hun Poolse werkgever hun loon niet betaalde is voorbij. Dankzij de bemiddeling van een kaderlid van de Nederlandse FNV is er een compromis gesloten ([Nederlands Dagblad](#)).

VERENIGD KONINKRIJK

Het afval stapelt zich op in de straten van **London**. De vuilnisophalers staken al twee weken voor een hoger loon ([Nieuwsblad](#)).

Door acties van **spoorwegmachinisten** in Engeland en tezelfdertijd van werknemers van **London Underground** zullen veel diensten stil komen te liggen en vertraging oplopen. Het gaat om hogere lonen. ([The Guardian](#)).

VERENIGDE STATEN

Hollywood staking. Pro memorie, er waren twee conflicten. Scenarioschrijvers en acteurs staakten tezelfdertijd maar hadden begrijpelijkerwijs verschillende eisen.

Nu is er na 148 dagen staking een [voorlopig akkoord](#) tussen de Writers Guild of America (WGA) en de Alliance of Motion Picture and Television Producers (AMPTP). Volgens dat akkoord krijgen de **scenaristen** extra inkomsten uit streaming. Het gebruik van artificiële intelligentie wordt gereguleerd. De 11.000 leden van de WGA hebben dit akkoord onder de onderhandelaars goedgekeurd en de vakbond geeft haar leden toestemming (sic) om opnieuw te gaan werken ([De Standaard](#)).

Commentaar. Dit is een akkoord dat veel meer omvat dan loon- en arbeidsvoorwaarden. Wie de [samenvatting](#) leest kan snel vaststellen dat er zeer concrete afspraken gemaakt worden over de arbeidsorganisatie, zoals een minimumbezetting per product, en over het gebruik van een productiemiddel dat artificiële intelligentie is.

De **film- en videoacteurs** blijven staken en krijgen de onvoorwaardelijke steun van de [Internationale Federatie van Acteurs](#).

Nu dreigen ook de uitvoerende kunstenaars van **videogamebedrijven** het werk neer te leggen ([Reuters](#)).

De stand-up staking bij de **big three** breidt uit. Initieel, op 15 september, gingen 13.000 werknemers in staking. Vrijdag 29 september werd beslist om dit aantal op te drijven tot 25.000 of 17% van de 146.000 leden van de vakbond UAW ([CBS](#)). De vakbonden gaan selectief te werk en willen de druk verhogen op General Motors en Ford maar niet bij Stellantis omdat bij deze er vooruitgang in de onderhandelingen geboekt wordt ([NYTimes](#)). Het conflict beroert de politiek. President Biden ging de stakers opzoeken om hen een hart onder de riem

te steken. Donald Trump bezocht een automotive bedrijf met antivakbondspubliek om er te zeggen *It doesn't make a damn bit of difference what you get because in two years you're all going to be out of business.*⁷ ([Yahoo](#)). Deze uitspraak illustreert dat de discussies niet alleen gaan over de loonsverhoging maar ook over de bouw van elektrische auto's en de subsidies voor de bouw van deze auto's ([Knack](#)).

Commentaar. De aparte onderhandelingen bij elk van de drie geïsoleerde ondernemingen, gecoördineerd door de vakbonden, leiden tot een situatie die voor ons, die sectoraal overleg gewoon zijn, opmerkelijk is: een gemeenschappelijk vakbondfront en een verdeelde slagorde bij de werkgevers.

Slaan de stakingen in Detroit en Hollywood over naar andere bedrijven? De vakbond vraagt de werknemers van de **casino's van Detroit** een mandaat om een staking te organiseren ([Markstsceener](#)). En ook het **horecapersoneel in Las Vegas** stemde in met een staking voor hogere lonen ([CasinoNieuws](#)).

Arbeidsconflicten in de gezondheidszorg worden steeds prominenter. De werknemers van **Kaiser Permanente**, een non-profit consortium in de gezondheidszorg dat 75.000 mensen tewerkstelt, hebben hun vakbond mandaat gegeven om een staking van drie dagen te organiseren om te protesteren tegen personeelstekorten en voor de veiligheid van patiënten en werknemers en een hoger salaris. ([NBC](#))

OPLEIDINGEN AANGEBODEN DOOR SOCIAL DIALOGUE NETWORK

(Voor meer info klik op de figuur hieronder)

⁷ Deze uitspraak moet gezien worden in het licht van de kritiek van Trump op de Inflation Reduction Act van Biden die voorziet in een steun aan de bouwers van elektrische wagens. Dit is een steun, volgens Trump, die de automobielsector zal ontmantelen omdat er minder werk nodig is om een elektrische auto te maken dan een klassiek wagen.

SECTORAAL OVERLEG

Minister Dermagne is niet ingegaan op het [verzoek van het VBO](#) om de termijn voor neerlegging van de sectorale cao's betreffende het **recht op vorming** te verlengen (eigen informatie).

Commentaar. Om te kunnen afwijken van de algemene regel van het recht op vorming (4 dagen in 2023 en 5 dagen vanaf 2024) moet een cao neergelegd worden tegen het einde van de maand september. Omdat hierover geen consensus is met de vakbonden wil de minister deze deadline niet verlengen. Deze verhoogt de tijdsdruk op de sectorale onderhandelingen 2023-2024 met o.m. de koopkrachtpremie als inzet. De sectorale onderhandelaars hebben een alternatief. Zij kunnen tegen 30 september een cao neerleggen met een ontbindende voorwaarde die voorziet in de ontbinding van de cao als tegen een latere datum er geen algemeen akkoord is.

Vorige week kwam de sector vande **huishoudhulpen** aan bod. Werkgevers eisen van de overheden een verhoging van de tussenkomsten in de prijs van de huishoudcheques. De prijs die de gebruiker betaalt en de subsidies staan niet meer in verhouding met de verhoging van de personeelskosten en andere kosten. De reactie van de vakbonden bleef niet uit. Op hun beurt klagen zij de werkgevers aan omdat die geen antwoord geven op hun eisenbundel 2023-2024 en het rapport van de welzijnsinspectie over de arbeidsomstandigheden negeren ([De wereld morgen](#)). Die situatie weegt op het sectoraal overleg 2023-2024.

67

ONDERNEMINGSOVERLEG

De directie van **Delhaize** blijft bij haar plan om de 128 eigen winkels te verzelfstandigen maar deed een voorstel: een eenmalige premie van 1.500 euro verhoogd met 125 euro per jaar anciënniteit en een eenmalige syndicale premie van 145 euro voor wie overstapt naar een zelfstandige werkgever. Wie wettelijk op pensioen gaat krijgt een premie van 10.000 euro. Dit plan zou de werkgever 40 miljoen euro kosten ([Le Soir](#)). ABVV en ACLVB vakbonden verwerpen het voorstel. ACV Puls is genuanceerder en vindt het voorstel een basis voor verdere onderhandelingen omdat "Delhaize een morele verplichting heeft om een regeling uit te werken voor mensen die de overstap naar een zelfstandige winkel niet willen maken" ([VRT](#)). Sporadisch wordt er nog gestaakt, zoals in de winkel van Flagey ([RTBF](#)).

Moraal van het verhaal: Als men het citaat letterlijk leest dan eist ACV Puls dat Delhaize een vergoeding betaalt aan de werknemers die zelf en vrijwillig ontslag geven of ontslagen willen worden. Vergelijk deze eis met het voorstel van de

*directie om wie kiest voor werk en de overstap wil doen een premie te geven. Een omwenteling van morele waarden?*⁸

Carrefour wil het landschap van het ondernemingsoverleg veranderen. Deze winkelketen telt nu 2 ondernemingsraden, 66 (zesenzestig) Comit es voor Preventie en Bescherming op het werk en 16 vakbondsafgevaardigden met 100% vrijstelling van werk. Er ligt een voorstel op tafel voor 1 OR, 4 CPBW's en 5 vrijgestelde vakbondsafgevaardigden ([De Standaard](#)).

De distributieketen **Louis Delhaize** wordt ontmanteld. Colruyt neemt 57 winkels onder het merk Match en Profi over. 670 jobs in de overige 27 winkels staan op de tocht ([De Standaard](#))

Vakbonden blokkeren toegangspoort van bouwmaterialenbedrijf **Xella** in Burcht om druk uit te oefenen op de onderhandelingen voor een sociaal plan voor 60 arbeiders die ontslagen worden ([HLN](#)).

PUBLIEKE SECTOR

Het **gevangenispersoneel** zal begin volgende week twee dagen staken tegen de overbevolking ([De Standaard](#)). Deze aankondiging van staking was vrijdag een van de redenen voor de gedetineerden om in opstand te komen omdat ze tijdens een staking moeten de gedetineerden in hun cel blijven ([VRT](#)).

68

⁸ Een verwijzing naar het boek van Nietzsche *Der Wille zur Macht. Versuch einer Umwertung aller Werte*.

EUROPESE LUCHTVAART

De vakbonden bereikten een akkoord met **KLM** over een cao voor het grondpersoneel. De medewerkers gaan er tussen de 7,4 en 11,6 procent op vooruit, afhankelijk van de inkomensschaal waarin ze zitten ([De Volkskrant](#)).

De drie vakbonden bij de Belgische luchtverkeersleider **Skeyes** dienden een stakingsaanzegging in zonder een verzoeningsvergadering af te wachten. Het personeel is niet te spreken over het planningsmechanisme dat de werkgever wil invoeren. De aanzegging eindigt op 5 oktober ([De Tijd](#))

Het gemeenschappelijk vakbondsfront van het personeel van de **luchthaven van Charleroi** heeft een stakingsaanzegging van twee weken ingediend. De inzet is de modaliteiten voor de toekenning van de koopkrachtpremie van 750 euro ([Le Soir](#)).

Vakbond VNC eist voor **de cabinemedewerkers van KLM** een salarisverhoging van 11 procent over 2023. Vanaf volgend jaar wil de vakbond dat de lonen automatisch meestijgen met de prijzen, plus nog een beetje. Ook wil de vakbond vaste afspraken over een sociaal plan. De onderhandelingen komen in een cruciale fase. ([De Telegraaf](#))

De **piloten van KLM** willen aanstaande maandag een uur het werk neerleggen op Schiphol om een betere cao af te dwingen ([Nieuws.nl](#)).

Bestand bij **Ryanair**. De vakbonden engageerden zich niet te staken gedurende twee maanden in ruil voor de belofte van de directie om aan de onderhandelingstafel te zitten. De directie beloofde aan de onderhandelingstafel te zitten in aanwezigheid van een sociale bemiddelaar. De vakbonden herinneren eraan dat het conflict rond 3 thema's draait: (1) het minimumloon, (2) de rusttijden en (3) de indexering van de lonen ([7sur7](#)).

69

SPORT

Einde van de staking van de **Spaanse voetbalspelsters** van de nationale ([Sporza](#)).

De Belgische **scheidsrechters** eisen een stevige loonsverhoging. Komt die er niet dan dreigt een staking ([Nieuwsblad](#)).

NEDERLAND

Als reactie op de eisen van de vakbonden ([zie vorige week](#)) pleit ook AWWN voor winst- of resultaatdeling ([AWVN](#)),

Commentaar. Dit idee van de Nederlandse werkgeversvereniging is best vergelijkbaar met het Belgisch systeem van de koopkrachtpremie.

Het sectoraal overleg van de **ambachtelijke bakkers** voor een loonsverhoging die de inflatie evenaart (zie week 36) is afgesprongen. FNV zegt te zullen onderhandelen met afzonderlijke werkgevers ([FNV](#))

FRANKRIJK

De Confédération des syndicats médicaux français roept de **zelfstandige geneesheren** op om vanaf 13 oktober te staken om de een verhoging van de honoraria af te dwingen. ([Figaro](#))

Franse vakbonden hebben een tweedaagse staking aangekondigd in **Apple Stores**. De inzet is o.a. een salarisverhoging. Vakbonden eisen 7%, de directie biedt 4,5% aan ([Libération](#)).

VERENIGD KONINKRIJK

Hommeles onder de **geneesheren**. Dinsdag en woensdag staakten de *consultants*, dokters met al enkele jaren ervaring op de teller. Woensdag, donderdag en vrijdag legden de *junior doctors*, dokters in opleiding, het werk neer. De ziekenhuisdokters hebben aangekondigd op 2 en 4 oktober te staken ([BBC](#)).

Het personeel van de **Londense Underground** is van plan om op 4 en 6 oktober te staken na aankondiging van 600 ontslagen ([RMT](#))

ELDERS IN DE WERELD

AUSTRALIË

Na een akkoord over een loonsverhoging pakken de werknemers van de twee **fabrieken die vloeibaar aardgas** (Ing) maken hun werk weer op. De staking is voorbij ([Nieuws.nl](#)).

VERENIGDE STATEN

De staking bij de **big three**⁹: De autobouwers bieden een loonsverhoging van 20% over vier jaar maar de vakbond UAW blijft bij zijn eis van 40% voor een meer eerlijke verdeling van de winsten. De vrachtwagenchauffeurs krijgen als opdracht de stakingsposten te respecteren ([Labor Union News](#)). President Biden stuurde de secretaris voor werk, Julie Su en topmedewerker Gene Sperling naar Detroit om een win-win te bemiddelen ([AP](#)). De staking wordt ook een politieke twistappel tussen Biden en Trump ([La Tribune](#)). De kosten van de staking (500 miljoen dollar per week) en de hogere lonen die het gevolg zouden zijn van een succesvolle staking vallen samen met de torenhoge kosten voor de transformatie van de auto-industrie. Sommigen vrezen een negatief impact van de UAW-staking op de ganse Amerikaanse economie omdat de autosector goed is voor 3% van het BNP ([De Tijd](#)). De toeleveranciers voelen al het effect van de staking bij de big three ([MarketScreener](#)). De winnaar van de staking zou Tesla kunnen zijn die echter aangeklaagd wordt voor inbreuken op de arbeidswetgeving. ([The Verge](#) en [The Street](#)). Men berekent nu al het effect dat de staking in Detroit zal hebben voor de werknemers van de autoconstructeurs in de niet gesyndiceerde fabrieken in het zuiden van de VS zoals

⁹ Cijfers over de Amerikaanse auto-industrie vindt men in [Trends-Tenances](#).

Mercedes ([NPR](#)). Vrijdag besliste UAW om de acties uit te breiden bij General Motors en Stellantis maar niet bij Ford ([NPR](#)). De UAW heeft een stakingskas van 825 miljoen dollar en kan daarmee 3 maanden elke staker 500 dollar per week betalen. Het is nu de vraag of de VS voor een keerpunt staan ([Knack](#)).

Commentaar: In de Belgische media is er weinig aandacht geschonken aan het feit dat de onderhandelingen en de stakingen bij de drie autoconstructeurs apart gevoerd worden, ook al gebeuren ze tegelijkertijd. Specialisten zouden zeggen dat de vakbonden drie gecoördineerde 'single employer' onderhandelingen voeren. Formeel gezien is er geen sprake van 'multi employer' overleg. De simultane onderhandelingen en stakingen in drie bedrijven is ook een trendbreuk met de traditie van 'pattern bargaining', d.i. een onderhandeling waarbij impliciet aangenomen wordt dat een akkoord in één bedrijf overgenomen wordt door de andere bedrijven van de sector.

Zaterdagavond waren er signalen dat de **Hollywoodstaking** van 145 dagen zeer binnenkort zal stoppen. Het is wachten op het eindresultaat van de onderhandelingen van zondag ([CBS](#)).

QUOTES VAN DE WEEK

Rudi Delarue, voorzitter van de Nationale Arbeidsraad, heeft een rede gevoerd bij de opening van het gerechtelijk jaar voor het Arbeidshof van Brussel met als titel '[Het belang van de betrokkenheid van sociale partners bij de totstandkoming, de toepassing en de afdwinging van de spelregels op het gebied van werk, arbeidsmarkt en sociale zekerheid in de context van de toekomst van arbeid.](#)' Rudi Delarue is een bevoorrechte getuige van het sociaal overleg en ook een actieve deelnemer. Hierna een eigenzinnige verzameling van opvallende en openhartige statements.

- Over de arbeidsgerechten: zij vormen als het ware een sluitstuk van het Belgisch systeem van sociaal overleg en sociaaleconomische democratie.
- Over de koterijen van het arbeidsrecht die de laatste 10 jaar zijn opgedoken : vaak zijn die niet gevraagd door de sociale partners. In sommige vallen hebben de sociale partners zich verzet, zoals het door het Grondwettelijk Hof vernietigde stelsel van het verenigingswerk.
- Over de relaties met de pers: persaandacht is er vooral bij 'uitgesproken high profile geschillen' of bij uitblijven van akkoorden tussen sociale partners. Verantwoordelijken van sociale partners vertellen dat ze in interviews te vaak als het ware op de beklagdenbank zitten. Een hoofdredacteur van een 'kwaliteitskrant' stelde, na interview met zogenaamde arbeidsmarktspecialisten, dat sociale partners uit het beheer van de sociale zekerheid zouden moeten gegooid worden.

- Over academici: Zij bezondigen zich aan opinies die niet gesteund zijn op wetenschappelijke methodes. Die houden evenmin rekening met de context en met terreinkennis. Regelmatig moet de NAR voorzitter reageren op foutieve berichtgeving.
- Over de houding van parlement en van de regering: De regeringsverklaring van de Vivaldi regering verwijst uitvoerig naar sociaal overleg, wat positief is. Maar tussen die verklaring en de praktijk gaapt een kloof. Recent bvb. werd gesproken over de opportuniteit van een verhoging van het minimumloon door de toekomstige federale regering. Daar waar die materie sinds jaar en dag bij nationale interprofessionele en sectorale cao's is geregeld. Ook is de richting die de regering uitwil niet altijd zo eenduidig en wenst ze tegelijkertijd zeer snel te handelen over zeer complexe materies. Zoals over platform-werk, zonder de Eu regeling af te wachten, zoals over de connectie en over het individueel recht op vormingsdagen. Daardoor kwam er een verdeeld advies over de zogenaamde arbeidsdeal. In Zweden nam de landing van de tripartite arbeidsdeal 4 jaar in beslag.
- Over het uitblijven van akkoorden binnen de G10: Zelfs bij sociale conflicten op nationaal of multi-sectoraal vlak, blijft het overleg verder functioneren en dit op bijna dagelijkse basis, zowel in de NAR als in de beheerscomités voor sociale zekerheid.
- En tot slot 'Sociale partners moeten alert blijven en nieuwe sociaaleconomische en technologische ontwikkelingen op de voet volgen om mogelijke negatieve gevolgen te minimaliseren en positieve mogelijkheden te maximaliseren. Dat geldt zowel voor AI als voor de relatie tussen collectieve kaders en de individuele aspiraties van werkenden in diverse statuten. Wijzigingen aan belangrijke regels moeten goed doordacht zijn en niet meesurfen met de waan van de dag.'

72

SECTORAAL OVERLEG

Voor de bedienden van de **metaal (PC 209)** werd op 11 september, aansluitend, en gelijklopend met het akkoord voor de arbeiders (PC 111), een sectoraal ontwerpakkoord bereikt voor de periode 2023-2024. ([ACLVB](#))

De werkgevers van de **dienstenchequesbedrijven** die samen 150.000 huishoudhulpen tewerkstellenslaan alarm. De helft van de bedrijven maakt verlies. De werkgeversorganisaties vragen een verhoging van de waarde van een dienstencheque. Vakbonden en de Vlaamse bevoegde minister reageerden al negatief. ([Radio 1](#) en [Federgon](#))

Commentaar: dit is een déjà vu. In 2021 blokkeerde het sectoraal overleg 2021-2022 om dezelfde reden.

ONDERNEMINGSOVERLEG

En bij **Bpost** was er deze week een korte spontante staking in het sorteercentrum op Brussels Airport (**Brucargo**). Frustraties over het verouderd materiaal en volgens sommigen wrevél over de bonus van de nieuwe ceo, waren de aanleiding ([De Standaard 14 9](#)).

Ook de staking van een deel van de 250 **leerkrachten van het Sint-Ursula-Instituut** (Sint-Katelijne -Waver) zowel op donderdag als op vrijdag uit onvrede met directie-beslissingen, haalde de krant (([Nieuwsblad 14 9](#) en 15 9).

PUBLIEKE SECTOR

De drie vakbonden hebben een stakingsaanzegging betekend voor alle **gevangenissen** van het land om te protesteren tegen de overbevolking ([RTBF](#)).

De **TEC** wordt weer geconfronteerd met lokale stakingen uit protest tegen de werkorganisatie en het verouderd materieel ([Le Soir](#)).

Werknemers van de **RVA** gingen in staking tegen de reorganisatie van de lokale afdelingen ([RTBF](#)).

LUCHTVAART

Zoals aangekondigd voerden de piloten van **Ryanair** gevestigd in België actie op 14 en 15 september in Charleroi . Van de 288 vluchten werden er 58 geannuleerd (cfr commentaar in het overzicht van week 33-34)

In Frankrijk engageert de belangrijkste bond van **de luchtverkeersleiders** zich er toe geen stakingsactie te voeren tot september 2024, na akkoord met de Directie. Het akkoord bevat een verhoging van de vergoedingen en een olympische sociale vrede. ([La Tribune 12 9](#))

Bij **Cargolux**, de Luxemburgse exploitant van vrachtjumbo's is een staking uitgebroken. Op verschillende plaatsen blijven de vrachtjumbo's aan de grond . De onderhandelingen slepen reeds lang aan. Bonden eisen een loonsverhoging van 5 % plus inflatiecorrectie ([Nieuwsblad Transport 15/9](#)).

De ondernemingsraad van **KLM** buigt zich over de krimp van Schiphol die duizenden banen zou in gevaar zou brengen ([Business Insider](#)).

NEDERLAND

Akkoord in het **Onderwijs** over een loonstijging van 10 % voor de leraren op basis- en middelbare scholen. De staking is afgewend. ([NLD pers 14 9](#))

En bij **Fokker Elmo** is er eindelijk een einde aan het conflict. Helmond en Hoogerheide gaan dicht en het personeel verhuist naar Papendrecht met een regeling voor de verplaatsing ([Omroep Brabant 15/9](#)).

FRANKRIJK

Intermarché Champigny: onder druk van een staking werden de lonen met €100 per maand verhoogd en andere voordelen bekomen. ([CGT 15 9](#))

SPANJE

De stakingsdreiging bij **de Spaanse voetbalsters** is afgewend na een akkoord met de voetbalbond La Liga over een salarisverhoging. Het minimumloon per jaar wordt opgetrokken tot 21 000 € per jaar . Binnen 2 jaar op 23 500 € gebracht ([NOS 14 9](#)). Dit staat los van de houding van de speelsters tov van deelname aan de nationale ploeg.

VERENIGDE STATEN

Veel aandacht in de pers voor de ‘historische staking’ bij **de Big Three van de autosector** (Ford, GM ,Stellantis). In Michigan , Missouri en Ohio werden vrijdag 3 fabrieken van de drie autoconstructeurs stilgelegd (meer dan 10 000 werknemers getroffen op een totale tewerkstelling van 150 000. De vakbondseisen betreffen in de eerste plaats de lonen (40 % opslag wordt gevraagd , een tegenbod van 20 % werd afgewezen, waarbij verwezen wordt naar de bonussen aan de top, de beginnerslonen en de pensioenen. De regering Biden bespreekt noodhulp aan de kleinere bedrijven te beschermen die aan de getroffen autofabrikanten leveren ([MarketScreener](#)).

Steven Spielberg en zijn echtgenote geven 1,5 miljoen dollar aan de **stakers in Hollywood**. ([VRT](#)) Hun initiatief krijgt niet alleen lof, er komt ook kritiek ([Nieuwsblad](#)).

VERENIGD KONINKRIJK

De vakbond TUC zal bij de ILO een procedure inleiden tegen de ‘**Strikes Act**’ van de regering die volgens hen strijdig is met de internationale normen ondermeer inzake vakbondsrechten ([TUC](#)).

DUITSLAND

De actie van de vrachtwagenchauffeurs uit Centraal Azië in **Gräfenhausen** voor hun achterstallig loon gaat nog steeds door. Sinds een 8- tal weken staan ze op de zelfde rustplaats en eisen van de Poolse eigenaar Mazur of van de lease maatschappijen hun achterstallig loon op ten belope van 500 000 € . Ze leven van giften. Recent hebben ze via hun advocaat nogmaals 20 000 € gekregen. ([Nieuwsblad Transport](#))

QUOTE OVER DE AUTOMATISCHE INDEXERING VANUIT VAKBONDSSTANDPUNT

“Trade unions have mixed views across Member States. In those few countries with some sort of automatic wage indexation systems, the trade unions formally support this mechanism in order to protect real wages against rises in the cost of living. By contrast, trade unions in most member States disagree with wage indexation systems, as they see them as interfering with their autonomy to collectively agree wages.” ([Eurofound 2023 . Tackling rising inflation in sectoral collective wage bargaining.](#))

SECTORAAL OVERLEG

30 september is de deadline voor het neerleggen van sectorale cao's die afwijken van de algemene regel dat werknemers recht hebben op 4 dagen opleiding in 2023 en 5 dagen vanaf 2024. Het VBO heeft in een brief de Minister van Arbeid, Pierre-Yves Dermagne, gevraagd om deze datum uit te stellen omdat talrijke paritaire comités de onderhandelingen 2023-2024 nog niet hebben afgerond. (eigen informatie)

ONDERNEMINGSOVERLEG

Nieuwe aflevering in het **Delhaize**-conflict. De ondernemingsraad van 4 september kreeg te horen dat er nog 17 winkels overgenomen worden door zelfstandige uitbaters. Daarop zetten de werknemers van twee Brusselse winkels het werk neer en gingen deurwaarders vaststellen dat de stakers de toegang tot de winkels blokeerden. ([Le Soir](#)) Het geraakte bekend dat de vakbonden een piquet lieten post vatten voor de winkel van Verviers tegen de wil in van de bedienden ([Vedia](#)). In de rand van het conflict rond de franchising: de directie zou een vakbondsafgevaardigde willen ontslaan omdat hij een vuurpijl had afgestoken vanuit zijn stakingspost waarop de het personeel de winkel sloot ([Bruzz](#))

De liberale vakbond van de **brandweerlieden van Dinant-Philippeville** betekende een stakingsaanzegging om wantoestanden aan te klagen. ([RTBF](#))

De Franstalige openbare omroep **RTBF** heeft een sociaal akkoord over een herstructurering die 100 jobs kost maar zonder gedwongen ontslagen Tegelijk zullen 250 nieuwe profielen aangetrokken worden. Het akkoord werd ondertekend door de christelijke vakbond (CSC Transcom) en liberale vakbond (SLFP), niet door de socialistische CGSP. ([De Tijd](#))

De werknemers van het distributiecentrum van **Bpost** in Wetteren staken omwille van een te hoge werkdruk en personeelstekort. ([TVOost](#)) De pers vermeldt niet dat er vooraf een verzoeningzvergadering heeft plaats gevonden.

EUROPESE LUCHTVAART

De piloten van **Ryanair** gevestigd in België gaan op 14 en 15 september staken. Ze zagen dit jaar hun loon hersteld tot het niveau van voor de coronacrisis – toen ze een vijfde hadden moeten inleveren – maar eisen dat het bedrag ook geïndexeerd wordt. 'Maar dat zullen ze niet krijgen', benadrukte O'Leary. 'Ze kunnen dezelfde loonsverhoging krijgen als de andere piloten in Europa, maar we zullen geen uitzondering maken voor de Belgische piloten.' ([DS](#))

Zie ons commentaar in het overzicht van week 33-34.

De **Franse verkeersleiders** hebben tot op vandaag reeds 63 stakingsdagen op hun conto ([DS](#)).

Grondpersoneel van **KLM** dreigt te gaan staken als de luchtvaartmaatschappij niet ingaat op door vakbonden FNV en CNV gestelde ultimatum. Zij eisen onder meer een loonsverhoging van 14,3 procent ter compensatie van de gestegen inflatie en een automatische prijscompensatie. ([MSN](#))

Werknemers in de luchtvaart-, luchthaven- en andere luchthavensectoren in **Italië** legden vrijdagochtend het werk voor 24 uur neer. Ze staken voor betere contracten en een loonsverhoging ([Nova](#)).

FRANKRIJK

Valdunes is de laatste Franse fabrikant van wielen en assen voor treinen. Het bedrijf, dicht bij Valenciennes, telt 345 werknemers en wordt bedreigd sinds het vertrek van zijn aandeelhouder in mei. De handelsrechtbank zoekt een overnemer. De werknemers staken met als inzet de overname van het bedrijf. ([Libération](#))

De nieuwsuitzending van **France 3** kon niet doorgaan door een staking. ([Télérama](#))

Op 4 september werd een ondernemingsakkoord van kracht bij vliegtuigbouwer **Safran** met een verbeterd ouderschapsverlof ([mindRH](#))

NEDERLAND

Om een hoger loon af te dwingen gelijk aan de inflatie (14,3%), legden bakkers bij Bakkerij Van Vessem in Haarlem donderdag- tot en met zaterdagmiddag het werk neer. Dit deden zij omdat het sectoraal overleg voor de **ambachtelijke bakkerijen** voor een loonsverhoging vergelijkbaar met de industriële bakkerijen kapseiste. Vakbond FNV verhoogde daarop de druk op individuele werkgevers ([FNV](#)). De werkgever stapte in kortgeding naar de rechter om de staking te laten verbieden maar haalde bakzeil ([IJmuider Courant](#))

VERENIGD KONINKRIJK

Het was ons ontsnapt, RMT, de vakbond van de **spoorwegen**, organiseerde op zaterdag 26 augustus en zaterdag 2 september een staking bij 14 spoorwegmaatschappijen voor betere loon- en arbeidsvoorwaarden. ([RMT](#)) Het treinverkeer is al vele keren gestoord geweest dit jaar ([The Guardian](#))

SPANJE

Na het kusincident (zie vorige week) gaan de voetbalsters in staking voor een verhoging van het minimumloon voor vrouwen in de Liga ([HBvL](#)).

VERENIGDE STATEN

Het aantal stakingen in de US neemt sinds twee jaren toe. UPS, Starbucks, Amazon en Target zijn grote bedrijven die geconfronteerd werden met de syndicale macht. De zomer van 2023 wordt genoemd als de “summer of strikes” vooral door de Hollywoodstaking en de Detroitstakingen. Twee op de drie Amerikaanse burgers drukken hun steun uit voor de vakbonden. Joe Bidden is de meest pro-vakbondspresident in de Amerikaanse geschiedenis. ([De Standaard](#))

De **acteursstaking** tegen tv- en filmproducenten is nog lang niet afgelopen ([DS](#)). De vakbond SAG-AFTRA heeft ook de procedure opgestart om te staken tegen de makers van videogames ([SAG-AFTRA](#)) De U.S. Bureau of Labor Statistics berekende dat 17.000 banen per maand verloren gingen in de film- en geluidsopname industrie als gevolg van de Hollywoodstakingen. ([CNBC](#))

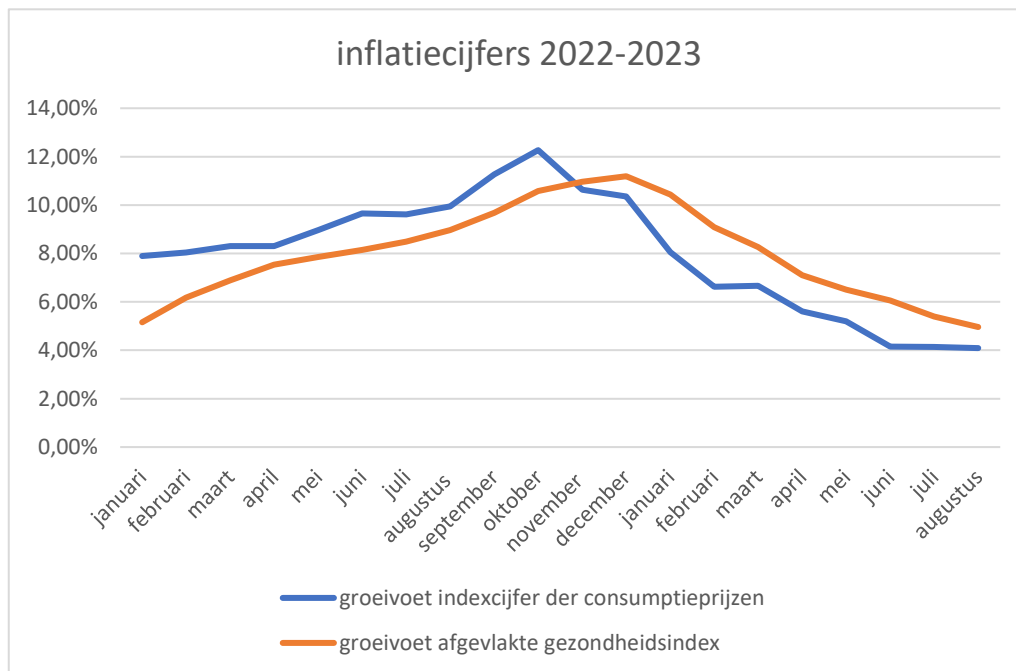
Detroitstaking: Stellantis stelt 14,5% loonsverhoging voor in aanloop naar mogelijke staking ([MarketScreener](#)). General Motors beperkt zijn voorstel tot 10% ([MarketScreener](#))

RECHTSPRAAK COLLECTIEF ARBEIDSRECHT

Het recht op een bijkomende morele schadevergoeding in geval van ontslag in een werkzekerheidsbeding bepaald in een CAO op ondernemingsvlak, wordt geïncorporeerd in de bestaande individuele arbeidsovereenkomsten (Arbeidsrechtbank Gent (afdeling Gent), 9 januari 2023, JTT, 2023, 235.). De moraal van het verhaal: de werknemer ontslagen nadat de CAO heeft opgehouden uitwerking te hebben, heeft recht op die vergoeding, indien (1) hij in dienst was tijdens de geldigheidsduur van deze CAO en (2) de werkzekerheid niet tijdsgebonden is en (3) er geen clausule van niet-doorwerking geldig overeengekomen is.

INFLATIE

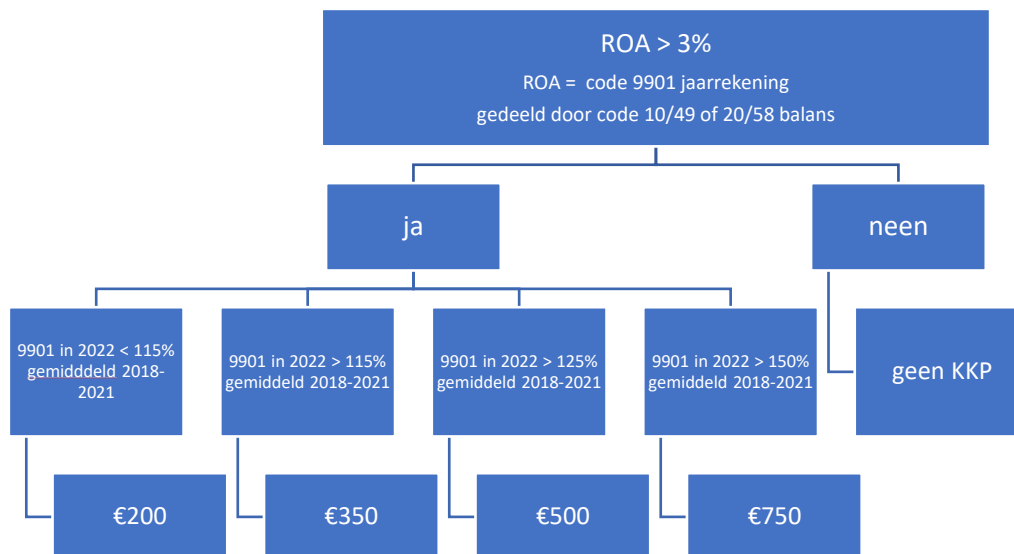
In augustus blijft de inflatie vrijwel stabiel en daalt ze van 4,14 % naar 4,09 %. De inflatie op basis van de gezondheidsindex daalt van 4,80 % naar 4,16 %. De afgevlakte gezondheidsindex bedraagt in augustus 125,31 punten en stijgt met 4,96 % ([STATBEL](#)).

SECTORAAL OVERLEG

METAAL

De onderhandelaars in **PC 111** (arbeiders metaalindustrie) hebben na moeizame en langdurige onderhandelingen op 31 augustus een ontwerpakkkoord bereikt dat nu ter goedkeuring zal voorgelegd worden aan de mandaatgevers. Het is een rijk gevulde cao maar onze aandacht gaat vooral naar de koopkrachtpremie. Die varieert van 200 euro naar 750 euro in functie van de bedrijfsresultaten. ([ACLVB](#)) Als de achterban dit ontwerp goedkeurt is het gevaar voor een sectorale staking vermeden.

Figuur 6 : schematische en vereenvoudigde modaliteiten van de koopkrachtpremie overeengekomen in PC 11.

Commentaar: het is uitkijken naar de uitkomst van de onderhandelingen voor de bedienden van de metaalsector.

ONDERWIJS

De socialistische en liberale bonden van de **Fédération Wallonie-Bruxelles** (FWB) stuurden maandag 28 augustus een stakingsaanzegging op. De inzet is de ontwikkeling van de vaardigheden en de evaluatie van de leerkrachten zoals goedgekeurd door het parlement van de FWB. Volgens de vakbonden dekt de aanzegging alle acties om gelijk welke reden en op gelijk welk moment. ([Le Soir](#))

Commentaar: Een stakingsaanzegging om gelijk welke reden en op gelijk welk moment is gelijk aan een stakingsaanzegging voor onbepaalde duur voor onbepaalde redenen. Komt erbij dat er geen melding gemaakt wordt van een sociale bemiddeling¹⁰. Deze voortdurende en alomvattende bedreiging van de sociale vrede is in onze ogen een mismaakte formaliteit die niet in overeenstemming is met de goede trouw om onderhandelingen te voeren. De vakbonden erkennen op deze manier elke staking die ze zelf niet onder controle hebben.

ONDERNEMINGSOVERLEG

Op 7 september ontmoeten Tollet (de buitengewone sociale bemiddelaar), Dermagne bevoegde minister voor werk en sociaal overleg), het **Delhaize**-bestuur en de vakbonden

¹⁰ Sinds 2013 staan sociale bemiddelaars ter beschikking om oplossingen te vinden in collectieve conflicten in de publieke sector. ([FOD WASO](#))

elkaar op het kabinet van de minister. Op 13 en 15 september is bijkomend overleg gepland. ([RetailDetail](#))

EUROPESE LUCHTVAART

De SNCTA, de grootste vakbond van **Franse luchtverkeersleiders**, betekende op maandag 28 augustus een aanzegging van een staking op 15 september om loonsverhoging te eisen ([Franceinfo](#)).

Millimeterverschuivingen aan het Belgisch front van de loopgravenoorlog tussen **Ryanair** en de Belgische piloten. Ryanair heeft toch voor het eerst in jaren een HR-manager voor het Belgisch personeel aangesteld maar wou - voor het eerst - een gesprek voeren in Dublin. De piloten weigerden dat en voor het eerst kwam een compromis uit de bus: de vergadering ging digitaal door. Voor het overige blijft alles zoals het was. De piloten stappen naar de rechter om de indexerings van hun lonen te eisen maar de werkgever eist op zijn beurt dat de rechtszaken ingetrokken worden vooraleer er gepraat kan worden. Ryanair wil de uurroosters wijzigen maar de piloten dreigen met een kortgeding om dit plan ongedaan te maken. De voorbije stakingen maken geen indruk op de werkgever maar de vakbonden overwegen toch nog een actie voor 14 september. ([De Tijd](#))

FRANKRIJK

Tegen een achtergrond van hoge inflatie bereidt de vakbondsgroep die de strijd tegen de **pensioenhervorming** leidde, zich voor op een oproep tot mobilisatie op 13 oktober ([Cnews](#)).

Demonstranten betoogden zaterdag in Lille ter ondersteuning van begeleiders van een **Emmaüs-communiteit** in het noorden van Frankrijk, die al twee maanden staken om fatsoenlijke werkomstandigheden en regulisatie van hun situatie te eisen ([Sudouest](#)).

Syndicale vrijheid. De Franse vakbonden klagen de politieke repressie aan tegen syndicale leiders die vervolgd worden voor de rol die zij speelden in het protest tegen de pensioenhervorming en in de stakingen in de energiesector met stroomonderbreking als gevolg. ([IndustriAll](#); [peopledispatch](#)) De klacht luidt: *mise en danger d'autrui par personne morale (risque immédiat de mort ou d'infirmité) par violation manifestement délibérée d'une obligation réglementaire de sécurité ou de prudence.* ([Commun Commune](#))

De *assistants de régulation médicale* (administratieve medewerkers van de onthaaldiensten van de **spoeddiensten**) hebben zich geschaard achter een *grève illimitée* (staking zonder einddatum i.t.t. stakingen voor een of een beperkt aantal dagen). Zij eisen een loonsverhoging. ([BFMTV](#))

Een staking van de **RATP** voor een beter loon kan roet in het eten van de wereldcup rugby gooien. ([XV](#))

DUISSLAND

Het cao-conflict tussen **Deutsche Bahn** (DB) en de Duitse vakbond EVG is beëindigd en daarmee is de dreiging van een nieuwe staking op het Duitse spoor definitief afgewend. DB en EVG stemden in met compromis voorgesteld door een arbitrageteam. De medewerkers krijgen een vast bedrag aan loonsverhoging van in totaal 410 euro in twee jaar. ([Nieuwsblad Transport](#))

Ook na drie onderhandelingsronden weigert **Vion**, een van de grote spelers in de vleesverwerkende industrie in Duitsland, tegemoet te komen aan de eisen van de vakbond NGG. Voor de vakbond reden om de 7.000 Vion medewerkers op te roepen tot een staking om druk te zetten achter de eis van 15% loonsverhoging. ([Pigbusiness](#)) Er zouden nog stakingen aankomen ([agraheute](#))

VERENIGD KONINKRIJK

Na de stakingen van de junior doctors tijdens de voorbije maanden gaan de stagiairs en de ervaren **ziekenhuisdokters** in staking om hun koopkracht te herstellen. Deze staking zal de gezondheidszorg ongezien storen tussen 20 september en 4 oktober. ([BFMTV](#))

ELDERS IN DE WERELD

Het **cabinepersoneel van American Airlines** (AAL.O) heeft gestemd voor een staking voor "redelijke" contractvoorwaarden. ([Reuters](#))

Zelfs in Japan, het land waar stakingen uiterst zeldzaam zijn, staken werknemers tegen de verkoop van het bedrijf dat hen tewerkstelt. Het personeel van het grootwarenhuis dat het vlaggenschip is van de **Seibu** winkels eist garanties voor de werkgelegenheid en de continuïteit. ([MarktScreener](#)).

In **Canada** kunnen stakingen lang duren. Een laatste voorbeeld is de staking van een maand door de 3.700 werknemers van **Metro** met als uitkomst een akkoord voor vijf jaar met een loonsverhoging van 4,50 \$ per uur ([Toronto Star](#))

SPORT

Renners van de **Renewi Tour** gingen zonder aanzegging in staking omdat ze het parcours in Bilzen te gevaarlijk vonden ([HLN](#)). Maar niet iedereen schaarde zich achter dat protest ([Wieler Revue](#)).

De 81 **voetbalsters van de Spaanse selectie**, net wereldkampioen geworden, klagen het onaanvaardbaar gedrag van voorzitter Luis Rubiales van de Spaanse bond aan. In een gezamenlijke verklaring hebben ze aangegeven dat ze niet meer gaan spelen totdat hij uit zijn functie is gezet. ([Nouveau](#)).

Het **Spaans kampioenschap van vrouwenvoetbal** zal niet van start kunnen gaan door een staking van twee dagen. De vakbond van de speelsters wil daarmee druk zetten onder de loononderhandelingen. ([FranceInfo](#))

ONDERZOEK

Vlaamse managers zijn kritisch t.o.v de rol van de vakbond in eigen bedrijf ook al erkent een meerderheid dat vakbonden nodig zijn in de maatschappij. Dat blijkt uit een masterproef. Kort samengevat komt het onderzoek tot de conclusie dat een kleine meerderheid van managers vindt dat de belangen van werkgever en werknemers op ondernemingsvlak grotendeels gelijklopen. Bijna twee op de drie managers vinden dat de eigen werkgever de belangen van de werkgever behartigt en 12 procent is van oordeel is dat de vakbonden dat doet. ([HRSquare](#))

Commentaar. Er is nood aan meer onderzoek zoals dit. Wat opvalt is dat het moeilijk is een maatschappelijke opinie (de rol van de vakbonden als instelling in een democratie) te vergelijken met eigen professionele ervaring (het optreden van de vakbonden op de werkvloer). De vergelijking met de andere perceptie van werknemers is interessant¹¹. Daaruit concluderen dat managers door een roze bril kijken is een jump to conclusion. De commentaar van de professor-promotor van de masterproef “De antwoorden reflecteren dus niet hoe de situatie is, maar hoe ze de situatie zouden willen zien” is niet gegrond want de woorden “zouden willen” zijn niet onderzocht. De conclusie van de promotor “Het beeld is duidelijk. De Vlaamse leidinggevendenden denken dat vakbonden nodig zijn, maar niet in hun eigen bedrijf” lijkt overhaast. Vroeger onderzoek¹² parafraserend zou men eerder tot het besluit kunnen komen “Het beeld is intrigerend. De Vlaamse leidinggevendenden denken dat vakbonden nodig zijn, maar zij trekken de manier in twijfel waarop die dat doen op ondernemingsniveau”. Een besluit dat vraagt naar meer diepgaander studie om de antwoorden van de managers en het gebrek aan vertrouwen te verklaren. Zo zou het interessant zijn het verschil te meten tussen directieleden, HR-professionals, verbindingmanagers en first line managers.¹³ Een vraag is of er een verband bestaat tussen de maatschappelijke opinie of politieke overtuiging en de ervaring op de werkvloer. Tot slot vraagt dergelijk onderzoek naar een peerreview om er wetenschappelijke waarde aan te hechten.

83

QUOTE

« La démocratie politique doit garantir à la démocratie sociale une sphère d'autonomie, sans perdre le pouvoir du dernier mot » Alain Supiot¹⁴

¹¹ o.a. de enquête van Randstad: [Inspraak en participatie 2020](#) en de interessante studie van Valeria Pulignano and Nadja Doerflinger, [Management Perceptions of Social Dialogue at the Company Level in Belgium](#). En wie op zoek gaat naar internationale vergelijkingen van vertrouwensrelatie op de werkvloer kan terecht bij de [Word Competitiveness Report](#) en de [European Company Survey 2009](#).

¹² o.a. Marc Swyngedouw, Koen Abts & Bart Meuleman. [Houdingen tegenover vakbonden en stakingsrecht in 2014](#). Onderzoeksverslag, Centrum voor Sociologisch Onderzoek (CeSO)

¹³ Men zou bv. rekening moeten houden met de theorie van de [Iceberg of Ignorance](#) die aantoont dat hoe hoger de positie in de hiërarchie hoe minder men weet wat er op de werkvloer gebeurt.

¹⁴ Professor aan de universiteit van Nantes in *La loi Larcher ou les avatars de la démocratie représentative*. [Droit social, mai 2010](#).

ONDERNEMINGSOVERLEG

Een nieuwe aflevering in de **Delhaize**-saga. De vakbonden hebben de voorstellen van de werkgever ([Delhaize Newsoom](#)) niet aangegrepen om te onderhandelen. De minister stelde Robert Tollet (1946) aan als bemiddelaar. Hij was van 1988 tot 2020 voorzitter van de Centrale Raad van het Bedrijfsleven. De vakbonden hopen nu dat er iets uit de bus komt voor de oudere werknemers als uitweg uit het conflict. ([DS 18-08](#))

Een **Lidl**-winkel in Sint Truiden ging dinsdag 22 augustus dicht door staking, uit aanhoudende onvrede over een tekort aan personeel. ([HBVL](#))

EUROPESE LUCHTVAART

RYANAIR

De Belgische piloten van de prijzenbreker staakten zoals aangekondigd vorige week voor de derde keer deze zomer. De actie kostte de annulatie van 88 vluchten. Het bleef al bij al rustig op de vlieghaven van Charleroi. De piloten zijn van plan actie te voeren tot in oktober (alle media).

Commentaar.

De inzet van het conflict is het Belgisch sociaal overlegmodel bloklettert L'Echo van 14 augustus. Aan het woord de vakbond. Maar is dat zo?

Ter herinnering, het conflict draait rond om twee zaken.

- *In 2020, bij het begin van de covid-crisis, kwamen Ryanair en vakbonden overeen om de lonen tijdelijk te verlagen met 20%. In oktober 2024 zouden de lonen hersteld worden op het niveau van voor de crisis. Vakbonden vinden dat dit niveau geïndexeerd moet worden. Ryanair houdt het bij de nominale waarde zonder indexatie. Op eerste zicht laat de tekst (die nergens verspreid wordt) ruimte voor interpretatie wat vreemd is in dit soort cao van tijdelijke looninlevering.*
- *Ryanair wil een nieuw uurrooster invoeren in afwijking, volgens de vakbonden, van een cao die voorziet in een werkregime van 5 werkdagen zonder overnachtingen gevolgd door vier rustdagen. Een regime dat erg gezinsvriendelijk is voor de sector.*

De vakbonden van de piloten (die van het cabinepersoneel blijven afzijdig) zijn formeel: Ryanair respecteert het Belgisch arbeidsrecht niet. Ryanair zelf beweert dat alles correct verloopt. De staking gaat dus eigenlijk over de interpretatie van teksten die nota bene nergens in de pers verschijnen. Het conflict wordt voorgesteld als een juridische discussie. Dat er daarvoor gestaakt wordt verwondert ons. Waarom staken de piloten als ze overtuigd zijn dat ze juridisch gezien gelijk hebben? Volstaat het niet om de problemen aan de wijsheid van

*de rechter te laten? Dan kan het conflict opgelost worden zonder schade voor Ryanair, zonder problemen voor de reizigers en zonder loonverlies van de piloten.*¹⁵

De piloten hebben tientallen klachten neergelegd om de zgn. illegale praktijken te laten stoppen. Zonder gevolg, wat heel wat vragen oproept. Hoe komt het dat de inspectie geen administratieve boete heeft opgelegd? Hoe komt het dat er nog geen vonnis uitgesproken is dat Ryanair veroordeelt voor het niet respecteren van de bedrijfscao over de werkregeling en de algemeen verbindend verklaarde sectorale cao over de indexatie van de lonen? Hoe komt het dat de vakbonden de federale en regionale regering oproepen om druk uit te oefenen en de Belgische Staat niet dagvaarden voor nalatigheid van het gerechtelijk apparaat?

De piloten die de indexering van de lonen willen afdwingen hebben belang bij een oplossing uitgesproken door een rechtbank. Als blijkt dat Ryanair de cao inzake indexering niet naleeft zou hier kunnen sprake zijn van een voortdurend misdrijf, gezien die sectorcao bij KB is bekrachtigd. Dat zou dan betekenen dat de piloten niet gehaast moeten zijn om hierover een rechtszaak te voeren, want met ongeveer 6 % gerechtelijke intrest is dit een uitstekende belegging. Als het misdrijf vast zou staan heeft Ryanair alle belang bij een collectief akkoord.

Hoe dan ook, Ryanair blijft stoïcijns, is niet geneigd om een compromis te onderhandelen en investeert zelfs in een nieuwe lijn Charleroi-Jordanië.

Is de onverzettelijheid van de werkgever de enige factor die de vakbonden kan doen zeggen dat de gewoontes van het Belgisch sociaal overleg niet gevolgd worden ?

Blijft de vraag waarom Ryanair het been stijf houdt. Er wordt geopperd dat de directie aanstuurt op gelijke loon- en arbeidsvoorwaarden voor alle piloten van de luchtvaartmaatschappij. Dit standpunt verdient aandacht. Piloten en cabinepersoneel zijn eigenlijk tewerkgesteld in het buitenlandse en internationale luchtruim. Kriskras door elkaar vliegen piloten en cabinepersoneel van verschillende nationaliteiten met verschillende vertrekpunten maar voor dezelfde vliegtuigmaatschappij over Europa en de wereld. Dat vraagt om internationale collectieve afspraken die primeren op nationale regels. Europa zou daar kunnen op aansturen. De Internationale Arbeidsorganisatie zou internationale normen kunnen uitwerken zoals die dat gedaan heeft voor zeelieden. Een internationaal verdrag zou kracht van wet kunnen geven aan een internationale collectieve arbeidsovereenkomst gesloten op bedrijfsvlak.

En misschien vinden we daar de reden waarom de Belgische piloten niet kunnen rekenen op de solidariteit van hun internationale collega's.

85

BRUSSELS AIRLINES

De vakbonden vragen een verzoening aan om interne problemen op te lossen en de pers blokkeert dat er een dreigende staking is. ([La Libre](#))

¹⁵ De Internationale Arbeidsorganisatie geeft duidelijk aan dat verschillen van interpretatie van wetten door een rechter opgelost zouden moeten worden. ([La liberté syndicale](#), n° 767 en 769)

KLM

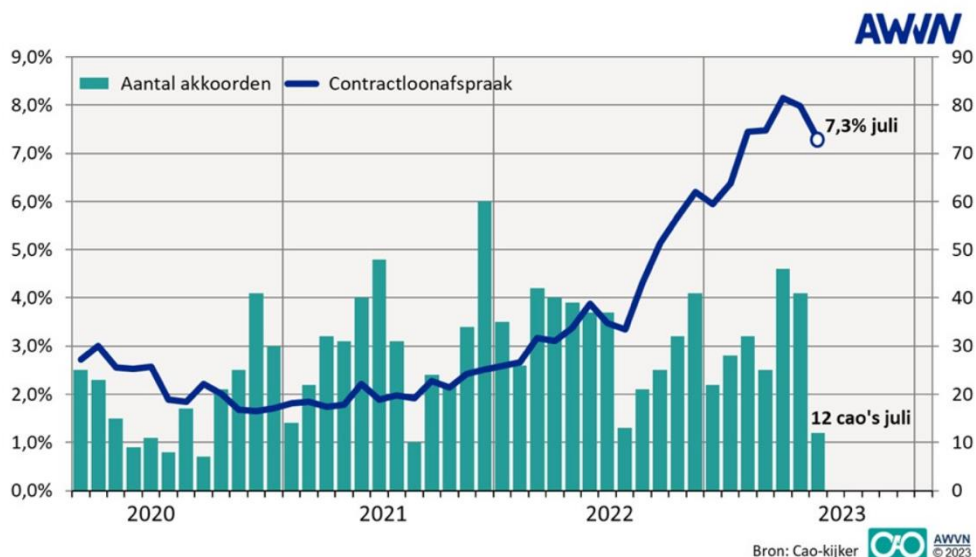
De vakbonden van het grondpersoneel zijn uit de onderhandelingen voor een loonsverhoging gestapt. De vakbondsleden hebben unaniem ingestemd met acties. ([De Telegraaf](#))

NEDERLAND

COLLECTIEVE LOONSVERHOOGINGEN

De loonafspraken die in juli 2023 zijn gemaakt kwamen **gemiddeld** uit op 7,3 procent. Dat is lager dan in de afgelopen maanden, maar nog steeds erg hoog. De vanaf begin 2021 oplopende trend in de hoogte van loonafspraken is in juni en juli niet verder doorgetrokken. Doordat cao-afspraken achterlopen op de economische indicatoren en het aantal afgesloten cao's in absolute zin klein is, zal pas de komende maanden duidelijk worden of de trend is doorbroken. ([AWVN](#))

Ook in deze zomermaanden wordt er verder onderhandeld over loon, zoals in Schiphol en de sector van de woondiensten. ([FNV](#))

DUITSLAND

De staking in **Gräfenhausen**, die begonnen was met 20 stakers is nu uitgebreid tot meer dan 100 chauffeurs uit Georgië, Oezbekistan, Kazachstan, Oekraïne, Tadzjikistan en Turkije. ([NieuwsbladTransport](#))

FRANKRIJK

Sinds 3 juli staken de werknemers van **Clestra**, een bedrijf dat binnenwanden produceert in de buurt van Straatsburg, tegen het herlokalisieren van de activiteiten. De stakers genieten geen stakingsvergoeding maar wel de morele steun van de nieuwe secretaris-generaal van CGT Sophie Binet. ([FranceInfo](#))

Vakbond CFDT publiceerde de resultaten van een **enquête** over het beeld dat de Fransen hebben t.o.v. de vakbonden. De Franse vakbonden genieten het vertrouwen van 56 procent van de werknemers, het hoogste peil in 10 jaar. ([CFDT](#))

ELDERS IN DE WERELD

AUSTRALIË

De vakbonden die de werknemers van de offshore-platforms op het North West Shelf van Woodside vertegenwoordigen, hebben gedreigd om op 2 september te staken als er niet aan hun voorwaarden wordt voldaan. Er is ook onrust in de LGN-fabriek van Chevron. North West Shelf, samen met de installaties in Chevron, leveren ongeveer een tiende van de wereldwijde LNG-markt. De dreigende stakingen duwden de prijs voor vloeibaar gas op de wereldmarkt naar omhoog. ([MarktScreener](#)) De markt reageerde onmiddellijk en de prijzen daalden wanneer bekend werd dat de partijen een principiële akkoord vonden en de stakingsdreiging afgewend werd ([Bloomberg](#)).

VERENIGDE STATEN

Misschien is het toch te vroeg om vast te stellen dat het onrustig is aan het arbeidsfront in de Verenigde Staten. Maar er beweegt wel wat.

Na 100 dagen staking stellen de werkgevers van de filmindustrie de **scenarioschrijvers** een loonsverhoging van 5% voor. ([L'Echo](#)) De vakbond wijst het voorstel af. ([CNN](#))

Als uitzondering op het syndicaal verbod om op te treden (zie week 28) heeft SAG-AFTRA de aangesloten acteurs toestemming gegeven om aan meer dan 200 productie van **onafhankelijke filmmakers** mee te werken. De voorwaarde is dat deze producenten akkoord gaan met 11% loonsverhogingen en bescherming tegen artificiële intelligentie. ([NPR](#))

Nu de stakingen in Hollywood aanslepen overwegen de Californische wetgevers een **werkloosheidsuitkering voor de stakende werknemers**. ([Los Angeles Times](#))

Nu het collectief akkoord op 14 september afloopt organiseert de United Auto Workers (UAW) een stemming over een staking bij de big tree, de drie **autofabrikanten** Ford, Stellantis en GM in Detroit. ([MarktScreener](#)) In de VS is dergelijke stemming een voorwaarde om te mogen staken. Zonder deze 'licentie' is de staking onwettelijk. Een overgrote meerderheid gaf mandaat aan de vakbond om de staking te organiseren ([CNBC](#)). UAW vertegenwoordigt 144.000 leden tewerkgesteld bij de big tree. Ze is niet toe aan hun proefstuk. In 2019 werd gedurende 6 weken gestaakt bij GM.

UAW heeft ambitieuze doelstellingen gesteld en de eisen betreffen o.m.:

- een dubbele digit loonsverhoging;
- COLA (cost of living adjustments) of m.a.w. indexering in de loop van het contract;
- het beëindigen van het getrappt loonsysteem waarbij nieuwelingen minder loon krijgen;
- het herstel van de pensioenregeling en bijhorende health care voor werknemers aangeworven sinds 2007;
- de omzetting van tijdelijk contracten naar contracten van onbepaalde duur;
- bijkomend betaald verlof.

Hiermee wil UAW verloren terrein gedurende tientallen jaren terug winnen en het verleden recht trekken ([SoestNu](#)). De vakbond wenst duidelijk te scoren wat blijkt uit de voorbereiding. De stakingsvergoeding werd onlangs verhoogd tot 500 \$ per week . Een ander voorbeeld: in the Chicago plant van Ford volgden 500 vakbondsleden een twee uur durende stakingsles en 100 meldden zich als vrijwillige *Strike Captain*. ([LaborNotes](#))

Een tiendaagse staking van de big tree zou meer dan 5 mia kosten ([Anderson Economic Group](#)). Verontrustend nieuws volgens president Biden en Goolsbee, leider van de Federal Reserve Bank of Chicago ([MarktScreener](#)). Goed nieuws voor de automakers zonder bonden zoals Tesla, Toyota , Honda enz.

Directie van **UPS** en Brotherhood of Teamsters geraakten het eens over een loonsopslag en bijkomende vakantiedagen voor 340.000 werknemers. ([Proximus](#))

In Californië gaan **gemeenteambtenaren** op straat. Dat is zeldzaam. In **San Jose**, iets ten zuiden van San Francisco, hebben de de vakbonden na stakingsdreiging een loonsverhoging van 15 procent over drie jaar in de wacht gesleept. ([Binnenlands Bestuur](#)) In **Los Angeles** reden op 8 augustus de vuilniswagens niet uit, bleven verkeersregelaars thuis en gingen zwembaden dicht. ([NBC](#))

88

QUOTE

Le système élaboré de concertation sociale à l'œuvre en Belgique semble grippé.
Pierre Blaise et Jean Faniel ¹⁶

¹⁶ Les syndicats en Belgique: l'illusion de la puissance? [CRISP](#).

SECTORAAL OVERLEG

VOETBAL

De scheidsrechters vragen opslag (te velde krijgen ze nu 2000 € per match, maar in de VAR slechts 450 €). De discussie met de voetbalbond is lopende, en een staking is niet uitgesloten. De dagelijkse pers wijst erop dat de prestaties van de VAR scheidsrechters tijdens de eerste dag van de competitie weinig overtuigend waren, en geeft als voorbeeld de onterecht toegekende penalty's (onder meer Nieuwsblad 31/8).

Commentaar: misschien is het een idee een deel van het loon te koppelen aan de prestatie.

SECTORAAL OVERLEG

De Regering zette het licht op groen voor arbeidscontract voor **sekswerkers** (VRT 23/06). Het PC van de **Horeca** zou bevoegd worden voor de sekswerkers met arbeidscontract. Dit is althans het voorstel van minister Dermagne aansluitend op het wetsontwerp over het arbeidscontract van die werknemers. Werkgevers van de horeca zijn niet opgezet met deze uitbreiding, gezien de reeds complexe verschillende activiteiten gedekt door dit paritair comite (Echo 12/8).

89

ONDERNEMINGSOVERLEG

GEVANGISSEN

24 urenstaking op vrijdag 11 augustus in de gevangenis van Antwerpen, na een geval van agressie t.o.v. een zorgmedewerkster. Bij de aankondiging werd vermeld dat een piket en een barbecue zijn voorzien. (Nieuwsblad 5 8, VRT). De politie werd ingeschakeld ter ondersteuning (GVA 11 8).

DE LIJN

Spontane staking bij stelplaatsen Lanaken en Tongeren op 7 augustus. De chauffeurs staken tegen de dienstregeling die vanaf 1 januari 2024 ingevoerd zou worden. Daaruit blijkt dat een aantal chauffeurs uit andere stelplaatsen zouden moeten vertrekken (dagelijkse pers 7/8). En op 10 augustus was er opnieuw een spontane staking van Limburgse buschauffeurs na 2 gevallen van agressie in Hasselt en Peer.

101

ACV diende een stakingsaanzegging in voor de provinciale **noodcentrale 101 van Antwerpen**. Motief: werkdruk want maar 52 % van de voorziene 120 personeelsleden beschikbaar en belangrijk aantal overuren ingepland. Stakingsaanzeg is theoretisch gezien toepassing

minimale dienstverlening. Maar kwaliteit van de dienst en risico wachttijden reëel . De minister van binnenlandse zaken heeft overleg beloofd (VRT 8/8)

DELHAIZE FEUILLETON

Maandag 7 augustus werd op de (tumultueuze) OR aangekondigd dat er al 15 overnemers waren gevonden voor één van de 128 winkels: 5 ondernemers die al een winkel in franchise hadden, 5 eigen medewerkers die de stap wagen en 5 nieuwe. Delhaize betaalt ook een transitiepremie van 1500 € plus 100€ per jaar anciënniteit aan overgedragen werknemers. (DDL) Vakbonden vragen vertrekregeling voor wie niet wil mee overgaan. Voor de overige winkels stelt Delhaize dat er voldoende kandidaten zijn. Wat tegengesproken wordt door Unizo (dagelijkse pers 7/8). Woensdag kwam het bericht dat minister van werk Dermagne werkgever en bonden uitnodigt voor een meeting volgende week (Bruzz 9 8) ; Donderdag werd het werk onderbroken in 1 Delhaize met vestiging in Anderlecht na ontslag van een werknemer, betrokken bij het maandags tumult. Vrijdag werden 14 winkels in Brussel en Luik geblokkeerd en werden deurwaarders gestuurd om ze te deblokken. Dit leidde ertoe dat 8 winkels weer toegankelijk werden gemaakt (dagelijkse pers 11 en 12 8)

EUROPESE LUCHTVAART

Bij **Lufthansa** hebben **de piloten** het cao-voorstel goedgekeurd (cf. ook melding in week 23). In 3 stappen zouden de lonen met 18 % worden verhoogd over drie jaar (Luchtvaartnieuws 11/8).

De **beveiligingsmedewerkers** van de luchthaven van **Barcelona** plannen een staking vanaf 10 augustus, wekelijks van donderdag tot maandag volgens vastgelegde uurroosters. Zeven redenen worden opgesomd, die essentieel te maken hebben met de arbeidsorganisatie (Spanje vandaag 1/8).

En **de Belgische Ryanairpiloten** staken opnieuw voor betere verloning, ditmaal op maandag 14 en dinsdag 15 augustus (dagelijkse pers 7/8). De piloten hebben gevraagd aan premier De Croo en minister president Di Rupo om bij het bedrijf tussen te komen.

NEDERLAND

En het akkoord bij kartonfabriek **Surfit Kappa**, waarover we eerder berichten, is goedgekeurd (4/8 De Stem).

FRANKRIJK

De staking bij **Journal du Dimanche** tegen de benoeming van een nieuwe baas is voorbij. De stakers hebben (enkel) bekomen dat de journalisten die vrijwillig vertrekken een compensatie krijgen (Le Soir 1/8).

DUITSLAND

Sectoraal in de handel (rond de 5 miljoen werknemers) nog steeds geen akkoorden. 'Warnstreiks' in meerdere regio's. Loonaanpassingen staan centraal. In de kleinhandel en teleshopping wordt 2,5 € per uur gevraagd. In de groothandel 13 % loonsverhoging met een minimum van 400 € per maand. Ook wordt de algemeen bindend verklaring van de akkoorden gevraagd (Verdi 9/8).

In **Gräfenhausen** blijft het conflict met de **vrachtwagenchauffeurs** duren. Nog steeds geen oplossing voor de chauffeurs van Poolse ondernemers. (Nieuwsblad Transport 3/8)

U K

De vakbond van treinbestuurders ASLEF heeft stakingsacties aangekondigd van maandag 31 juli tot zaterdag 5 augustus. En ook de week daarop van maandag 7 tot zaterdag 12; De actie bestaat er in geen overuren meer te verrichten waardoor bepaalde treinen moeten worden geschrapt (National Rail 31 juli)

En opnieuw vierdaagse **staking artsen in opleiding** om loonsverhoging af te dwingen; De beloofde 6 % wordt onvoldoende gevonden. De eis is 35 % loonsverhoging. (VRT 12 8)

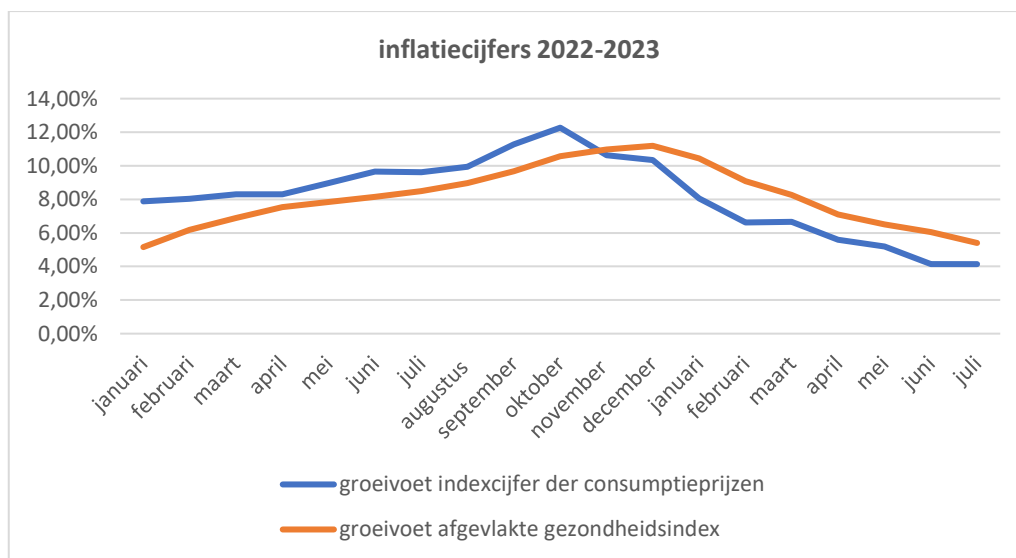
VS HOLLYWOOD

Nog steeds veel pers aandacht voor de lopende staking in **Hollywood**. Na drie maanden werden met **de scenarioschrijvers** voor het eerst sinds het begin van de staking in mei gesprekken opgestart. Maar die hebben tot nu niets opgeleverd. De kaap van de 100 stakingsdagen is aldus overschreden. Met de acteurs, in staking sinds 12 juli nog niet. Nieuws was dat veel acteurs van de gelegenheid gebruik maakten om tijd te nemen voor plastische chirurgie. Een vakbondsvertegenwoordiger meldde dat de acteursstaking nog 6 maand kon duren. Niet verteld wordt of er enig 'verband' is met voorgaande (dagelijkse pers). Ook over het mogelijk gebruik van AI om acteurs of figuranten te vervangen door digitale replica's doen al dan niet wilde verhalen de ronde (IGN 5).

Duidelijk vakantie tijd, ook voor de sociale dialoog. Alleen de staking in Hollywood met talloze commentaren, reacties en vooral steunbetuigingen van de 'sterren' fleuren de actualiteit enigszins op. Wel blijft sociale spanning voelbaar in de luchtvaartsector.

INFLATIE

De inflatie bleef tijdens de maand juli ongeveer stabiel: op jaarbasis evolueerde de index van + 4,15 % naar + 4,14 %. De gezondheidsindex steeg met 4,80 % t.o.v. 5,02 % vorige maand. De afgevlakte gezondheidsindex die slechts trager de prijzevoluties doorrekenet daalde van 6,05 % naar 5,41 %. ([STATBEL](#))

INTERPROFESSIONEEL OVERLEG

In de **Nationale Arbeidsraad**: De sociale partners sloten op 18 juli 2023, een collectieve arbeidsovereenkomst (cao 171) die landingsbanen mogelijk maakt voor sommige oudere mindervalide werknemers. Het gaat om de combinatie tussen verminderde arbeidsprestaties en een aanvullend inkomen. Daarnaast nam de NAR eenparige adviezen aan over het inkomen bij hervaling tijdens deeltijdse re-integratie trajecten van langdurig zieke werknemers, over jaarlijkse vakantie en over de gevolgen van de hervorming van het ondernemingsrecht op bepaalde aspecten van het sociaal recht.

Sinds januari 2023 werden in de NAR 12 nationale cao's gesloten en 37 adviezen en rapporten uitgebracht (meer dan 90% eenparig). Deze teksten zijn beschikbaar op de website van de Raad (www.cnt-nar.be)

Over het verband tussen de **loonnormwet en sociale vrede**: Kurt Vandaele, van de Europese vakbond ETUI, pleit voor een aanpassing van de loonnormwet in België om de sociale vrede te herstellen. Belangrijkste argument is dat er meer stakingsdagen zijn wanneer de vakbonden meer acties organiseren tegen de wet op de loonnorm ([Apache 19 juli](#)).

Commentaar: De stelling dat er meer stakingen zijn op sectoraal of ondernemingsvlak wanneer geen IPA wordt gesloten wordt niet becijferd onderbouwd .

SECTORAAL OVERLEG

Niets te melden, althans voor de schermen

ONDERNEMINGSOVERLEG

De **Delhaize saga** gaat verder. In Brussel werden 18 van de 22 filialen in eigen beheer maandag opnieuw gesloten na dat het rechterlijk stakingsverbod was verlopen (De Standaard 24 7). Maar de Brusselse rechtbank vaardigde een nieuw vonnis uit waarbij een boete opgelegd werd van 500 € per klant die verhinderd werd de supermarkt te bereiken (Retailtrends 26 7).

En stakingsaankondiging voor **personeel dienst vreemdelingen gemeente Molenbeek** op vrijdag 28. Motief arbeidsomstandigheden, aanstelling afdelingshoofd, kritiek op de werking (Bruzz 26 7).

EUROPESE LUCHTVAART

In België nieuw stakingsweekend voor de **piloten van Ryanair** op 29 en 30 juli. Het conflict betreft voornamelijk de verloning. (RTBF en dagelijkse pers)

93

VERENIGD KONINKRIJK

Einde staking bij **Trelleborg in Leicester** met een akkoord voor 2 jaar over 8 % loonsverhoging met terugwerkende kracht tot april en een eenmalige premie van £750 (Unite the union).

FRANKRIJK

De staking bij **Journal du Dimanche** blijft duren. Personeel staakt tegen de benoeming van nieuwe baas. (Franse pers)

DUITSLAND

Bij **Deutsche Bahn** is een compromisvoorstel voor een akkoord van 25 maanden voorgelegd om een einde te make aan het lopend sociaal conflict . Dit voorstel wordt nu ter stemming voorgelegd aan de 180 000 medewerkers . Uitslag einde augustus bekend.. De lonen zouden met minstens 410 €per maand stijgen , naast een belastingvrije inflatiepremie van 2850 € (Marketscreener 26 juli).

Het tankstation van **Gräfenhausen** (bij Darmstadt) wordt stilaan een symbool voor de acties van de **buitenlandse truckers** uit Oostbloklanden die hun achterstallig loon opeisen . Nu zouden er al 110 lange afstandsrijders aan de actie deelnemen. Bij een vorige actie op dezelfde plek in de maand april kregen de chauffeurs genoegdoening na meerdere weken staking. (Nieuwblad Transport 26 juli).

VERENIGDE STATEN

Akkoord tussen UPS en de Teamsters vakbond kan staking begin augustus vermijden. Het akkoord tussen de belangrijke speler in de logistiek en pakjesdiensten moet nog aan de vakbondsleden worden voorgelegd . Het is een 5-jarig akkoord met onder meer een belangrijk loonluik. De lonen zouden stijgen met 2,75 \$ per uur in 2023 en over de ganse periode met 7,50 \$. Ook voor de parttimers, die een belangrijk deel van het werknemersbestand uitmaken, zouden belangrijke loonsverbeteringen zijn voorzien. (CNN 25 juli)

INTERNATIONAAL

Sodexo (412,000 werknemers) en de internationale vakbond **IUF** hebben een gezamenlijke intentieverklaring getekend ter bestrijding van huishoudelijk geweld (www.irshare.eu)

SECTORAAL OVERLEG

De onderhandelingen worden geschorst en zullen pas begin september terug opgestart worden.

Heb je interesse in een vergelijking van de sectorale modaliteiten van de koopkrachtpremie? Dan kan je een mail sturen naar m.doutrepoint@social-dialogue.net. Je krijgt per kerende een overzicht van de begrippen winst, hoge winst en uitzonderlijk hoge winst en van de bedragen die daar tegenover staan zoals overeengekomen in de sectorale cao's die al gesloten zijn.

De Franstalige diensten voor jeugdbescherming staken sinds 22 juni wegens gebrek aan middelen: vooral onvoldoende personeel, en onvoldoende opvangplaatsen. Een betoging is gepland in Brussel op woensdag 19 juli (rtbf 11 juli)

ONDERNEMINGSOVERLEG

Opnieuw spontane staking bij **De Lijn** na agressie. ([VRT](#))

Commentaar. Het woordje opnieuw is overgenomen uit het persbericht van de VRT zelf. Het wijst op een licht ontvlambaar sociaal klimaat. In het weekoverzicht van dit jaar is melding gemaakt van al meer dan 10 werkonderbrekingen. Deze week maakte de Vlaamse en federale regering werk van een actieplan 'stop agressie'. ([De Morgen](#)) De vraag is nu wie dit plan zal betalen en met welke zekerheid dit plan een einde zal stellen aan de wilde stakingen.

EUROPESE LUCHTVAART

Donkere wolken boven het sociaal overleg bij **Eurocontrol**. Men vreest stakingen. Een op de drie vluchten zou kunnen geannuleerd worden. Onzekerheid alom. ([Euractiv](#))

In Italië is het hommeles. Het **grondpersoneel** van de vliegvelden legt het werk neer om druk uit te oefenen op de onderhandelingen voor een nieuwe cao. ([Nieuwsblad](#)) Piloten en cabinepersoneel van luchtvaartmaatschappij **Vueling** staken omdat de budgetvlieger niet wil praten met de vakbonden. Er is ook een staking bij **Malta Air** in Italië. ([HLN](#))

De cabinemedewerkers van **Eaysjet** in Portugal eisen betere arbeidsomstandigheden en een hoger loon en gaan daarom 5 dagen in staking. ([Luchtvaartnieuws](#))

Door de staking van de Belgische piloten moet **Ryanair** 44 vluchten annuleren, wat gevolgen heeft voor 18.000 reizigers. (Alle media)

De werknemers van de luchthaven Gatwick bij London hebben aangekondigd te staken van 28 juli tot 1 augustus en van 4 tot 8 augustus. ([De Tijd](#))

NEDERLAND

Tata Steel Nederland (TSN) sloot een [sociaal contract groen staal](#). De context: TSN wil CO2-neutraal staal maken en behoren tot de top 3 van winstgevende staalbedrijven in Europa om investeringen mogelijk te maken. Het doel: afspraken voor de medewerkers die als gevolg van de overgang naar groen staal hun arbeidsplaats verliezen.

Het personeel van het HBO (**hoger beroepsonderwijs**) krijgt een loonsverhoging van gemiddeld 10%. ([AOB](#))

FNV schorst de staking na een nieuw voorstel van de kartonfabrikant **Smurfit Kappa**. In dat voorstel staat een loonsverhoging van in totaal 11 procent. ([Nieuws](#))

In Nederland worden volgens het Internationale Vakverbond ITUC nog steeds **vakbondsrechten** geschonden. Dat blijkt uit de recent gepubliceerde [Global Rights Index](#). Voornaamste pijnpunten volgens deze studie zijn dat een aantal werkgevers in Nederland nog altijd onderhandelt met zogenaamde ‘gele’ vakbonden, opgericht door een werkgever en die dus niet onafhankelijk zijn. Of ze onderhandelen geheel tegen de zin van de vakbonden direct met de ondernemingsraad om loonsverlagingen door te voeren. ([FNV](#))¹⁷

96

FRANKRIJK

De staking bij **Journal du Dimanche** duurt nu al 19 dagen waardoor de krant gedurende vier zondagen niet verscheen ([Le Monde](#)). De stakers vragen president Macron om tussen te komen om de onafhankelijkheid van de pers te waarborgen. ([Le Monde](#))

DUITSLAND

Vakbond Ver.di roept het magazijnpersoneel van **Amazon** op tot staken op Amazon Prime Day. De inzet is Amazon dwingen tot erkenning van de vakbond en het sluiten van cao's met hogere lonen. ([Tagesschau](#))

Na een lange staking (123 dagen) kwam een akkoord uit de bus bij de bouwer van windturbines **Vestas**. De inhoud is gemaakt op leest van het sectoraal akkoord in de metaal ([IG Metall](#))

¹⁷ De Nederlandse PvdA wil met wetgeving de gele bonden weren van de onderhandelingstafels voor cao's. ([Solidaire Vakbond](#))

ITALIË

Het personeel van de **spoorwegmaatschappijen** Trenitalia en Italo legde donderdag om 03.00 uur in heel het land het werk neer en hervat dit op vrijdag om 02.00 uur. Werknemers eisen een nieuwe cao, aangezien de oude als zes jaar geleden is verlopen. ([Treinreiziger](#)) De Italiaanse minister van Transport besliste om de staking door middel van een dwangmaatregel (of is het een decreet ?) in te korten van twee dagen naar een. ([Nieuwsblad](#))

VERENIGD KONINKRIJK

De 900 werknemers van een magazijn van **Amazon** in Coventry eisen een loonsverhoging van 11 tot 12 pond naar 15 pond per uur en leggen daarom op drie extra drukke dagen het werk neer gedurende twee uren per shift. ([Sky](#))

Duizenden (junior) **ziekenhuisdokers** zijn begonnen aan een staking van vijf dagen in Engeland, om hun eis voor een loonsverhoging kracht bij te zetten. ([HLN](#))

VERENIGDE STATEN

Het is beslist, [SAG-AFTRA](#), de Amerikaanse vakbond van de **filmacteurs** (160.000 leden) heeft tot staking opgeroepen tezelfdertijd als de staking van de scenarioschrijvers. De stakingsoproep betekent dat het de acteurs die lid zijn van de vakbond verboden is te acteren, te dansen, te zingen, kostuums te passen, stunts uit te halen, stemmen op te nemen, mee te werken aan *motion capture*, interviews af te leggen of noem maar op. Wie toch een prestatie levert voor de filmindustrie en het [stakingsorder](#) negeert riskeert disciplinaire [sancties](#) van de vakbond en zelfs de uitsluiting. ([SAG-AFTRA](#))

Commentaar: Dit conflict is voor ons een eyeopener. Het sociaal overleg in de Amerikaanse filmindustrie is op een andere leest geschoeid dan het Europees model. Dat een vakbond bv. leden uitsluit omdat ze de stakingsoproep niet volgen is een alternatief voor de blokkerende stakingspost. Met wat dieper duiken in de website van SAG-AFTRA hebben we nog meer geleerd, bv. dat het de leden verboden is te werken voor een werkgever die geen cao gesloten heeft met de vakbond. Een vorm van [closed shop](#).

97

QUOTE VAN DE WEEK

Inspraak zonder inzicht leidt tot uitspraken zonder uitzicht. (Kees Budding, dichter)

INTERPROFESSIONEEL OVERLEG

Boven op het gevecht voor meer koopkracht opent ACV een nieuw onderhandelingspunt, nl. een **betaald verlof van vijf weken**. ([De Tijd](#))

Commentaar: Het is lang geleden dat een vakbond zich profileert met een eis voor nieuwe voordelen en niet met een eis tegen een overheidsmaatregel. Dit syndicaal initiatief om werk en gezin beter combineerbaar te maken is een verrassing. Het krijgt weinig aandacht in de pers. De eis van de vierdagenweek hing in de syndicale lucht maar niet de uitbreiding van de jaarlijkse vakantie. De idee van minder werkdagen op jaarbasis is in vele ondernemingen al een realiteit door het systeem van de ADV-dagen (arbeidsduurvermindering in de vorm van verlofdagen i.p.v. vermindering van de effectieve wekelijkse arbeidsduur). De berichten in de pers laten uitschijnen dat de idee van een vijfde vakantieweek meer een idee is van vijf weken of 25 dagen deconnectie dan van arbeidsduurvermindering op jaarbasis. Zo niet dan stelt zich het probleem van het effect op de loonkostenevolutie (+2,5%). M.a.w. de idee komt over als een eenvoudige pennentrek waarvan de modaliteiten onderhandeld moeten worden. En als dat het geval is zal er nog veel vergaderd worden op interprofessioneel en sectoraal niveau en op bedrijfsvlak. Misschien is het juist de bedoeling om het interprofessioneel overleg leven in te blazen met een ander thema dan de verhoging van de lonen.

98

SECTORAAL OVERLEG

In de paritaire comités 104 en 210 bevoegd voor de arbeiders resp. bedienden van de **staalindustrie**, hebben de onderhandelaars een protocolakkoord getekend waarin de onderhandeling over de koopkrachtpremie doorverwezen wordt naar het ondernemingsoverleg. (Eigen info)

De onderhandelingen in PC voor de arbeiders van de **glasnijverheid** zijn afgesprongen. ([DS](#))

De bedienden van de ondernemingen van de **technische land- en tuinbouwwerken** gingen op 1 juli over van PC 200 naar PC 123. ([BS](#))

Heb je interesse in een vergelijking van de sectorale modaliteiten van de koopkrachtpremie? Dan kan je een mail sturen naar m.doutrepont@social-dialogue.net. Je krijgt per kerende een overzicht van de begrippen winst, hoge winst en uitzonderlijk hoge winst en van de bedragen die daar tegenover staan zoals overeengekomen in de sectorale cao's die al gesloten zijn.

ONDERNEMINGSOVERLEG

Opnieuw een staking bij **De Lijn** in Boom na agressie. De buschauffeurs eisen betere veiligheidsmaatregelen. ([VRT](#)) De chauffeurs in Diksmuide legden het werk neer zonder stakingsaanzegging omdat ze het niet eens zijn met de flexibele werkplanning. ([Focus/WTV](#))

Commentaar. Met de regelmaat van een klok zijn de burgers geconfronteerd met onderbrekingen van het streekvervoer door spontane stakingen. De chauffeurs treffen eigenlijk de onschuldige burgers die het probleem niet kunnen oplossen. De pers maakt altijd gewag van “De Lijn” zonder onderscheid tussen de chauffeurs van De Lijn zelf en de chauffeurs van onderaannemers van De Lijn, de zgn. pachters.

Het conflict bij **Delhaize** is nu zeker in een nieuwe fase gekomen. De Franstalige CNE zegt *zoveel en zo lang mogelijk schade te willen toebrengen aan de economische belangen van de groep en de aandeelhouders en indien Delhaize erin slaagt “onze” winkels te verkopen, zullen we ze van zodra ze zijn overgenomen, sluiten. De strijd gaat door.* (Belga) Een ongeziene tactiek die niet gevolgd wordt door ACV Puls en BBTK-SETCa. Maar in Luik gingen SETCa-militanten betogen voor het kantoor van gerechtsdeurwaarders. ([HBvL](#)) Het huis van de CEO van Delhaize België werd in de nacht van vrijdag op zaterdag beklad. ([Le Soir](#))

Commentaar. Na twee maanden frustratie omdat ze geen juridische hefboom hebben en na een lange reeks stakingen moeten de vakbonden vaststellen dat ze hun slag niet thuis halen. Terwijl ACV Puls zich opstelt als redelijke vakbond die verder wil onderhandelen over garanties voor de medewerkers schakelt de CNE over naar boycot, zoals ook Stan De Spiegelaere twee weken geleden voorstelde. ([De Morgen](#)). Een tactiek in de lijn van de compromisloze klassenstrijd. ([Vonk](#)) Achter de dreiging om de winkels die gefranchised worden te “sluiten” of “onverkoopbaar maken” schuilen meerdere scenario’s. De kandidaat-overnemers kunnen afgeschrikt worden, zeker als ze de link leggen met contractuele voorwaarden die Delhaize oplegt ([Buurtsuper](#)). De prijs van de niet operationele winkels zal dalen. De overnames worden moeilijker. Maar een “sluiting” is niet alleen een wederrechtelijke actie maar ook een gok. De Franstalige christelijke bediendenbond riskeert in de voeten van de Waalse en Brusselse bedienden te schieten. ([VRT](#)) Is de vakbond zo zeker dat Delhaize zal inbinden? Is een Makro-scenario of sluitingsscenario denkbaar? Zou de directie kunnen beslissen de verlieslatende winkels te franchisen om als die geblokkeerd worden definitief te sluiten? Zal de directie om begrijpelijke redenen weigeren aan tafel te zitten met CNE omdat die, door te grijpen naar deze tactiek, zichzelf buiten de krijtlijnen van het overleg heeft geplaatst. Als er nu toch iets voorspelbaar is, dan is het dat de sociale relaties bij Delhaize niet meer goed komen in het volgend decennium. Zal Delhaize dan nog willen investeren in België? En we hebben het dan niet gehad over de toekomst van het sectoraal overleg in de paritaire comités van de kleinhandel.

De webwinkel **Unigro** gaat (gefaseerd) dicht. Na een week onderhandelingen sloten werkgever en vakbonden een uitgebreid en goed akkoord voor alle 138 medewerkers. ([VRT](#))

Een kapotte achteruitkijkspiegel is de aanleiding van een “mouvement d’humeur” bij de **TEC** in Jodogne. De buschauffeurs eisten een beter onderhoud van de bussen. ([RTBF](#)) De stakers gingen terug aan het werk na overleg met de lokale directie. ([RTBF](#))

Een staking zonder naleving van de procedure brak uit bij het distributiecentrum van **Decathlon** te Willebroek. Het personeel aanvaardt de onzekerheid over het huurcontract niet en klaagt de 10 ontslagen en diverse HR-praktijken van de werkgever aan. Het is de derde staking sinds de maand november. De vakbonden organiseerden een blokkerende stakingspost maar die werd door de rechter opgebroken. ([VRT](#))

EUROPESE LUCHTVAART

Werkgever en vakbonden van de **luchthaven van Genève** hebben een akkoord bereikt dat een einde stelt aan de staking. Dat akkoord voorziet in een termijn van een jaar dat de directie, de vakbond en de raadgevende commissie van het personeel toelaat een nieuw loongebouw op te zetten. ([BFM](#))

De Belgische piloten van **Ryanair** zullen op 15 en 16 juli sraken. De piloten eisen dat de werkgever het Belgisch arbeidsrecht inzake werktijden naleeft en een loonherstel nadat ze 20% van hun loon hadden ingeleverd aan het begin van de coronacrisis. ([VRT](#)) ([DS](#)) Ryanair zegt geen significante hinder te verwachten. ([HLN](#)) De werkgever gaf ook te kennen dat de staking een slechte zaak is voor investeringen in België maar ook te willen onderhandelen. ([Nieuwsblad](#))

Er hangt onweer over de gesprekken die **Eurocontrol** met [Union Syndicale Bruxelles](#) voert over de arbeidsomstandigheden. ([HLN](#))

100

NEDERLAND

Een cao voor **Sociaal Werk** voorziet in een structurele loonsverhoging van in totaal 15%, meer zeggenschap en eerste keus voor vaste mensen. ([Zorgkrant](#))

Negen kartonfabrieken van **Smurfit Kappa** kregen woensdag en donderdag te maken met stakingen. De werknemers zijn ontevreden over het verkoop van de onderhandelingen over het invullen van roosters. ([Nieuws.nl](#))

Het conflict bij **Nestlé** is niet van de baan. Woensdag, vrijdag en zaterdag werd er weer gestaakt. ([FNV](#))

Na maanden onderhandelingen is er een cao ondertekend voor de werknemers in de **vleeswaren**. Hun loon stijgt met 12%. ([DTVNieuws](#))

Donderdag en vrijdag waren de negende en tiende stakingsdagen bij **Fokker ELMO** voor een gelijke vertrek- en transfertregeling n.a.v. de sluiting van een site. ([FNV](#))

FRANKRIJK

De journalisten van de **televisiezender France 2 en France 3** dreigen met een staking van drie dagen tegen de hervorming van de nieuwsuitzendingen op France 3. Tezelfdertijd dagvaardden ze de werkgever omdat de informatie- en consultatieprocedure niet zou nageleefd zijn. ([Le Monde](#))

De ene vakbond roept de **ziekenhuisgeneesheren** op om op dinsdag te staken, de andere op woensdag om de vergoedingen voor nacht- en weekeindewerk te verhogen. ([Europe 1](#)) De actie was een succes. ([Franceinfo](#))

Paramedici van 60 **spoeddiensten** (SAMU) startten maandag een staking voor onbepaalde tijd voor de opwaardering van de arbeidsvoorwaarden. ([Capital](#))

De **griffiers van de rechtbanken** hebben maandag gestaakt voor beter loon, juist op het moment dat er heel wat spoedprocedures op gang worden gezet tegen de relschoppers van de afgelopen dagen. ([BFMTV](#))

De werknemers van **Journal du dimanche** (JDD) staken al meer dan twee weken tegen de aanstelling van de redactiedirecteur die gekend is om zijn extreem rechtse opvattingen. ([France 24](#))

*S'il est une certitude propre à la grève, c'est qu'elle déchaîne les passions.*¹⁸

101

VERENIGDE STATEN

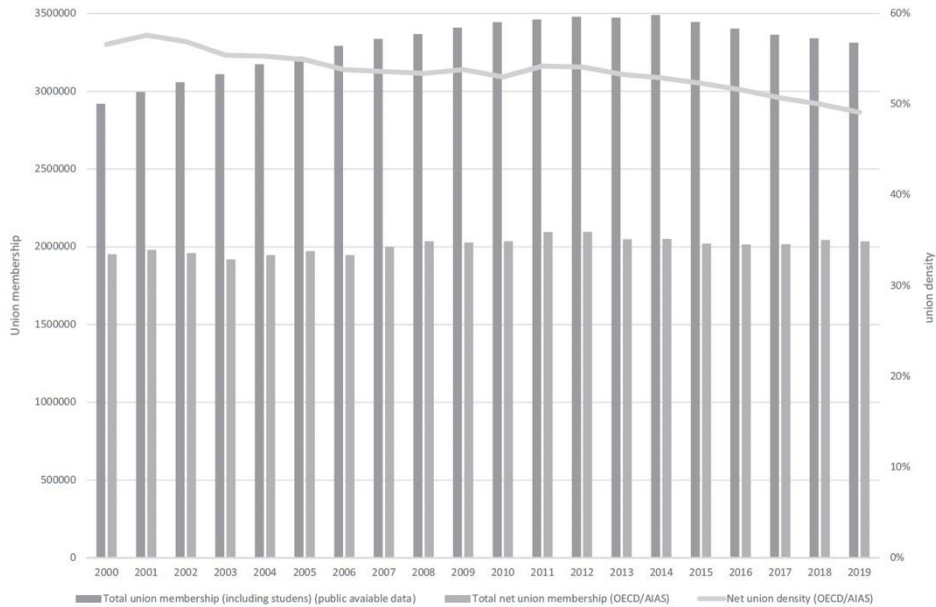
De staking van 11.000 **scenarioschrijver** duurt nu al meer dan twee maanden. Verwacht wordt dat na de publieke steun van honderden stars nu ook de vakbond van de **filmacteurs** oproept om te staken. ([CNN](#))

De cao-onderhandelingen voor 340.000 werknemers tussen Teamsters en **UPS** zijn afgesprongen. De kans is groot dat er gestaakt wordt met respect voor de procedures. ([NT](#))

¹⁸ **Iannis Gracos** (appellation collective des auteurs de la publication annuelle sur les mouvements de grève en Belgique).

Tussen 2017 en 2019 (dus tot voor de Covid-periode) is de netto syndicalisatiegraad¹⁹ in België gedaald onder de 50%.

Figure 3.5 Union membership and density since 2000 and changes in membership (%), 2001–2010 and 2011–2020

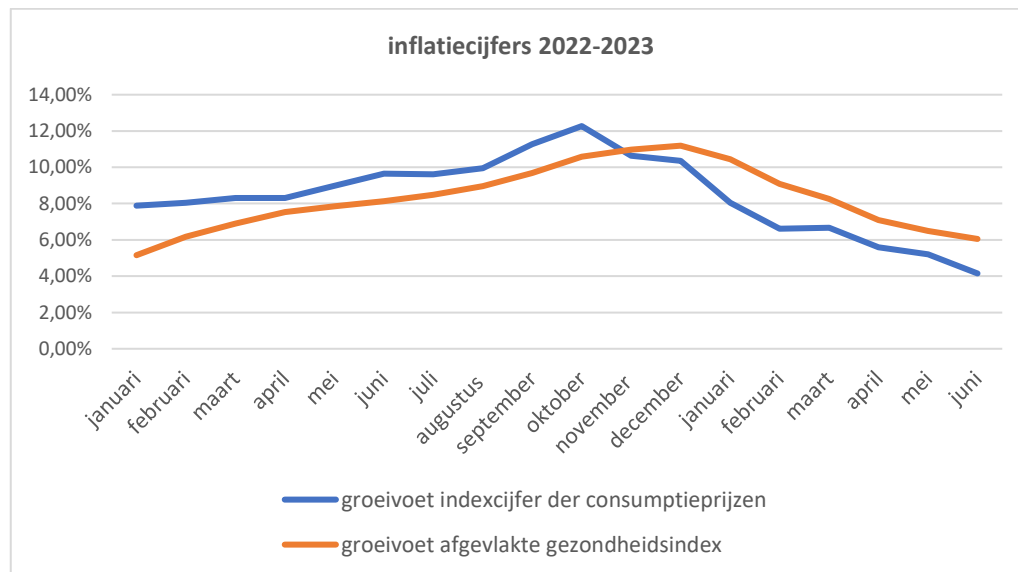
No academic studies have yet examined the reasons for recent membership losses, and the extent to which membership in- or outflows, or both, are causing this. But young workers in particular.

Source: Kurt Vandaele. Belgium: Trade unions coping with workplace fissuring and opposing wage opposing wage moderation in a tottering political system. In [Trade unions in the European Union](#).

¹⁹ Aantal aangesloten leden onder de werkende werknemers.

INFLATIE

De inflatie daalt in juni van 5,20% naar 4,15%. De inflatie op basis van de gezondheidsindex daalt van 5,90% naar 5,02%. De afgevlakte gezondheidsindex stijgt met 6,05% op jaarbasis. ([Statbel](#))

In sectoren met een trimestriële indexatie van de lonen levert het indexeringsmechanisme per 1 juli 2023 een negatief resultaat op. Sommige paritaire comités hebben afspraken gemaakt om dit effect te neutraliseren. In de bouwsector (PC 124) en houtnijverheid (PC 125) bv. wordt dit negatief bedrag niet toegepast maar verrekend met de indexering van het volgend kwartaal. ([Groep S](#)).

INTERPROFESSIELE ACTUALITEIT

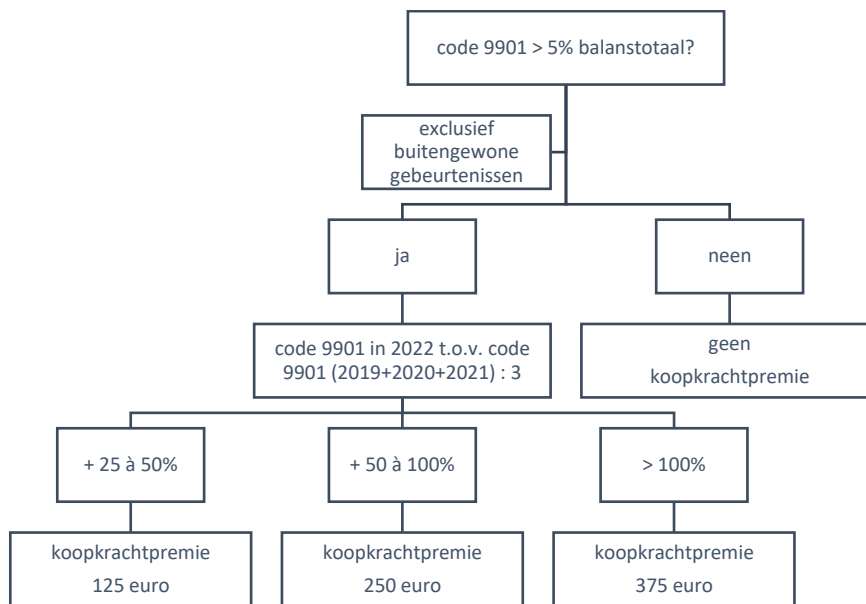
Het gemeenschappelijk vakbondsfront hield op 28 juni een actiedag met als thema het recht op collectieve actie.

SECTORAAL OVERLEG

Het sectoraal overleg voor akkoorden 2023-2024 is laat op gang gekomen maar is nu op kruijsnelheid. Het lijkt wel op een spurt voor de vakantie.

Het aanvullend paritair comité voor bedienden, **PC 200**, d.i. 60.000 bedrijven die samen meer dan 500.000 bedienden tewerkstellen, bereikte een [akkoord 2023-2024](#). Concreet is er een duidelijke afbakening van de groep ondernemingen die hoge en uitzonderlijk hoge winst hebben gemaakt en dus de koopkrachtpremie moeten uitbetalen zoals in de onderstaande

beslissingsboom geïllustreerd wordt. De clause sociale vrede sluit uit dat vakbonden op ondernemingsniveau nieuwe eisen stellen.

Figuur 1: beslissingsboom m.b.t. koopkrachtpremie overeengekomen in PC 200

Er zijn ook akkoorden 2023-2024 ondertekend in [PC 116](#) en [PC 207](#) voor de **scheikunde** en in [PSC 315.02](#) bevoegd voor de **luchtvaart**.

De onderhandelingen in **PC 111** voor **arbeiders van de metaalnijverheid** kapseisden omdat er geen akkoord was over de voorwaarden voor de koopkrachtpremie. De inzet is hoeveel ondernemingen een premie zouden moeten betalen en hoeveel arbeiders een premie zouden kunnen genieten. Het overleg is nu volgens de juridische teksten verplaatst naar de ondernemingen. ([Agoria](#)) Dat zou gepaard kunnen gaan met stakingen. ([ABVV](#))

De onderhandelingen over de koopkrachtpremie in **PC 140.03 (arbeiders transport)** zijn afgesprongen. De vakbonden hebben een stakingsaanzegging ingediend maar er zijn nog geen concrete acties georganiseerd. ([RTBF](#))

31 paritaire (sub)comités hebben een cao gesloten m.b.t. **deconnectie**. ([FOD WASO](#))

De **huisartsen in Wallonië** dreigen met een staking als de voorwaarden voor hun wachtdiensten niet worden herzien. ([Nieuwsblad](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

Komt het overleg tussen directie en vakbonden bij **Delhaize** in beweging? Een overzicht van de meest recente feiten en tactische bewegingen:

- Een verdeeld vakbondsfront? ACV Puls profileert zich als onderhandelaar voor een transitierегeling. BBTk blijft afwezig in de (klassieke) media.
- Het kat en muis spel van blokkerende stakingsposten en bevelschriften leeft hier en daar weer op. Vorige vrijdag gingen 15 winkels dicht. ([RetailDetail](#)) Zaterdag bleven 9 winkels gesloten ([VRT](#))
- Beide kanten proberen partijen te beïnvloeden die niet rechtstreeks aan de onderhandelingstafel zitten. De werkgever belooft een premie aan de werknemers die mee overstappen naar een zelfstandige. De vakbonden bedreigen de zelfstandigen die een winkel overnemen.
- De werkgever belooft ook nog geen enkel winkel te sluiten tot er een overnemer is gevonden. ([De Standaard](#))
- Voor de 128 winkels zijn er al 400 kandidaat-overnemers. ([De Tijd](#))
- Het vandalisme neemt toe.

Bpost is deze week geconfronteerd geweest met stakingen in Ath ([Sudinfo](#)) en in de provincie Luik ([RTBF](#)), Luxemburg ([La Libre](#)) en Brussel ([VRT](#)). Het conflict gaat om de reorganisatie van de diensten. De socialistische bond CGSP wil die anders zien. Gerechtsdeurwaarders zijn tussen gekomen om blokkerende stakingsposten op te heffen. ([RTBF](#))

Het personeel van 22 centra van de **Service d'aide à la jeunesse** legden het werk neer uit protest tegen het tekort aan personeel. ([DH](#))

Voor (toekomstige) gespecialiseerde dienstverleners in sociale relaties.

Hoe je dienstverlening inzake sociale relaties optimaliseren?

Workshop
30 en 31 augustus 2023
Meer [info](#)

105

EUROPESE LUCHTVAART

Een voorstel van de directie van de **luchthaven van Genève** om de loonschalen te wijzigen zette de Syndicat des Services Publiques aan tot een staking te organiseren. ([Le Temps](#))

De **luchtverkeersleiders van Beauvais** gingen in staking tegen een verandering van de werkorganisatie. ([BFM](#))

NEDERLAND

Uit onvrede over de loonsverhoging voorgesteld door de werkgever gingen de werknemers van **Nestlé** twee dagen in staking. ([FNV](#))

Bij **Imperial Tobacco** in Joure (Friesland) werd er vijf dagen gestaakt omdat het aanbod van de werkgever ontoereikend is. ([Friesch Dagblad](#)) Op dinsdag 27 juni gingen de partijen terug aan tafel zitten. ([LC](#)) Woensdag 28 juni bereikten de onderhandelaars een akkoord. ([Omrop Fryslân](#))

Vakbonden FNV, CNV, FBZ en NU'91 hebben een akkoord gesloten met zorgwerkgevers over een verbeterde cao voor personeel werkzaam in een **verpleeg- of verzorgingshuis** of in de thuiszorg (VVT). De lonen stijgen in drie stappen met in totaal 10 procent. ([BNR](#))

De vakbonden van de leraren van het **funderend onderwijs** (basisscholen en middelbare scholen) eisen een loonsverhoging die de inflatie compenseert. De bonden dreigen met een staking op ... 5 oktober. ([RTL](#))

FRANKRIJK

De **griffiers** bij de rechtbanken protesteren tegen een voorstel van wijziging van de loonbarema's. ([Ouest-France](#))

De staking bij de **Journal du dimanche** ((JDD) blijft aanslepen. (alle Franse media)

Het sociaal overleg in de **platformeconomie** begint vorm te krijgen. De partijen slaagden erin vijf akkoorden te sluiten over waaronder twee over minimumvergoedingen en een over de organisatie van het sectoraal overleg. ([clés du social](#))

106

DUISSLAND

Werknemers van **Amazon** in Leipzig gaan 48 uren in staking voor hogere lonen. ([Reuters](#))

Deutsche Bahn hoopt op een arbitrage van experts om een einde te stellen aan het langslappende cao-conflict en werkonderbrekingen te voorkomen. ([De Ondernemer](#))

VERENIGD KONINKRIJK

De vakbond van de **verpleegkundigen** haalde niet de vereiste meerderheid om een staking te kunnen organiseren voor een loonsverhoging om het verlies aan koopkracht te compenseren. ([BBC](#))

VERENIGDE STATEN

De staking van de scenarioschrijvers in Hollywood gaat nu gepaard met de staking van 400 (bekende) **acteurs**. ([De Morgen](#))

ACV

De Algemene Raad van de vakbond ACV heeft Ann Vermorgen verkozen tot **nieuwe voorzitter** en volgt daarmee Marc Leemans op. Zij was tot nu toe nationaal secretaris en verantwoordelijk voor de Vlaamse vleugel van de vakbond. (alle media)

RECHT OP COLLECTIEVE ACTIES

De drie vakbonden en talrijke protestbewegingen blijven zich verzetten tegen het ontwerp *het wetsontwerp over een gerechtelijk betogingsverbod voor amokmaker* van Minister van Justitie. Dat ontwerp laat toe releshoppers een verbod op te leggen deel te nemen aan betogingen als ze materiële schade veroorzaakt hebben. De minister reageerde destijds dat die bepaling niet van toepassing zou zijn i.g.v. stakingen. De vakbonden vinden de amendementen ontoereikend om het recht de betogingsvrijheid te waarborgen en eisen dat de minister het ontwerp intrekt. ([ACV](#))

107

Commentaar. De eis van de vakbonden smoort de discussie in de kiem over het voorkomen of preventie van rellen in de rand van betogingen en stakingen. Zij zwijgen ook over hun verantwoordelijkheid als organisatoren van sociale protestacties. Als de huidige wetgeving volstaat, zoals zij beweren, dan is er alleen sprake van repressie in de vorm van schadevergoeding en vervolging wegens misdrijven.

SECTORAAL OVERLEG

De sociale gesprekspartners bereikten een akkoord 2023-2024 in de volgende paritaire (sub)comités:

- Paritair Subcomité 102.09** voor het bedrijf van de groeven van niet uit te houwen kalksteen en van de kalkovens, van de bitterspaatgroeven en -ovens op het gehele grondgebied van het Rijk.
- Paritaire comités 136 en 222** voor de arbeiders en bedienden van de papier- en kartonbewerking.
- Paritair comité 315.01** voor het technisch onderhoud in de luchtvaart.

Er was al sprake van in week 21. De **Waalse huisartsen** zullen woensdag 28 juni actie voeren voor een betere organisatie van de wachtdiensten. ([L'Avenir](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

De vakbonden organiseren opnieuw acties bij **Delhaize**. Vorige zaterdag was er wat getouwtrek bij de winkel van Flagey. ([DH](#)) Maandag ondervonden bijna alle winkels in eigen beheer in Brussel hinder door spontane acties van het personeel. ([HLN](#)) Donderdag blokkeerde een haag winkelkarretjes de toegang tot de winkel van Berchem. ([Nieuwsblad](#)) Ook zaterdag versperde een stakingspost de winkel van Waterloo maar een gerechtsdeurwaarder liet die evacueren. ([DH](#))

Commentaar. Dit zijn voorspelbare actie en reactie nadat de rechters in Waals Brabant en Gent het bevelschrift om de stakingsposten te evacueren hervormden.

De bonden ACV Metaal en ABVV Metaal voeren actie aan de poorten van **Advanced Power Solutions** in Tessenderlo, het vroegere Panasonic. Zij vrezen dat het met het bedrijf met zijn 300 medewerkers de verkeerde kant uit gaat. ([HBvL](#))

Een nieuwe cao voor het personeel van **Zeeman** voorziet in de verhoging van de maaltijdscheques, bijkomende tewerkstelling en vereenvoudiging van processen. ([ACV Puls](#))

Commentaar: De verhoging van de maaltijdcheques rijmt niet met de loonnorm 2023-2024 die elke vorm van conventionele oonkostenverhoging verbiedt. Bijkomende tewerkstelling en vereenvoudiging van processen zijn cruciale bestanddelen van de arbeidsorganisatie. De arbeidsorganisatie is het domein van het (noodzakelijk) werkgeversgezag dat vakbonden erkend hebben in artikel 2 van cao nummer 5. Het is een domein dat enkel onderhandeld moet worden als de wet hierin uitdrukkelijk voorziet, zoals in het geval de werkgever nieuwe uurroosters of nachtarbeid wil invoeren. Het is wel een materie voor consultatie van de ondernemingsraad, zoals cao nummer 9 bepaalt.

108

Woensdagavond legden de **sluiswachters** "spontaan" het werk neer. Het is de derde staking dit jaar dat schepen geblokkeerd liggen. ([RTV](#)) De actie duurde enkele uren. Over de reden van de actie wordt er niet gecommuniceerd. ([Schuttevaer](#))

Er was hinder bij **De Lijn** in regio Mechelen, Londerzeel en Vilvoorde door een spontane staking bij onderaannemer De Reys omdat de bussen verouderd en slecht onderhouden zijn.

Commentaar: voor niet ingewijden is het een technisch wonder dat slijtage en slecht onderhoud zo snel kunnen optreden en problemen leveren dat ze aanleiding kunnen geven tot het niet naleven van de stakingsprocedure.

Op zoek naar opleidingen in sociale relaties? Op <https://social-dialogue.net/opleidingen> vind je de training die bij jou past. Je kan ook een e-mail sturen naar Martje Saerens voor meer uitleg (m.saerens@social-dialogue.net)

EUROPEES LUCHTVERKEER

160 **luchtverkeersleiders** van geprivatiseerde torens in **Spanje** volgen de stakingsoproep van de vakbonden voor hogere lonen. ([In Spanje](#))

Het voorstel van de directie om de lonen te verhogen met 11,5% en een eenmalige automatische indexering volgend jaar overtuigde de vakbond van het **veiligheidspersoneel van Heathrow** om een stakingsaanzegging in te trekken. ([Pickx](#))

NEDERLAND

De nadruk op loonsverhoging ondergraaft andere cao-thema's. ([FD](#)) De Nederlands Bank maant de sociale partners aan bij te dragen tot het dempen van de hoge inflatie. ([DNB](#))

Werknemers van tabaksfabriek **Imperial Tobacco** in Joure beginnen dinsdag 20 juni aan een driedaagse staking voor een loonsverhoging van 13% in een eenjarige cao. ([CNV](#))

TotalEnergies weigert afspraken te maken over de sociale gevolgen van de verkoop van de retailpoot aan de Canadese Couche-Tard. De vakbonden eisen een fatsoenlijk plan met een werkzekerheid gedurende vijf jaar en beraden zich over mogelijke acties. Maar de werkgever kiest de ondernemingsraad als gesprekspartner en niet de vakbond. ([FNV](#) en [CNV](#))

Commentaar: De gelijkenis met het conflict Delhaize in België is opvallend. Zoals ook bleek toen in maart TotalEnergies aankondigde de 619 tankstations in België en Luxemburg over te hevelen naar een joint venture met de Canadese winkelketen Couche-Tard. (zie week 13) Sindsdien is het radiostil.

Onder dreiging van de eerste staking van de rechterlijke macht in de geschiedenis kwam een cao voor de **rechterlijke macht** tot stand met een loonstijging van 7%. ([Advocatie](#))

Een branche-cao voorziet in een loonsverhoging van 10% voor het personeel van **supermarkten**. De cao werd goedgekeurd door CNV, niet door FNV. ([RetailTrends](#))

De ondernemingsraad van Innovation & Strategy van **Philips** ziet af van bezwaarprocedure tegen de aangekondigde reorganisatie en sanering waarbij in Nederland bijna 2.000 banen verloren gaan. ([BNR](#))

Commentaar. Dit is een gekend scenario. De vakbonden vinden in Nederland zoals in België de juridische garanties bij overdracht van onderneming onvoldoende, eisen meer werkzekerheid van de overdrager en verwijten hem "onbehoorlijk gedrag". In Nederland komt daarbij het twistpunt over de rolverdeling tussen de ondernemingsraad en de vakbonden (die geen afvaardiging binnen de onderneming hebben).

De Nederlandse woordenschat voor stakingen is een woord rijker geworden: de **nakijkstaking**. Docenten van de Universiteit van Amsterdam weigeren cijfers in te voeren van het studentenwerk. (Hoewel, dit is geen staking maar werkweigering.) ([Profielen](#))

FRANKRIJK

Vier vakbonden van de **gezondheidszorgen** riepen de werknemers op om op dinsdag 20 juni te staken. ([Révolution permanente](#))

Disneyland Parijs werd maandag geconfronteerd met de zesde stakingsdag voor beter loon. ([BFM](#)) “De muis moet betalen” is de kop van een krant. ([HLN](#))

De vakbonden bij **Tisséo**, het openbaar vervoer van Toulouse, organiseren al twee maanden lang stakingen voor een loonsverhoging en het behoud van de automatische indexeringsclausule. Het wordt grimmig. De werkgever reageert met gerechtelijke initiatieven tegen stakingsposten. De vakbonden profileren zich als verdedigers van de gebruikers van het openbaar vervoer. In feite vrezen ze vooral de privatisering van de sector en de minder gunstige loon- en arbeidsvoorwaarden. ([Le Figaro](#) en [Révolution permanente](#))

De werknemers van **Journal du dimanche** pikken het niet dat de Groep Lagardère een redactiedirecteur aanstelt die gekend staat voor zijn extreem rechtse ideeën. ([Ouest France](#))

Commentaar. Het stakingsrecht is een recht om collectief het werk neer te leggen als drukingsmiddel voor het verdedigen van sociaaleconomische belangen van de werknemers. Juristen kunnen daarom de vraag stellen of deze werkonderbreking de sociaaleconomische belangen betreft dan wel een open contestatie is van het werkgeversgezag om autonoom de leidinggevenden aan te stellen.

110

UK

De **junior doctors**, die vormen zowat de helft van de geneesheren in ziekenhuizen, kondigen een staking van vijf dagen aan want zij vinden de loonsverhoging van 5% die de regering aanbiedt niet geloofwaardig. Zij eisen 35% om de koopkracht van 15 jaar geleden te evenaren. ([BBC](#))

USA

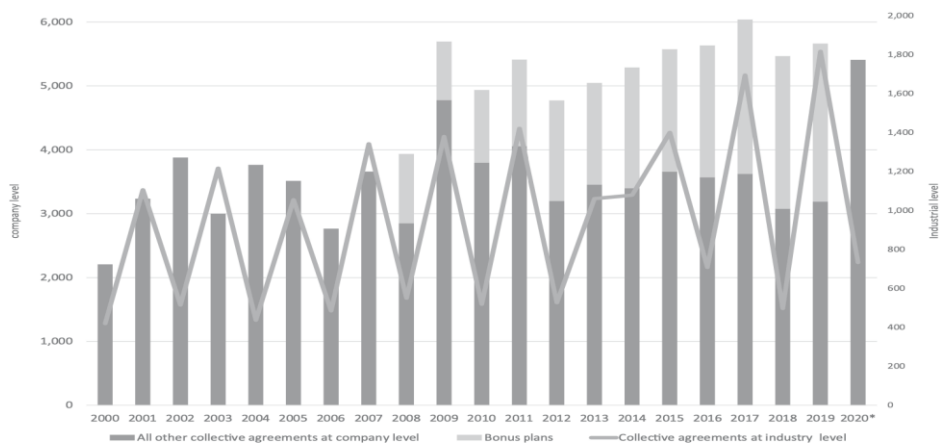
De staking van de scenarioschrijvers in **Hollywood** duurt al 50 dagen. ([AP News](#))

LEESTIP VAN DE WEEK

De verklarende [brochure van de FOD WASO over de sociale verkiezingen](#) van 2024 is nu beschikbaar.

GRAFIEK VAN DE WEEK

De grafiek hieronder toont de evolutie van het aantal sectorale cao en ondernemingsakkoorden (met een onderscheid tussen bonus-cao's of zgn. cao's 90 en andere ondernemingsakkoorden) tussen 2000 en 2020.

Note: * Bonus plans are included, but their number was unknown at the time of writing.
Source: FOD WASO/SPF ETCS.

Figuur 2: Number of collective agreements at the company and industrial levels, Belgium 2000-2020²⁰

²⁰ Kurt Vandaele. Belgium: Trade unions coping with workplace fissuring and opposing wage moderation in a tottering political system. In: Trade unions in the European Union. ETUI. . <https://www.etui.org/publications/trade-unions-european-union>. (Dit is ook een leestip)

INTERNATIONALE ARBEIDSORGANISATIE

Sociale partners en regeringen van 187 landen vergaderen van 5 tot 16 juni in Genève voor de 111e Internationale Arbeidsconferentie onder de slogan Social Justice for All. Op de agenda staan de rechtvaardige transitie naar duurzame en inclusieve economieën, hoogwaardige stages/leerplaatsen, arbeidsbescherming, een evaluatie van de toepassing van normen in 24 landen en gendergelijkheid op het werk. ([ILO](#))

België ratificeerde de ILO conventie 190 van 2019 betreffende de uitbanning van geweld en intimidatie op het werk. De conventie en ratificatie zijn het resultaat van vele inspanningen van sociale partners en overheden op alle niveaus (Belgisch, EU en internationaal). ([ABVV](#))

STAKINGSRECHT

Net zoals de rechter van Waals Brabant hervormt de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van Gent het eerder genomen bevelschrift om de blokkades bij Delhaize op te heffen.

Commentaar: De koppen in De Standaard van 15 juni zijn verwarrend. In de papieren versie is er sprake dat Delhaize het stakingsrecht schond. In de digitale versie staat dat het stakingsrecht geschonden werd, maar niet door wie. Het mag duidelijk zijn. De werkgever heeft het stakingsrecht niet geschonden. Alleen de beslissing van een rechter om de blokkade op te heffen is hervormd. En zolang we de tekst van het vonnis niet gelezen hebben kunnen we gissen naar de motivering van de laatste beslissing.

ARBEIDSRECHTBANKEN

Het kernkabinet besliste om de arbeidshoven te laten opgaan in de hoven van beroep en het algemeen arbeidsauditoraat in het algemeen parket. Ter herinnering, in 1910 werd de aparte jurisdictie voor sociale zaken in het leven geroepen. De idee is dat gespecialiseerde en autonome rechters bijgestaan door vertegenwoordigers van werkgevers en vakbonden instaan voor snelle en efficiënte rechtspraak. Maar nu zou op voorstel van de minister van Justitie enkel nog in eerste aanleg plaats zijn voor sociale rechters om de professionele rechter te begeleiden. Tegen deze hervorming reageert het kruim van de gerenommeerde juristen, die vrezen dat daarmee de gelijke kansen van de partijen worden ondergraven'. ([La Libre](#))

INTERPROFESSIONEEL OVERLEG

De Nationale Arbeidsraad buigt zich over twee voorstellen van Minister Dermagne. Met de eerste heeft hij het plan opgevat om de 'wet Renault' (verplichte informatie en consultatie i.g.v. collectief ontslag) uit te breiden tot de gevallen van overdracht van onderneming en als toemaatje om een sociaal plan op te leggen als voorwaarde om te kunnen overgaan tot een collectief ontslag. Het tweede voorstel houdt in dat i.g.v. overdracht van onderneming de overdrager aansprakelijk blijft voor het overgedragen personeel.

SECTORAAL OVERLEG

Loononderhandelingen 2023-2024. De gesprekspartners van het paritair comité 124 (**arbeiders bouwnijverheid**) zijn het eens geworden over een ontwerp van akkoord 2023-2024. Ze leggen de tekst voor aan hun achterban. Om de consultatie serieus te houden blijft de inhoud vertrouwelijk tot 26 juni. Op 8 juni is een akkoord bereikt in het paritair comité 149.03 (**edele metalen**). Naar verluidt zou er al een akkoord zijn in de paritaire comités voor de **petroleumnijverheid** en de **chemie**. In het paritair comité voor de **metaal** zit het overleg muurvast. De onderhandelaars van de meeste andere paritaire comités tillen de onderhandelingen over tot na de vakantie.

Commentaar. Als de onderhandelaars rekening houden met het feit dat een sectorale afwijking van het recht op 4 of 5 dagen vorming voor einde september overeengekomen moet worden, zal de maand september een 'vruchtbare' maand zijn. Naast deze deadline is de aard van een sectoraal akkoord cruciaal. Kunnen federaties en centrales akkoord gaan over een gesloten akkoord, d.w.z. dat onderhandelingen op ondernemingsniveau uitgesloten worden? Of sluiten ze een minimaal akkoord, d.w.z. dat vakbonden nog hogere eisen mogen stellen op ondernemingsniveau? M.a.w. de clause sociale vrede wordt hard onderhandeld.

De Regering voert de regeling uit die binnen de sector overeengekomen was om **seizoenarbeid** toe te laten gedurende 100 dagen per jaar i.p.v. 65. De seizoenarbeiders kunnen vanaf juli aanspraak maken op het interprofessioneel minimumloon. De overheid compenseert via (para)fiscale weg de loonkostenverhoging. ([HLN](#) en [Werkers](#))

Werknemers van de **gezondheidszorg** betoogden dinsdag 13 juni in de straten van Brussel voor een toekomstplan van de sector en waardering van het beroep. ([Telesambre](#))

De Liga van de **Huishoudhulpen** van het ACV-CSC in Brussel heeft vrijdagochtend een staking georganiseerd aan het justitiepaleis in Brussel. De huishoudhulpen klagen hun precare werkomstandigheden aan en eisen concrete maatregelen om erop vooruit te gaan. Ook dienen ze klacht in bij het Europees Parlement over de niet-naleving van de Europese richtlijnen over huishoudhulp. ([BRUZZ](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

De derde verzoeningsvergadering bij **Delhaize** was een maat voor niets. (Tweet Kristel Van Damme)

Een spontane staking bij **De Lijn** brak uit naar aanleiding van een agressie tegen een buschauffeur. ([Nieuwsblad](#))

BBTK voert een heuse juridische strijd bij **ING Bank** door klacht in te dienen tegen de ceo en de HRD bij het arbeidsauditoraat, de Gegevensbeschermingsautoriteit en de Nationale Bank. De andere vakbonden nemen afstand van dit initiatief. ([De Standaard](#))

30 leerkrachten van de **Ecoles Saint Michel te Jette** legden het werk neer uit protest tegen de handelswijze van de inrichtende macht. ([RTL](#))

Om de druk te verhogen op de onderhandelingen over werkomstandigheden voor de **spoorwegpolitie**, heeft de VSOA een stakingsaanzegging ingediend. ([RTL](#))

Donderdagavond hebben de vakbonden de directie van de industriële groep **Heidelberg** een stakingsaanzegging betekend vanwege een conflict over de toekenning van de koopkrachtpremie. ([RTL](#))

EUROPESE LUCHTVAART

114

FNV spant zich in om in de **vrachtafhandeling** te komen tot een sector cao, zoals eerder afgesloten bij de bagageafhandeling. ([Nieuwsblad Transport](#))

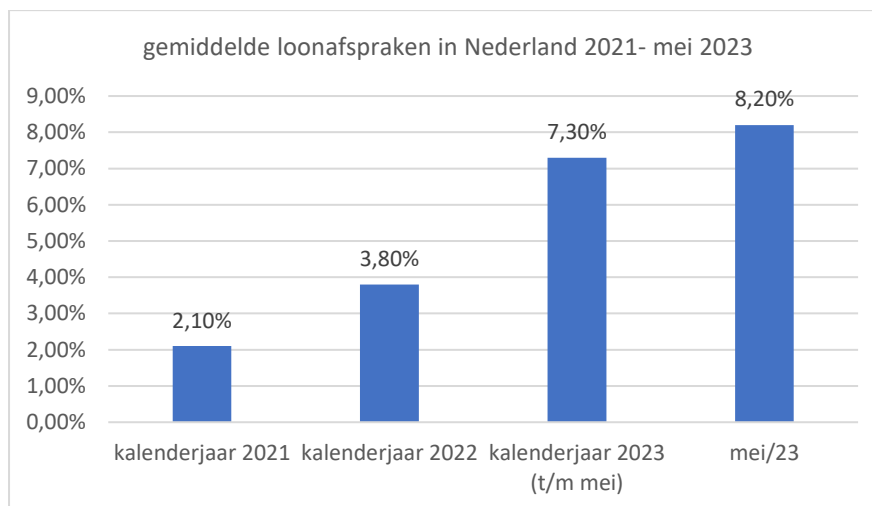
FNV dreigde met een staking bij **Swissport Cargo op Schiphol**. Aanleiding is de loononderhandeling. De werkgever biedt 4,25%, de vakbond eist 14,3%. Uiteindelijk werd er niet gestaakt na een bod van 10% loonsverhoging. ([FNV](#))

Vakbonden en werkgever hebben een akkoord bereikt met 11,5% loonsverhoging voor de 2.000 beveiligingsagenten van de luchthaven van **Heathrow**. ([RTL](#))

Piloten van de Spaanse luchtvaartmaatschappij **Air Europa** dreigen vanaf 19 juni twee weken te gaan staken. ([Luchtvaartnieuws](#))

NEDERLAND

Sinds december zijn de cao-lonen in de 187 afgesloten akkoorden met gemiddeld 7,1 procent gestegen. ([NRC](#)) In mei was dat gemiddelde zelfs 8,2 procent. ([AWVN](#))

Staken loont. 47 maal stelde vakbond FNV een ultimatum tegen een werkgever in de strijd om inflatiecompensatie, 32 keer mondde het uit in een staking. ([NRC](#)) De recente stakingen levert de werknemers 100 euro extra per maand op. FNV maakt zich klaar voor nog meer acties in bijvoorbeeld onderwijs, thuiszorg en KLM. ([De Telegraaf](#))

Werkgever en vakbonden bij **VDL Nedcar** gaan weer aan tafel zitten en de staking wordt geschorst. ([CNV](#)) Dinsdag bereikten ze een akkoord over een sociaal plan dat twee dagen nadien door de vakbondsleden goedkeurden. ([FNV](#)) Het personeel moet nu gedurende zes zaterdagen overwerken om de achterstand in te halen. ([HBVL](#))

De medewerkers van het distributiecentrum van **Jumbo** in Raalte, Bleiswijk en Den Bosch nemen starten een petitie om de werkomstandigheden aan te klagen. Dit zou kunnen leiden tot een stakingsaanzegging. ([Linda](#))

Vakbonden CNV en FNV hebben een brandbrief gestuurd naar ceo David Paja van GKN Aerospace, het moederbedrijf van **Fokker Elmo en Fokker Landing Gear** in Nederland. In de brief vragen de cao-onderhandelaars aandacht voor de ernst van de situatie bij Elmo in Hoogerheide. ([CNV](#))

Werknemers van tabaksfabriek **Imperial Tobacco** aan de Slachtedyk in Joure dreigen het werk neer te leggen als ze geen beter voorstel krijgen voor een nieuwe cao. ([LC](#))

Een staking in het **onderwijs** voor meer salaris (+ 12%) komt dichterbij. ([RTL](#))

FRANKRIJK

Zo'n 1.000 werknemers van **Disneyland Parijs** staken al een maand met enige regelmaat. Ze eisen een loonsverhoging van 200 euro, een bonus voor wie al lang in dienst is, en een zondagspremie. De situatie is explosief omdat de directie niet snel wil onderhandelen. ([Nieuwsblad](#)) Volgende maandag, 19 juni, zal weer een stakingsdag zijn. ([Sortir à Paris](#))

De **geneesheren van de ziekenhuizen** roepen op tot een actiedag op 4 juli omdat de sector te kampen heeft met grote problemen. ([Europe 1](#))

Het personeel van **INSEE** ('Institut national de la statistique et des études économiques) heeft zes weken slimme prikacties gevoerd tegen de pensioenhervorming. In het protocol tot werkherhvatting (een courant gebruik in Frankrijk) hebben de stakers bekomen dat de directie en boodschap naar de besturen zou opsturen met de boodschap dat de vertragingen van de diensten het gevolg is van het protest tegen de pensioenhervorming. ([IDJ](#))

Zes vakbonden lanceerden een staking van de **begeleiders van kinderen met een handicap** voor een beter loon en meer tewerkstelling. ([France 3](#))

De spoorlieden leggen op 15 juni het werk neer tegen de liquidatie van het vrachtvervoer van de **SNCF**. ([Révolution permanente](#))

Het **openbaar vervoer in Toulouse** wordt al wekenlang geteisterd door werkonderbrekingen met als inzet het behoud van de automatische indexering van de lonen. ([Révolution permanente](#)) De werkgever heeft de vakbonden gedagvaard om een schadevergoeding te eisen voor het blokkeren van vier opslagplaatsen. ([ICI](#))

De vakbond CGT, gesteund door een staking gevolgd door meer dan 70% van het personeel, eist een loonsverhoging van 6% voor de werknemers van de automotieve onderneming **NTN** in Allones (dicht bij Le Mans). ([Révolution permanente](#))

DUITSLAND

Werknemers in de **Noordwest-Duitse broodindustrie** krijgen een loonsverhoging van 8,5%. De vakbond NGG en de werkgevers zijn dit overeengekomen in een nieuwe cao. De lonen stijgen in twee stappen en er is een inflatiepremie van € 1.250 netto. De looptijd van het akkoord is 13 maanden. ([NRW](#))

De regionale cao's voor de sector **reparatie en onderhoud van auto's** bepalen dat in een periode van 24 maanden de werknemers twee premies krijgen voor een totaal van 2.500 euro en twee loonsverhogingen, samen goed voor 8,78%. ([IGMetall](#))

Vakbond Ver.di is met het **Duitse Rode Kruis** (DRK) een cao voor 26 maanden overeengekomen voor ongeveer 50.000 werknemers. Vanaf 1 augustus van dit jaar krijgen zij een belastingvrije premie van € 1.200 die werkgevers in vijf termijnen kunnen betalen tegen het einde van het jaar. Vervolgens krijgen werknemers € 200 per maand van september 2023 tot en met mei 2024. In juni 2024 worden de lonen verhoogd met € 200 plus 6%. ([VER.DI](#))

VERENIGD KONINKRIJK

De **ziekenhuisartsen** staken opnieuw in Engeland voor een loonsverhoging van 35%. ([The Guardian](#))

ZWITSERLAND

300.000 **vrouwen** voeren op 14 juni actie uit protest tegen geweld tegen vrouwen en leggen midden in de dag het werk neer om meer gelijkheid te eisen. ([Le Temps 12/06²¹](#)) (Uitvoerig verslag in [Le Temps 14/06](#))

USA

De acteurs staan op het punt zich aan te sluiten bij de staking van de **scenarioschrijvers**. ([Huffpost](#))

Als de staking van honderdduizenden werknemers van **UPS** waarmee Teamsters dreigt doorgaat zal de Amerikaanse economie een tik krijgen. ([Libre ECO](#) en [CNN](#))

Survivalgids van het ondernemings-overleg

De essentie van de sociale relaties

Manou Doutrepont

Lehnoo Campus

De herdruk ligt klaar op 22 juni.

Guide de survie de la concertation d'entreprise

L'essentiel des relations sociales

Manou DOUTREPOINT

ED1
PRO

²¹ Een artikel met informatie over het stakingsrecht in Zwitserland.

INTERNATIONALE ARBEIDSORGANISATIE

De jaarlijkse hoogmis van het tripartite sociaal overleg op wereldvlak is op 5 juni van start gegaan in Geneve . Van 5 tot 16 Juni bespreken vertegenwoordigers van regeringen, vakbonden en werkgevers van de 187 lidstaten de evoluties en uitdagingen op sociaal vlak . Het is de 111de uitgave van de conferentie. ([ILO](#))

SECTORAAL OVERLEG

Woensdag 7 juni was een stakingsdag van de **Waalse huisartsen** tegen de hervorming van de wachtdiensten. ([L'Avenir](#))

De arbeiders van enkele **scholen van Wallonië-Brussel** staakten vrijdag tegen de beslissing van de Franstalige gemeenschap om de loonkosten ten laste te leggen van de scholen. Ze vrezen dat de vermindering van de subsidies een impact zal hebben op hun arbeidsvoorwaarden. ([BX1](#))

VSOA diende een stakingsaanzegging in voor de sector van de Vlaamse Lokale en Regionale Besturen. De aanleiding is een gebrek aan respect voor het personeel in de **Vlaamse zorg- en ziekenhuissector**. ([VSOA](#))

118

ONDERNEMINGSOVERLEG

Miele België pakt uit met een innovatief sociaal akkoord. De technici die de huishoudtoestellen bij z'n klanten repareren kunnen voortaan hun werktijden zélf kiezen, tussen 7 en 22 uur. Het regime laat tegelijk een vierdagenweek toe. Maar de technici kunnen ook kiezen voor weekendwerk. Met als gevolg dat Miele ook aan de consument flexibelere uren kan aanbieden om reparaties uit te voeren. ([Trends](#))

Na talrijke agressiegevallen door geïnterneerden hebben de vakbonden binnen de **strafinrichting van Merksplas** een stakingsaanzegging ingediend. ([HLN](#)) Ze klagen de gebrekkig infrastructuur aan en eisen werken die de veiligheid verhogen. ([GVA](#))

Zoals aangekondigd (zie vorige week) ging het personeel van de **gevangenis van Haren** 24 uren in staking om een brede waaier van problemen aan te kaarten. ([VRT](#))

Werkgever en vakbonden van de **ziekenhuizen Epicura** in Ath, Baudour en Hornu sloten een akkoord met tewerkstellingsmaatregelen dat een einde maakt aan het conflict. ([RTBF](#))

Door een spontane staking bij de chauffeurs van **De Lijn** reden er woensdag weinig bussen in de Voorkempen en de Kempen. Het personeel van verschillende stelplaatsen heeft het werk neergelegd na een geval van agressie tegen een chauffeur. ([VRT](#))

Het personeel van la **Mutualité Neutre** in Luik ging in staking uit protest tegen het nieuw loonbeleid dat de directie blijkbaar zonder overleg wil invoeren. ([RTC](#))

BBTK-SETCa tekende verzet aan tegen het verstekvonnis van 22 maart II. dat de stakingspost van **Delhaize** verbod. Donderdag 8 juli heeft de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van Waals Brabant de beschikking hervormd omdat de eiser de feitelijkheden en de schade niet bewezen had. ([RTBF](#)) De directie overweegt in beroep te gaan. ([Nieuwsblad](#)) Ook in Gent tekenden de vakbonden derdenverzet aan tegen het verbod op blokkades. ([De Standaard](#)) Vrijdag 9 juni ging het personeel van de **Delhaizewinkel te Waterloo** gedurende enkele uren in staking met blokkeren van de toegang. ([Retail Detail](#))

Schoonmakers uit Nederland en België hebben op 7 juni een demonstratie gehouden bij het Europees Parlement . Hun klachten betreffen nachtwerk, veiligheid en de 'work life balance' . Ze vroegen aan de EU instellingen ' to lead by example'. De EU-regels voor overheidsopdrachten moeten worden aangepast door het versterken van collectieve onderhandelingen. ([UNI Europa](#))

EUROPESE LUCHTVAART

Lufthansa voert discrete onderhandelingen met pilotenvakbond Vereinigung Cockpit over een automatische loonindexering om een staking te voorkomen. ([HLN](#))

FNV eist van vrachtafhandelbedrijf **Swissport Cargo te Schiphol** een loonsverhoging van 14,3%. De bond wil ook dat de werkgever met de vakbond een akkoord onderhandelt en niet met de ondernemingsraad. ([Luchtvaart Nieuws](#))

119

NEDERLAND

Na de estafettestaking bij **verfproducent PPG Coatings** legden honderd Amsterdamse medewerkers maandag het werk neer. Ze eisen 14,3% loonsverhoging waar de werkgever 7% biedt. ([NH](#)) Vrijdag bereikten vakbond en werkgever een akkoord met 10% loonsverhoging. De achterban moet nog stemmen. ([NH](#))

Werknemers van **sociaalwerkbedrijven** staakten en demonstreerden woensdag voor 10% loonsverhoging. ([De Limburger](#))

De stakingen bij **chemiefabriek KLK Kolb** in Delden zijn na 3 weken voorbij. Een meerderheid van de vakbondsleden heeft ingestemd met 9% loonsverhoging en een eenmalige premie van 900 euro. ([CNV](#))

300,000 medewerkers van de **supermarkten** krijgen een loonsverhoging van 10 procent. Dat hebben de werkgevers en de vakbonden vast gelegd in een cao met een looptijd van 1 jaar. ([NOS](#)) Op 20 juni zal geweten zijn of de vakbondsleden het cao-voorstel goed keuren of niet. ([Distrifood](#))

Onder dreiging van een 48 uurstaking is er een akkoord bereikt met een loonsverhoging van 16% uitgesmeerd over 19 maanden voor het personeel van de **industriële bakkerijen**. Maar voor de 51.000 werknemers van de **ambachtelijke branchegenoten** dreigen nog altijd stakingen. ([De Telegraaf](#))

De ondernemingsraad van **Nedcar** spant een kort geding aan tegen VDL. Op die manier wil de OR inzage afdwingen in financiële stukken van Nedcar-eigenaar VDL. De OR wil onder meer inzage in het afkoopbedrag dat BMW aan VDL heeft overgemaakt vanwege voortijdige beëindiging van het contract. Geld dat mede bedoeld zou zijn voor een sociaal plan, nu duizenden medewerkers van Nedcar hun baan dreigen te verliezen. ([BNR](#)) Intussen ging het personeel vrijdag voor de zesde keer staken. ([Nieuws.nl](#))

Commentaar. Een kort geding van werknemersvertegenwoordigers om dringend informatie te krijgen over een commerciële transactie van de werkgever maakt ons nieuwsgierig, ook al gebeurt dit in Nederland. Acht interessante minuten over dit conflict vind je op de podcast van [BNR](#).

Tolsa, een bedrijf uit Vlaardingen dat kattenbakvulling maakt, wordt op de korrel genomen. De werkgever laat personeel uit Engeland invloegen om het werk over te nemen van de stakende werknemers. Contracten worden niet verlengd. De vakbond pikt dit niet. ([FNV](#))

Er ligt een akkoord voor een nieuwe cao voor de **zoetwarenindustrie** op tafel met o.m. een loonsverhoging van twee maal 4,25% en een nominale verhoging van de schaalsalarissen. ([Bakkers in bedrijf](#))

120

FRANKRIJK

Dinsdag was de 14^e actiedag in 5 maanden tegen de **pensioenhervorming** met 281.000 betogers volgens het Ministerie van Binnenlandse Zaken, 900.000 volgens CGT. Dat was min of meer voelbaar in het openbaar vervoer, de scholen, de luchtvaart. Maar de fut is er uit. De uitvoeringsbesluiten om de pensioenleeftijd op te trekken van 62 naar 64 jaar zijn al gepubliceerd. ([Le Monde](#))

Commentaar. Het uithoudingsvermogen van de vakbonden en de onverstoortbaarheid van de uitvoerende macht zullen in de analen van Frankrijk staan. Politicologen hebben uit hun analyse van vergelijkbare crisissen afgeleid dat het uitblijven van een resultaat op korte termijn leidt tot een verschuiving in de politieke verkiezingen.

De spanning loop verder op in Disneyland Parijs. Werknemers staakten en betoogden in het pretpark voor een loonsverhoging en betere arbeidsvoorwaarden. ([Le Monde](#))

DUITSLAND

De Duitse **machinistenvakbond** GDL heeft een coöperatie met de naam Fair Train EG opgericht die uiteindelijk moet functioneren als een detacheringsbureau voor machinisten. De aangesloten machinisten zouden dan via de nieuwe coöperatie onder betere arbeidsvoorwaarden in dienst komen bij spoorwegmaatschappijen. ([Nieuwsblad Transport](#))

De onderhandelingen tussen **Deutsche Bahn** en vakbond EVG zijn terug opgestart. ([Nieuwsblad Transport](#))

VERENIGD KONINKRIJK

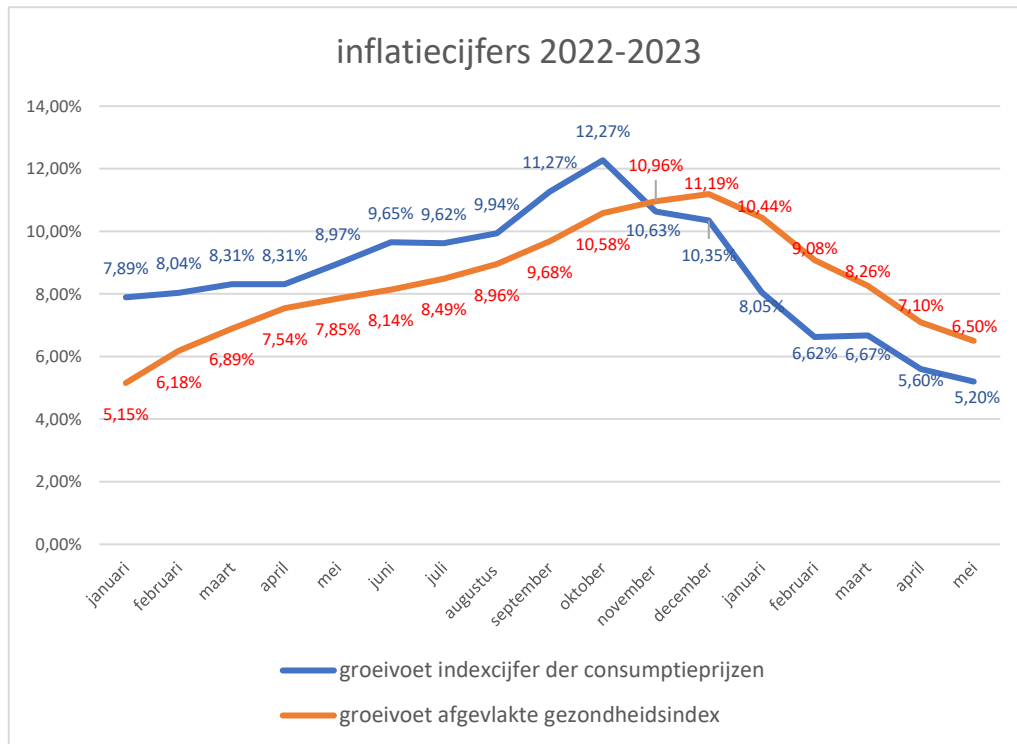
BBC-journalisten staken gedurende 48 uren tegen de drastische besparingen van de lokale radio's. ([IFJ](#))

USA

Hollywood. De grote studio's (Alliance of Motion Picture and Television Producers) hebben een sociaal akkoord bereikt met de vakbond die film- en televisieregisseurs vertegenwoordigt (DGA). Deze collectieve overeenkomst voorziet in een loonsverhoging van 5% en handvaten voor het gebruik van artificiële intelligentie. Maar de staking van de schrijvers verenigd in de Writers Guild of America (WGA) gaat door. De studio's onderhandelen nog met de vakbond die de acteurs vertegenwoordigt (SAG-AFTRA) onder dreiging van een staking. ([Nieuwsblad](#))

INFLATIE

De **inflatie o.b.v. de consumptieprijs index** daalt in mei van 5,60% naar 5,20%.²² De inflatie op basis van de **gezondheidsindex** daalt van 5,95% naar 5,90%. De **afgevlakte gezondheidsindex** steeg met 6,50% op jaarbasis. ([Statbel](#))

LOONOVERLEG

Het koninklijk besluit is gepubliceerd dat de **maximale marge voor de loonkostenontwikkeling** voor de periode 2023-2024 vast legt op 0%. De indexeringen en baremieke verhogingen blijven evenwel gegarandeerd. (Koninklijk besluit van 13 mei 2023 tot uitvoering van artikel 7, § 1, van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen, [BS 26 mei 2023](#))

Wet van 24 mei 2023 houdende maatregelen inzake het loonoverleg voor de periode 2023-2024 is verschenen in het [Belgisch Staatsblad van 31 mei 2023](#). Deze wet regelt het fiscaal en parafiscaal regime van de koopkrachtpremie.

INTERPROFESSIEEL OVERLEG

De sociale gesprekspartners in de **Nationale Arbeidsraad** keurden 10 nationale cao's goed over de eindloopbaan en over een soepele procedure voor tijdelijke werkloosheid wegens

²² De inflatie in ons land is ruim de helft lager dan het gemiddelde van de eurozone. ([De Tijd](#))

economische redenen voor bedienden. Belangrijker allicht zijn het positief advies over de verlenging van de soepele overuren vanaf 1/7/23 en een unanime advies met een kader voor de omzetting in België van de EU Richtlijn 2022/2041 over de toereikende minimumlonen. ([NAR-CNT](#))

Commentaar. Met deze adviezen sturen de interprofessionele gesprekspartners een sterk signaal uit dat het interprofessioneel overleg werkt en dat de Regering daar best rekening mee houdt.

STAKINGSRECHT

De voorzitter van rechtbank van eerste aanleg van Brussel sprak een [beschikking op tegenspraak](#) uit op 19 april 2023 betreffende de normale en gangbare uitoefening van het stakingsrecht en het recht op nijverheid en eigendom. Hij bevestigde de hoogdringende maatregel met het verbod om de toegang tot en de uitgang van de bedrijfsgebouwen te verhinderen.

Minister Dermagne heeft een aantal voorstellen voorgelegd aan de Nationale Arbeidsraad met enkele maatregelen om het stakingsrecht te omkaderen. Daarin pleit hij o.m. voor een verbod van studentenarbeid bij een staking, een uitbreiding van de het toepassingsgebied van de wet Renault en een hoofdelijke aansprakelijkheid van de verkoper na overdracht van onderneming. ([De Tijd](#))

Commentaar: Dit voorstel van de Minister van Arbeid was een voorspelbaar gevolg van het conflict bij Delhaize en zal allicht het voorwerp worden van de onderhandelingen bij de samenstelling van een nieuw regering. Waarom studenten niet zouden mogen werken tijdens een staking en andere werknemers wel, m.u.v. uitzendkrachten, vraagt toch enige uitleg. Het voorstel lokt de discussie uit waarom uitzendkrachten niet tewerk mogen gesteld worden tijdens een staking ook al worden ze niet ingeschakeld als stakingsbrekers.

123

SECTORAAL OVERLEG

De **Waalse huisartsen** dreigen met een staking als de wachtdiensten niet beter georganiseerd worden. ([RTBF](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

200 personen blokkeerden zaterdag tussen 10 uur en 13 uur 30 de **Delhaizewinkel** van Ukkel. Deurwaarder en politie maakten een einde aan de actie. ([Bruzz](#)) BBTk vraagt een verzoening aan omdat de werkgever “een hele reeks bestaande cao’s” niet toepast. Het gaat telkens over de arbeidsorganisatie, n.l. (1) over de te grote inzet van studenten en interimarbeid, (2) het openhouden van winkels met te weinig personeel, waardoor de veiligheid in het gedrang komt en (3) het laten uitvoeren van kassafuncties zonder de mensen voldoende op te leiden voor de job’ ([DS](#))

Nadat twee bewakers van de **gevangenis van Haren** aangevallen werden hebben de vakbonden een stakingsaanzegging betekend. (DH) De vakbonden grijpen het incident om andere eisen naar voor te schuiven. (RTBF)

Staking vorige dinsdag in de **Brusselse ziekenhuizen** Bordet, Sint Pieter en Brugman voor meer respect en waardering. (La Libre)

200 medewerkers van de **Brusselse kinderkribben** gingen betogen voor betere loonvoorwaarden en meer tewerkstelling. (DH)

De CNE kondigt een staking aan in de **EpiCURA-ziekenhuizen** van Baudour en Hornu om te protesteren tegen de te hoge werkdruk. (L'Avenir)

De stakers van **Advachem** in Tertre zijn vastberaden om te staken tot de finish. (DH)

EUROPESE LUCHTVAART

De **Spaanse Unie van Luchtvaartpiloten** riep acht dagen van staking uit voor 22, 23, 25, 26, 29 en 30 mei en 1 en 2 juni op alle bases en werkcentra van **Air Europa** in Spanje. (InSpanje)

De volgende staking van de **Franse verkeersleiders** zal plaats vinden op dinsdag 6 juni. Afhankelijk van de luchthaven moeten de luchtvaartmaatschappijen 20 à 33% van de vluchten van vliegtuigen die stijgen of landen schrappen. De staking heeft ook gevolgen voor de vliegtuigen die over het land vliegen. (RTBF)

Het Franse luchtruim moet open blijven voor overvliegend verkeer als de Franse luchtverkeersleiders staken. Het is een kwestie van vrij verkeer van personen in Europa. Dat is de petitie die Ryanair liet ondertekenen door 1,1 miljoen reizigers, als reactie op de 57 dagen stakingen door Franse luchtverkeersleiders in de eerste vijf maanden van 2023. Hij overhandigde die aan het kabinet van de Europese Commissievoorzitter Ursula von der Leyden. (DS)

Commentaar. Dit is een verhaal van het complex conflict tussen grondrechten (stakingsvrijheid vs vrijheid van verkeer en vrijheid van handel) en een illustratie van de noodzaak van een minimum dienstverlening. Het is een voorbeeld van de vraag wat een wetgever en een rechter te doen staat bij onevenredige gevolgen van een rechtmatige staking. Blijft nog de vraag wie bevoegd is in deze materie en dat lijkt niet de Europese Commissie te zijn maar wel de Franse wetgever, de Franse rechtbanken en/of het Hof van Justitie²³.

Ruim 2,000 beveiligers op de luchthaven van **Heathrow** zijn van plan in het hoogseizoen, vanaf 17 juni, 33 dagen te staken voor hogere lonen. Wanneer precies is niet duidelijk. (Reuters)

²³ Precedenten zijn de zaak Laval en de zaak Viking. Zie Laura De Meyer (2012). Proportioneel stakingsrecht? Uitgegeven door Intersentia.

NEDERLAND

Een conflict bij het sociaal werkbedrijf **Betho** in Goest leert ons dat werknemers een dag vrij (moeten) nemen om deel te nemen aan een landelijke actie op woensdag 7 juni. ([Omroep Zeeland](#))

Deze week vonden tweemaal een 24-urenstaking plaats bij autofabriek **VDL Nedcar**. ([De Ondernemer](#))

Opnieuw staking bij **verffabriek PPG** te Uithoorn (1.100 werknemers) omdat de werkgever een salarisverhoging van 7% aanbiedt waar de vakbond 14,3% eist. ([FNV](#))

De directie van de **papierfabriek Smurfit Kappa Perenco** in Renkum biedt een loonsverhoging van 8,8% aan. De dreigende staking wordt opgeschorst. ([Gelderlander](#))

Met nog maar eens een 48 urenstaking bij **Fokker Elmo** draaien de vakbonden FNV en CNV de duimschroeven bij moederbedrijf GKN Aerospace verder aan. ([BD](#))

Nu de werknemers de cao hebben goedgekeurd is het conflict bij de distributiecentra van **Albert Heijn** definitief voorbij. ([RTV Oost](#)),

De spanning bij de loononderhandelingen voor de werknemers van de **supermarkten** loopt op. FNV wil grote stappen maken om de lonen te verhogen, pikt de loonverschillen voor jongeren niet, eist meer werkzekerheid en vraagt om ontzietmaatregelen voor oudere werknemers ([FNV](#))

Vrijdag 2 juni is de start van acties bij **Air Liquide Industrie** omdat de loonsverhoging die de directie voorstelt (6,5%) veel te weinig is voor de vakbond. ([FNV](#))

De vakbonden maken zich klaar om hun leden die werken in industriële en ambachtelijke **bakkerijen** op te roepen om te staken. De werkgevers bieden 5% loonsverhoging. Dat vinden de bonden krenterig. Het ultimatum loopt af op 7 juni. ([FNV](#))

Er kan een handtekening gezet worden onder een nieuwe cao **Zuivel** met een loonsverhoging van 12%. ([TransportOnline](#))

FRANKRIJK

Op **interprofessioneel niveau** bereikten de sociale partners een akkoord betreffende preventie en bescherming van de werknemers op het werk. ([Clés du social](#)) Ze hebben ook een akkoord gesloten voor het sociaal overleg dat nodig is om de ecologische transitie te begeleiden. ([Clés du social](#))

Tussen 30 mei en 2 juni wordt het **streekvervoer in Toulouse** sterk gestoord door een staking. ([France3](#))

Het conflict tussen de Minister van **onderwijs** en de begeleiders van leerlingen met een handicap mondt uit op een staking op 13 juni. ([Sud](#))

Dinsdag 30 mei gingen 1.000 werknemers van **Disneyland Parijs** spontaan in staking voor hogere lonen. ([Ouest France](#)) De vakbonden sloten zich aan. ([Rapports de force](#))

Op dinsdag 6 juni wordt er opnieuw gestaakt tegen de **pensioenhervorming**. De grootste hinder wordt verwacht in het vliegtuigverkeer, spoorverkeer, scholen en universiteiten. ([Le Figaro](#)) Het gemeenschappelijk vakbondsfront zet ook andere thema's op de agenda, zoals loonsverhogingen, gelijkheid tussen vrouwen en mannen en betere vertegenwoordiging van werknemers in de ondernemingen. ([Rapports de force](#))

Het dagblad **Les Echos** kon vrijdag 2 juni niet verschijnen door een staking van de journalisten omdat de directie het vetorecht van de journalisten tegen de aanstelling van de redactiechef wil wijzigen. ([Le Figaro](#))

Er is een einde gekomen aan het conflict bij **Verbaudet**. De CGT en de directie tekenden een akkoord over het einde van de staking in ruil voor de bescherming van de stakers tegen sanctie of ontslag en de opening in juni 2023 voor de loononderhandeling voor het jaar 2024. ([Le Figaro](#))

DUITSLAND

De vakbond voor spoorpersoneel EVG denkt na over nieuwe stakingen vanwege een slepend arbeidsconflict met **Deutsche Bahn**. Eerder deze maand blies EVG nog op het laatste moment een grote landelijke staking van 50 uur af, nadat een rechtbank een schikkingsvoorstel had gedaan. ([MSN](#))

126

VERENIGD KONINKRIJK

Ruim 1.600 **offshore**-werknemers hebben op 1 juni het werk neergelegd. Een tweede actiedag volgt op 8 juni. Ze zijn ontevreden over hun loon- en arbeidsvoorwaarden. ([MSN](#))

VSA

11.000 **scenarioschrijvers** in Hollywood staken nu al een maand lang voor beter werkzekerheid en hogere lonen. ([PGE](#)) De toekomst van Hollywood staat op het spel met deze scenaristenstaking. Komt er niet snel een oplossing, dan ligt de Amerikaanse filmindustrie plat. ([NRC](#)) Het ziet ernaar uit dat het conflict lang zal duren. ([Knack](#))

QUOTE

According to ILO statistics, collective bargaining in Belgium is among the highest of any country in the world at 96 per cent. (ILO Publications – A review of wage setting through collective bargaining)

INTERPROFESSIONEEL OVERLEG

ACTIEDAG 22 MEI

18.000 mensen zijn naar Brussel getrokken om deel te nemen aan de **Delhaize-betoging**. Ze zeggen zich niet te laten intimideren door sociale dumping en aanvallen tegen het stakingsrecht. Zowel De Lijn als de MIVB gaven aan dat een significant deel van hun openbaar vervoer verstoord was. De treinen reden wél zoals gewoonlijk. Ook alle winkels van Delhaize bleven, op eentje na, open. ([VRT](#); [L'Avenir](#)) Opmerkelijk bleven zeven warenhuizen van Lidl dicht. ([VRT](#))

SECTORAAL OVERLEG

Het intersectoraal overleg in de **retail**, d.i. het gezamenlijk overleg van de paritaire comités 201, 202 en 312, n.a.v. het franchiseplan van Delhaize, verloopt discreet maar wel zeer troef. Comeos pleit voor meer flexibiliteit in de geïntegreerde winkels en weigert te spreken over vakbonds aanwezigheid in de zelfstandige winkels. ([DS](#)) Carrefour die onder het duurste paritair comité ressorteert en verlies lijdt klaagt het gebrek aan level playing field aan. ([DS](#)) De vakbonden eisen dat Delhaize de werkgeversbank verlaat zoals blijkt uit de social media.

127

ONDERNEMINGSOVERLEG

De ondernemingsraad van **Mestdagh** boog zich over de overname van de vroegere Carrefour-supermarkten door Intermarché. De 51 geïntegreerde winkels met 2.000 werknemers gaan onder franchise over naar zelfstandige winkeliers. Volgens de bonden verloopt het overleg stroef door gebrek aan duidelijke informatie en gebrek aan garanties voor het behoud van loon- en arbeidsvoorwaarden. ([Retail Detail](#))

Dinsdag eindigde een nieuwe ondernemingsraad van **Delhaize** opnieuw in een totale impasse. Vakbonden blijven fel gekant tegen het franchiseplan ondanks de stakingsmoeheid. De directie wil nog steeds niet afwijken van haar plan om alle winkels te franchiseren maar bood de vakbonden wel garanties aan om de loon- en arbeidsvoorwaarden te waarborgen tot in 2028. ([Nieuwsblad](#)) Een volgende ondernemingsraad is gepland voor 26 juni. ([Gondola](#))

Dinsdag 30 mei worden de zorgen herleid tot een minimum in de **publieke ziekenhuizen van Brussel**. Het personeel protesteert tegen de erosie van de werkomstandigheden. ([DH](#))

Staking van de werknemers van de KMO **Advachem** te Saint-Ghislain omdat de directie sociale verworvenheden wil intrekken. ([L'avenir](#))

Wilde staking onder het onderhoudspersoneel van het **psychiatrisch centrum te Welkenraedt**. ([La Meuse](#))

Spanning tussen vakbonden en directie van het **Rode Kruis** rond de verhuis van de plaats van tewerkstelling. ([BX1](#))

SETCa betekende een stakingsaanzegging aan de **EpiCURA ziekenhuizen** omdat de directie de overheidsbudget niet aanwendt voor de aanwerving van bijkomend personeel. ([La Province](#))

Commentaar: Het is merkwaardig dat een vakbond inspraak eist in de aanwending van de financiële middelen van een werkgever. Dit is flagrant in tegenspraak met cao nummer 5 waarin de vakbonden de autonomie van de werkgever inzake de organisatie van zijn bedrijf erkennen. In dit geval van al dan niet oneigenlijk gebruik van de subsidies zou het volstaan dat de vakbonden de overheid aanspreekt om controle uit te oefenen om gelijk te krijgen zonder de schade van een staking. Dergelijke praktijken voeden de vraag of een staking oneigenlijk gebruikt kan worden. Zo komt er een dag dat een rechter een staking disproportioneel vindt.

EUROPESE LUCHTVAART

De staking van vier uren op vrijdag 19 mei (zie vorige week) is na aandringen van transportminister Matteo Salvini door de vakbonden opgeschort vanwege het noodweer in het noorden van het land. ([Luchtvaartnieuws](#))

FNV slaagde erin om cao-afspraken te maken met **TUI** en **EasyJet** voor het Nederlandse cabinepersoneel. ([MSN](#))

Easyjet wordt in Portugal geconfronteerd met vijf stakingsdagen omdat het cabinepersoneel zich gediscrimineerd voelt in verhouding met hun collega's in andere landen. ([Libre ECO](#))

Bijna 600 veiligheidsagenten op de internationale luchthaven van Londen **Heathrow** (LHR) hebben voor een staking voor loonsverhogingen gestemd. ([SimpleFlying](#)) Nederland

Vakbond FNV is van plan om hoog in te zetten bij de cao-onderhandelingen volgende week voor **supermarktmedewerkers** die bij de grote ketens werken, na het succes met de cao voor distributied medewerkers bij Albert Heijn. ([Limburger](#))

Het conflict bij **VDL Nedcar** sleept aan. FNV kondigt een 24-urenstaking aan voor dinsdag 30 mei. ([FNV](#)) De ondernemingsraad dreigt met een kort geding als de directie geen inzage geeft in het afkoopbedrag dat BMW aan VDL heeft gegeven vanwege voortijdige beëindiging van hun contract. ([BNR](#)) De directie dreigt met het intrekken van een bonus van 7.500 euro als de staking blijft duren. ([BNR](#))

Ook bij **Fokker Elmo** wordt er voor 48 uur gestaakt. ([Internetbode](#))

Communicatieoorlog bij **ICON**. Volgens vakbond FNV gebruikt het management uit Ierland intimidatie en dreigementen om de stakingen bij de Nederlandse tak van het bedrijf de kop in te drukken. ([Oogtv](#))

De fabriek van **PPG Coatings** te Amsterdam ging voor drie dagen plat. Vakbonden eisen 14,3% loonsverhoging, de directie biedt 7% aan. ([tar.morestarlicht](#))

De afspraak over 9% loonsverhoging en een eenmalige premie van 750 euro voor de 200 werknemers van het chemisch bedrijf **KLK Kolb Specialties** betekent het einde van een staking dat 12 dagen duurde. ([FNV](#))

Onderwijs. Het kabinet moet leraren, onderwijsondersteuners en schoolleiders een beter salaris bieden (+ 12%), eisen onderwijsvakbonden donderdag. De vakbonden stellen hiervoor een ultimatum tot 16 juni. Als het kabinet niet akkoord gaat met de looneis tegen 16 juni zullen na de zomervakantie collectieve acties en stakingen volgen, dreigen de vakbonden. ([AD](#))

FRANKRIJK

De werknemers van **Tisseo** dat instaat voor het openbaar vervoer van Toulouse staken voor het behoud van de automatische indexerings van hun lonen. ([Révolution permanente](#))

80 werknemers van **Vertbaudet**, gesteund door de CGT, houden vol terwijl er 250 werkwilligen zijn. Zij staken nu al meer dan twee maanden. De politie kwam tussen. ([Le Figaro](#)) Een reportage van 22 minuten is te vinden op [Youtube](#).

De CGT roept het personeel van de **SNCF** op om op 31 mei te staken voor loonsverhogingen. ([BFM](#))

500 van de 17.000 werknemers van **Disneyland Parijs** hebben vorige dinsdag gestaakt voor een loonsverhoging van 200 euro per maand, een verdubbeling van loon voor zondagarbeid en verbetering van de werkomstandigheden. ([Europe 1](#)) Op dinsdag 30 mei zou er opnieuw gestaakt worden. ([Révolution permanente](#))

129

SPANJE

Leraren in Madrid gaan op 26 mei aanstaande staken. Hun belangrijkste eis is de invoering van een 35-urige werkweek. Ook willen ze hetzelfde salaris als leraren in andere regio's, minder verplichte lessen en een reductie van de bureaucratie in het onderwijs. ([In Spanje](#))

VERDER IN DE WERELD

HOLLYWOOD

De staking van de filmscenarioschrijvers krijgt de steun van acteurs en realisateurs. ([La Libre](#))

INDIA

Indiase vakbonden hebben met succes onderhandeld met de directie van Coal India over een loonsverhoging van 19% en een verhoging van de vergoedingen met 25%. ([Industrial](#))

WOORDENSCHAT

De Franse woordenschat van de collectieve acties is een woord rijker geworden. De CGT organiseert stroomonderbrekingen als protestactie tegen de pensioenhervorming. Men spreekt niet van *coupure de courant sauvage* maar van *mise en sobriété*. ([Le Figaro](#))

STAKINGSRECHT

Minister van Justitie Van Quickenborne legde een wetsontwerp neer om amokmakers bij betogingen een demonstratieverbod op te leggen. ABVV vreest dat het stakingsrecht aan banden gelegd en sociale acties onder curatele gezet worden. [\(RTBF\)](#) De minister reageerde dat dit niet de bedoeling is. Eventueel vandalisme in verband met een staking kan niet leiden tot een gerechtelijk verbod, zei hij. [\(De Tijd\)](#)

Commentaar. Het wetsontwerp volgt de logica van het stadionverbod voor hooligans. Juristen vrezen dat rechter zouden tussen komen om collectieve protestacties aan banden te leggen [\(RTBF\)](#). Maar dit wetsontwerp voorstellen als een bedreiging van het stakingsrecht, zoals ABVV het doet, is een bewuste verkeerde manier van voorstellen. Het recht op staken is het recht om in groep het werk neer te leggen om druk uit te oefenen voor de verdediging van sociaaleconomische belangen. Het verband leggen tussen de bestrijding van vandalisme en beperking van het stakingsrecht geeft het beeld dat ABVV wil dat de stakers boven de wet staan, terwijl het wetsontwerp bedoeld is om het vreedzaam betogen te beschermen tegen relschoppers. Het is onbegrijpelijk dat een minister dan het onderscheid maakt tussen vandalisme tijdens een staking en rellen tijdens een andere collectieve actie.

De Lijn moet een minimale dienstverlening blijven voorzien op dagen dat er gestaakt wordt. De vakbonden van De Lijn hebben twee jaar geleden de regeling aangevochten omdat ze volgens hen een aantasting was van het stakingsrecht. Het Grondwettelijk Hof oordeelt nu dat het decreet wel verenigbaar is met de syndicale vrijheid en het recht op collectieve actie. [\(VRT\)](#) (zie ook [Nieuwsbrief Arbeidsrecht nr.2023/6](#))

Op 22 mei zal er een nationale betoging plaats vinden tegen de sociale dumping en de aantasting van het stakingsrecht. Sommige bedrijven zullen last hebben van een staking van hun werknemers om deel te nemen aan de manifestatie. Men verwacht tussen de 10.000 en 15.000 deelnemers. [\(Trends\)](#)

Toeval of niet, de Britse TUC organiseert een emergency rally in Westminster om te protesteren tegen een wetsontwerp dat de stakingsvrijheid ernstig beperkt. [\(TUC\)](#)

ONDERNEMINGSOVERLEG

DELHAIZE

Vakbondsmilitanten hebben geprobeerd om een filterblokkade te installeren bij het distributiecentrum van Delhaize in Zellik. Zij botsten op een deurwaarder en de politie. [\(DS\)](#)

De arbeidsinspectie onderzoekt de preventieve sluiting van Delhaize-winkels uit veiligheidsoverwegingen. De pers spreekt van lock out. [\(Pickx\)](#)

In een open brief roepen 131 bekende namen uit de academische wereld en de cultuursector op om Delhaize te boycotten, uit solidariteit met de betrokken medewerkers. ([Le Soir](#))

Een anonieme groepering pleegt vandalisme. De banden van vijf bestelwagens zijn lek gestoken in het e-commercemagazijn in Drogenbos. De winkels van Gent-Watersport, Beersel, Brussel Flagey, Bergen, Luik Saint-Lambert en ook het Luikse Fragnée zijn beklad met verf en met olie, kregen niet mis te verstane boodschappen in graffiti en zagen sloten geblokkeerd worden. De vakbonden distantieerden zich met klem van de acties. ([Retail Detail](#))

NET BRUSSEL

Net Brussel heeft het plan om 's nacht huisvuil op te halen. De directie heeft naar eigen zeggen het personeel (rechtstreeks) geconsulteerd en meer dan voldoende vrijwilligers gevonden. De vakbonden klagen de directie aan dat ze niet betrokken zijn geweest en stellen dat het werk zwaarder wordt. Ze kondigden een stakingsaanzegging aan. ([Bruzz](#))

BEWEL

Het maatwerkbedrijf Bewel sluit zijn site in Pelt (90 werknemers). 60M van de werknemers keuren het sociaal plan goed. ([VRT](#))

I-MENS

De bedienden van zorgorganisatie i-mens te Lokeren hebben maandag spontaan het werk neergelegd nadat drie medewerkers hun ontslag hadden gekregen. ([Nieuwsblad](#))

132

EUROPESE LUCHTVAART

Lobbyorganisatie Airlines 4 Europe (A4E) wil dat de Europese Commissie in actie komt om stakingen bij luchtverkeersleiders in Europe deze zomer te voorkomen. De organisatie wil dat er in het geval van stakingen tijdige en heldere afspraken worden gemaakt, zodat maatschappijen en hun klanten zich kunnen voorbereiden. ([Luchtvaart Nieuws](#))

In **Spanje** geldt een regeling van minimale dienstverlening in de luchtvaart. Het systeem heeft als gevolg dat vrijwel 100% van de vluchten uitgevoerd worden. Rechters verklaarden tot 15 maal toe de opvorderingen nietig omdat het stakingswapen eigenlijk volledig ineffectief wordt. Nu overwegen de piloten van minstens 13 Spaanse en buitenlandse luchtvaartmaatschappijen met bases in Spanje een staking tegen deze regeling. In principe zal het een 24-uursstaking zijn, wanneer de 'Sindicato Español de Pilotos de Líneas Aéreas' (SEPLA) de datum bepaalt. ([Spanje Vandaag](#))

Een staking van het **grondpersoneel in Italië** voor betere loonvoorwaarden zorgde vrijdag voor enkele geannuleerde vluchten vanuit Zaventem en Charleroi. ([De Tijd](#))

NEDERLAND

Volgens werkgeversvereniging [AWVN](#) bedraagt de gemiddelde loonsverhoging overeengkomen in cao's 7,5%.

De loononderhandelingen lopen vast bij **PPG Coating** in Tiel en Uithoorn. De werknemers staken twee dagen. ([FNV](#), [Nederlands Dagblad](#))

Een staking is afgewend in het verpakkingsbedrijf **Trioworld** te Apeldoorn door een akkoord met 10% loonsverhoging en een uitstapregeling voor ouderen. ([De Stentor](#))

Werknemers van geneesmiddelenonderzoekbedrijf **ICON**, leggen het werk neer. Zowel in Groningen als in Assen wordt dinsdagochtend en woensdag de hele dag gestaakt tegen het bod van de werkgever van 6% loonsverhoging. ([NL](#))

Na een langdurig en moeizaam onderhandelingsproces en vijf stakingen ligt een nieuwe cao voor de werknemers van de **zuivelindustrie** op tafel met o.m. een loonsverhoging van 12% in 15 maanden. ([FNV](#))

De werknemers van **Tolsa** in Vlaardingen dat kattenbakvullingen produceert staken omdat ze het bod van de directie van 6,5% loonsverhoging onvoldoende vinden. ([Rodi](#))

FNV-leden stemmen in met cao-akkoord bij **Rockwool**: loon stijgt gemiddeld 10 procent, ([De Limburger](#))

Er is onrust onder **magistraten**. De oorzaken zijn de complexe en soms falende wetgeving, te veel zaken, te weinig personeel, verlies aan koopkracht. Nooit was een staking van rechters en officieren zo dichtbij. ([NRC](#))

Medewerkers van de **socialewerkbedrijven Dokwurk** in Dokkum, Empatec in Franeker en Sneek en Caparis in Drachten, Heerenveen en Leeuwarden leggen komende maandag, dinsdag en woensdag korte tijd het werk neer. Ze eisen meer loon en een hogere reiskostenvergoeding. ([Friesch Dagblad](#))

DUITSLAND

DEUTSCHE BAHN

De spoorvakbond EVG had opgeroepen tot een staking van 50 uren die zou beginnen op zondagavond 22u00. Het nationaal en internationaal treinverkeer zou volledig plat komen te liggen. Deutsche Bahn spande hierop een rechtszaak aan omdat de staking onevenredig zou zijn en klanten raken die niets met het arbeidsconflict te maken hebben. De partijen hebben op aanraden van de rechter een tijdelijk vergelijk gevonden. De onderhandelingen gaan verder. ([Der Spiegel](#))

FRANKRIJK

De staking bij **Vertbaudet** duurt nu al twee maanden. De politie komt tussen om de stakingspost op te heffen. ([Politis](#))

De loononderhandelingen bij de **SNCF** beginnen op 31 mei onder dreiging van stakingen. ([RTL](#)) De spoorverkeersleiders te Dijon zijn deze week al in staking gegaan voor betere loon- en arbeidsvoorwaarden. ([FranceInfo](#))

VERDER IN DE WERELD

De WGA, ofwel de *Writers Guild of America*, verenigt ongeveer 20.000 leden, die allemaal schrijven voor de entertainment-industrie. Vanaf 1 mei werd er een grote staking aangekondigd wegens ontevredenheid over de loonsvoorwaarden. die drastische gevolgen kan hebben. Na de scenario- en scriptschrijvers, dreigen nu ook acteurs in Hollywood te gaan staken. Ze willen meer geld en meer zekerheid. ([Een Vandaag](#))

INTERPROFESSIONEEL NIVEAU

Voor wie het nog niet wist, op **22 mei** zullen de vakbonden een nationale actiedag organiseren met als thema 'vakbondsvrijheden en strijd tegen sociale dumping'. Op verschillende plaatsen zal ook gestaakt worden.

Commentaar: met het thema 'stakingsvrijheden' onderhouden de vakbonden de verkeerde voorstelling dat blokkerende stakingsposten tot het stakingsrecht behoort (en dat vakbonden boven de wet staan). Met het thema 'sociale dumping' protesteren ze tegen de franchising zoals Delhaize gepland heeft.

De Minister van Werk vraagt de Minister van Justitie een richtlijn uit te schrijven betreffende de correcte interpretatie o.b.v. het internationaal recht inzake de tussenkomst van rechtbanken in de uitoefening van collectieve acties. Deze herinnert zijn collega eraan dat de uitvoerende macht geen instructies kan geven aan de rechterlijke macht. ([7sur7](#))

Commentaar. Dit steekspel zal juristen en politici beroeren die begaan zijn met de scheiding der machten.

SECTORAAL OVERLEG

EISENBUNDELS

[PC 106.02](#) (arbeiders betonindustrie)

[PC 200](#) (aanvullend paritair comité voor bedienden)

[PC 209](#) (bedienden metaal)

ONDERNEMINGSOVERLEG

Er is geen reden om aan te nemen dat het conflict bij **Delhaize** opgelost geraakt. Uit de [verklaringen van de directie](#) kan men afleiden dat zij niet zal wijken. De stakingen in de winkels zijn uitgedoofd en worden vervangen door een interprofessioneel actiedag (22 mei). Het vakbondsfront ACV Puls en BBTK vechten voor de Gentse rechtbank de rechterlijke beslissing aan die blokkades verbiedt. ([Nieuwsblad](#))

FRANKRIJK

De vakbonden roepen hun leden op voor de veertiende actiedag tegen de **pensioenhervorming** op 6 juni. ([JDN](#))

Het conflict bij **Vertbaudet** gaat zijn achtste week in (zie week 2023/16). 72 werknemers, aangesloten bij CGT, op de 327 werknemers blijven loonsverhoging eisen i.p.v. eenmalige premies overeengekomen met de andere vakbonden, CFDT en FO. ([France3](#))

Het openbaar vervoer wordt op meerdere plaatsen stil gelegd voor betere loon- en arbeidsvoorwaarden: de **spoorlijnen van de Transilien en van Hauts-de-Seine** ([sortiraparis](#)), het **openbaar vervoer te Toulouse** ([La Depeche](#))

NEDERLAND

Ondanks de vele berichten over harde acties moet men in Nederland niet spreken van een stakingsgolf, aldus een woordvoerder van de werkgeversvereniging AWWN. Vaak blijft het bij dreigen. Als er staking is dan deden niet alle werknemers mee. Ook al is het klimaat harder, er worden talrijke cao's gesloten zonder dat werknemers het werk neer leggen. ([NU](#))

Na een staking van 450 werknemers van de **vakbond FNV** is er een akkoord uit de bus gekomen. In een aantal stappen krijgen de 1.7000 FNV-werknemers gemiddeld een kleine 12 procent salaris erbij. Verder zijn afspraken gemaakt voor het compenseren van inflatie. De cao geldt voor een periode van drie jaar. ([NOS](#))

Na de mislukte onderhandelingen van vorige week riepen de vakbonden van **VDL Nedcar** voor maandag en dinsdag een staking uit. (alle Nederlandse media) Een nieuw bod van de werkgever overtuigde de werknemers terug aan de slag te gaan. ([Limburg](#))

De onderhandelingen in de **zuivelsector** lopen mank. De Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) deed een bod van 8% loonsverhoging. De Leden van vakbond De Unie hebben hiermee ingestemd. CNV eist 10% en FNV 14,3% en houden een estafettestaking waarbij telkens een andere locatie plat gelegd wordt. ([Veldpost](#)) Medewerkers van **Bouter Cheese** gingen opnieuw in staking na het laatste bod van de werkgever van 7% loonsverhoging; FNV eist het dubbele. ([SRC](#)) Uiteindelijk werd het 9%. ([FNV](#))

Na maandenlang onderhandelen en elf dagen staken heeft de FNV een akkoord bereikt met **Albert Heijn**. De salarissen van de mensen in de distributiecentra stijgen met 10% en is er geen sprake meer van de versobering van de zondagstoelag. ([FNV](#))

Vakbond en directie van **Mars** in Veghel zijn weer in gesprek na een dreiging met staking. ([BD](#)) De directie stelde aanvullende afspraken voor bovenop de snoep-cao (cao voor de zoetwarenindustrie). ([RD](#))

Na 22 dagen staken en tussenkomst van procesbegeleiders kwam er akkoord uit de bus voor de medewerkers van het **streekvervoer**. De loonsverhoging bedraagt 15% verspreid over 2 jaar. Bovenop komt een eenmalige premie van 1.000 euro. ([De Stentor](#))

Commentaar: eenmalige premies na een staking zijn verborgen loon voor stakingsdagen.

Vakbond FNV dreigt met staking bij verpakkingsbedrijf **Trioworld** in Apeldoorn als de directie niet uit de kast komt met een goede loonsverhoging. ([FNV](#))

ICON Geneesmiddelenonderzoek in Groningen en Assen wordt geconfronteerd met een ultimatum voor een rechtvaardige cao waarbij de koopkracht overeind blijft. ([FNV](#))

Het rommelt ook in het middelbaar **onderwijs**. ([Frieschdagblad](#))

Bij Philips is er een loonakkoord gesloten. ([NRC](#))

DUITSLAND

De Duitse vakbond EVG heeft opnieuw een staking aangekondigd voor de werknemers van **Deutsche Bahn** die van zondagavond tot dinsdagavond moet gaan duren. ([NT](#))

VERENIGD KONINKRIJK

Een langlopende dispuut over loonsverhogingen voor de werknemers van onderhoudsploegen van de spoorwegen zet de RMT-vakbond aan om zaterdag te staken. ([BBC](#)) Vrijdag waren de treinconducteurs al in staking. ([20minutes](#))

GESCHIEDENIS

STAKEN IN OORLOGSTIJD

In België legden in mei 1941 zeventigduizend mijnwerkers en metaalarbeiders het werk neer. De staking duurde 21 dagen en de stakers dwongen zelfs een loonsverhoging af. Toch wordt die emblematische 'staking der 100.000' niet officieel herdacht of krijgen stakingen geen centrale rol in de oorlogsherinnering, wat gezien de blijvend hoge stakingsactiviteit tijdens de bezetting in België enigszins verwonderlijk is. Aanleiding om even stil te staan bij het [artikel van Dirk Luyten](#).

STAKINGSRECHT

Thierry Bodson, voorzitter van ABVV, pleitte op de 1 mei-viering in Namen voor een stakingswet met de woorden gericht tot PS-leiders : “vous devez légiférer pour défendre le droit de faire grève”. ([RTBF](#))

Commentaar: In België is het stakingsrecht “un droit sans loi”. Zowel de wetgever als de sociale partners hebben verzuimd om het stakingsrecht te omschrijven en het werk gedelegeerd aan de rechterlijke macht. De vele wetsvoorstellen zijn allemaal een stille dood gestorven. In 2014 vroeg het VBO een democratisch debat over een stakingswet. Het parlement is nooit verder geraakt dat een debat onder specialisten in 2016. De poging onder sociale gesprekspartners, gekend als het Herenakkoord van 2002, is op niets uitgedraaid. De rechters, want iemand moet het doen, vullen de leemte in o.b.v. internationale rechtsregels en algemene principes. Wie “le gouvernement des juges” hekelt stelt in deze omstandigheden de rechtstaat in vraag.

België is een land met een liberaal stakingsrecht. Staken is meer een vrijheid dan een recht met verplichtingen. In landen met een stakingswet wordt het recht op staken gebonden aan voorwaarden die wij niet kennen. In ons land, een land met een wildgroei van wilde stakingen, vind je geen rechterlijke controle op de naleving van procedures overeengekomen in cao's. De rechter verbiedt nooit stakingen omwille van de onevenredigheid tussen de inzet van het conflict en de schade van de staking. Wel komt de rechter tussen om de vrijheid om niet te staken en het vrij verkeer op de openbare weg te waarborgen omdat de staking het strafrecht niet schorst. Hebben de vakbonden ooit een rechterlijke uitspraak kunnen citeren die de werknemers verbiedt om het werk neer te leggen om druk uit te oefenen op werkgevers?

Is dit evenwichtig? De vakbondsleiders wisten tot nu toe te vertellen dat de stakingsvrijheid alleen meer beperkt zou worden door een stakingswet. Dat risico wouden ze niet nemen. Heeft het ABVV op 1 mei 2023 een bocht van 180 graden genomen? Nodigt Thierry Bodson de politici werkelijk uit om een meerderheid te vinden die zich uitspreekt over de definitie van de staking, het geweldloos karakter van stakingsposten, de rechtmatige en onrechtmatige stakingen, de verplichte procedure, de lock out, de voorwaarden voor het verbod van uitzendarbeid, de bevoegdheid van de rechter (in kortgeding). Vreest hij niet dat een voorstel van stakingswet de vraag zal oproepen van rechtspersoonlijkheid van de vakbonden?

SECTORAAL OVERLEG

EISENBUNDELS

[PC 111 \(metaalverwerking\)](#)

[PC 114 \(arbeiders steenbakkerijen\)](#)

[PC 116 en 207 \(scheikunde\)](#)

[PC 118 \(voedingsindustrie\)](#)

[PC 129 en 221 \(arbeiders resp. bedienden papierindustrie\)](#)

[PC 136 en 222 \(arbeiders resp. bedienden papier en kartonverwerking\).](#)

[PC 149.02 \(koetswerk\)](#)

[PC 149.3 \(edele metalen\)](#)

[PC 149.04 \(arbeiders metaalhandel\)](#)

[PC 214 \(bedienden textiel\)](#)

[PC 315.02 \(luchtvaartmaatschappijen\)](#)

Commentaar:

- *De gelijkenis van vele eisenbundels doen vermoeden dat de vakbondscentrales de sectorale onderhandelingen goed coördineren.*

- *De eisenbundels van de vakbondscentrales zetelend in PC 116, 118, 129/221, en 136/222 worden ingeleid met een paragraaf waarin de vakbonden de loonnormwet aanklagen als een fundamentele aanval op de vrijheid van onderhandelingen. De bonden eisen en strijden om deze vrijheid terug te winnen en reële brutolonen te bekomen. “De syndicale organisaties zullen zich nooit bij dit keurslijf neerleggen.” Verder eisen de centrales in PC 116 de toekenning van de koopkrachtpremie ongeacht de winsten. Met deze stellingen schuiven de vakbonden de wettelijke loonnorm en de regeling van de koopkrachtpremie opzij en geven openlijk toe de werkgevers op sectoraal en ondernemingsniveau onder druk te willen zetten om de wet te overtreden. Dat geeft de indruk dat de vakbonden zich buiten de wet willen plaatsen terwijl ze zich t.o.v. de werkgevers verbonden hebben de wetgeving na te leven.²⁴*

139

ONDERNEMINGSOVERLEG

De vakbonden en de directie bij tapijtenproducent **Balta** in Sint-Baafs-Vijve (Wielsbeke) hebben na drie maanden besprekingen een sociaal akkoord bereikt. Eerst kondigde het bedrijf aan dat bijna 300 mensen hun job zouden verliezen, omdat de productie naar het

²⁴ Cao nummer 5, art. 4. *De ondertekenende interprofessionele organisaties verbinden zich ertoe aan hun aangesloten organisaties aan te bevelen : (...) er over te waken dat dezelfde personen de sociale wetgeving, de collectieve arbeidsovereenkomsten en het arbeidsreglement naleven en hun inspanningen bundelen ten ein de naleving ervan te verzekeren.*

Verenigd-Koninkrijk verhuist. Nu worden er toch 25 arbeiders minder ontslagen en genieten de ontslagen werknemers een sociaal plan. ([VRT](#))

Werkgever en vakbonden van de **TEC Hainaut** vonden woensdag een compromis dat een einde stelde aan de staking die vrijdag uitbarstte. ([RTBF](#))

Delhaize stelde vier garanties voor aan de vakbonden. ([VRT](#)) Tezelfdertijd bekomt de directie een bevelschrift dat stakingsposten verbiedt over gans het land. De vakbonden reageren hierop verbolgen. Er is geen dialoog. (alle media) De vakbonden ze zijn ook boos op de directie omdat die nu steeds vaker rechtstreeks communiceert met medewerkers. Daardoor slaan ze de vakbonden over in het sociaal overleg. ([Business AM](#)) Het conflict dat al 2 maanden duurt zou tot nu toe goed zijn voor 2.300 (geregistreerde) stakingsdagen²⁵ (op de 9.200 werknemers) en een verlies van omzet van 150 miljoen euro. ([Libre éco](#))

Commentaar: Door verbolgen te reageren op de rechtstreekse communicatie van de directie laten de vakbonden doorschemeren dat ze het alleenrecht hebben of een verplichte passage zijn om de werknemers te informeren. Ten onrechte. Het aantal stakingsdagen houdt geen rekening met de dagen waarop werknemers betaald werden zonder dat ze konden werken door blokkerende stakingsposten.

De webwinkel van **Unigro** uit int Niklaas met 141 jobs stopt ermee, was de boodschap in de bijzondere ondernemingsraad. ([VRT](#))

De onderhandelingen bij [De Lijn](#) en [bpost](#) zijn uit de startblokken.

LUCHTVAART

In vijf weken tijd verzamelde Ryanair 600.000 handtekeningen onder een petitie voor het open houden van het **luchtruim boven Frankrijk** als de verkeersleiders staken. Goed om weten is dat in de vier eerste maanden van dit jaar de verkeersleiders 50 dagen gestaakt hebben ([Airjournal](#))

American Airlines piloten stemden maandag voor een staking op 8 mei. **Southwest** piloten stemmen ook over een staking. De inzet is een loonsverhoging. Maar de Railway Labor Act werpt aanzienlijke hindernissen op voor elke vakbond die wil staken. De eerste stap is een federale bemiddeling en pas als die mislukt is een staking mogelijk. De wet staat de president toe om op het laatste moment in te grijpen en werknemers op te dragen te blijven werken gedurende een maandenlange "afkoelingsperiode" terwijl een presidentieel panel met aanbevelingen komt om de impasse te doorbreken. Als dan nog geen akkoord uit de bus komt en de vakbonden willen staken, kan het Congres nog altijd de staking blokkeren. Dat is wat er afgelopen december gebeurde met de goederenspoorwegen, toen het Congres de boze spoorwegvakbonden een contract oplegde om de spoorwegen draaiende te houden. Die procedure maakt een staking weinig waarschijnlijk. Als die toch zou doorgaan is dat de eerste zijn in 25 jaar. ([CNN](#)).

²⁵ Achteraf is gebleken dat het begrip stakingsdag niet duidelijk is. Betreft het hier de gewone definitie, nl. aantal dagen dat een werknemer gestaakt heeft of een nieuw begrip, nl. het aantal dagen dat er per vestiging gestaakt werd?

SECTORAAL OVERLEG

Estafettestakingen in de **zuivelsector** (12.000 werknemers). Werknemers van de zuivelfabriek van FrieslandCampina in Marum en van kaasbedrijf Bouter Cheese in Culemborg gingen deze week in staking. Zaterdag 6 mei leggen de medewerkers van FrieslandCampina in Steenderen 24 uren lang het werk neer. Op de locaties in Meppel en Borculo wordt de komende dagen ook gestaakt. De werknemers leggen zich niet neer bij het eindbod van 7% loonsverhoging van de Nederlandse Zuivel Organisatie, terwijl de vakbond 14% blijft eisen. ([NRC](#), [De Stentor](#), [FNV](#))

Medewerkers van de Bredase snoepfabriek van Perfetti Van Melle, bekend van onder meer Mentos, gaan zondagavond staken. Volgens vakbond FNV wordt dit het begin van een estafettestaking in de Nederlandse **Bakkerij- en Zoetwarenbranche** (11.000 werknemers) om een loonsverhoging van 14,3% af te dwingen. Er is nu al een branche-cao met andere vakbonden gesloten met een loonsverhoging van 10,3%, maar zonder de grootste vakbond. Deze cao zal na goedkeuring van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid algemeen verbindend verklaard worden. ([Welingelichte Kringen](#), [BN](#), [FNV](#))

Commentaar: in Nederland kan een sectorale cao algemeen verbindend verklaard worden zonder dat die ondertekend is door alle vakbonden, wat onmogelijk is in België.

ONDERNEMINGSOVERLEG

De staking van de werknemers van de distributiecentra van **Ahold** gaan de tweede week in. Deze staking is uniek in de Nederlandse geschiedenis omdat niet alleen de (voltijdse) medewerkers met vaste contracten maar ook de (deeltijdse) uitzendkrachten, dikwijls arbeidsmigranten. (In Nederland geldt geen algemeen verbod van tewerkstelling van uitzendmedewerkers i.g.v. staking). ([Doorbraak](#)) De schappen in de winkels geraken leeg. ([Libelle](#)) Experts rekenden uit dat de staking al 10 miljoen euro aan winst kosten. ([RTL](#)) Op donderdag 4 mei worden de stakingen opgeschorst en gaan de partijen terug aan tafel nadat de werkgever een beter bod (10% loonsverhoging en betere voorwaarden voor nieuwkomers) deed. De schappen worden weer gevuld. ([NOS](#))

De toekomst van **VDL Nedcar**, de autofabriek in Zuid-Limburg is onzeker. Momenteel worden er Mini's gemaakt in opdracht van BMW, maar dat contract loopt tot 1 maart 2024. Het overleg over een nieuw sociaal plan voor autofabriek tussen de vakbonden en eigenaar VDL zit vast. De standpunten van de gesprekspartners liggen ver uit elkaar. De bonden eisen dat VDL zo'n 240 miljoen reserveert voor het sociaal plan terwijl VDL niet verder gaan dan 137 miljoen, iets meer dan het wettelijk minimum. Bovenop raakten verdachtmakingen gevoelige snaren zodat geen enkel partij een stap durfde zetten naar een compromis. ABVV-metaal verschijnt ook op het toneel omdat er talrijke Belgen (ex Ford-medewerkers) er tewerk gesteld zijn. Het nieuws dat VDL Nedcar 300 miljoen euro dividend betaalt aan het moederbedrijf tegen het advies in van de ondernemingsraad maakte de werknemers woedend. De vakbonden betekenden woensdag een ultimatum: als VDL tegen zaterdagmiddag niet aan de eisen van de bonden tegemoetkomt, begint maandag een staking van 48 uur. Zonder respect voor het ultimatum en zonder de steun van de vakbonden gingen

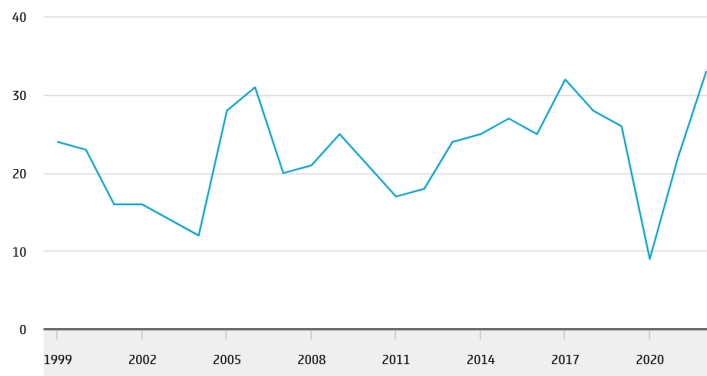
2.000 van de 3.800 werknemers staken. Na een dag ging het grootste deel van de stakers opnieuw aan het werk. Het gerucht deed de ronde dat dit gebeurde onder druk van de vakbonden en nadat VDL had bedreigd met een rechtszaak tegen de vakbonden en tegen medewerkers die niet aan het werk gingen. Dat ontkende de werkgever. ([AD](#), [NRC](#), [Transport Online](#), [FD](#), [Limburg](#))

Commentaar: hoe de vakbonden in Nederland reageren i.g.v. wilde staking is ongebruikelijk in België.

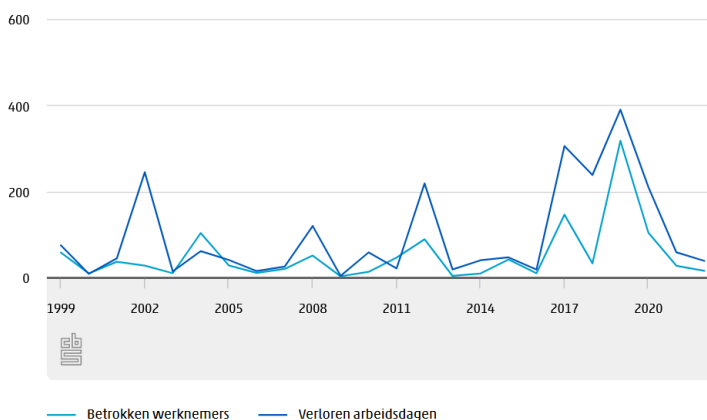
Er is ook stakingsdreiging bij zorgtechnologiebedrijf **Philips**. Het bedrijf zit in zwaar weer met collectieve ontslagen op de agenda maar maakt nog altijd winst. Na vijf maanden onderhandelingen kreeg de werkgever nog tot vrijdagmiddag om in te gaan op de vakbondseisen (minimaal 290 euro per maand). Nu zal er gestaakt worden ([Business Insider](#), [Omrop Frysland](#))

STAKEN STEEKT AAN²⁶

In 2022 werd er 33 keer gestaakt. In 2021 waren er 22 stakingen. Wel waren in 2022 minder werknemers betrokken bij de stakingen, waardoor er ook minder werkdagen verloren gingen: 39 duizend tegen 59 duizend in 2021. ([CBS](#))

Figuur 7: werkstakingen in Nederland

Figuur 8: betrokken werknemers en verloren arbeidsdagen bij werkstakingen

²⁶ Quote van Mathijs Roodenburg, beleidsadviseur AWWN

LOONAKKOORDEN

7,7% loonsverhoging is het voorlopig gemiddelde van de cao's gesloten in de maand april. ([AWVN](#))

FRANKRIJK

ONDERNEMINGSOVERLEG

Het conflict bij **Vertbaudet** gaat zijn zevende week in (zie week 2023/16). De rechter achtte de werkgever niet schuldig voor het breken van de staking door uitzendkrachten. ([20minutes](#))

De werknemers van de fabrikant van assen voor spoor materiaal **Valdunes**, zijn in staking gegaan omdat ze vernomen hebben dat de Chinese MA Steel niet meer wil investeren in de site van Trith-Saint-Léger. ([FranceInfo](#))

VERENIGD KONINKRIJK

GEZONDHEIDSZORG

De Royal College of Nursing, een vakbond van **verpleegkundigen** gaat in de clash met de minister van Volksgezondheid die de staking onwettelijk acht (zie vorige week) en voor de veiligheid van de patiënten vreest. Het conflict draait om loonsverhoging. De staking van 28 uren op de vooravond van een nieuwe onderhandelingsvergadering treft tientallen ziekenhuizen, ([RCN](#)) en wordt beschreven als *the biggest walkout so far*. ([BBC](#))

143

VERDER IN DE WERELD

IRAN

4.000 arbeiders uit de petrochemie in Iran die staken om hun lage lonen en werkomstandigheden aan te klagen, worden ontslagen en vervangen. ([Le Monde](#))

CANADA

Na 13 dagen staking, de grootste in de geschiedenis van de overheidssector, is er een loonakkoord uit de bus gekomen voor 120.000 federale ambtenaren. Het compromis bestaat in een loonsverhoging van ongeveer 12% over vier jaar. ([MSN](#))

VS

12.000 **scenaristen** in Hollywood staken sinds dinsdag omdat de streamingdiensten hen niet genoeg betalen. ([Nieuwsblad](#))

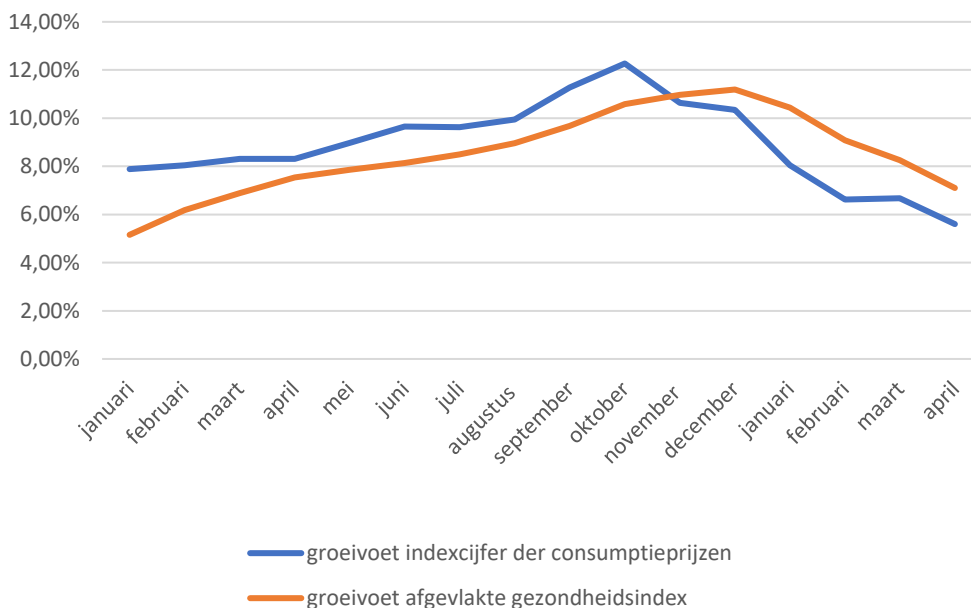
ZUID KOREA

De National **Samsung** Electronics Union heeft met een staking gedreigd voor een loonsverhoging. Dit zou de eerste staking kunnen zijn in de geschiedenis van de techgigant sinds zijn oprichting in 1969. ([Reuters](#))

INFLATIE

De **inflatie** daalt in april van 6,67% naar 5,60% door een combinatie van sterke daling van de energieprijzen en stijging van de voedingsprijzen. De inflatie op basis van de **gezondheidsindex** daalt van 7,35% naar 5,95%. De **afgevlakte gezondheidsindex** steeg met 7,10%

inflatiecijfers 2022-2023

145

INTERPROFESSIONEEL OVERLEG

Omdat het sociaal akkoord gesloten in de Groep van Tien over **bruggensioen** en **overuren** (zie het overzicht van week 2023/11) 174 miljoen euro kost aan de overheid was Open VLD niet van plan haar zegen te geven aan dat akkoord. Tot grote ergernis van de PS ([De Tijd](#), [DS](#)) Het compromis dat uit de bus kwam laat de belangrijkste punten overeind staan. ([De Tijd](#))

De vakbonden zijn van plan op maandag 22 mei een **nationale betoging** te organiseren in Brussel omdat ze, n.a.v. het conflict bij Delhaize, misnoegd zijn over “praktijken van sociale dumping en de zware aanvallen op het stakingsrecht.” ([VRT](#))

SECTORAAL OVERLEG

KOOPKRACHTPREMIE

In het Staatsblad van 28 april is het [Koninklijk Besluit van 23 april 2023 betreffende de koopkrachtpremie](#) gepubliceerd.

HANDELSSECTOR

Op 17 april 2023 hebben de vakbonden in gemeenschappelijk front hun **eisenbundel** aan de werkgevers van de **handelssector** overhandigd in het kader van de sectorale onderhandelingen. Op 24/04 was normaal een eerste onderhandelingsvergadering voorzien. De vakbonden eisen hervormingen in de hele Belgische handelssector en willen gaan van vijf loonstelsels (paritaire comités) naar twee stelsels: een voor winkels behorende tot een grote keten en een voor zelfstandigen. De voorziene vergadering ging niet door omdat de werkgeversfederaties tijd vroegen om hun leden te raadplegen. Als reactie daarop heeft BBTk een stakingsaanzegging voor de hele sector ingediend. Op 11 mei vindt de volgende onderhandelingsvergadering plaats met de 5 paritaire comités van de handel. ([BBTK](#) en [De Tijd](#))

PENIBILITEIT

De sectorale fondsen voor bestaanszekerheid, de zgn. sociale fondsen, zullen de opdracht krijgen om maatregelen te financieren op het vlak van het verminderen van de *penibiliteit*, zijnde werkdruk en zwaarte van beroepen. De maatregelen kunnen bestaan in het toekennen van bijkomende verlofdagen, de herverdeling van taken of functies, de aanpassing van werkplekken, het opstellen van werkroosters, het geven van opleiding op de werkvloer of hulpmiddelen voor een beter evenwicht in werk en privé sfeer. Alhoewel er nog maar van [voorontwerp van wet](#) bestaat, er onenigheid binnen de Regering bestaat en het advies van de Nationale Arbeidsraad nog niet gewonnen is heeft de Minister van werk de paritaire comités gevraagd om nu al cao's hierover te onderhandelen.

Commentaar. Het overhaastig werk van de Minister is ongezien: een opdracht geven vooraleer de wettekst bestaat en zonder het advies van de sociale partners af te wachten.

146

ONDERNEMINGSOVERLEG

DELHAIZE

Op maandag 24 april vond een ondernemingsraad plaats maar zonder resultaat. ([De Morgen](#))
Op dinsdag 25 april waren er nog 3 winkels van **Delhaize** gesloten als gevolg van de collectieve acties. ([RetailDetail](#)) Woensdag waren ook die stakingen uitgedoofd. ([RetailDetail](#))
Op donderdag dumpen activisten motorolie voor vijf winkels ([VRT](#)) en blokkeren tientallen militanten het logistiek centrum van Zellik gedurende 10 uren. ([Le Soir](#)) Deurwaarder en politie hebben de actie opgebroken. ([RetailDetail](#)) Medewerkers van Delhaize Hippdroom in Antwerpen, één van Vlaamse winkels waar het protest het hardnekkigst blijft, zeggen dat ze de winkel enkel openen wanneer er weinig producten in de rekken liggen of er geen bestellingen binnenkomen. Zo kunnen ze Delhaize blijven boycotten zonder loonverlies (sic).

([RetailDetail](#)) Het conflict stond ook op de agenda van de Gentse gemeenteraad met een clash tussen PVDA en Open VLD als gevolg. Meer bepaald over de inzet van Gentse politieagenten om Delhaize-winkels te openen die door de vakbonden geblokkeerd werden. ([Nieuwsblad](#)) . Volgende week dinsdag, 2 mei, vindt nieuw overleg plaats, zonder sociaal bemiddelaar. ([VRT](#))

Commentaar: als een sociaal conflict zoals deze in de pers in de aandacht komt rijzen talrijke misverstanden en vragen op. We halen er twee naar boven n.a.v. het besluit van de directie om twee winkels tijdelijk te sluiten om schade t.g.v. vandalisme te herstellen. De bedienden kregen de keuze: werken in een andere winkel, staken of verlof nemen. ([VRT](#)) Eerste reactie van de bonden: "dit is een lock-out". Onwaar, want de lock out is de weigering van de werkgever om werk te geven en loon te betalen. Dat was niet de beslissing van de directie. Tweede reactie: "dit is omzeiling van de wet", met als argument dat het arbeidsreglement bepaalt dat de vakbondsafvaardiging akkoord moet gaan met de verandering van de plaats van tewerkstelling. Op zijn minst betwistbaar omdat (a) dit een zaak is van arbeidsorganisatie wat niet tot de bevoegdheid van de vakbondsafvaardiging behoort en (b) de individuele toestemming, in de vorm van een contract om op een andere plaats te werken, een hogere rechtsbron is dan het arbeidsreglement. Dus geen omzeiling maar een strikte toepassing van de wet van 1968.

OCMW

Dinsdag was er staking van het **OCMW personeel van de 19 Brusselse gemeenten** als protest tegen het tekort aan personeel. ([RTBF](#))

FRANSTALIG ONDERWIJS

Donderdag kwamen duizenden leerkrachten van het Franstalig onderwijs op straat in Brussel om te protesteren tegen nieuwe maatregelen inzake begeleiding en evaluatie van de leraren. ([Le Soir](#))

SLIGRO

Stakingsposten voor de site van Sligro Food Group in Hauts-Sarts (Herstal) omdat volgens de vakbonden het sociaal overleg ondermaats is. ([Sudinfo](#))

TEC

Spontane staking n.a.v. een structureel probleem, nl. het absentisme. ([RTBF](#))

LUCHTVAART

DUITSE LUCHTHAVENS

Door de staking op de luchthavens van **Düsseldorf** en **Keulen/Bon** telde vorige week de luchthaven van **Münster/Osnabrück** een recordaantal passagiers. ([LuchtvaartNieuws](#))

Het beveiligingspersoneel van de **luchthaven van Berlijn** en personeel verantwoordelijk voor het inchecken en boarden op **Hamburg Airport** legden het werk neer om hogere vergoedingen te eisen voor overuren en weekeindediensten. ([DIA](#))

FRANS LUCHTRUIM

De Franse luchtverkeersleiders voeren opnieuw actie op maandag 1 mei. De actie is gericht tegen de pensioenhervorming. Dat heeft niet alleen een effect op het vliegverkeer van en naar Frankrijk, maar ook voor het overvliegend verkeer. ([VRT](#)) De actie zou verder gezet worden op 2 mei op de luchthaven van **Orly**. ([Le Parisien](#))

SPANJE

Pilotenvakbond Seppla houdt vast aan haar dreigement en formaliseert de stakingsoproep bij **Air Europa** uit vrees van erosie van de loon- en arbeidsvoorwaarden. De staking zal begin mei plaatsvinden op alle locaties en werkcentra in Spanje. ([InSpanje](#))

FRANKRIJK

PROTEST TEGEN PENSIOENHERVORMING

Vrijdag 28 april wordt er weer gestaakt onder het personeel van de **SNCF**. Op 1 mei, Zoals in België een feestdag in Frankrijk, verwacht men talrijke manifestaties en problemen met het openbaar vervoer. ([RTL](#))

UITZENDARBEID EN STAKING

Een deel van de werknemers van het **logistiek centrum Vertbaudet** in Marquette-Lille is al 6 weken in staking voor een hoger loon. De lokale afdeling van de CGT van Tourcoing klaagde de werkgever aan omdat die 139 uitzendkrachten inschakelde om de staking te breken. De arbeidsinspectie kwam ter plaatse. De zaak werd aanhangig gemaakt voor de rechter in kortgeding. De werkgever verdedigt de tewerkstelling van de interimairs omdat die nodig is voor de vervanging van o.m. zieke werknemers en om het hoofd te bieden aan de vermeerdering van werk. ([20 minutes](#))

Commentaar. In Frankrijk bestaat er geen lineair verbod van tewerkstelling van uitzendkrachten tijdens een staking zoals in België krachtens [cao 108](#). Het [Franse code du travail](#) verbiedt wel tijdelijke arbeidscontracten en uitzendarbeid om de stakers te vervangen.

GEZONDHEIDSZORG

De **dokters in opleiding** staken om hun arbeidsomstandigheden aan te klagen. Ze eisen een loonsverhoging van €300 per maand, de naleving van de arbeidsduurreglementering en een vergoeding voor de huur van een verblijf. ([BFMTV](#))

METRO

Parijse metrobestuurders staken omdat het Openbaar Ministerie onderzoekt of hun collega die betrokken was bij een dodelijk ongeval een misdrijf gepleegd heeft. ([Yahoo](#))

Commentaar. Dit is stof voor juristen, politicologen en sociologen, want je kan deze staking bekijken als een solidariteitsstaking gedreven door het rechtvaardigheidsgevoel van het volk of als een politieke staking die de onafhankelijkheid van het gerechtelijk apparaat contesteert. Hoe dan ook, het zijn de pendelaars die het gelag betalen.

NEDERLAND

SECTORAAL OVERLEG

Vakbond CNV kondigt een staking aan in de **zuivelindustrie**, nadat werkgevers niet hadden gereageerd op het door de bonden gestelde ultimatum. Dat liep woensdagmiddag om 12.00 uur af. Vakbonden eisen onder meer een loonsverhoging van ruim 14 procent en willen dat het salaris meestijgt met de inflatie. ([De Telegraaf](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

Werknemers staken gedurende drie dagen in de distributiecentra van **Albert Hein (AH)** voor een loonsverhoging van 14% terwijl de directie 6% voorstelt. (FNV) Dat was voelbaar in vele Nederlandse winkels ([RTL](#)), heel weinig in de Belgische. ([HLN](#)) FNV meldt dat uitzendkrachten door leidinggevend en het uitzendkantoor onder druk worden gezet om niet te staken en door te werken. ([FNV](#))

Medewerkers van **Fokker Elmo** in Hoogerheide leggen hun werk dinsdag en woensdag opnieuw 48 uur neer. Moederbedrijf GKN Fokker wil de medewerkers in Hoogerheide veel minder betalen dan de collega's uit Helmond als ze meeverhuizen naar Papendrecht. ([Omroep Brabant](#))

Nadat het overleg twee weken geleden in een ruzieachtige sfeer werd afgebroken, praten vakbonden en VDL weer met elkaar over de toekomst van de autofabriek **Nedcar** in het Limburgse Born. ([HLN](#))

De werknemers van de **vakbond FNV zelf** gaat staken voor een automatische prijscompensatie (indexering). De vakbond moet het goede voorbeeld geven, vinden ze. ([RTL](#) en [Twitter](#))

149

DUITSLAND

PUBLIEKE SECTOR

Na wekenlange stakingen die de Duitse economie verstoorden is een akkoord gesloten voor een loonsverhoging van 5,5%, een premie van 200 euro per maand en een belastingvrije koopkrachtcompensatie van 3.000 euro voor het **overheidspersoneel** . ([NU](#))

TRANSPORT

Na vijf weken staken (zie vorig weekoverzicht) bereiken de internationale chauffeurs en werkgever een akkoord. ([VRT](#)) De chauffeurs, die voornamelijk uit Oezbekistan en Georgië

komen, hebben gezamenlijk meer dan € 300.000 aan loon teruggewonnen dat hen verschuldigd was. ([Transport-online](#))

De Duitse vakbond voor spoorwegpersoneel dreigt met nieuwe stakingen bij **Deutsche Bahn** in een slepend cao-conflict. ([Welingelichte Kringen](#))

VERENIGD KONINKRIJK

VERPLEEGKUNDIGEN

Op vraag van de Minister van Volksgezondheid heeft een rechter de actie van de **verpleegkundigen** op 2 mei verboden omdat de staking op die dag buiten het mandaat van de vakbonden valt. ([The Guardian](#))

Commentaar: Dit is een illustratie van het Brits stakingsrecht. Sinds Thatcher is het Brits stakingsrecht strikt gereguleerd, o.m. door strenge procedures.

SPOORWEGEN

Een Britse vakbond van treinbestuurders heeft een staking aangekondigd voor 12 mei, 31 mei en 3 juni. Spoorbond Aslef verwierp een voorstel van 16 spoorwegmaatschappijen waarin voorzien wordt in een loonsverhoging van 4%. ([Nieuwsblad](#))

DE OORSPRONG VAN DE FEESTDAG VAN 1 MEI

Het feest van de socialistische arbeidersbeweging werd op voorstel van de Amerikaanse vakbond beslist door het congres van de Tweede Internationale in 1889. ([Wikipedia](#)) 1 mei wordt in talrijke [Europese landen](#) gevierd, maar niet in de VS.

Guide de la concertation sociale en entreprise

Manou DOUTREPONT

EDI
PRO

SECTOREN

GEZONDHEIDSZORG

De generalisten hebben het gehad met de hervorming van de nacht- en weekeinddiensten van de spoedafdelingen en zeggen bereid te zijn te staken. ([RTL](#))

START SECTORALE ONDERHANDELINGEN 2023-2024

Retail: paritaire comités 202 (winkelketens in food), **311** (winkelketens non-food) en **312** (grootwarenhuizen). De vakbonden legden een stevige [eisenbundel](#) op tafel. Naast de talrijke, eerder klassieke eisen willen zij een overleg over de harmonisering van de loonvoorwaarden in gans de retail en een rondetafel over de toekomst van de handel in België.

Aanvullende paritair comité voor bedienden, PC 200. De bediendencentrales stelden hun creatieve [eisenbundel](#) voor.

Orthopedische technologieën, PC 340. De onderhandelingen in deze kleine sector (3.000 werknemers) gingen van start met het indienen van de syndicale [eisenbundel](#).

ONDERNEMINGSOVERLEG

Bij **Lidl** werd er in 25 filialen gestaakt wegens te hoge werkdruk. ([HBVL](#)) Een voorbode van een groter sociaal conflict. ([TVOost](#))

Dinsdag vond de verzoeningsvergadering plaats om een einde te stellen aan het conflict bij **Delhaize**. De vergadering duurde tien uren maar er kwam geen vergelijk uit de bus. De vakbondsleiders kondigden de verlenging en zelfs de verharding van de acties aan. ([VRT nieuws vanaf 13° minuut](#)) Op moment van de verzoening waren er 21 op de 128 supermarkten (16,4%) gesloten wegens staking, uitsluitend in Brussel en Wallonië. Twee dagen later waren er dat negen (7%). ([RetailDetail](#)) Delhaize aarzelt niet meer om stakingsposten te laten evacueren om - onrechtstreeks - het recht om niet te staken te handhaven, zoals de Brusselse rechter toelaat tot 28 april. ([Le Soir](#)) Een rechterlijke beslissing tegen dewelke de vakbond in beroep gaat voor verschillende rechtbanken. ([RetailDetail](#)) Het resultaat is een juridisch steekspel dat de dialoog niet dichtert brengt. Werkgever en vakbonden voeren een ware communicatieoorlog, de ene vooral [intern](#), de tweede zeer zichtbaar in de pers en social media om de [juridische](#) problemen bloot te leggen en [onrecht aan te klagen](#). Zaterdagmiddag volgde een tweede verzoeningsvergadering.

In een bijzondere ondernemingsraad deelde Colruyt mee dat **Dreamland** in handen komt van haar Belgische rivaal **ToyChamp** en dat zij de intentie heeft 192 van de 1.100 werknemers te ontslaan. (alle media)

De [TEC](#) signaleert een 'mouvement de grève spontanée' van een dag in de stelplaats van La Louvière.

OPENBARE DIENSTEN

De christelijke vakbond CSC **Openbare Diensten van Sint Jans Molenbeek** heeft de werknemers van het gemeentebestuur van Sint-Jans-Molenbeek “uitgenodigd” om op 24 april het werk neer te leggen. De vakbond maakt zich zorgen over de slechte arbeidsomstandigheden van het schoonmaakpersoneel, de straatvegers en de opzichters in de naschoolse opvang. ([BRUZZ](#))

Een spontane staking brak uit in de **gevangenis van Namen** na agressie tegen een bewaker. ([Le Soir](#))

Het geduld van de **brandweerlieden van Brussel** is op omdat de problemen die zij begin van het jaar aankaartten niet aangepakt worden. VSOA diende een stakingsaanzegging in. ([BX1](#))

Het mogelijk afspringen van de fusie tussen **Water-Link** en **Pidpa** dreigt voor sociale onrust te zorgen bij beide watermaatschappijen. ([Nieuwsblad](#))

ONDERNEMINGEN

De vakbonden zeggen een staking aan bij de **VRT** omdat ze het verbod om nieuws te melden over de VRT zelf niet kunnen aanvaarden. (alle media)

EUROPESE LUCHTVAART

Het personeel van **Vueling** legt het werk neer om te protesteren tegen de talrijke fouten in de loonadministratie. ([Déplacementspros](#))

De Duitse vakbond Verdi heeft de medewerkers van verschillende beveiligingsafdelingen van de **luchthavens van Düsseldorf, Hamburg en Keulen-Bonn** opgeroepen vrijdag 21/04 het werk neer te leggen. De reden van de staking is de patstelling in de onderhandelingen rond diverse toeslagen. ([Luchtvaartnieuws](#))

Overwerkte afhandelaars op **Schiphol** dreigen met acties. ([Het Parool](#))

FRANKRIJK

PENSIOENHERVORMING

De CGT roept de werknemers op om op 20 en 28 april en 1 mei te staken. ([Le Figaro](#))

INTERPROFESSIEEEL AKKOORD

De werkgeversorganisaties en verscheidene vakbonden hebben een nationaal interprofessioneel akkoord gesloten om de inachtneming van de problematiek van de ecologische overgang in de ondernemingen te vergemakkelijken. Dit zal het tweede akkoord

zijn in minder dan twee maanden, na dat over de verdeling van de waarde eind februari. De onderhandelingen duurden negen maanden en leidde tot een tekst die tot 24 april voor ondertekening openstaat. ([Les Echos](#)) Hoewel het conflict over de pensioenhervorming de banden tussen de uitvoerende macht en de vakbonden heeft verbroken, is de boodschap voor de regering duidelijk: die van een sociale dialoog die niet alleen blijft functioneren, maar ook blijft slagen. ([Le Figaro](#))

NEDERLAND

SECTORAAL OVERLEG

De onderhandelingen binnen de **baksteenindustrie** lopen stroef. De werkgevers boden een 3,25% loonsverhoging en een maandelijkse premie van €150 euro aan. De werknemers wijzen het bod af. ([FNV](#))

Ruim 75% van de FNV-leden in **ziekenhuizen en revalidatiecentra** heeft voor de nieuwe cao Ziekenhuizen gestemd. De cao gaat in per 1 februari 2023 en heeft een looptijd van twee jaar. De lonen stijgen tijdens de looptijd van de cao gemiddeld met 15%. ([FNV](#))

FNV geeft de **zuivelsector** een cao-ultimatum want het aanbod van 8% loonsverhoging van de werkgeversorganisatie NZO is onvoldoende. ([Foodbusiness](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

Bij **VDL Nedcar**, waar 500 Belgische werknemers werken, zit het spel op de wagen. Recent raakte bekend dat het contract met BMW niet verlengd wordt. Het bedrijf dreigt ook de productie van elektrische wagens van het merk Rivian mis te lopen. ([ABVV Metaal](#)) Blijkbaar vinden er onderhandelingen voor een sociaal plan plaats. De werkgever schorst die onderhandelingen omdat de vakbonden in een pamflet de directie verwijt onvoldoende inspanningen geleverd te hebben voor het binnengaan van nieuwe opdrachten. ([Unie](#))

Commentaar: de berichtgeving is niet nauwkeurig. Zo vonden we op internet dat er een sociaal plan overeengekomen is voor de jaren 2021-2024. ([Juristen arbeidsrecht Nederland](#)) Waarom er dan onderhandeld wordt is niet duidelijk.

Na de eerste 24-urenstaking ooit bij **ING** kwam een akkoord uit de bus. De medewerkers hebben ingestemd met een loonsverhoging van 14 procent voor de laagste salarisschalen en een verhoging van 4 procent voor de hoogste. Ook krijgen de medewerkers in juli eenmalig een bedrag van 2000 euro. ([NOS](#))

Het is vijf voor twaalf voor de distributiecentra van **Albert Heijn**. FNV eist een loonsverhoging van 14,3% plus een premie van 100 euro per maand en de automatische prijscompensatie. De directie moet tegen zondagavond een fatsoenlijke loonsverhoging op tafel leggen, zo niet dan gaan de werknemers actie voeren. ([FNV](#))

Het rommelt bij **Folding Boxboard Eerbeek**, de fabriek van vouwkarton voor onder andere farmaceutische, cosmetische en fastfoodverpakkingen. De werknemers eisen 14,3% erbij. FNV betekende een ultimatum aan de directie als die niet een hoger bod voorstelt. Dit loopt vrijdag 21 april af. ([Stedendriehoek](#))

DUISSLAND

TRANSPORTSECTOR

Sinds 20 maart hebben 75 Oost-Europese chauffeurs hun vrachtwagen op een parking opzij gezet omdat ze hun loon niet betaald zien.

Commentaar: voor achtergrondinformatie en syndicale zienswijze zie het interview van Frank Moreels, voorzitter van de BTB-ABVV. ([De Wereld Morgen](#))

Tezelfdertijd als de staking op de luchthavens (zie hierboven) organiseren dienstenvakbond Verdi en spoorvakbond EVG op vrijdag 21 april een staking bij **Deutsche Bahn en andere trein- en busbedrijven** voor een loonsverhoging van 12%. ([Reuters](#))

Na 3 weken waarschuwingsstakingen werd in de nacht van vrijdag op zaterdag een regionaal pilootakkoord gesloten voor de **garages** en de **autohandel**. Het akkoord van 24 maanden ligt in lijn met de eerdere akkoorden in de bredere 'metaalsector' en voorziet een loonsverhoging van 8,6 % in twee stappen (5 % in november dit jaar en 3,6 % in oktober 2024) plus een inflatiepremie van 2500 € in twee stappen (IG Metall 22 4)

VERENIGD KONINKRIJK

GEZONDHEIDSZORG

De Britse verpleegkundigen dreigen stakingsacties te organiseren tot Kerstmis voor hogere lonen. ([BBC](#))

VAKBONDEN

De beslissing van de Regering om een extra toelage te geven aan de syndicale werkloosheidskassen brengt het Gents systeem opnieuw onder de aandacht van de publieke opinie. ([De Standaard](#))

Het **Gents systeem** is de naam die specialisten geven aan de rol van de vakbonden in de organisatie van de sociale zekerheid zoals de toewijzing van de front office voor de werkloosheidsuitkeringen. Het is historisch gegroeid vanuit de solidariteitskassen van de werknemersverenigingen vooraleer de werkloosheidsverzekering deel ging uitmaken van de sociale zekerheid. België en de Scandinavische landen passen het toe. Het gaat gepaard met hoge syndicalisatiegraad omdat het een vorm is van cliëntelisme en fidelisering van leden. Het systeem staat regelmatig onder druk.

Wie het fijne ervan wil weten kan terecht bij een artikel van Guillaume Woefle, [Les syndicats s'enrichissent-ils grâce à la gestion des allocation de chômage?](#) en bij het artikel van Kurt Vandaele: [The Ghent system, temporary unemployment and the Belgian trade unions since the economic downturn.](#)

SECTORAAL OVERLEG

KALENDER

De leden van de paritaire comités puzzelen met hun agenda om data vast te stellen voor de onderhandelingen 2023-2024, met als centraal agendapunt de koopkrachtpremie.

RETAIL

Het overleg in de retail komt in een stroomversnelling. Een betoging van de vakbonden voor hervormingen in de supermarktsector en een verzoeningsvergadering voor Delhaize. Opvallend is dat de vakbonden vertrekken met verschillende visies over het toekomstig sectoraal landschap. ([De Tijd](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

DELHAIZE

De stakingsbereidheid neemt af. Einde van de week werd bleven nog 21 winkels op de 148, enkel in Brussel en Wallonië, gesloten.

Op vraag van de werkgever sommeren deurwaarders met een bevelschrift van de rechter de stakingsposten op te heffen van winkels met voldoende werkwilligen. De vakbonden onderhouden in de pers de mythe dat blokkerende piketten tot het stakingsrecht behoren.

ACV Puls stapt naar de rechtbank om de ontvankelijkheid als de gegrondheid van het eenzijdig verzoekschrift te betwisten. BBTK klaagt de directie aan wegens schending van de wet Renault. Militanten reizen naar Zaandam om te protesteren op de algemene vergadering van aandeelhouders van Ahold-Delhaize. PVDA stelt vragen in de Kamercommissie Binnenlandse Zaken aan de minister over het 'hardhandig' optreden van de politie tegen de vakbondsmilitanten die vorige week het distributiecentrum in Zellik probeerden te blokkeren.

MAXI TOYS

Het logistiek centrum van de Belgische **Maxi Toys**-winkels is sinds dinsdag dicht omwille van een staking. Weldra sluit het magazijn definitief, maar de 97 medewerkers gaan niet akkoord met hun vertrekpremie. ([Retail Detail](#))

ING

BBTK dient een strafklacht in tegen ING en topmannen voor inkijken mailverkeer werknemers. De klacht komt er onder andere naar aanleiding van het inkijken van het mailverkeer van zo'n 2.000 werknemers. ING zelf ontkent de praktijken. ([VRT](#))

Commentaar, los van de inhoud van dit dossier: de meest gangbare visie over de manier van handelen om uit een collectief conflict te geraken: eerst de dialoog, en pas als die spaak loopt rechten afdwingen voor de rechter, belangen verdedigen door een staking.

OVERHEID

GEVANGENISWEZEN

Het personeel van de gevangenis van Namen dreigt met een staking om te protesteren tegen de overbevolking. ([RTBF](#))

FRANKRIJK

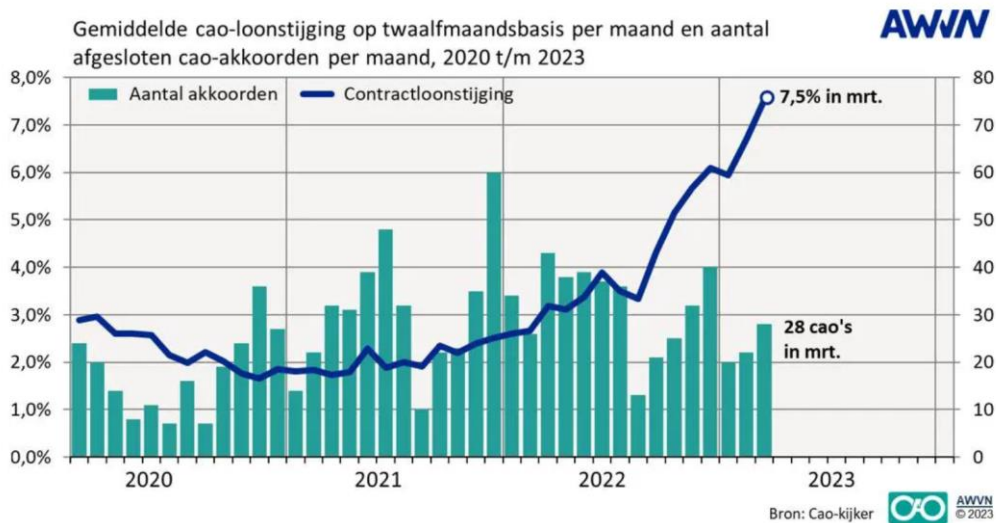
PROTEST TEGEN PENSIOENHERVORMING

Gedurende drie weken staakte het personeel van de **sluis van Bolène op de Rhône** tegen de pensioenhervorming. Door een opvoeding van personeel konden de binnenschepen opnieuw varen. ([Dauphiné](#)) De rechter schorste de opvoeding van personeel van de raffinaderij van TotalEnergie van Gonfreville-l'Horcher, in Normandië. De werknemers hervatten onmiddellijk de staking. ([BFM](#)) Op donderdag 13 april waren volgens de vakbonden 1,5 miljoen Franse op de been om te betogen (380.000 volgens de politie). ([L'Obs](#)) Vrijdag 14 april heeft het Grondwettelijk Hof de grote lijnen van de pensioenhervorming goedgekeurd. ([Le Monde](#)) De vuilnisophalers van Parijs beloven een nieuwe stakingsgolf. ([France3](#))

NEDERLAND

ONDERNEMINGSOVERLEG

De staking bij **Aviko** is afgeblazen na verbeterd loonbod van de werkgever. ([FNV](#)) Werknemers van **Olam Cocoa** krijgen een loonsverhoging van 11,5% ([FNV](#)) Een akkoord leidt tot het einde van zes weken staking bij **Forbo** ([De Ondernemer](#)). Een staking is uitgebroken en bij **BENU**-apotheken ([Pharmaceutisch weekblad](#)). De achterban van **Rockwool** verwerpt een ontwerp van akkoord met een loonsverhoging van 9%. ([De Limburger](#))

Figuur 9: Bron [AWVN](#)

DUITSLAND

INTERNATIONAAL TRANSPORT

Ongeveer 50 vrachtwagenchauffeurs uit Georgië en Oezbekistan hebben dagenlang gestaakt bij een Duits tankstation omdat ze al meer dan vijftig dagen geen loon hadden ontvangen van hun Poolse werkgever. Het kwam tot een gewelddadige confrontatie met de eigenaar van het bedrijf die vergezeld was van "stootgroepen". ([Transport online](#))

VERENIGD KONINKRIJK

ARTSEN IN OPLEIDING

Het hoofd van de Britse gezondheidsdienst (NHS) waarschuwt dat een staking van vier dagen, aangekondigd door Britse artsen in opleiding voor na paasmaandag, een "nooit geziene

verstoring" zal veroorzaken, waarbij tot een kwart miljoen afspraken en operaties vermoedelijk vertraging zullen oplopen. Jonge artsen eisen loonsverhoging ter compensatie van de bezuinigingen van 26% sinds 2008. ([Healthcare-executive](#))

VERPLEEGKUNDIGEN

Verpleegkundigen in Engeland hebben het nieuwe loonbod van de regering verworpen, aldus hun vakbond, en zijn van plan nog meer stakingen uit te lokken. ([MarketScreener](#))

158

omdat sociaal overleg een werkwoord is

<https://www.lannoo.be/fr/survivalgids-van-het-ondernemingsoverleg>

EUROPA

LOONTRANSPARANTIE

Het Europees Parlement heeft op 30 maart 2023 het [Richtlijnvoorstel met betrekking tot loontransparantie](#) aangenomen. Er is nog een lange weg vooral werkgevers zullen moeten rapporteren over de loonkloof tussen mannen en vrouwen. Eerst moet de Raad de tekst nog formeel goedkeuren. Daarna moet de richtlijn nog omgezet worden in Belgische reglementering.

OVERZICHT VAN SOCIALE ONDERHANDELINGEN

Wie een volledig beeld zoekt van het sociaal overleg in alle Europese landen kan terecht op de "[collective bargaining archives](#)" van etui.

GOOGLE

Google heeft de eerste stappen gezet om een Europese ondernemingsraad in het leven te roepen. ([Yahoo](#) en [Global Union](#))

SECTORAAL OVERLEG

RECHT OP DECONNECTIE

De volgende paritaire comités hebben een cao gesloten over het recht op deconnectie:

- PC 120 voor de textielnijverheid
- PC 130 voor het drukkerij-, grafische kunst- en dagbladbedrijf;
- PC 136 voor de papier- en kartonbewerking;
- PC 140.03 voor het wegvervoer en de logistiek voor rekening van derden;
- PC 144 voor de landbouw;
- PC 149.04 voor de metaalhandel
- PC 214 voor de bedienden van de textielnijverheid;
- PC 220 voor de bedienden uit de voedingsnijverheid;
- PC 310 voor de banken;
- PC 315.02 voor de luchtvaartmaatschappijen
- PC 319 voor de opvoedings- en huisvestingsinrichtingen en -diensten;
- Aanvullend PC 337 voor de non-profitsector;
- PC 341 voor de bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten.

(Bron: [FOD WASO](#))

EXXONMOBIL

Er ontstond een sociaal conflict n.a.v. een vermaning van een vakbondsafgevaardigde die zijn speedelec op het bedrijfsterrein wou opladen. Dat gebeurde in een zone met explosiegevaar. Na overleg werd de straf ingetrokken en is beslist dat een onderzoekscommissie in het leven te roepen om de risico's te analyseren en regels vast te leggen. In die commissie zouden syndicaal afgevaardigden, een veiligheidsmanager en de preventiedienst zetelen. ([HLN](#))

Commentaar. Waarom vermelden we dit klein incident in ons overzicht? Omdat dit verhaal een weergave is van feiten die zoals vele andere ver af staan van het (collectief) arbeidsrecht. De eerste vraag is of dit voorval evenveel commotie zou veroorzaken als een gewone medewerker hetzelfde zou gedaan hebben. De tweede is dat de betrokkene in beroep zou kunnen gegaan zijn tegen de sanctie door de procedure in het arbeidsreglement te volgen. Ten derde vragen we ons af hoe een individueel probleem aanleiding geeft tot een sociaal conflict. Ten vierde is het eigenaardig dat de oplossing bestaat in het leven roepen van deze onderzoekscommissie terwijl dit niet de bevoegdheid is van de vakbondsafvaardiging.

TOTAL

Donderdag blokkeren vakbondsafgevaardigden van Total in Antwerpen de uitvoer van brandstof naar Frankrijk blokkeren uit solidariteit met de strijd tegen de pensioenhervorming bij onze zuiderburen. ([LLB](#))

THUIS

Na de betoging, staking en petitie blijft 'Thuis' 'Thuis'. De kijker mag gerust zijn. Staken loont. ([HLN](#))

DELHAIZE

Het overleg blijft muurvast zitten. Men telt nog 40 à 50 supermarkten die dicht blijven met hier en daar incidenten. De blokkade van het logistiek centrum bracht niets op omdat de burgemeester de stakingspost liet ontruimen. BBTK diende klacht in tegen de directie voor het niet naleven van de wet Renault. De directie schakelt over tot de procedure om blokkades van winkels te laten ontruimen. Een verzoeningsvergadering zal plaats vinden op 18 april. (alle media)

Vaststellingen. De werknemers van Delhaize zijn verdeeld. Iets meer dan een op de drie bedienden strijden tegen de beslissing van de werkgever die iedereen treft. Vakbonden voeren een strijd in lokale winkels tegen een algemene maatregel. Zij vermijden een consultatie van de werknemers op nationaal niveau. Na enkele weken zwijgen de politici. Veel aandacht in de pers voor het open conflict, weinig voor de achterliggende structurele oorzaken, geen voor denkbare toekomstgerichte oplossingen.

TOTAL ENERGIES

Het bedrijf heeft vorige maand aangekondigd de 619 tankstations in België en Luxemburg met meer dan 1.000 personeelsleden over te hevelen naar een joint venture met de Canadese winkelketen Couche-Tard. De vakbonden willen een aantal duidelijke eisen neerleggen in de

ondernemingsraad (nvdr die daarvoor niet bevoegd is) maar moeten vaststellen dat het overleg niets opbrengt. Volgende vergadering vindt plaats op 17 april. ([Nieuwsblad](#))

ORPEA

Bij rusthuisuitbater Orpea hebben de directie en de vakbonden n.a.v. de sluiting van tien vestigingen een akkoord bereikt mbt de over de overplaatsing van 500 werknemers in andere vestigingen van de groep. In een cao legden ze vast dat de betrokken personeelsleden hun loonvoorwaarden en anciënniteit behouden, zes extra verlofdagen genieten en minstens twee jaar baanzekerheid krijgen. ([Bruz](#))

LUCHTVAART

SPANJE

De luchtverkeersleiders zijn van plan in april zeven dagen te staken. ([Spanje vandaag](#))

FRANKRIJK

PENSIOENHERVORMING

Het protest tegen de pensioenhervorming krijgt meer de allures van een revolte dan van stakingen alleen. Op 6 april vond de elfde manifestatie plaats. ([Les clés du social](#)). Toch daalt de mobilisatie en de stakingen worden schaarser. Het Grondwettelijk hof zal zich moeten uitspreken over de wettelijkheid van de beslissing die de regering genomen heeft zonder goedkeuring van het parlement.

161

NEDERLAND

PRIVÉSECTOR

De **ING**-staking van 4 april wordt opgeschort na een verbeterd aanbod van de bank. ([FNV](#)) Na verschillende acties bereikten de werknemers van **Rockwool** in Roermond een akkoord dat voorziet in een loonsverhoging van 9%. ([FNV](#)) Personeel van aardappelverwerker **Aviko** in Steenderen houdt een 24-uurs staking n.a.v. de stukgelopen onderhandelingen over een nieuwe cao. ([Akkerwijzer](#)) Het personeel van **Fokker** houdt een 48-urenactie om een betere verhuisbonus van Hoogerheide naar de toekomstige werkplek in Papendrecht af te dwingen. ([BN](#)) De staking bij **Forbo Flooring** gaat de zesde week in. ([FNV](#))

STREEKVERVOER

Vakbonden en werkgevers zijn het na heel wat stakingen eens geworden over een nieuwe cao meteen loonsverhoging van 15 procent verspreid over 27 maanden. Daarnaast krijgen de 13.000 werknemers ook een eenmalige uitkering van duizend euro. ([FNV](#))

VUILNISOPHALERS

Het akkoord met loonsverhogingen tot 13% is goedgekeurd door werknemers en werkgevers. De stakingen onder het gemeentepersoneel zijn nu definitief van de baan. ([Nu](#))

VERENIGD KONINKRIJK

OVERHEIDSPERSONEEL

De vakbond van de Britse overheidsambtenaren die de paspoorten leveren roept zijn leden op om het werk neerleggen om te eisen dat de regering onderhandelingen opent, zoals ze ook heeft gedaan met andere werknemers in de publieke sector. De staking zou vijf weken kunnen duren. ([Nieuwsblad](#))

DUITSLAND

TEXTIELINDUSTRIE

Een cao van twee jaar voorziet in een loonsverhoging van 8,2% en een verbetering van het deeltijds pensioen. ([IndustriAll](#))

GARAGES

De golf van waarschuwingstakingen voor een loonsverhoging van 8,5% voor 435.000 werknemers van de autoreparatiebedrijven en autodealers is aan het rollen. ([IndustriAll](#))

STAALINDUSTRIE

IG Metall buigt zich over de vierdagenweek met een arbeidsduur van 32 uren met de vraag of dit een eis moet worden op de onderhandelingstafel eind 2023. ([IGMetall](#))

AMAZON

De vakbond ver.di heeft de Amazon-werknemers in Winsen/Luhe in het district Harburg opgeroepen maandag een waarschuwingstaking te houden. De vakbond eist de erkenning van de cao's voor de detailhandel en postorderbedrijven in Nedersaksen. ([NDR](#))

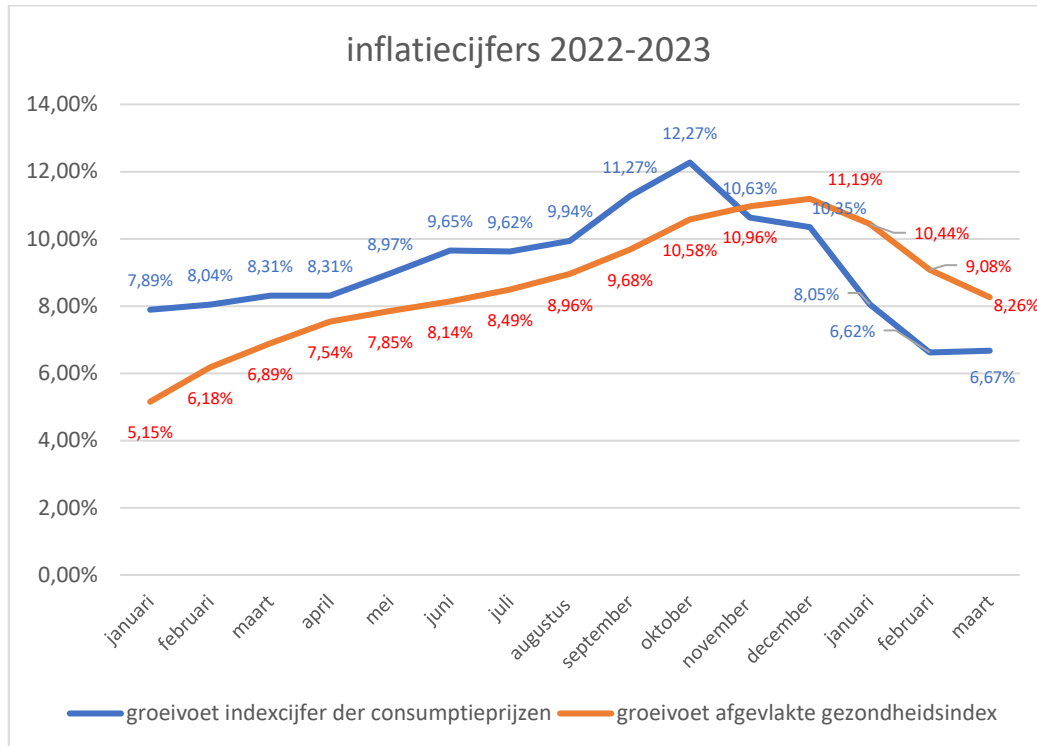
CITAAT VAN DE WEEK

Staking kan in de Sovjetunie alleen nog maar in het huwelijk voorkomen.

(Nikita Chroesjtsjov, secretaris-generaal van de Communistische Partij van de Sovjetunie 1953-1964)

INFLATIE

De algemene index stijgt op jaarbasis lichtjes van 6,62 % naar 6,67 % , de gezondheidsindex wat meer van 6,84 % naar 7,35 % en de afgevlakte index , die voor de loonindexering wordt gebruikt, daalt gezien het vertragingseffect van 9,08 % naar 8,26 % . De stijging van de inflatie in maart is vooral te verklaren door de stijging van de voedingsprijzen

163

OPENBARE DIENSTEN

VLAAMSE OVERHEID

De Vlaamse regering is van plan om de vaste benoemingen bij de Vlaamse overheid te beperken. Over de modaliteiten zal zij nog onderhandelen met de vakbonden. Het zint de vakbonden niet dat zij hun akkoord niet moeten geven voor het ontslag van een contractuele ambtenaar. Als reactie hebben zij een stakingsaanzegging betekend. ([De Morgen](#))

Commentaar. Eind december werd al een sectoraal akkoord gesloten met de vakbonden van de Vlaamse overheid, met daarin een fikse koopkrachtverhoging voor alle ambtenaren, vastbenoemd of niet. Het is het vermelden waard dat de Vlaamse regering de loonsverhoging niet gekoppeld heeft aan het plan inzake de vaste benoemingen.

SECTORAAL OVERLEG

RECHT OP DECONNECTIE

Volgens onze informatie zijn er cao's over deconnectie gesloten in vier paritaire comités: de voedingsindustrie, de banken, de bankbemiddelingssector en de papier- en kartonindustrie.

ONDERNEMINGSOVERLEG

DELHAIZE

Tot dinsdag leekt het conflict een uitputtingsslag te zijn. Deze staking is een van de langste in de Belgische geschiedenis maar is niet algemeen: de meeste winkels in Vlaanderen zijn open, in Brussel en Wallonië zijn de meeste dicht. ([De Tijd](#))

De Minister van Werk een sociale bemiddelaar aangesteld heeft. Zijn opdracht is delicaat omdat ze de principes van het sectoraal overleg in de sector op de helling kan zetten.

Tezelfdertijd schrijft Colruyt een brief aan federaal minister van Werk Pierre-Yves Dermagne (PS) met een pleidooi om het systeem van paritaire comités te vereenvoudigen en 'eerlijker' te maken. ([De Tijd](#))

In een brief aan de minister van werk vraagt de marktleider van de retail de beperking van de sectorale verschillen in loon- en arbeidsvoorwaarden. ([Gondola](#))

Commentaar. Het is ongewoon dat een werkgever publiek een standpunt inneemt in een sectoraal dossier zoals deze. Normaal gezien verdedigen de federaties posities na intern overleg.

164

MESTDAGH

Het was vorige week aan onze aandacht ontsnapt. In een tiental winkels van Mestdagh ging het personeel spontaan in staking uit vrees voor het verlies van loon- en arbeidsvoorwaarden bij de overgang naar zelfstandige winkels. ([RTL](#))

ALDI

De directie wenst een onderhandeling te voeren met de vakbonden over de berekeningswijze voor het inzetten van het aantal medewerkers in de winkel. Ze drukte de intentie uit om de ondernemingsovereenkomst op te zeggen die het inzetten van personeel garandeert en die moet voorkomen dat de werkdruk te hoog oploopt. ([De Tijd](#))

DELAVAL

Bij het bedrijf DeLaval in Drongen dat machines voor de melkveehouderij werd na een week staking een akkoord bereikt over het invoeren van ploegwerk. ([VRT](#))

RECHTSPRAAK

STAKINGSRECHT

Er is een procedure aanhangig bij het Grondwettelijk hof om de procedure i.g.v. staking bij De Lijn aan te vechten. De vakbonden schuiven twee argumenten naar voor: (1) Niet de Vlaamse decreetgever is bevoegd, maar de federale wetgever want het gaat om arbeidsrecht en (2) het recht op collectieve actie wordt te fel ingeperkt. (Progress Lawyers)

PRIVACY

In vele ondernemingen is het de gewoonte dat de werkgever de vakbondsafvaardiging op voorhand verwittigt als hij van plan is een medewerker te ontslaan. Geen enkele tekst verplicht de werkgever dit te doen. Integendeel, dit gebruik druist in tegen de privacy. Dit kunnen we afleiden uit een recente uitspraak van de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit. ([Claeys & Engels](#))

LUCHTVAART

UK

Een staking bij beveiligingsmedewerkers op Londen Heathrow heeft gevolgen voor andere Europese luchthavens. ([Reisbizz](#))

FRANKRIJK

De luchtvaartcontroleurs gaan dit jaar al voor de 23^e dag in staking. De vliegmaatschappijen vragen een tussenkomst van de Europese Commissie om het internationaal verkeer boven Frankrijk te garanderen. ([BFM](#))

EUROPA

De Europese sociale partners ondertekenen een gezamenlijke verklaring en bevestigen hun engagement om gezamenlijk duurzame, concurrerende TCLF-industrieën (Textile, Clothing, Leather and Footwear) met fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden in Zuidoost-Europa te ondersteunen. ([IndustriAll](#))

NEDERLAND

In de eerste drie maanden van dit jaar waren er vier keer zoveel stakingen als normaal in een heel jaar. De afgelopen tien jaar waren er gemiddeld 24 stakingen per jaar, nu waren dat er alleen al in het eerste kwartaal nagenoeg net zoveel, namelijk 23. ([De Telegraaf](#)) Er wordt nu zelfs aandacht besteed aan de dagen dat er geen staking is. ([Nieuws.nl](#))

DELIVEROO

De Hoge Raad heeft beslist dat de “riders” van de inmiddels uit Nederland vertrokken Deliveroo werkzaam waren onder een arbeidsovereenkomst. ([AWVN](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

Bij **Forbo Flooring Systems** wordt er al ruim 3 weken gestaakt. **ROCKWOOL Group** kende een 24-urenstaking. Een dalende koopkracht blijft daar feit. Het Customer Care personeel van **ING Nederland** legde het werk neer. ([FNV](#)) Het personeel van kunststofproducent **SABIC** heeft moeten staken voor een loonsverhoging. ([Zuidwest](#)) De vestiging van **Aviko** in Steenderen lag 24 uren plat. ([Akkerbouwbedrijf](#)) Het maandenlange conflict bij **Bijenkorf** is uit de actualiteit verdwenen zonder melding van een akkoord.

ZIEKENHUIZEN

Na een akkoord met een loonsverhoging van 15% is de staking voorbij. ([FMT](#))

FRANKRIJK

HERVORMING VAN DE PENSIOENEN

Het protest tegen de pensioenhervorming houdt aan, ook nu het plan kracht van wet heeft gekregen. De staking van de vuilnisophalers, o.a. in Parijs en Le Havre, duurde te lang wat aanleiding geeft tot opvoeding van personeel die dan stakingsposten uitlokt. Een rechter in Rouen oordeelde dat de opvoeding niet verenigbaar is met de vrijheid om te staken. Later werd de staking geschorst wegens te weinig deelnemers. ([BFM](#)) Vele pompstations hebben geen voorraad meer door de stakingen bij de raffinaderijen. Het treinverkeer is verstoord. ([BFM](#)) Het openbaar vervoer is nog altijd verstoord, zij het min mindere mate. ([France Blue](#)) De stakingen bij de Ing-terminals zijn geblokkeerd waardoor de gasprijs stijgt. ([HLN](#)) De CGT wil de staking in de raffinaderij van Port-Jérôme in Normandië laten doorgaan tot 6 april. ([BFM](#))

166

DUITSLAND

OPENBAAR VERVOER

Het Duitse openbaar vervoer begon zondagnacht aan een 24 urenstaking. De vakbond voor het personeel in de verkeerssector (EVG) eist 12% loonsverhoging als reactie op de vermindering van de koopkracht terwijl Verdi van de dienstensector 10,5% eist. ([DS](#)) Duitse media spreken van een Mega-Streik want deze staking was de grootste in 30 jaren ([SD](#)). Drie onderhandelingsrondes na deze 24-urenstaking hebben nog geen akkoord opgeleverd. Een bemiddelaar moet proberen het probleem op te lossen. ([HLN](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

DELHAIZE

In plaats van een overzicht van het onoverzichtelijk aantal persartikels vatten wij de stand van zaken samen als volgt.

De berichtgeving in de pers geeft het beeld dat er geen overleg is en dat het conflict een uitputtingsslag wordt. De vakbonden realiseren zich dat ze geen juridische middelen hebben om het plan van Delhaize tegen te houden. In een onderhandeling is het enige dat zij kunnen bieden de sociale vrede. Ze zijn dus aangewezen op collectieve acties. Het aantal gesloten winkels daalt tot een zeventigtal. Het kost toch veel geld aan de stakingskassen van de vakbonden. Maar met goed uitgekiende syndicale acties zoals verstoring van de logistiek en staking op de piekuren kunnen de vakbonden met weinig middelen grote schade veroorzaken. Een andere actie bestaat erin dat het personeel aanwezig is in de winkel maar dat de toegang voor de klanten versperd wordt. Dat zou de werknemers het recht geven op loon. Dat is op zijn minst betwistbaar. Voor ons is de versperring onwettelijk en een reden voor de werkgever om (1) overmacht in te roepen om vrijgesteld te zijn van de plicht werk te geven en loon te betalen aan de werknemers en (2) de actievoerders die de toegang versperren aansprakelijk te stellen voor de schade.

Zoals bij elke zware herstructurering, wat hier eigenlijk niet het geval is, staan federale en regionale politici klaar om zich te profileren.

De PS wil een juridisch initiatief nemen om een franchiseketen onder een merk te beschouwen als een technische bedrijfseenheid waar sociale verkiezingen gehouden worden. Het is nu al zeker dat politieke coalitiepartners het hierover niet eens zijn.

Minister Dermagne vindt dat Delhaize "de geest van de wet-Renault" rond collectief ontslag moet toepassen.

Sommigen willen de toepassing van de wet Renault uitbreiden tot franchising. Deze wet zou dan een hefboom zijn om de werkgever te verplichten een sociaal plan te onderhandelen.

Anderen pleiten voor een gelijkschakeling van de vijf bevoegde paritaire comités of een overgang van die vijf naar een centraal paritair comité voor de detailhandel. Deze laatste piste ligt in de handen van de sociale gesprekspartners met sterk uiteenlopende belangen.

Boven op het vast gelopen conflict van de franchising wordt Delhaize geconfronteerd met de staking van de opslagplaatsen in Zellik. Uit onvrede voor de gewijzigde werkomstandigheden beletten arbeiders dat vrachtwagens uitreden en maken het werkwilligen moeilijk. Zo ontstaan bevoorradings-problemen voor de eigen en zelfstandige supermarkten. Delhaize schakelde deurwaarders in om vaststellingen te doen.

De sociale onrust bij Delhaize treft niet alleen de klanten, maar ook de uitbaters van shop-in-shops.

ACV Puls en ACLVB hebben aangekondigd actie te voeren op 17 april, de dag dat het sectoraal overleg in de retail start. Of er dan ook echt gestaakt zal worden, is nog niet duidelijk. Zij eisen dezelfde loon- en arbeidsvoorwaarden voor de volledige retailsector, food en non-food, winkelketens en zelfstandige winkels.

Een ding is duidelijk: Delhaize in 2023 veroorzaakt even veel commotie zoals Renault in 1997. Maar de situatie is zowel economisch als sociaal niet vergelijkbaar. Bij Renault ging het over het definitief verlies van een industriële activiteit op één locatie. Bij Delhaize blijven de activiteit en de tewerkstelling bestaan maar wordt lokaal en geografisch gespreid overgenomen en blijven de werknemers dezelfde loon- en arbeidsvoorwaarden genieten.

GEVANGENIS HASSELT

De cipers van de Hasseltse gevangenis staken twee dagen. De onveilige werkomstandigheden vormen de reden voor de staking. ([VRT](#))

BUSBEDRIJF K.A.V.

Bij busbedrijf K.A.V. in Geel, een onderaannemer van De Lijn, is maandag een spontane staking uitgebroken. Het personeel heeft het werk neergelegd uit onvrede met het ontslag van een collega. ([RTV](#))

DE LIJN

In alle Limburgse stelplaatsen van vervoersmaatschappij de Lijn is de hele dag spontaan gestaakt na een nieuw geval van fysieke agressie tegen een chauffeur in Genk. ([VRT](#))

TEC

Een agressie tegen een buschauffeur was de aanleiding tot een emotionele staking van twee dagen. ([RTBF](#))

LUCHTVAARTINDUSTRIE

VRIJ VERKEER

Ryanair wil met een petitie een miljoen handtekeningen van het publiek ophalen om de Europese Commissie er toe te bewegen actie tegen Frankrijk te ondernemen. Eurocontrol moet de vluchten over Frankrijk desnoods overnemen om een minimumdienstverlening te garanderen voor overvliegende toestellen. ([Pickx](#)).

NEDERLAND

OVERZICHT CAO-AFSPRAKEN

Ook in maart lijkt sprake te zijn van loonsverhogingen met 7,93% op twaalfmaandsbasis, maar dit is gebaseerd op slechts 7 akkoorden – dus het gemiddelde kan nog alle kanten opgaan. ([AWVN](#))

STREEKVERVOER

Buschauffeurs en treinmedewerkers dreigen met 15 stakingsdagen de komende zes weken. De werkgevers blijven weigeren om tot een cao met een leefbaar loon en minder werkdruk te komen. Zij zijn de enige die de stakingen kunnen voorkomen, zegt [FNV](#). Intussen zijn de stakingen een week opgeschorst. Twee verkenners vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat proberen de cao-onderhandelingen weer op te starten. ([OVPRO](#))

HAVENBEDRIJVEN

De compensatieregeling of wat wij noemen de automatische indexering van de lonen verdween in de jaren 80 in Nederland uit de meeste cao's. Maar in een aantal havenbedrijven met goed georganiseerd personeel werden die afspraken behouden en genoot het personeel dit jaar een historische loonsverhoging van 16,93 % .([AD](#))

ZIEKENHUIZEN

Vakbonden hebben een tweede landelijke staking rond half april aangekondigd voor de algemene ziekenhuizen. ([Nursing](#))

169

FRANKRIJK

BESTE DAG OM TE STAKEN

Het klinkt raar in de oren van de Belgische burgers, maar in Frankrijk wordt er niet gestaakt op maandag of vrijdag. ([RTL](#))

VERZET TEGEN DE PENSIOENHERVORMING

De stakingsgolf tegen de pensioenhervorming blijft aanhouden, vooral in het openbaar vervoer en de raffinaderijen. De vuilnisophalers verzetten zich tegen de opvolging om de straten van Parijs op te ruimen. De Regering doet beroep op een artikel van de grondwet die toelaat een wet door te voeren zonder stemming in de Assemblée nationale. De Regering overleefde een motie van wantrouwen. Maar de gemoederen zijn allerminst bedaard. (Franse media)

DUITSLAND

OPENBAAR VERVOER

Volgende week maandag houden de vakbonden van het trein-, tram- en busverkeer en ook de luchtvaart een staking om hun looneis van 10 tot 12 procent duidelijk te maken . ([NOS](#))

HAVEN VAN HAMBURG

De haven van Hamburg was woensdag 23 maart dicht door een staking. ([Flows](#))

PUNJAB

In de Pakistaanse provincie Punjab waar de inflatie 31,5% bedraagt hebben vakbonden met succes een verhoging onderhandeld van het minimumloon met 28% voor werknemers. ([IndustriAll](#))

Guide de la concertation sociale en entreprise

Manou DOUTREPONT

EDI
PRO

<https://www.edipro.eu/produit/548/guide-de-la-concertation-sociale-en-entreprise/fr>

170

KOOPKRACHTPREMIE

De Minister van Werk heeft in de Nationale Arbeidsraad verklaard dat de regeling over de koopkrachtpremie op 1 mei van kracht zal worden. (eigen bron)

INTERPROFESSIONEEL OVERLEG

GROEP VAN TIEN

Op 15 maart bereikten de sociale gesprekspartners binnen de Groep van Tien een akkoord dat het kader tekent voor het aankomende sectoraal en bedrijfsoverleg. Zo vragen zij de Regering het systeem van de fiscaal vriendelijke overuren, de tijdelijke werkloosheid voor bedienden, de brugpensioenregelingen en landingsbanen te verlengen. Verder bevestigen ze hun vraag om de (para)fiscale regeling rond de tweede pijler niet te wijzigen. Tot slot vragen ze meer rechtszekerheid rond de interpretatie van cao nummer 90. ([VBO](#))

Commentaar: dit is een stand still akkoord met (enkel) bewarende maatregelen voor het overleg op niveau van de paritaire comités en van de ondernemingen.

NATIONALE ARBEIDSRAAD EN VENTRALE RAAD VAN HET BEDRIJFSLEVEN

De Nationale Arbeidsraad (NAR) en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) hebben op 8 maart een [advies](#) gegeven inzake pensioenen over drie aspecten : de financiële en sociale houdbaarheid van het pensioenstelsel, de veralgemening en versterking van de tweede pijler en de gezinsdimensie van de pensioenen. Daarnaast hebben ze een uitgebreid en goed gedocumenteerd gemeenschappelijk [rapport](#) gepubliceerd, waarin alle pensioenaspecten aan bod komen en een systematisch overzicht van de drie regimes (loontrekkenden , zelfstandigen en ambtenaren) wordt gegeven

Commentaar . Het valt op dat sinds enige tijd de NAR en CRB goed samenwerken . En dat de sociale gesprekspartners op dit niveau in staat zijn samen feiten te analyseren en adviezen te formuleren. In het rapport formuleren zij geen voorstellen tot hervorming van het pensioenstelsel maar duiden toch meermaals aan waar het schoentje wringt . Bvb bij de ambtenaren gaan 3/4den voor hun 65 jaar met pensioen . Bij de werknemers is dat 47 % en bij zelfstandigen nog veel minder. Tot nu toe bleef de reactie van politici uit .

OPENBARE DIENSTEN

Van 6 tot 10 maart hebben de ambtenaren van diverse openbare diensten acties gevoerd om te protesteren tegen het gebrek aan investeringen en aanpassingen van de barema's sinds de jaren '90. 6 maart was de dag gewijd aan de pensioenen en 8 maart aan de rechten van de vrouwen. De brandweperlui van Brussel staken en de opgevorderde brandweerlieden komen

niet opdagen. De cipers van Lantin, Paifve, Huy en Marneffe legden het werk neer. Op 10 maart werd er gestaakt in alle overheidsdiensten. (alle media)

SECTORAAL OVERLEG

RECENTE CAO'S

Wie op zoek is naar een overzicht van de recente sectorale cao's gesloten en geregistreerd sinds 1 januari 2023, kan terecht op de [website van de FOD WASO](#)

ONDERNEMINGSOVERLEG

DELHAIZE

In een buitengewone vergadering van de ondernemingsraad op dinsdag 7 maart kondigt de directie aan al zijn 128 winkels met 9.000 werknemers over te dragen aan zelfstandige uitbaters via franchising. Het personeel vreest voor het behoud van de tewerkstelling en andere, minder gunstige werkomstandigheden. Het legde spontaan het werk neer in 114 winkels. Het protest bleef aanhouden, vooral in Brussel en Wallonië. Na meer dan een week blijven een honderdtal winkels gesloten. (alle media)

Commentaar: Dit herstructureringsscenario, zonder collectief ontslag, is de tweede schok in het sociaal landschap van de voedingshandel in 2023. De eerste ging door begin dit jaar wanneer de overgang van master franchise Mestdagh van Carrefour naar Intermarché gepaard ging met de overdracht van tientallen winkels aan zelfstandige winkeluitbaters. De intentieverklaring bij Delhaize ontketende hevige reacties bij werknemers, vakbonden, politici, specialisten en andere spelers van de retail. Dagelijks kon men in de pers een draaiboek volgen van stakingen met tussenpauzes ("intermittent" staken), hardnekkig verzet, blokkades, dreigingen, emotionele en ideologische discours, informatie en desinformatie, betogingen, bedreigingen, sociaal overleg of gebrek eraan, economische en sociale analyses. We voegen er onze commentaar aan toe.

Men verwijt het bedrijf de "race to the bottom"²⁷ in te zetten, alsof dat dit de enige reden zou zijn voor de franchising. Wie die redenering volgt moet ook het sociaal overleg tegen het licht houden. Ten eerste werkt de organisatie van het sectoraal overleg de franchising in de hand. Dat overleg heeft nochtans als missie de sociale "level playing field" om de concurrentie o.b.v. loon- en arbeidsvoorwaarden te vermijden. Maar het faalt door zijn verdeling van de voedingshandel in 5 verschillende paritaire comités (PC 118, PC 200, PC 201, PC 202, PC 312) met verschillende loon- en arbeidsvoorwaarden. Ten tweede heeft het ondernemingsoverleg bij Delhaize zoals bij andere grotere spelers doorheen de jaren in vergelijking met kleinere werkgevers, de loonvoorwaarden voor de werknemers voordeliger gemaakt, de arbeidsorganisatie rigider voor de werkgever en de machtspositie sterker voor de vakbonden.

²⁷ A situation in which companies compete with each other to reduce costs by paying the lowest wages or giving workers the worst conditions. ([Cambridge Dictionary](#))

COLRUYT-GROEP

De werknemers van de 14 winkels van OKay Compact krijgen loonsopslag. Binnenkort werken ze niet langer volgens de regels van paritair comité (pc) 201, maar die van pc 202. Daarin krijgen werknemers een hoger loon en hogere premies voor vroeg, laat en weekendwerk. ([De Tijd](#))

NGK

De FGTB bracht 30 van de 350 werknemers van [NGK](#) op de been om te staken in een poging om de werkgever te dwingen tot overleg, o.m. om een sanctie tegen 4 werknemers in te trekken die zonder toelating hun arbeidspost verlaten hadden. ([DH](#))

DE LIJN

De directie van De Lijn wil met de vakbonden het probleem bespreken van de grote turnover van de chauffeurs (De Standaard 16 maart)

BRANDWEER

De brandweerlieden gaan in staking voor meer personeel, meer middelen, betere werkomstandigheden en betere pensioenvoorwaarden. ([HLN](#))

AUDI

De circa 3.000 medewerkers van de Audifabriek te Vorst krijgen voor 2022 een bonus van 5.526 euro bruto. De premie is gelinkt aan de winst van de groep en aan de interne prestaties bij Audi Brussels. Voor 2021 kwam de bonus nog uit op 4.648 euro. ([De Tijd](#))

173

LUCHTVAARTINDUSTRIE

DUITSE LUCHTHAVENS

De vakbond roept de beveiligers van de Duitse luchthavens op tot staking omdat de vergoedingen voor bijzondere prestaties niet meer aangepast werden sinds 2006. ([HLN](#))

EASYJET

Het cabinepersoneel van easyjet in **Portugal** is van paln begin april voor drie dagen hhet werk neer te leggen voor hoger loon. ([Luchtvaart Nieuws](#))

Vakbond FNV ziet af van plannen voor een mogelijke staking onder het **Nederlands** cabinepersoneel van easyJet in de drukke meivakantie, nadat de Britse budgetmaatschappij FNV heeft erkend als gesprekspartner. ([De ondernemer](#))

PORTUGAL

De ambtenarenstaking op vrijdag 17 maart veroorzaakt lange rijen op deluchthaven vn Faro. ([The Portugal News](#))

SPANJE

Aena-arbeiders in Málaga hebben gedreigd met stakingen voorafgaand aan het drukke zomerseizoen als de minister van Transport doorgaat met plannen om de verkeerstoren van de luchthaven te privatiseren. ([InSpanje](#))

EUROPESE ONDERNEMINGSRAAD

De Europese Commissie gaat in op een [resolutie van 2 februari 2023](#) van het Europese Parlement en kondigt de herziening van de Richtlijn Europese Ondernemingsraden aan. Het doel van de herziening is om de positie van de Europese ondernemingsraad te versterken en het overleg tussen de EOR en lokale ondernemingsraden te verbeteren. ([VLEVA](#))

NEDERLAND

STAKINGSGOLF

Als gevolg van de aanhoudend hoge inflatie zeggen vakbonden FNV en CNV dat de golf van stakingen nog weken zal voortduren, en misschien zelfs wel maanden. In de ogen van de syndicale leiders is er geen beter moment voor loonsverhoging. ([OR-net](#))

ING

Voor het eerst in de geschiedenis van ING leggen de medewerkers het werk neer gedurende twee uren voor hogere lonen. ([FNV](#))

ZIEKENHUIZEN

In tientallen Nederlandse ziekenhuizen legt het personeel gedurende 24 uur het werk neer. Alleen de zondagsdienst wordt verzekerd. De werknemers zijn boos om de lonen niet verhoogd worden. ([RTL](#))

GESLAAGDE CAO-ONDERHANDELINGEN

[AWVN](#) houdt een inventaris bij van de cao's gesloten op niveau van ondernemingen en sectoren en maakt er een mooie grafiek van.

STREEKVERVOER

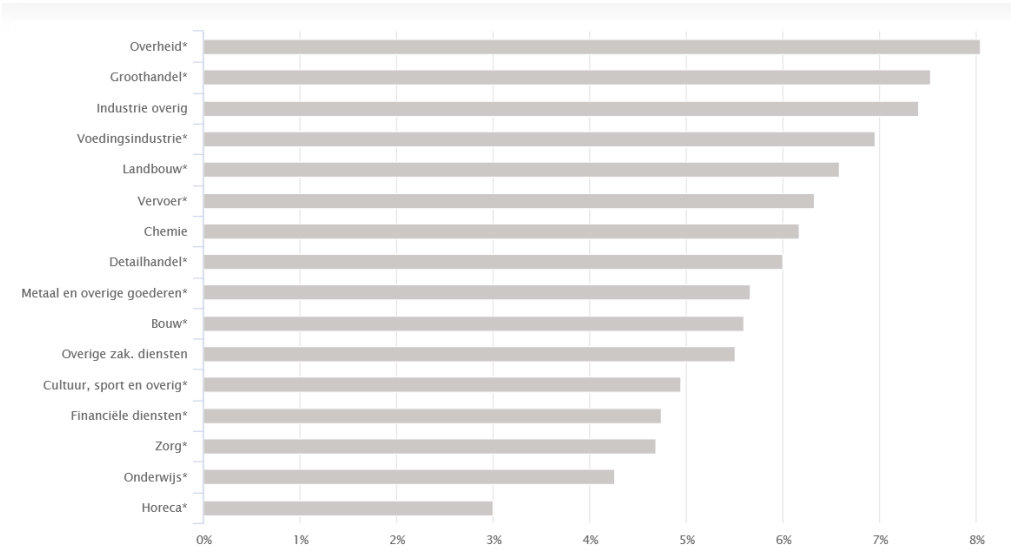
De stakingen bij het streekvervoer gaan door. Het conflict lijkt muurvast te zitten. (Nederlandse media)

FORBO-NOVILON

Na 10 dagen staking slaan de werknemers van Forbo-Novillon (een bedrijf dat vloerbekleding maakt in Coevorden) het aanbod van de werkgever af en staken verder om 10% loonsverhoging te bekomen. ([RTV](#))

OVERZICHT VAN DE CAO'S MET LOONSVERHOOGING IN 2023

Gemiddelde contractloonsstijging op twaalfmaandsbasis in cao-seizoen 2023 naar sector

175

FRANKRIJK

PROTEST TEGEN DE PENSIOENHERVORMING

In totaal organiseerden de vakbonden meer dan 265 manifestaties met meer dan 1.000.000 deelnemers. De algemene stakingen waren vooral voelbaar in de raffinaderijen, de elektrische centrales, openbaar vervoer, havens, onderwijs, luchtvaartcontrole, de diensten voor het ophalen van vuilnis. Wegen werden geblokkeerd. Parijs werd een open vuilnisbelt door de staking van de vuilnisophalers. Ook al daalt het aantal stakers, de vakbonden denken er niet aan het protest stil te leggen. Toch keurde de Franse senaat de pensioenhervorming goed. De Regering is laat de hervorming goedkeuren via een spoedprocedure die het de stemming in de Assemblée nationale uitschakelt tot groot protest in de politieke gelederen en opstand op straat. De acties in de raffinaderijen worden harder. De reageert de Regering met het plan om de werknemers van de raffinaderijen en vuilnisophaling op te roepen. De vakbond CGT maakt zich klaar voor de negende stakingsdag op 23 maart. (alle Franse media)

DUITSLAND

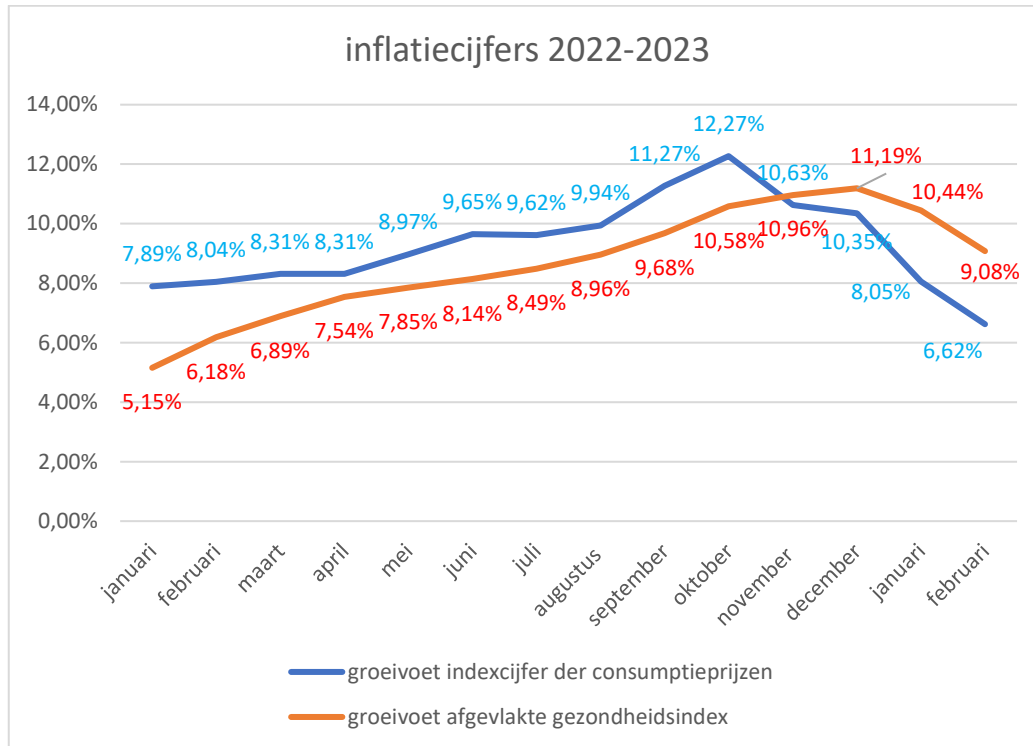
DUITSE POST

Duitse postbezorgers krijgen een loonsverhoging van 11,5% en eenmalige bonussen die in totaal oplopen tot 3.000 euro. Dat hebben Deutsche Post en vakbonden afgesproken. Met de overeenkomst hoopt Deutsche Post geplande stakingen te kunnen afwenden. De postbezorgers van het Duitse bedrijf legden de afgelopen maanden al meermaals het werk neer. ([BNR](#))

INFLATIE

De **inflatie** daalt in februari van 8,05% naar 6,62%.

De inflatie van de **afgevlakte gezondheidsindex** daalt van 10,44% naar 9,08%.

PUBLIEKE DIENSTEN

ACOD roept op tot een algemene staking in de overheidsdiensten op 10 maart. Het **openbaar vervoer** zal ernstig gestoord worden. De twee andere overheidsvakbonden, ACV en VSOA, roepen niet op tot een algemene staking, maar laten de beslissing over aan hun mensen in de verschillende sectoren. Onder meer bij het **spoor** zullen ze wel deelnemen aan de staking. ([Bruzz](#)) De **kinderkribben** in het Luikse zullen een ganze week gesloten zijn. ([RTBF](#))

SECTORAAL OVERLEG

Er is een sectoraal akkoord over het recht op deconnectie voor de werknemers van de banken ([ACLVB](#)) en de bedienden van de voedingsindustrie ([Securex](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

ORES

De staking die bijna twee weken duurde werd beëindigd na een verdeelde reactie van de werknemers op het voorakkoord. ([RTBF](#) en [SudInfo](#)) Dat voorakkoord voorziet in een verhoging van de lonen voor technische functies met 2,5% en een verhoging van de resultaatspremie (CAO 90) in 2023.

Commentaar. Of liever een vraag: loonsverhoging ondanks de zero-loonnorm?

BPOST

De 24 urenstaking van dinsdag waartoe de vakbonden vanaf maandag 22.00 uur opgeroepen hadden bij Bpost, heeft een groot impact op Wallonië en Brussel. In Vlaanderen is de hinder kleiner. De staking heeft te maken met (1) de transformatie van Bpost van een traditionele postspeler naar een internationaal e-commercebedrijf en (2) opening van een logistiek centrum van Amazon in Antwerpen. Komt daarbij de kans dat Bpost de concessie verliest voor de verdeling van de kranten. Vrijdag zitten vakbonden en directie weer samen. ([Trends](#))

DELHAIZE DE LEEUW

Volgend op een discussie over de werkorganisatie lag het werk woensdag plat in het distributiecentrum voor verse waren te Asse. ([7sur7](#)) De werkgever wil het personeel inzetten in meerdere afdelingen. Daar nemen de werknemers aanstoot aan. De staking is voorbij, maar nog niet het conflict. ([De Tijd](#)).

WERKNEMERSPARTICIPATIE

Werkgevers moeten de mogelijkheid krijgen om hun werknemers aandelen kosteloos of aan een verminderde prijs aan te bieden zonder dat die laatste daar onmiddellijk op worden belast, zo stellen zowel de Vlaamse als de Waalse liberalen in een wetsvoorstel waarmee ze het eeuwige conflict tussen kapitaal en werk willen verzachten. Op die manier worden beide partijen stakeholders, waardoor het uitbouwen van een gezamenlijk project belangrijker wordt dan een confrontatie. (Trends) De fiscale hervorming die minister Van Petegem heeft uitgewerkt voorziet in een regeling die de aandelenplannen aantrekkelijker maakt. ([De Tijd](#))

RECHTSPRAAK

Uit een recent arrest van het Hof van Cassatie kan men afleiden dat het niet naleven van de stakingsaanzegging, geregeld door een cao, een fout kan zijn, ook al is het stakingsrecht een fundamenteel recht ([Hof van Cassatie 12 december 2022](#)).

LUCHTVAART

SCHIPHOL

Vakbond FNV bereidt een massaclaimzaak voor tegen de bagagebedrijven op Schiphol. De vakbond doet dit nadat de gezamenlijke onderzoeksredactie van de NOS en *Nieuwsuur* in september had aangetoond dat deze bedrijven hun personeel al jaren fysiek te zwaar werk laten doen, terwijl ze op de hoogte waren van de gezondheidsrisico's. ([NOS](#))

Tezelfdertijd eist het bagagepersoneel betere loon- en arbeidsvoorwaarden. Voor de Werkgeversvereniging Passagiers- en Bagageafhandeling Luchtvaart is er geen ruimte daarvoor. “De koek is op”, tenzij de vliegmaatschappijen bijdragen aan de loonstijging. ([1V](#))

DUITSE LUCHTHAVENS

De luchthaven van Düsseldorf en van Keulen zijn maandag getroffen geweest door waarschuwingstakingen voor hogere lonen. ([DUS](#))

FRANKRIJK

CONFLICT ROND PENSIOENHERVORMING

De spanning rond de pensioenhervorming stijgt. De Regering is niet van plan toe te geven ([Le Parisien](#)), de vakbonden bereiden zich voor op een verharding van de acties in alle sectoren ([ICI](#)). 51% van de Franse burgers vinden het land plat leggen OK. ([Huffingtonpost](#)) de nationale staking zal het internationaal treinverkeer verstoren. ([VRT](#))

STAKINGSKAS

De stakers voelen het in de geldbeurs. Gemiddeld verliezen ze 82,60 euro per stakingsdag. De stakingskas van de CGT wordt gefinancierd door giften, die van CFDT en FO door lidgeld. CFDT laat weten 141 miljoen euro in kas te hebben. De stakingsvergoeding bedraagt 7,70 euro per uur. ([BFM](#), [L'Union](#), [Paris-luttes](#))

Ook de verkeersleiders zullen staken wat het luchtverkeer in de war zal sturen. ([BFM](#))

NEDERLAND

“Wij blijven de komende weken en maanden staken tot werkgevers met hogere lonen komen die de prijsstijgingen compenseren” zegt Piet Fortuin, baas van de Nederlandse vakbond CNV. (De Standaard 4 maart 2023)

ZIEKENHUIZEN

Op 16 maart is er een landelijke staking in 64 ziekenhuizen. Ziekenhuispersoneel wil een nieuwe cao met hogere lonen afdwingen. ([NU](#))

STREEKVERVOER

Het streekvervoer gaat in het hele land opnieuw staken. Een deel van de buschauffeurs en treinmedewerkers leggen sinds dinsdag 28 februari verspreid over meerdere dagen het werk neer. ([ANWB](#))

BLOEMENVEILING

Het is vakbonden FNV en CNV gelukt om bij Royal FloraHolland een betere cao af te dwingen zonder daadwerkelijk over te gaan tot een staking. ([NH](#))

OUT OF OFFICE

Gedurende twee weken zullen sturen wij geen weekberichten uit. Tijd voor deconnectie, zeg maar. Bedankt voor jullie begrip.

INTERPROFESSIONEEL OVERLEG

ABVV wil opnieuw aan de onderhandelingstafel zitten over de koopkrachtpremie, de tussenkomst voor transportkosten en eindeloopbaan. Het doel is tot een globaal evenwicht te komen om te vermijden dat de werknemers van zwakke sectoren uit de boot vallen. “Als we niets willen doen op het vlak van lonen, bestaat het risico dat de premie meteen op bedrijfsniveau wordt onderhandeld”, zegt Thierry Bodson, voorzitter van ABVV. ([De Tijd](#))

OVERHEIDSDIENSTEN

Het gemeenschappelijk vakbondsfront kondigde acties aan tussen 6 en 10 maart rond diverse thema's. De bedoeling is om in alle overheidsdiensten te staken op 10 maart gericht tegen de onderfinanciering en onderbezetting bij alle overheden. Ook het ontslagdecreet bij lokale besturen zit de vakbond erg hoog, aldus Chris Reniers. Pendelaars moeten zich voorbereiden op problemen bij het openbaar vervoer. De vakbonden bij de MIVB hebben op 23 februari een stakingsaanzegging betekend. Verwacht wordt dat ook de NMBS en de TEC getroffen zullen worden. ([Belga](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

SPOORWEGEN

Vakbonden en directie van **NMBS, Infrabel en HR Rail** sloten op 14 februari een akkoord over de aanwerving van 4.187 voltijds equivalenten in de komende twee jaren. Een tweede akkoord betreft de rekrutering van 150 veiligheidsagenten i.p.v. 100. ([L-Post](#))

Commentaar: dit akkoord staat blijkbaar geen staking in de weg op 10 maart.

TOTAL ENENERGIES

Onder dreiging van een staking bereikten directie en vakbonden een akkoord om verder te onderhandelen over de loonschalen van de medewerkers van de tankstations. ([Nieuwsblad](#))

DELHAIZE

Zelfs nu Delhaize de collectieve arbeidsovereenkomst over de winkelorganisatie officieel heeft opgeschort (zie weekoverzicht 2023/07), dreigen niet meteen stakingen uit te breken. Al blijft de situatie gespannen. ([De Tijd](#)) Meer achtergrondinformatie over dit conflict op [L'Echo](#) en [Gondola](#).

EUROPESE ONDERNEMINGSRAAD

Het Europese Parlement heeft op 2 februari 2023 ingestemd met aanbevelingen aan de Europese Commissie voor een herziening van de Richtlijn Europese Ondernemingsraden. Het doel van de herziening is om de positie van de Europese ondernemingsraad te versterken en het overleg tussen de EOR en lokale ondernemingsraden te verbeteren. ([Rendement](#))

LUCHTVAART

AVIAPARTNER ZAVENTEM

Er is nog geen akkoord tussen directie en vakbonden over maatregelen tegen de te hoge werkdruk maar voorlopig is er geen staking op til. ([HLN](#))

RYANAIR

De achterban keurde het akkoord tussen directie en vakbonden (zie week 2023/07) goed. (alle media)

Commentaar. In essentie verbindt Ryanair er zich toe om het Belgisch arbeidsrecht na te leven. Merkwaardig is dat de naleving van het Belgisch recht onder druk van stakingen onderhandeld moest worden. Dat bovendien het akkoord gesloten is voor twee jaar is ook eigenaardig. Dat de pers geen gewag maakt van een retroactiviteit evenzeer. Dit alles laat vermoeden dat Ryanair principieel niet eens is met de toepassing van het Belgisch recht maar onder druk wel toegeeft voor de duur van twee jaren.

BRUSSELS AIRLINES

De vakbonden en de directie van Brussels Airlines hebben een akkoord bereikt over de lonen van de piloten. Daarmee zijn de stakingsacties waarmee piloten hadden gedreigd, van de baan. De piloten vroegen en kregen een compensatie voor een eerdere inlevering ten tijde van corona. ([VRT](#))

FRANKRIJK

STAKING BIJ VOLMACHT

Het verzet op straat tegen de pensioenhervorming heeft nog geen politieke gevolgen. De CGT roept de werknemers van de chemie en de raffinaderijen op te staken vanaf 6 maart. De werknemers van de RATP zullen het werk neerleggen op 7 en 8 maart, die van de spoorwegen op 7 maart. De bedoeling is het land plat te leggen door het plat leggen van de sleutelsectoren, de enige sectoren waar de vakbonden sterk staan, met gevolgen voor de ganse economie. De armworsteling met de regering komt na twee maanden in een kritische fase. ([Capital](#))

SKISTATIONS VARS

Een deel van het personeel van het skistation van Vars ging in staking voor loonsverhoging, waarop de directie om veiligheidsredenen alle pistes afsloot. ([BFM](#))

NEDERLAND

Lezers van dit weekoverzicht weten het al lang, de lezers van De Standaard van 23 februari ontdekken het nu: in Nederland, land met een inflatie boven de 10%, waait een stakingsstorm. Zelfs de rechters dreigen met staking. Zeer ongebruikelijk bij onze Noorderburen. De werkgevers houden er ook langer stand dan bij ons. De resultaten beginnen zich af te tekenen.

STEEKVERVOER

Vakbond FNV kondigt vijftien nieuwe stakingsdagen verspreid over zes weken aan, als werkgevers in het streekvervoer niet over de brug komen met een beter voorstel voor een nieuwe cao Streekvervoer. De acties beginnen volgende week dinsdag 28 februari en duren tot en met vrijdag 7 april. ([DUIC](#))

ZIEKENHUIZEN

De bonden gaan over tot een landelijke ziekenhuisstaking nadat ze een ultimatum hadden gesteld, waarin ze een loonsverhoging van 10 procent eisten voor een jaar en 100 euro bruto per maand. De werkgeversorganisatie biedt een verhoging van 13% verspreid over twee jaar. ([NOS](#))

GEMEENTEPERSONEEL

Na vier weken staking waarbij in meerdere steden geen vuil werd opgehaald is er een nieuwe cao voor 190.000 medewerkers van de Nederlandse gemeenten. Er komt **9.1%** loonsverhoging gemiddeld voor alle werknemers, en in de laagste schalen zelfs **13%**. ([De Telegraaf](#))

KINDEROPVANG

Er is een akkoord over een loonsverhoging van **6%** in drie schijven van 2% tussen april 2023 en januari 2024 en daarnaast eenmalige premies. ([FNV](#))

TECHNISCHE GROOTHANDEL

Het akkoord bereikt eind vorig jaar is getekend met daarin een structurele loonsverhoging van **6%** naast eenmalige uitkeringen. ([FNV](#))

OPEN TEELTEN

Een kleine meerderheid van de FNV-vakbondsleden heeft ingestemd met het werkgeversaanbod van **8%** loonsverhoging. ([FNV](#))

DUISSLAND

DEUTSCHE POST

Tot 8 maart kunnen Verdi-leden die werkzaam zijn bij de post zich uitspreken over een staking om een loonsverhoging van 15% af te dwingen. ([MarketScreener](#)) . De werkgever reageert op de staking met de dreiging te werken met onderaannemers i.p.v. eigen personeel. ([Merkur](#))

VK

GEZONDHEIDSZORG

Tienduizenden artsen in opleiding hebben gestemd voor staking volgende maand. De actie komt boven op de reeks stakingen van verpleegkundigen en ambulancemedewerkers die het toch al overbelaste gezondheidsstelsel onder druk zetten. ([Reuters](#))

Verpleegkundigen en regering gaan aan de onderhandelingstafel zitten voor hogere lonen. De staking wordt geschorst. ([The Guardian](#))

SPANJE

RECHTBANKEN

De griffiers gaan door met staken voor een loonsverhoging waardoor de chaos bij de rechtbanken groter wordt. ([Spanje vandaag](#)).

FINLAND

Zoals in België vinden er in Finland om de twee jaar loononderhandelingen plaats met een belangrijke rol voor de sectoren. ([Worker Participation](#); [OECD](#)) . Het lijkt ons interessant om over de haag te kijken om te weten hoe het daar eigenlijk aan toe gaat.

Normaal beginnen de onderhandelingen bij de exportgerichte sectoren . Dikwijls de technologiesectoren (metaal, engineering, scheepswerven , consulting) . Zij bepalen de hoogte van de loonaanpassingen. Dat is nu ook het geval voor de jaren 2023-2024.

Het akkoord voor de arbeiders van de technologiesectoren (een 100 000 werknemers) ziet er als volgt uit: in 2023 een premie van €400 hetzij ongeveer 1 % van een jaarloon en 3,5 % loonsopslag . in 2024 2,5 % opslag waarvan 0,5 % op lokaal niveau mag besteed worden .

Het akkoord voor de werknemers van de scheidkunde, na een stakingsdreiging ([WageIndicator](#)), voorziet in 7 % loonsverhoging voor twee jaar. Hetzelfde geldt voor de bedienden en kaderleden in technologiesector.

Vandaag moeten we vaststellen dat de sociale gesprekspartners nog geen akkoord gevonden hebben in vele sectoren zoals in de havens en het transport ([Helsinki Times](#)) . Er zijn ook

problemen bij de post en bij gemeenten en sociale diensten die gelinkt zijn aan de exporterende sectoren. (Eigen bron)

DENEMARKEN

Denemarken heeft 12 feestdagen ([Travelguide](#)). Het Parlement schrapt een daarvan en rekent op meer fiscale inkomsten om te investeren in defensie. Een arbeidsduurverlenging dus. Als compensatie stijgen de lonen met 0,45%. ([De Standaard](#))

JAPAN

Onder druk van de centrale bank keert de Japanse autobouwer Toyota zijn personeel ruim een half jaarloon als bonus uit. ([De Tijd](#))

QUOTE

Een staking beginnen is niet zo moeilijk, het is veel ingewikkelder om zo'n actie goed af te ronden (historicus Van der Velden in [NRC](#))

INTERPROFESSIONEEL NIVEAU

NATIONALE ACTIEDAG

De actiedag van 14 februari georganiseerd door ABVV voor meer koopkracht en meer fiscale rechtvaardigheid heeft niet veel golven doen ontstaan. De pers besteedde er meer aandacht aan vooraf dan achteraf, tenzij om te schrijven dat meer dan de helft van de trams en bussen wel reden. (bv. [Nieuwsblad](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

ORES

Maandag 13 februari hebben de werknemers van ORES (Opérateurs des réseaux de Gaz et Électricité) de zetel geblokkeerd met wagens. De inzet is de herwaardering van de technische beroepen. ([RTL](#)) De staking ging door in de diverse vestigingen ([RTBF](#))

GRAINS NOIRS

Het personeel van Grain Noirs, een traiteursbedrijf in Molenbeek zetten hun staking verder. De aanleiding was het ontslag van 8 medewerkers. ([HLN](#))

IDEAL FLOOR COVERINGS

Na enkele dagen staking bereikten werkgever en vakbonden een compromis met een sociaal plan n.a.v. de sluiting van het bedrijf. ([De Standaard](#))

DELHAIZE

Delhaize wil een cao-onderhandeling over meer flexibiliteit van de functies openen door de bestaande cao over de winkelorganisatie binnen de eigen supermarkten op te zeggen. ([De Tijd](#)) Een kleine oorlogsverklaring, volgens BBTK. ([De Tijd](#)) De organisatie binnen de winkels was in het verleden al de inzet van onderhandelingen en stakingen. ([MSN](#)) Een jaar geleden zegde BBTK zelf een cao op. ([BBTK](#))

Commentaar

Het is zelden dat een sociaal conflict zoveel intellectueel fijn stof kan doen opwaaien. Het is vingerlikken voor professionals.

We spreken hier over een cao die alleen BBTK ondertekende, een jaar geleden zelf opzegde, vervolgens opnieuw ondertekende en die nu door Delhaize De Leeuw opgezegd wordt. (Kan je nog volgen?)

Het betreft een cao over de arbeidsorganisatie, nl. de bevroren verdeling van de taken en functies in de winkels. Een voorbeeld van de machtsstrijd over de arbeidsorganisatie tussen werkgever en vakbonden.

Een achterhaalde cao die de eigen winkels van Delhaize concurrentieel benadeelt t.o.v. winkels in franchising en de concurrentie. Daarom is de opzegging van de cao legitiem.

De opzegging is legaal. Zij is juridische handeling die integraal deel uitmaakt van de juridische constructie van de collectieve arbeidsovereenkomst zoals bepaald in de cao-wet van 1968.

Als de opzegging van een cao een kleine oorlogsverklaring is, dan is een stakingsaanzegging een grote oorlogsverklaring. Beiden zijn legaal.

Een vraag voor specialisten. Wat is het effect van de opzegging van een cao over de taakverdeling in de tijd? Is er sprake van een onmiddellijke werking omdat het de arbeidsorganisatie betreft of van een doorwerking omdat de voorwaarden geïncorporeerd zijn in de individuele arbeidsovereenkomsten?

POLITIE

De vakbonden betekenden op 14 februari een aanzegging van stakingen tussen 15 februari en 31 maart. Ze eisen maatregelen aan voor het einde van de loopbaan, een loonsverhoging en bijkomende aanwervingen. ([7sur7](#))

De Kortrijkse politieagenten dreigen met een staking omdat ze geen inzage krijgen in de risicoanalyse van de bewakingsoperatie van de federaal minister van Justitie Vincent Van Quickenborne. ([Nieuwsblad](#))

NMBS

De treinbegeleiders van het depot Brussel-Zuid zijn woensdag spontaan in staking gegaan, na twee nieuwe gevallen van agressie. Men spreekt van een *emotionele staking*. ([VRT](#))

MESTDAGH

Het plan van de werkgever om de 51 winkels in franchising te laten uitbaten blijft zorgen voor onvrede. Een stakingspost blokkeert het logistiek centrum van de warenhuisketen Mestdagh te Villers-le Bouillet (Luik). ([7sur7](#))

LUCHTVAART

AVIAPARTNER

Op de luchthaven van Zaventem is op de eerste dag van de krokusvakantie een spontane staking uitgebroken bij bagageafhandelaar Aviapartner. Verschillende vluchten hebben vertragingen opgelopen of zijn zonder bagage vertrokken. Volgens het ACV zijn de werknemers ontevreden over de werkdruk en -omstandigheden. ([VRT](#))

DUITSLAND

De Duitse vakbond Verdi heeft dinsdagavond opgeroepen tot een staking in verschillende grote luchthavens in het land voor een loonsverhoging van 10,5%. ([Tagesschau](#)) Duizenden vluchten werden deze week geannuleerd. ([Nieuws.nl](#))

RYANAIR

Na 11 dagen staking sinds de zomer van vorig jaar hebben de Belgische directie en de vakbonden donderdag een voorakkoord ondertekend. ([De Tijd](#))

FRANKRIJK

PROTEST TEGEN PENSIOENHERVORMING

Donderdag 16 februari was het weer zo ver. Op de vijfde dag van mobilisatie tegen de pensioenhervorming hebben zo'n 1,3 miljoen burgers betoogd, volgens de CGT en 440.000 volgens het ministerie van binnenlandse zaken ([20 minutes](#)). De volgende protestactie tegen de pensioenhervormingen zijn gepland op 7 maart.

GENEESHEREN-GENERALISTEN

De *médecins libéraux* (huisartsen) gingen op 14 februari in staking voor hogere erelonen en tegen hervormingsplannen van de gezondheidszorg. ([L'union](#))

STAKINGSRECHT

Ook al staken de **ambtenaren** maar een uur, hen wordt een volledig dagloon afgetrokken. Dat is een disproportionele maatregel, volgens het Europees comité voor sociale rechten. ([Le Monde](#))

188

NEDERLAND

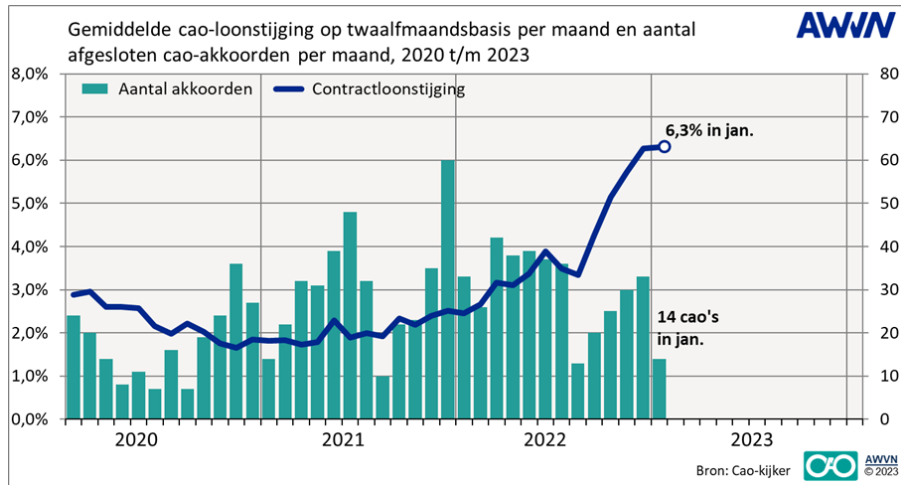
STREEKVERVOER

De werkgevers verwerpen het ultimatum, de staking is onafwendbaar. ([RTV Noord](#))

STAKINGSSTORM

De stakingsgolf, uitzonderlijk voor Nederland, blijft duren. De pers geeft heel veel aandacht aan de vele stakingen zoals die van gemeentemedewerkers gepland in **Groningen, Den Haag, Rotterdam, Den Bosch, Maastricht**, ... De vakbonden kondigden acties aan bij **bouwmaterialeverlanciers**, koffiefabriek **Douwe Egberts**, vliegtuigfabrikant **Fokker** en **zorgtaxi's**. ([NU](#)) Ze dreigen ook met een staking in de **ziekenhuizen** ([RTL](#)), **apotheken** ([RTV](#)) en **zorg- en taxivervoer** ([BN](#)). De stakers zijn gemotiveerd. ([Binnenlands Bestuur](#)) Het aantal vakbondsleden neemt toe. ([Omrop Fryslân](#))

CAO-LOONSTIJGING

Bron: [AWVN](#)

MINIMUMLOON

Eerste Kamer stemt in met minimumloon per uur. Honderdduizenden werkenden die het minimumloon verdienen, krijgen op 1 januari 2024 een forse loonsverhoging. Wie 38 uur werkt, krijgt er 5 procent bij, wie 40 uur werkt 10 procent. ([Volkskrant](#))

189

US

TESLA

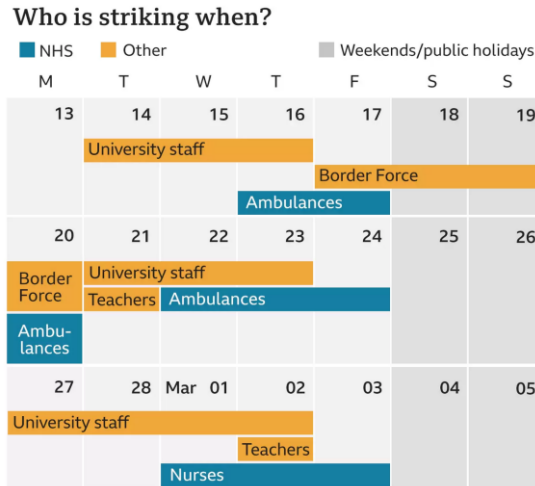
Tesla heeft meer dan 30 werknemers in zijn fabriek in Buffalo in de staat New York ontslagen als vergelding voor een vakbondspoging. Tesla spreekt dat tegen. ([Tesla](#)). Een klacht is ingediend bij de National Labor Relations Board. ([CNBC](#) en [Electrek](#))

STARBUCKS

Werknemers van twee Starbucks vestigingen op het netwerk van Sacramento dienen petitie in bij de National Labor Relations Board in een poging een vakbond op te richten, waarmee zij de laatste zijn van de meer dan 380 winkels in de VS die aan de poging hebben deelgenomen. ([Yahoo Finance](#))

VK

Honderdduizenden werknemers staken, van leraren tot spoorwegpersoneel, van verpleegkundigen tot brandweerlui. Een zeer goed overzicht van de stakingen met de eisen van de vakbonden vind je op de website van [BBC](#).

Figuur 10: strike dates: Who is striking when? ([BBC](#))

CANADA

VOETBAL

De Nationale vrouwenvoetbalploeg gingen in staking tegen de ongelijke behandeling met de mannen en besparingsmaatregelen. Met de steun van het nationale mannenteam. Na 1 dag stopten de speelsters de staking omdat de bond dreigde met een juridische actie wegens het niet naleven van de procedure. ([Sporza](#)) Meer uitleg over het Canadees stakingsrecht op [Ontario](#)

PERSONEELVERGADERING

Figuur 11: uit "[un idiot à Paris](#)", komische film (1967) van René Fallet met Bernard Blier en Jean Lefebvre in de hoofdrollen 🤪

INTERPROFESSIELE OVERLEG

De interprofessionele gesprekspartners, nu eens in de Groep van Tien en dan eens in de Nationale Arbeidsraad of in de beheerscomités van de sociale zekerheid, zullen zich in de komende weken buigen over talrijke onderwerpen. Een onvolledige opsomming: SWT, landingsbanen, telewerk, tijdelijke werkloosheid en aanpassing van bedragen i.v.m. treinabonnement en borgtocht (cao 41). De meeste aandacht gaat naar de al dan niet gelijkstelling van de dagen tijdelijke werkloosheid o.b.v. overmacht voor de berekening van het aantal vakantiedagen. Deze lijst bevat eerder technische materies met tastbare financiële of organisatorische gevolgen voor de bedrijven.

SECTORAAL OVERLEG

SECTORAAL LANDSCHAP

De FOD WASO heeft een [gids voor de harmonisering van de paritaire comités](#) opgesteld die de paritaire comités die dat wensen helpt bij de harmonisatie van de paritaire (sub)comités voor arbeiders en bedienden. Deze gids bevat handvaten voor (1) de harmonisering van de bevoegdheidsgebieden, (2) de samenstelling van de geharmoniseerde PC's, (3) het lot van de Fondsen voor bestaanszekerheid (FBZ) en (4) het lot van de collectieve arbeidsovereenkomsten (cao's), (5) de evolutie van de sectorale aanvullende pensioenen.

Een [wet van 26 december 2022](#) hervormt de cao-wet van 5 december 1968 en schept rechtszekerheid voor de ondernemingen en hun werknemers die zich afvragen welke sectorale cao's en sectorale KB's van toepassing zijn/blijven bij overgang van een paritair comité naar een ander. ([Acerta](#))

KALENDER EN AGENDA

Het is al een tijdje gekend dat de loonnorm geen recurrente loonsverhogingen toelaat maar dat de mogelijkheid zal bestaan om een eenmalige koopkrachtpremie van maximum 500 euro toe te kennen in 2023 voor zover de werkgever in 2022 een hoge winst realiseerde. Dat bedrag wordt 750 euro i.g.v. uitzonderlijke winsten.²⁸

De sectorale onderhandelingen kunnen nog niet van start gaan omdat het parlement de wet die dit zou toelaten nog niet behandeld heeft. Er is ook nog geen kader voor de verlenging

²⁸ Met deze koopkrachtpremie wordt voor een tweede keer, na de coronapremie, een nieuw idee binnen in de loononderhandelingen gelooft. I.p.v. (1) een recurrente verhoging van de brutolonen gebaseerd op toekomstverwachtingen inzake concurrentievermogen en inflatie en (2) een niet-recurrente premie (cao 90) o.b.v. te verwachten productiviteitsverhogingen of bedrijfsresultaten in de toekomst, zal een eenmalige (para)fiscaalvriendelijke premie worden onderhandeld om de gerealiseerde winst uit het verleden, in dit geval 2022, te verdelen. De vraag blijft open of dit enkel een eenmalige oplossing is dan wel ingebed zal worden in de te verwachten hervorming van de loonnormwet.

van bepaalde SWT-maatregelen. De tweejaarlijkse carrousel zal dus allicht pas na de Paasvakantie beginnen.

ONDERNEMINGSOVERLEG

NMBS

Spontane emotionele reacties op gewelddaden t.o.v. het personeel. In het station van Kortrijk is een spontane staking uitgebroken bij het treinpersoneel nadat een treinbegeleider rake klappen gekregen had. ([MSN](#)) In het Luikse gingen een 20 medewerkers in staking na een agressie tegen een treinbegeleidster. Het personeel klaagt over de onveilige werkomstandigheden en ontoereikende bemanning.

Commentaar: De berichtgeving over het incident in Luik is op zich de moeite waard. In het artikel van [RTL Info](#) van 345 woorden over een wilde staking komt het woord “grève spontanée” nergens voor, maar wel “mouvement de réaction émotionnelle”. Volgens dat artikel zouden er door de actie 350 treinritten afgeschaft zijn. Andere media zoals [Moustique](#) en [L’avenir](#) noemen wel een kat een kat en melden dat 100 treinen niet reden. De [VRT](#) spreekt van een 30-tal treinen.

DECATHLON

Een minderheid van de 700 werknemers van het depot van Decathlon in Willebroek zijn maandag en dinsdag niet aan de slag gegaan uit onvrede voor het intrekken van een bonus. Volgens BBTK weigert de werkgever naar het verzoeningsbureau te gaan. ([VRT](#)) De derde dag heeft een rechter in kortgeding beslist dat de stakingspost opgeheven moest worden, wat het einde van de staking betekende. ([MSN](#))

Commentaar: sommige media zoals [De Standaard](#) melden dat de rechter de staking verbiedt terwijl deze alleen de stakingspost laat ontruimen.

PAUWELS SAUZEN

Een wilde staking van de arbeiders brak uit, zowel in Herent als in Oelegem, omdat de directie zich niet langer aan loonafspraken houdt. ([VRT](#))

ING

Sociale spanning n.a.v. het ontslag om dringende reden van een vakbondsafgevaardigde. “De komende dagen vecht de socialistische vakbond het ontslag aan. Het staat al 200 procent vast dat we hiertegen actievoeren”, zegt een bron. ([De Tijd](#))

C&A

De ondernemingsraad kreeg vrijdag informatie over de intentie om jobs te schrappen. ([VRT](#))

GRAINS NOIRS

De werknemers van Grains Noirs, een Brussels bedrijf dat bereide maaltijden maakt voor de supermarkten, gingen op 6 februari zonder stakingsaanzegging in staking als protest tegen het

ontslag van acht werknemers met een vast contract. ([De Nieuwe werker](#)) De politie kwam de vijfde dag tussen om de werkgever toe te laten om een levering te laden. ([SudInfo](#))

VIERDAGENWEEK

De vraag naar de vierdagenweek is een Europese tendens. Het thema staat op de agenda van het ondernemingsoverleg in meerdere landen. Wie over de haag wil kijken om te weten hoe dat werkt in andere Europese landen kan terecht op een overzicht op de website van [Euronews](#).

EUROPEES SOCIAAL OVERLEG

EUROPEES SECTORAAL OVERLEG

In een [open brief](#) vragen de Europese sectorale sociale gesprekspartners aan de Europese Commissie de bestaande modaliteiten van de financiering van de Europese sectorale sociale dialoog veilig te stellen.

NEDERLAND

LOONONDERHANDELINGEN

De loonsverhogingen die zijn afgesproken in de cao's van afgelopen maand, komen gemiddeld uit op 5,5 procent. ([AWVN](#))

STREEKVERVOER

Maandag begon een 5-daagse staking Openbaar Vervoer “omdat het nodig is” om de sector weer aantrekkelijk te maken. ([CNV](#)) De werkgevers weigeren te onderhandelen tijdens de staking en trekken het eerdere bod van 8% loonsverhoging terug. ([Welingelichte Kringen](#)) Indien de werkgever niet oversteken met een degelijk aanbod zal er opnieuw in heel het land gestaakt worden vanaf 22 februari. ([AD](#))

DRANKENHANDELS

De mensen bij drankenhandel Refresco krijgen er 10% salaris bij. ([FNV](#))

GEMEENTEN

FNV Overheid kondigt een zesdaagse staking aan van medewerkers van de Reiniging en Inzameling in **Rotterdam**. Van woensdag 15 tot en met maandag 20 februari. De vakbond eist een loonsverhoging van 12% en de automatische prijscompensatie. In **Groningen** gaat een staakvierdaagse van start. In **Den Haag** een staakdriedaagse. ([FNV](#)) Na een week staking zijn de vuilnismensen van **Utrecht** weer aan de slag. ([RTV](#))

FOKKER

Vakbonden FNV en CNV hebben een staking aangekondigd onder medewerkers van de fabriek van Fokker Elmo in Hoogerheide. De bonden eisen dat de werknemers van de fabriek eenzelfde verhuisregeling krijgen als de collega's die werken in de Fokker-fabriek in Helmond. Beide fabrieken sluiten binnenkort hun deuren, omdat de activiteiten worden gecentraliseerd in Papendrecht. ([Luchtvaart Nieuws](#))

FRANKRIJK

PROTEST TEGEN PENSIOENHERVORMING

Dinsdag 7 februari was na 19 en 31 januari de derde stakingsdag tegen de hervorming van de pensioenen. Volgde een betoging op zaterdag 11 februari.

De betoging van 7 februari bracht 757.000 mensen op de been volgens de overheid, 2 miljoen volgens de vakbond CGT. ([Le Parisien](#))

Het personeel van de raffinaderijen van TotalEnergies bleef op woensdag 8 februari staken ([Midi Libre](#)). De staking had schaarste van brandstof in 155 tankstations als gevolg. ([Pénurie.mon-essence](#))

De volgende actiedag is donderdag 16 februari. ([L'interneute](#)) De vakbonden willen nog een algemene staking organiseren op 7 maart. ([BFM](#))

Weetjes in de rand van het groot protest. Volgens een recente enquête steunen 72% van de Franse burgers de collectieve acties. ([L'interneute](#)) Politici maken gebruik van de chaos om ballonnetjes op te laten. De ene is meer dan de andere voorspelbaar. Clément Beaune, minister van transport, lanceert de idee om maatregelen te treffen om het effect van de stakingen van de SNCF en RATP te temperen zonder te spreken van een minimum dienstverlening. ([BFM](#)) Véronique Besse, volksvertegenwoordiger, stelt voor om, net zoals in Italië, stakingen te verbieden net voor en tijdens de schoolvakanties. ([Midi Libre](#))

UBER

Uber heeft met de vertegenwoordigers van de zelfstandige chauffeurs een overeenkomst getekend over een gewaarborgd loon. ([Ouest France](#))

STATISTIEKEN

De Direction de l'Animation de la Recherche, des Études et des Statistiques ([Dares](#)) publiceert regelmatig statistieken die betrekking hebben tot sociale relaties. Een recente enquête gaat over de attitude van de Fransen t.o.v. de vakbonden. Een ander brengt de stakingscijfers van 2021 in beeld.

DUIZSLAND

EDELE METALEN

Een akkoord tussen vakbond IG Metall en werkgevers van de edele metalen geeft recht aan 10.000 werknemers op een loonsverhoging van 8,5% en een premie van 3.000 euro. ([IG Metall](#))

UITZENDARBEID

Een cao voorziet in een loonsverhoging voor de uitzendkrachten van 9,18% of 13,07% naargelang de functieklasse. ([DGD](#))

OPENBAAR VERVOER

De vakbond Verdi heeft opgeroepen tot grootschalige waarschuwingsstakingen in de publieke sector in Noordrijn-Westfalen. In verschillende steden worden donderdag en vrijdag bussen en treinen geschrapt. De staking treft ook kinderdagverblijven en administraties. ([WDR](#))

DEUTSCHE POST

De staking voor 15% loonsverhoging gaat verder. ([News.de](#))

UK

NATIONAL HEALTH SERVICE

In het Verenigd Koninkrijk hebben tienduizenden verpleegkundigen en ambulanciers op 7 februari het werk neergelegd. Ze eisen meer loon. De grootste staking ooit binnen de National Health Service. ([MSN](#))

SERVIË

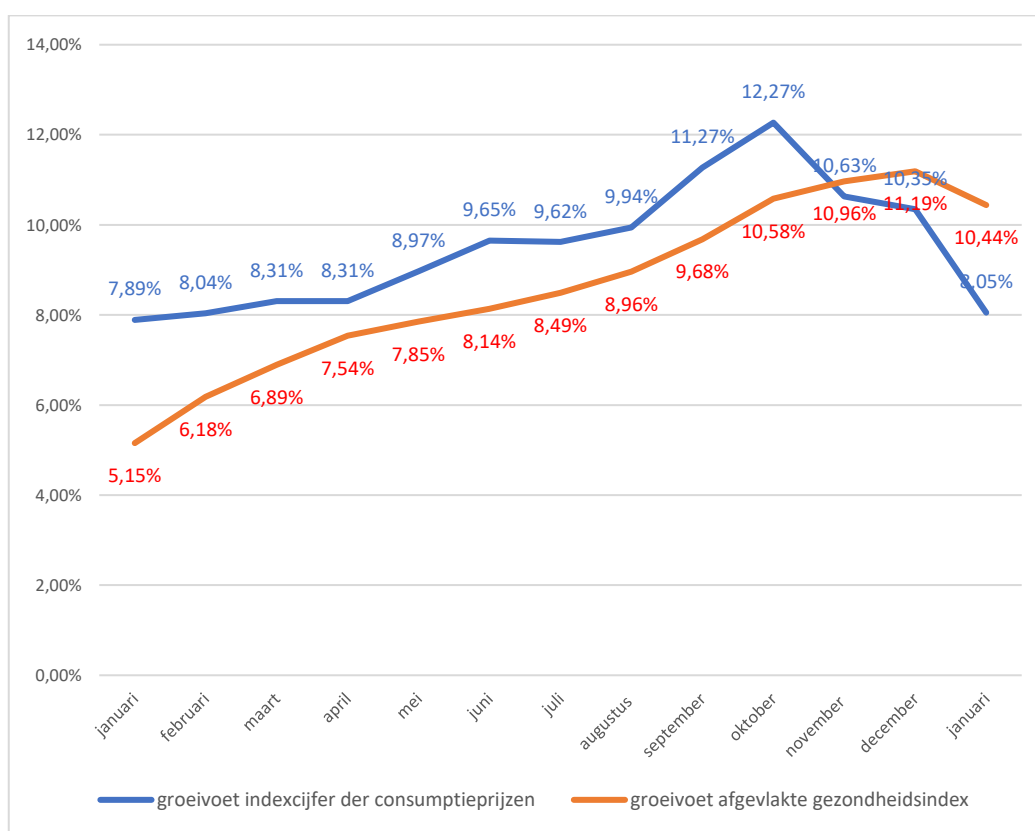
SERBIA ZIJIN COPPER

Eerste cao tussen de Serbia Zijin Copper, een maatschappij met Chinese aandeelhouder, en de vakbond over loonsverhogingen en betere arbeidsvoorwaarden ([IndustriAll-Europe](#))

INFLATIE

De **consumptieprijsindex** stijgt deze maand met 0,12 punt en bedraagt 127,84 punten. Hierdoor daalt de **inflatie** in januari van 10,35% naar 8,05%.

De inflatie op basis van de **gezondheidsindex** daalt van 10,63% naar 8,28%. De **afgevlakte gezondheidsindex** bedraagt in januari 125,26 punten wat neerkomt op 10,44% inflatie.

SECTORAAL NIVEAU

NON-PROFIT

De sector wordt geconfronteerd met een dubbele vergrijzing: Almaar meer mensen worden oud en hebben zorg nodig. Tegelijk gaan veel zorgverleners met pensioen en blijft het zeer moeilijk hen te vervangen. Te veel is te veel. De vakbonden organiseren op 31 januari een betoging. 18.000 mensen nemen er aan deel. De dienstverlening in de zorgsector wordt herleid tot een zondagsbezetting. ([De Tijd](#)) De vakbonden hopen op een nieuw sociaal akkoord voor de sector. ([ACLVB](#))

RAPPORT OVER DE RESULTATEN VAN HET SECTORAAL OVERLEG IN 2021-2022

De FOD WASO publiceerde het [vierde verslag](#) over het tweejaarlijks sectoraal sociaal overleg 2021-22.

ONDERNEMINGSNIVEAU

IDEAL FLOORCOVERINGS

174 jobs staan op de helling in het bedrijf in Wielsbeke. De onderhandelingen voor een sociaal plan verlopen stroef. Het personeel staakt om druk uit te oefenen. Tussen vijf en tien staat er een stakerspost aan de poorten van het bedrijf. ([Focus/WTV](#)) Na zes dagen kwam een compromis uit de bus. ([Focus/WTV](#))

MESTDAGH

Van onrust vorige week tot staking deze week. De vakbonden blokkeren het centraal magazijn van Gosselies en 40 winkels worden gesloten uit protest tegen de overname van het merk door Intermarché die de winkels wil laten uitbaten door franchisenemers. ([Le Soir](#) en [CNE](#))

LUCHTVAART

SPANJE

De werknemers van de 16 geprivatiseerde luchthaventorens zijn van plan elke maandag van januari en februari te staken omwille van het economisch verlies van meer dan 16% van hun salaris. ([InSpanje](#) en [Crisis24](#))

BRUSSELS AIRLINES

De piloten dreigen in een brief aan de directie om iedere zondag tussen 26 februari en 26 maart te staken ondanks de aanbeveling van het verzoeningsbureau om verder te overleggen. Het geschil gaat voor de ene over de interpretatie en voor de andere over een heropening van bestaande akkoorden over besparingen in het verlieslatend bedrijf. ([Business AM](#))

LUCHTRUIM

Een nationale staking van de luchtverkeersleiders is niet alleen een probleem voor de vluchten met vertrek of aankomst in een land, maar ook voor de vluchten over dat land voor vliegtuigen die opstijgen en landen in een ander land. Ryanair klaagt deze situatie aan n.a.v. de staking in Frankrijk op 31 januari en beroept zich daarvoor op het principe van de Europese interne markt. ([BFM](#))

Commentaar.

We zijn benieuwd of Ryanair deze zaak zal laten escaleren tot bij het Hof van Luxemburg. Dat Hof heeft zich al moeten uitspreken in gelijkaardige (maar niet identieke) gevallen van

belemmering van het intracommunautair handelsverkeer. Specialisten denken al aan het arrest Schmidberger, het arrest Viking en het arrest Laval.

LUCHTHAVEN VAN CHARLEROI

Omdat de werkgever verworven rechten wil inkorten heeft de CNE een stakingsaanzegging betekend die ingaat op 14 februari. ([Sudinfo](#))

RYANAIR

Onder druk van de vakbonden van het cabinepersoneel die dreigen met twee dagen staking per maand om het Belgisch arbeidsrecht te doen toepassen heeft de directie een onderhandelingsvoorstel voorgelegd. Over de inhoud werd niets gecommuniceerd. ([Le Soir](#))

EASYJET

Vakbond FNV dreigt met een staking onder het cabinepersoneel in de drukke meivakantie, als de Britse budgetmaatschappij niet snel met de bond wil praten over meer loonsverhoging. ([LuchtvaartNieuws](#)) De inzet is niet alleen de loonsverhoging maar ook de erkenning van FNV als onderhandelingspartij. ([Het Parool](#))

FRANKRIJK

NATIONALE ACTIES TEGEN DE PENSIOENHERVORMING

Bij monde van de premier, Elisabeth Borne, laat de regering weten dat de hervorming van de pensioenen niet meer onderhandelbaar is. De Franse burgers kwamen op 31 januari voor de tweede keer massaal op straat (1,3 miljoen volgens de politie, 2,8 miljoen volgens de vakbonden). De stakingscijfers dalen: op 31 januari telde men op 100 de spoorweglieden 36,5% stakers tegen 46% op 19 januari. De Fransen bereiden zich voor op storingen van het treinverkeer op 7 februari. ([Le Parisien](#)) Ook de energiesector zal op die dag getroffen worden. Mogelijks wordt ook nog op 11 februari gestaakt. ([L'internaute](#))

Een tiental linkse burgemeesters, waaronder die van Parijs, gaven gehoor aan de oproep van communist Fabien Roussel om hun stadhuizen op 31 januari enkele uren te sluiten. Dit lijkt op een politieke lock out. ([Le Parisien](#))

NEDERLAND

STREEKVERVOER

Het streekvervoer gaat vanaf volgende week maandag opnieuw landelijk staken, deze keer vijf dagen achtereen. Dat melden vakbonden CNV en FNV, nadat werkgevers niet hadden gereageerd op hun ultimatum. ([AD](#))

STEDEN

Vanaf dinsdag 31 januari staken ambtenaren van Stadsbedrijven/Gemeente Utrecht voor loonsverhoging. De stakingen hebben invloed op het ophalen van afval, het schoonhouden van de straten, de openingstijden van de afvalscheidingsstations (*nvdv* toch wel een mooier woord dan onze containerparken) , de groenwerkzaamheden en de havendienst. ([CMUtrecht](#)) Ook in Den Haag worden de straten niet schoongemaakt. ([Omroep West](#))

UK

STAKINGSGOLF

De stakingsgolf houdt aan. Zo zijn zo'n duizend Britse douaniers van plan vier dagen te staken tijdens de schoolvakantie in februari. ([HLN](#)) Woensdag 1 februari gingen 500.000 leraren, universitaire medewerkers, treinconducteurs en buschauffeurs in staking. ([BBC](#)) De vakbonden van Royal Mail dreigen met staking half mei. ([MSN](#))

RECHT OP STAKEN

De Britse TUC roept zijn leden op om op 1 februari op te komen tegen de plannen van de regering voor een minimum dienstverlening en de opvordering van werknemers als een aantasting van het stakingsrecht. ([TUC](#))

DUITSLAND

DEUTSCHE POST

Geen verandering t.o.v. vorige week. Vakbond Ver.di eist een "noodzakelijke, rechtvaardige en maakbare" loonsverhoging van 15% ([Ver.di](#)) en organiseert omdat de onderhandelingen geen resultaat leveren waarschuwingsstakingen van 1 dag (Warnstreiks) in verschillende regio's. ([News.de](#))

199

EUROPA

De Commissie heeft de procedure ingezet voor een aanbeveling van de Raad om de sociale dialoog verder te versterken en te bevorderen met concrete maatregelen op nationaal en EU-niveau. Het voorstel is de start van een lange procedure. ([Europese Commissie](#))

NATIONALE ARBEIDSRAAD

AANVULLENDE PENSIOENEN

[CAO nummer 163](#) (met bijhorend [advies nummer 2.346](#)) bevat een kader voor de harmonisering van de sectorale aanvullende pensioenen tussen arbeiders en bedienden. De nieuwe cao biedt een oplossing voor één geval van afbakeningscomplexiteit, nl. wanneer een werkgever onder het bevoegdheidsgebied valt van drie paritaire comités: een voor de bedienden en twee of meer voor de arbeiders. ([samenvatting](#))

FIETSVERGOEDING

De suppletieve [cao nummer 164](#) legt een fietsvergoeding voor het woon-werkverkeer (0,27 euro per km) vast. De regeling geldt alleen voor sectoren en bedrijven van de privésector waar dergelijke vergoeding nog niet bestaat. Wie alles wil weten over de visie van de NAR over het fietsgebruik kan nog [advies 2.343](#) en [advies 2.351](#) lezen.

ECOCHQUES

In [advies 2344](#) wordt de lijst van producten en diensten die met ecocheques aangekocht kunnen worden aangevuld.

WINSTEN

Een [studie van de Nationale Bank](#) (NBB) toont aan dat er grote verschillen zijn in de economische resultaten en de winstgevendheid van de ondernemingen. De NBB hanteert het criterium van de vereenvoudigde brutomarge voor de winstgevendheid. Er is ook een groot verschil tussen de sectoren. De marges in 2022 zijn voor bijna alle sectoren een stuk lager in 2022 dan in 2021. De modale onderneming kan de stijging van de exploitatiekosten niet doorrekenen in haar prijzen.

SECTORAAL OVERLEG

PC 140.03

Vakbondscentrales en werkgevers van logistieke bedrijven bereikten donderdagmorgen een sociaal akkoord voor arbeiders waarmee twee shiften van 12 uur mogelijk worden in het weekend. ([Trends](#))

SOCIOPROFIT

Het personeel van de socioprofitsectoren gaan staken en betogen op 31 januari om de eis om meer te investeren in personeel kracht bij te zetten. ([ACLVB](#))

CAO VAKBONDSAFVAARDIGING – TOEPASSINGSGEBIED BEPERKT TOT HET GEBAREMISEERD PERSONEEL – TUSSENKOMST VAN DE RECHTER

Het toepassingsgebied van de cao betreffende de vakbondsafvaardiging, gesloten in het paritair comité voor de bedienden van de chemie (PC 207) is beperkt tot de bedienden met een functie die in de sectorale functieclassificatie voorkomt. Kaderleden zijn dus uitgesloten. In 2021 oordeelde het arbeidshof te Antwerpen dat deze beperking een discriminatie is. Bijgevolg, zo staat in het arrest van het arbeidshof, is die beperking nietig.

In een [arrest van 12 december 2022](#) vernietigt het Hof van Cassatie het arrest van het arbeidshof met als motivering dat de arbeidsgerechten geen rechtsmacht hebben om kennis te nemen van de collectieve geschillen die kunnen rijzen m.b.t. de toepasselijke arbeidsovereenkomsten.

Commentaar

Met dit arrest spreekt het Hof van Cassatie zich niet uit over de vraag of de uitsluiting van niet-gebaremiseerd personeel geoorloofd is of niet. Het zegt alleen dat de rechter niet kan tussenkomen in de inhoud van een collectieve arbeidsovereenkomst. Een logische uitspraak als je weet dat de vakbonden een akkoord dat ze zelf onderhandeld en ondertekend hebben voor de rechter betwisten.

ONDERNEMINGSOVERLEG

ACTION

Vakbonden en directie sloten begin januari een cao die verkopers die maximaal 28 uur per week werken de mogelijkheid geeft om vier dagen per week te werken. Na enkele weken blijkt dit een succes te zijn. ([De Morgen](#))

GEZONDHEIDSZORGEN IN BRUSSEL

Het gemeenschappelijk vakbondsfrent kondigt een staking en manifestatie aan van het personeel van de socioprofit van Brussel.

BRANDWEER

Een duizendtal brandweermannen manifesteert vrijdag in Brussel en dat zorgt voor verkeershinder. Met de manifestatie willen ze druk uitoefenen op de ministerraad om hun statuut veilig te stellen. ([De Tijd](#))

IDEAL FLOORCOVERINGS

Omdat de onderhandelingen over een sociaal plan moeizaam verlopen beslisten de werknemers op donderdag 26 januari te staken. ([Focus/WTV](#))

JANSSEN PHARMACEUTICA

De werkgever riep de ondernemingsraad samen om de intentie mee te delen om 200 banen te schrappen. ([VRT](#))

INTERMARCHÉ

De groep Mestdagh werd overgenomen door Intermarché die het bedrijf wil doen over gaan tot een franchisemodel. Er heerst onrust omdat de vakbonden niet overtuigd geraken dat er juridische garanties zijn dat het personeel zijn arbeidsvoorwaarden zal behouden. ([Retail Detail](#))

EPICURA

Het personeel van de ziekenhuizen van Hornu en Baudour gaat twee dagen in staking omdat de werkdruk te hoog is. ([RTBF](#))

AG INSURANCE

N.a.v. een conflict rond het "onrechtmatig" ontslag van drie bedienden dreigen de vakbonden met een staking op donderdag op 2 februari. ([GVA](#))

LUCHTVAART

BRANDENBURG

Door een staking van één dag van het beveiligings- en grondpersoneel van de luchthaven Brandenburg werden de passagiersvluchten van en naar Berlijn geschrapt. Vakbond Ver.di had de staking aangekondigd vanwege stukgelopen loononderhandelingen. ([Luchtvaart Nieuws](#))

DÜSSELDORF

Vanwege stukgelopen cao-onderhandelingen heeft de vakbond Ver.di het grondpersoneel van de luchthaven van Düsseldorf opgeroepen tot een dag staking. ([Luchtvaart](#))

TAP PORTUGAL

De aangekondigde zevendaagse staking van het cabinepersoneel van TAP Portugal ging woensdag niet door. De leden van vakbond SNPVAC hebben op maandag in meerderheid ingestemd met een pakket arbeidsvoorwaarden, dat de maatschappij had voorgesteld. ([Luchtvaart Nieuws](#))

FINNAIR

De Raad van Bestuur van Finnair heeft laten weten een financiële vergoeding toe te kennen aan de werknemers als dank voor de loonoffers die zij de komende drie jaar brengen tijdens de reorganisatie. Een voorwaarde is wel dat Finnair de winst uit bedrijfsvoering haalt. ([Luchtvaart Nieuws](#))

NEDERLAND

FOKKER ELMO

Bij Fokker Elmo in Hoogerheide dreigt een staking nu blijkt dat collega's van Fokker Landing Gear in Helmond een hogere vergoeding is beloofd als ze na sluiting van hun fabriek in Papendrecht gaan werken. ([HLN](#))

GEMEENTEAMBTENAREN

Gemeenteambtenaren van verschillende gemeenten gaan vanaf dinsdag staken. Het gaat om ambtenaren die werken voor de stadsreiniging, zoals vuilnismannen, maar ook buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) en medewerkers van gemeentekantoren. De stadsreiniging in Almere geeft dinsdag de aftrap en legt twee dagen het werk neer. De gemeenten boden een loonsverhoging van 5 procent op 1 februari en nog eens 3 procent per 1 april 2024. FNV wil daarentegen een loonsverhoging van 12 procent voor één jaar. Ook eist de vakbond automatische prijscompensatie in de cao voor 2024. ([De Telegraaf](#))

STREEKVERVOER

Er nog altijd geen loonakkoord: de werkgevers bieden een loonsverhoging aan van 8% en nog andere maatregelen die 3% kosten terwijl de bonden voor meer loonsverhoging gaan, een goede ouderenregeling en minder werkdruk. Het plan van de vakbonden bestaat in 5 dagen staking vanaf 6 februari in heel Nederland. De vakbonden verwachten dat die week geen enkele bus rijdt. ([RTV Utrecht](#)) De werkgevers zijn aan zet ([FNV](#)) maar die dreigen hun cao-bod in te trekken wanneer de stakingen doorgaan. ([OV nieuws](#))

OWASE

[OWASE](#) is een klein interprofessioneel regionaal samenwerkingsverband tussen een aantal bedrijven op het gebied van personeel. In de OWASE-CAO staat welke arbeidsvoorwaarden van toepassing zijn voor alle werknemers die werken bij bedrijven die lid zijn van de vereniging. Werknemers liggen al maanden in de clinch met hun directies over de nieuw te vormen cao. Het loonbod van de OWASE-werkgevers ligt tot nu toe ver onder het door de bonden gewenste niveau, wat al tot zes eerdere stakingsdagen leidde. ([RTV Oost](#))

FRANKRIJK

NATIONALE ACTIES TEGEN DE PENSIOENHERVORMING

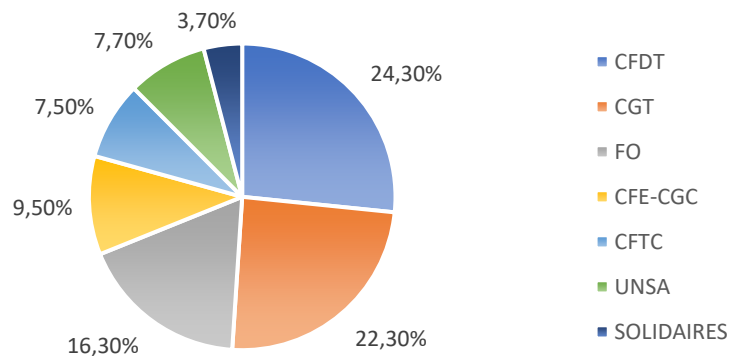
Het land bereidt zich voor op nationale acties op 31 januari. De acties zullen voorspelbaar voelbaar zijn in de sectoren met bijzondere pensioenregimes zoals de havens, de energie en de scholen. De vakbonden van het openbaar vervoer en raffinaderijen kunnen niet wachten en roepen hun leden op te staken vanaf 26 januari, maar na een dag zijn de stakingen afgelopen. De actievoerders warmen zich op om te staken tijdens de vakantieperiode in de maand februari. Slecht nieuws voor de wintersporters: de skiliften zullen op de dagen van de nationale stakingen niet werken. (Alle Franse media)

GENEESHEREN-GENERALISTEN

Het syndicaat van de generalisten roept zijn leden op om overuren te weigeren om de toekomst van het beroep veilig te stellen. (([JIM](#)))

VAKBONDEN

In december 2022 vonden de *élections professionnelles* (wat wij sociale verkiezingen noemen) plaats ([SaisirPrudhommes](#)) met als resultaat dat de CFDT zijn lichte voorsprong op de CGT consolideert. ([Les clés du social](#))

Figuur 12: uitslag van de sociale verkiezingen in Frankrijk

DUITSLAND

DEUTSCHE POST

Vakbond Ver.di heeft medewerkers opgeroepen om donderdag en vrijdag het werk neer te leggen om de eis van 15% loonsverhoging loon kracht bij te zetten. ([Ver.di](#))

UK

AMAZON

Werknemers van Amazon zullen woensdag voor het eerst in het Verenigd Koninkrijk staken tegen de onlinegigant uit protest tegen de lonen. ([BBC](#))

CIVIL SERVANTS

Op 1 februari zal de UK getroffen worden door een brede stakingsbeweging van 100.000 'civil servants' (onderwijzers, ambtenaren, spoorwegpersoneel) voor betere loon- en arbeidsvoorwaarden. ([BBC](#)) De 'nurses' zullen twee dagen staken en de ambulanciers hebben een stakingskalender die reikt tot in maart. ([inews](#))

BANK OF ENGLAND

De Bank of England heeft het vooruitzicht van een staking vermeden door met de vakbondsleiders een loonsverhoging voor het personeel overeen te komen die onder de inflatie ligt. Werknemers krijgen dit jaar een loonsverhoging van 3,5 procent en een eenmalige salarisverhoging van 1 procent in een overeenkomst die door de vakbond Unite is gesloten. ([msn](#))

SPANJE

GEZONDHEIDSZORG

In meerdere Spaanse regio's wordt de komende tijd gedemonstreerd en gestaakt om verbeteringen in de sector. ([In Spanje](#))

ITALIË

BENZINESTATIONS

Drie vakbonden – Faib, Fegica en Figisc/Anisa – hebben tot de staking opgeroepen. Hun onvrede kadert in maatregelen die de Italiaanse regering nam om tankstations te controleren op mogelijk ongerechtvaardigde prijsverhogingen. Ook moeten de uitbaters de gemiddelde prijzen in de regio afficheren. De bonden vinden dat de maatregelen de uitbaters straffen, maar de consumenten niet helpen. Automatische benzinestations en benzinestations uitgebaat door de raffinaderijen blijven allicht open. ([Nieuwsblad](#))

TURKIJE

BEKAERT

Bekaert-werknemers in Izmit in Turkije krijgen 84% loonopslag na 17 dagen staking.
([Industrial](#))

SECTORAAL OVERLEG

PC 200

Vanaf 1 januari 2023 wordt in PC 200 een sectoraal aanvullend pensioenplan ingevoerd voor de bedienden actief in de bouwsector. ([cao 8 december 2022](#)) Het is de bedoeling dat op termijn arbeiders en bedienden hetzelfde aanvullend pensioen genieten.

VAKBOND IN MOEILIKHEDEN

ABVV LUIK-HUY-WAREMME

De afdeling ABVV van Luik-Huy-Waremme heeft de procedure Renault ingezet met de intentieverklaring om 34 werknemers van de werkloosheidskas te ontslaan. De vakbond wordt geconfronteerd met minder inkomsten dan gedacht. De vakbond schatte merkwaardig genoeg het aantal werklozen in de streek op 35.000 à 40.000 terwijl zij 'slechts' met 10.000 zijn. ([RTBF](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

BEWELT

Bij maatwerkbedrijf Bewelt in Pelt is maandag 16 januari een spontane staking uitgebroken. De 85 maatwerkers kregen afgelopen vrijdag te horen dat de vestiging in Pelt op 1 april sluit, en dat ze in andere vestigingen aan de slag moeten. Maar dat zien de werknemers niet zitten.

CORA

De 300 personeelsleden hebben op woensdag de hele dag gestaakt uit protest tegen de beslissing van de directie om 40 bewakingscamera's te installeren. Werkgever en vakbonden sloten een compromis dat er lokaal onderhandeld (sic) zou worden voordat camera's worden geïnstalleerd. ([HR Square](#))

THALYS

Het personeel van Railrest, dat de catering verzorgt op de Thalys-treinen, legt vrijdag het werk neer uit protest tegen het ontslag van een vakbondsafgevaardigde. Een staking zonder impact volgens de directie. ([BRUZZ](#))

MESTDAGH

Vijf Brusselse winkels van Intermarché by Mestdagh hielden vanochtend hun deuren gesloten. De vakbond CNE klaagt onder meer over het feit dat te veel Intermarché-producten

voorzien moeten worden van tweetalige etiketten. Het kan niet zijn, volgens de CNE, dat de werkgever hiervoor beroep doet op een onderaannemer zonder overleg. ([Trends](#)) Daarnaast lijkt het dat de werknemers het Intermarché-model (franchising) niet te aanvaarden. ([Gondola](#))

AGFA

De vakbonden en directie staan voor de uitdaging om sociale vrede te bewaren in een bedrijf dat aankijkt tegen krimpende omzet, heel wat besparingen achter de rug heeft, afdelingen afgestoten heeft en nog altijd verlieslatend is. ([De Tijd](#))

FRANKRIJK

Frankrijk is de kampioen in staken. ([Euronews](#)) Hoe komt dat? De uitleg van professor Frederik Dhondt. ([Quest](#)).

INTERPROFESSIELE STAKING VAN DONDERDAG 19 JANUARI

Jeudi noir. Jeudi de galère. 1,12 miljoen Franse burgers betoogden donderdag tegen de pensioenhervorming. Ze protesteerden tegen het optrekken van de pensioenleeftijd van 62 naar 64 jaar. Het gemeenschappelijk front van acht vakbonden kondigde een nieuwe actiedag aan op dinsdag 31 januari. ([Le Monde](#)) De SNCF, het onderwijs en de energiesector publiceerden precieze (hoge) stakingscijfers. ([BFM](#))

Figuur 13: de perfecte betoging. ([video](#))

SCHNEIDER ELECTRIC

De vakbonden roepen de 15.000 werknemers om gedurende drie dagen te staken voor een degelijke loonsverhoging. ([Le Figaro](#))

NEDERLAND

Een goed draaiende economie en de hoge inflatie vormen een cocktail. Er is nog geen einde aan harde confrontaties. Werkgevers spelen het hard. Nederland staat voor een stakingsgolf. ([NPO Radio1](#)) 2023 wordt het jaar van de stakingen. ([WNL](#))

FNV

Terwijl vakbond FNV al maandenlang hard actie voert voor lonen die meestijgen met de inflatie, heeft de bond zelf voor komend jaar een loonkostenstijging van 2 procent begroot. Het leidt tot onvrede onder het vakbondspersoneel. ([Volkskrant](#))

UITZENDARBEID

Eind vorige jaar sloten vakbonden en werkgevers de nieuwe cao. Met het akkoord wordt weer stap gezet naar een gelijkwaardige positie. Belangrijkste punten van het akkoord: ervaring telt mee bij inschaling, betere vergoedingen, toeslagen en periodieken en een langere termijn voor het opeisen van een transitievergoeding. ([FNV](#))

UNIVERSITAIRE ZIEKENHUIZEN

Krachtens een cao stijgen de lonen van alle medewerkers met ruim 10% loon in 2023. Deze afspraak komt in de plaats van een vorig akkoord dat voorzag in een automatische looncompensatie maar die niet voor iedereen van toepassing was. ([FNV](#))

OPENBAAR VERVOER

De sociale onrust ebt niet weg in het openbaar vervoer. Deze week was er weerom een staking van duizenden buschauffeurs, machinisten en conducteurs van regionale treinen. ([RTL](#)) De actie had voor effect dat de helft van de bussen niet reed. ([West](#)) De kans is groot dat er volgende week opnieuw gestaakt wordt. ([OVPRO](#)) Door al die problemen steeg de vraag naar deelauto's. ([Lijmunder Courant](#)) Ook de taxibedrijven profiteren van de situatie. ([1Limburg](#))

DRANKGROOTHANDEL

Vakbonden en werkgevers van de drankindustrie en -groothandels onderhandelen over een automatische looncompensatie en een minimumloon van 14 euro per uur. FNV, de grootste vakbond, dreigt met een staking. De andere vakbond, CNV, wacht op een beter voorstel van de werkgevers. ([De Limburger](#) en [FNV](#))

DROGISTERIJEN

FNV roept de drogisterijmedewerkers op om op vrijdag 20 januari te staken voor een echte loonsverhoging. ([FNV](#)) Laatste vrijdag waren ongeveer 100 op de 500 winkels van Etos dicht. ([Retailtrends](#))

POSTNL

De chauffeurs aangesloten bij FNV staken op donderdag en vrijdag tegen het akkoord gesloten door de werkgever en twee andere vakbonden (zie vorige week). ([FNV](#)) Belangrijk

om weten is dat de rechter verbodt dat er meer dan 25 procent van de vrachtwagenchauffeurs zou staken. Binnen de grenzen die een rechter hen heeft opgelegd. Uiteindelijk hebben slechts 20 van de 850 chauffeurs het werk neergelegd. ([NU](#))

ZORGPERSONEEL

Vakbonden FNV en CNV stappen naar de rechter omdat ze vinden dat het te lang duurt voor de overheid met een post-covidcompensatie komt. Een groep zorgmedewerkers die in de eerste golf corona kreeg, is nog steeds ziek en zit inmiddels in de ziektewet. Daarvoor moeten zij gecompenseerd worden door de overheid, vinden de bonden. ([RTL](#))

STADSREINIGING

Volgende week dinsdag en woensdag wordt er door de stadsreiniging in Almere geen huisvuil opgehaald als aftrap voor een landelijke staking, o.m. voor een loonsverhoging van 12%. ([FNV](#))

DUITSLAND

DEUTSCHE POST

De vakbond Verdi heeft 15.000 werknemers in de sorteercentra voor brieven en pakjes van Deutsche Post aangezet om donderdagavond en vrijdag het werk neer te leggen. De staking kadert in de lopende loononderhandelingen. ([DW](#))

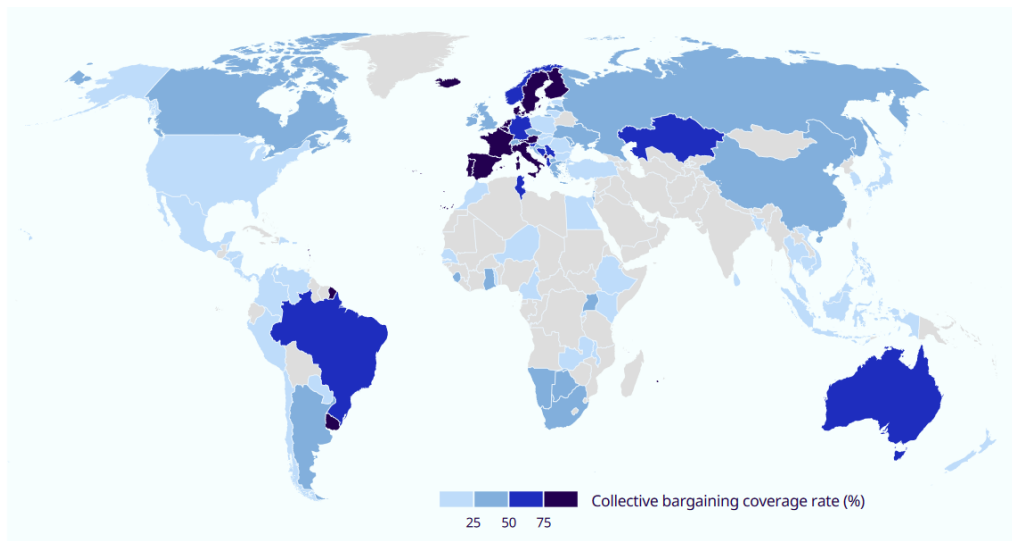
UK

Elke dag wordt er wel ergens gestaakt in de openbare diensten. De ene pers publiceert een overzicht ([BBC](#)), de andere details ([iNews](#))

ONDERWIJS

Naar verwachting gaan 23.400 scholen in Engeland en Wales geraakt worden door een staking van de leraren voor hogere lonen op 1 februari. ([The Guardian](#) & [ITV](#))

FIGUUR VAN DE WEEK

Figuur 14: collective bargaining coverage around the world (percentage) (ILO [Social Dialogue Report 2022](#))

INTERPROFESSIONEEL OVERLEG

NATIONALE ARBEIDSRAAD

De sociale partners bereikten net voor het kerstverlof in alle discretie eenparige standpunten in de Nationale Arbeidsraad (NAR) over drie thema's:

- de maximale opzegtermijn bij ontslag door de werknemer,
- de actualisering van de regelgeving sociale verkiezingen
- en de datum van de volgende sociale verkiezingen (13-26/5/2024). ([NAR](#))

NB. Voor een jaaroverzicht 2022 van de activiteiten van de NAR zie de samenvatting door de voorzitter op [LinkedIn](#).

SECTORAAL OVERLEG

AANVULLEND PARITAIR COMITÉ VOOR BEDIENDEN

De bedienden van de land- en tuinbouw ressorteerden tot eind 2022 onder het aanvullend paritair comité voor de bedienden (PC 200). Op 1 januari 2023 zijn zij overgegaan naar het paritair comité PC 144 en PC 145. ([KB 22 november 2022](#)) Er was al een precedent: op 1 april 2021 vervoegden de bedienden van de stoffering en houtbewerking reeds het PC 126, het paritair comité dat bevoegd is voor de arbeiders van deze sector. ([KB 28 maart 2021](#))

212

HAVENARBEID

De wet-Major (1972) gebiedt dat in het havengebied de werkgevers enkel met erkende havenarbeiders mogen werken. In oktober 2022 vernietigde de Raad van State deze erkenningsregeling van havenarbeiders, onder meer omdat de samenstelling van de erkenningscommissie onvoldoende waarborgen bood voor onpartijdigheid. Een juridische aanpassing zet deze regeling opnieuw op de rails. De erkenning gebeurt nu niet meer autonoom door de partijen zelf maar door de overheid op advies van deze partijen. ([KB 21 december 2022](#), [BS 6 januari 2023](#)) ([GVA](#))

ONDERNEMINGSOVERLEG

GEVANGENISSEN

Woensdag vond een 24-urenstaking plaats in de gevangenissen over het ganse land voor betere loon- en arbeidsvoorwaarden zoals die volgens de bonden beloofd geweest zijn. ([alle media](#)) 50% van het personeel neemt deel aan de staking. ([RTBF](#)) In Brussel zou dat 80% zijn. ([BRUZZ](#))

POLITIE

Omdat de onderhandelingen over het feitelijk vervroegd pensioen niet geleid hebben tot een akkoord mogen we ons verwachten aan een staking vanaf 27 januari. ([7sur7](#))

TEC

Spontane staking van de buscontroleurs in de regio Luik-Verviers tegen een reorganisatie van de diensten ([RTBF](#))

LUCHTHAVEN VAN LUIK

CSC en FGTB organiseerden woensdag 11 januari een staking om de druk te verhogen tegen de duurzaamheidsnormen die de overheid wil opleggen. Zij vrezen dat bedrijven zoals FedEx hun activiteiten volledig gaan delokaliseren. Volgens sommigen werkt die actie averechts ([La Libre](#))

BPOST

Een verandering in de organisatie waardoor volgens de werknemers de werkdruk zal toenemen is de reden van een tweedaagse staking van het kantoor van Keerbergen. Vakbonden en directie zitten aan tafel op zoek naar een oplossing. ([VRT](#)) Vrijdag vonden de partijen een compromis. ([ROBTV](#))

EPICURA

Het algemeen ongenoegen van het personeel van de ziekenhuis Epicura te Hornu en Baudour ontspoorde in een staking. ([Trends](#))

OOSTENDE

De vakbonden hebben het stads- en OCMW-personeel van Oostende opgeroepen om maandag 11 niet te werken. De staking draait rond de personeelsvermindering met 3,5 procent en rond de fusie van ziekenhuizen. ([VRT](#))

DUITSLAND

VERF- EN LAKINDUSTRIE

Er is een akkoord bereikt over de loonsverhoging voor de ongeveer 150.000 werknemers in de verf- en lakindustrie. De lonen in het westen van het land stijgen vanaf 1 januari 2023 met 5% en een jaar later met nog eens 2,6%. In het oosten komt daar nog eens tien cent bij. Daarnaast is er een belasting- en premievrije inflatiecompensatie van 600 euro. ([Industriegewerkschaft](#))

In de tweede onderhandelingsronde voor de ongeveer 1.100 werknemers van netbeheerder 50 Hertz zijn de vakbond IGBCE en de werkgever een inflatie-uitkering van € 3.000 overeengekomen, waarvan € 2.000 in december 2022 en de resterende € 1.000 in december 2023. De lonen zullen op 1 januari 2023 met 5% stijgen en op 1 januari 2024 nog eens met 3%. De looptijd van de cao is 24 maanden.

FRANKRIJK

MEDISCHE LABO'S

Het ziet ernaar uit dat de staking van de medische labo's tegen het ontwerp van nieuw financieringsplan zal duren van 9 tot 15 januari. ([FrancelInfo](#)) Op 10 januari ondertekenden de partijen een compromis. ([La Dépêche](#))

PENSIOENEN

Als het pensioenstelsel hervormd wordt zoals de regering het voorstelt zal de pensioenleeftijd opgetrokken worden van 62 naar 64 jaar. Dat is maar een van de maatregelen. De vakbonden reageren met de aanzegging van een staking en betoging op donderdag 19 januari. ([Le Monde](#)) CGT Pétrole dreigt zelfs met 3 stakingsdagen. ([RTBF](#)) De SNCF voorziet grote problemen. ([L'Internaute](#)). Men vreest voor een 'zwarte donderdag' ([RTL](#)) en vergelijkt het sociaal protest met andere grote collectieve acties in het verleden. ([BFM](#))

OPENBAAR VERVOER

De CGT roept de werknemers van de RATP op om donderdag opnieuw te staken en zo de onderhandelingen voor hogere lonen onder druk te zetten. ([Le Figaro](#)) Toch was er weinig hinder voor de reizigers. ([L'Internaute](#))

OLYMPISCHE SPELEN

Er is nog veel werk aan de winkel voor de organisatie van de olympische spelen in 2024 in Parijs. Het Rekenhof roept op tot een constructieve sociale dialoog om roet in het eten te vermijden. ([Le Monde](#))

214

NEDERLAND

2023 wordt een heet cao-jaar. ([CNV](#))

VAKBONDSTIENTJE

Dit is een variante van onze syndicale premie. Sinds 1966 betalen de leden van AWWN (een interprofessionele dienstverlener voor werkgevers) een werkgeversbijdrage aan de vakbonden FNV en CNV Vakmensen. Elk jaar wordt die bijdrage overeengekomen. Voor 2023 bedraagt die 22,71 euro per tewerkgestelde werknemer, dus aangesloten of niet aangesloten bij een vakbond. ([AWVN](#))

TREIN, TRAM, BUS

De stakingen bij regionale vervoerders Arriva en Keolis worden vanaf vrijdag 13 januari doorgezet omdat de werkgevers niet willen ingaan op de eis van de vakbonden: 14% hoger loon over een periode van 1,5 jaar. ([Treinreiziger](#)) ([CNV](#))

De vakbonden roepen het personeel werkzaam bij Qbuzz MM Dordrecht op om op maandag 16 januari te staken. ([CNV](#))

GEMEENTEN

Gemeentebtenaren leggen op initiatief van de FNV eind deze maand het werk neer om zo een loonsverhoging van 12% in 2023 en automatische prijscompensatie af te dwingen. Een ultimatum van de vakbond aan de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten die 11% verhoging over twee jaar voorstelt. ([ED](#))

BANDEN- EN WIELENBRACHE

FNV Metaal, CNV en De Unie sloot een akkoord met de VACO voor de ruim 7.000 werknemers in de Banden- en Wielenbranche. De loonsverhoging bedraagt 9% structureel. De loonsverhoging in de jeugdschalen loopt op van 12% tot maximaal 33%. ([FNV](#))

POSTNL

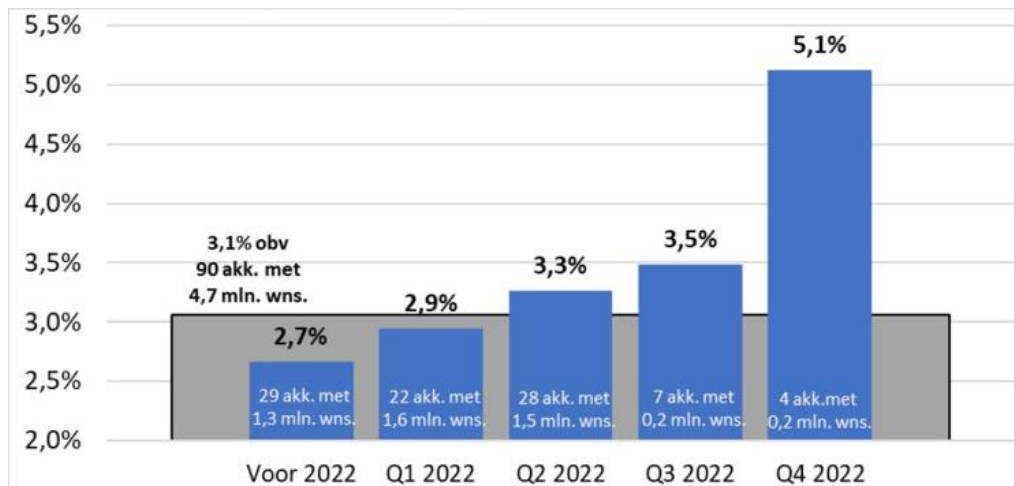
PostNL, het grootste post- en pakkettenbedrijf van Nederland, probeert zonder FNV, de grootste vakbond, een nieuwe cao voor 2023-2024 af te sluiten. Eerst had de werkgever eenzijdig, zonder de vakbonden, een loonsverhoging toegekend in 2022. Op 6 januari sloot PostNL een akkoord met twee vakbonden, BVPP en CNV, zonder FNV daarbij uit te nodigen. Dat akkoord houdt een loonstijging in van 9,5% in totaal vanaf 1 april 2022 en een eenmalige premie van 1,5% van het jaarsalaris op 1 april 2023. ([PostNL](#)) Dat vindt FNV onvoldoende en eist een minimumloon van 14 euro per uur. En een automatische aanpassing van de lonen aan de inflatie. De vrachtwagenchauffeurs leggen vrijdag 14 januari het werk neer. ([FNV](#)) PostNL liet weten dat de staking een beperkt effect had. ([Logistiek](#))

ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN

Er is akkoord gegaan met de loonsverhoging van 10,24% over het jaar 2023 (6% in januari, 4% in november). ([FNV](#))

LOONAKKOORDEN 2022

De gemiddelde cao-loonstijging bedraagt in 2022 3,1% op jaarbasis (grijze staaf). Achter dit gemiddelde schuilt een opwaartse trend: hoe recenter het kwartaal waarin cao's zijn afgesloten, hoe hoger de cao-loonstijging (blauwe staven). ([AWVN](#)) ([DNB](#))

Figuur 15: contractloonstijging op jaarbasis: gemiddelde (grijze blok) en naar afsluitingsdatum (baluwe staven)

UK

NATIONALE STAKING

Landelijke stakingen blijven het treinverkeer verstoren. Vakbondsleiders pogen een bredere staking te organiseren, waarbij nog meer beroepsgroepen (leraren, ambulanciers, ...) het werk neerleggen om een beter salaris af te dwingen. ([BNR](#)) De vakbonden hebben hun macht terug gevonden. ([Le Monde](#)) Een nationale staking op donderdag 11 januari legt de hulpdiensten plan. ([GVA](#))

UNIVERSITEITEN

Meer dan 70.000 proffen en assistenten aan 150 Britse universiteiten gaan 18 dagen aan een stuk staken in februari en maart. Het sociaal conflict gaat over loon, arbeidsvoorwaarden en pensioenen. ([Reuters](#))

SPANJE

GEZONDHEIDSZORGEN

Wegens verslechtering of instorting van de dienstverlening in ziekenhuizen heerst er sociale onrust onder het personeel van de spoeddiensten in heel Spanje. ([InSpanje](#))

US

STATUUT VAN DE VAKBONDEN EN STAKINGSRECHT

Rechters van het Amerikaanse Hooggerechtshof worstelden dinsdag met een arbeidsgeschil dat de federale bescherming van vakbonden zou kunnen beperken. De hangende vraag is of

werkgevers vakbonden kunnen aanklagen voor het bewust vernielen van bedrijfseigendommen tijdens een staking. ([MarketScreener](#), [SHRM](#) en [LAP](#))

APPLE

De werknemers van de eerste winkel van Apple met een vakbond zijn woensdag begonnen met collectieve onderhandelingen met het management, wat niet alleen een mijlpaal is voor het iPhone-bedrijf, maar voor heel Big Tech. ([CNN](#))

STARBUCKS

Nieuws in 2022 was het snelle tempo waarin Starbucks-café's zich verenigden. Nu, in het nieuwe jaar, lijkt het erop dat de pogingen om Starbucks café's in het hele land bij een vakbond onder te brengen zijn gestrand. ([Labor Union News](#))

LUCHTVAART

RYANAIR BELGIË

ACV Puls legt de werkgever een ultimatum op. De directie krijgt één maand de tijd om in te gaan op de aantal eisen van het cabinepersoneel. Zolang een akkoord uitblijft zal er elke maand twee dagen gestaakt worden. (alle Belgische media)

VERRE LANDEN

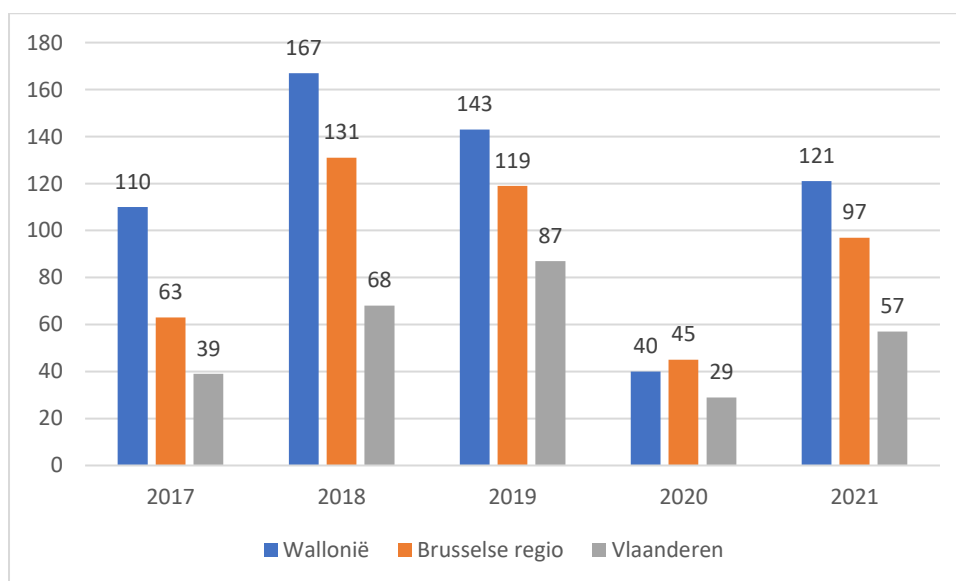
IRAN

Wie oproept tot staken riskeert een lange celstraf. ([RTL](#))

ZIMBABWE

De wetgever beperkt het stakingsrecht in de gezondheidszorg. ([RTL](#))

GRAFIEK VAN DE WEEK

Figuur 16: evolutie van het aantal stakingsdagen per 1.000 werknemers 2017-2021 per regio (bron: Iannis GRACOS, Grèves et conflictualité sociale en 2021. CRISP).

AGENDA VAN HET ONDERNEMINGSOVERLEG IN 2023

In deze rubriek stellen wij de thema's waarvoor in de eerst komende maanden er overleg kan of moet gevoerd worden op ondernemingsvlak. Deze presentatie is beperkt tot een opsomming zonder technische uitleg, waarover trouwens genoeg gepubliceerd werd. Andere maatregelen die in werking traden per 1 januari zijn in een lijst opgenomen van de [FOD WASO](#))

ENERGIEPREMIE

In sectoren met een traditie van ondernemingsoverleg over de loonsverhogingen zal de energiepemie op ondernemingsvlak onderhandeld worden.

DECONNECTIE

Als er geen sectorale cao komt m.b.t. het recht op disconnectie zal het thema op de onderhandelingstafel van de ondernemingen komen. De deadline is **1 april 2023**. Tegen dan moet het arbeidsreglement aangepast worden of een cao gesloten worden.

VIERDAGENWEEK

Op ondernemingsniveau kan men het recht op de vierdagenweek openen a.h.v. een cao. Hiervoor is **geen deadline**.

Variabele ARBEIDSRÖOSTERS

De nieuwe regels inzake de bekendmaking van de deeltijdse variabele arbeidsroosters dienen te zijn opgenomen in het arbeidsreglement. De deadline is **21 augustus 2023**.

Wisselend WEEKREGIME

Om de werknemers toe te laten gebruik te maken van een wisselend regime met *piekweken* en *dalweken* moet het arbeidsreglement worden aangepast. Ook hier geldt er **geen deadline**.

Jaarlijks OPLEIDINGSPLAN

Werkgevers moeten voor **31 maart 2023** een opleidingsplan opgesteld hebben. Vooraf moeten ze de ondernemingsraad nog voor **15 maart e.k.** geraadpleegd hebben.

BONUS

In ondernemingen waar vorig jaar een bonus overeengekomen werd in het kader van cao nummer 90 zal ongetwijfeld de verlening/vernieuwing op de onderhandelingstafel komen. Hier geldt geen deadline maar voor de timing van de onderhandelingen moet men wel rekening houden met de regel die stelt dat de cao maximum kan terugwerken tot een derde van de in het toekenningsplan bepaalde referteperiode.

KLOKKENLUIDERSREGELING

Alle organisaties met meer dan 50 werknemers moeten voorzien in een intern meldingskanaal waar inbreuken tegen een beperkte lijst van regelgevingen gemeld kunnen worden. ([Wet van 28 november 2022](#)). Dit moet gepaard gaan met een duidelijke communicatie die voor "overleg" voorgelegd dient te worden aan de OR, of bij gebrek aan OR aan de SD, of bij gebrek aan SD het CPBW (art. 11, §1 in combinatie met art.7,17°). Deadline: voor ondernemingen met meer dan 250 werknemers: **16 februari 2023**, voor KMO's met 50 tot 249 werknemers: 17 december 2023.

SECTORAAL OVERLEG

GEVANGENISSEN

In alle Belgische gevangenissen wordt gestaakt vanaf dinsdag 10 januari om 22 uur tot woensdag 11 januari om 22 uur voor een herwaardering van de baremaschalen en een echte dertiende maand voor de laagste salarissen. ([De Morgen](#))

LOKAAL OVERLEG

LUCHTHAVEN VAN LUIK

De vakbonden hebben aangekondigd dat het personeel op 11 januari gaat staken om de Waalse regering onder druk te zetten om te investeren in de uitbreiding van de luchthaven. ([Sudinfo](#))

TEC

Een emotionele werkonderbreking op 5 december in de Borinage als reactie op een agressie tegen een buschauffeur. ([Sudinfo](#)).

NEDERLAND

VERBRUGGE

De staking van het personeel van het havenbedrijf te Vlissingen en Terneuzen voor een loonsverhoging die de prijzen compenseert houdt aan. ([Omroep Zeeland](#)) De werkgever dreigde met een sluiting als de staking doorgaat. ([PZC](#)) Maar op 5 januari is er akkoord gesloten met een loonsverhoging rond de 10%. ([Omroep Zeeland](#))

ORGANON

De directie van Organon en vakbond FNV zijn het eens over de nieuwe cao over een loonsverhoging van 6,3%. ([BD](#))

CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK

Het CBS heeft het plan opgevat om de methode om de inflatie te meten te herbekijken.

([AWVN](#))

FRANKRIJK

SOCIAAL OVERLEG EN PROFESSIONELE VORMING

De interprofessionele sociale gesprekspartners hebben 17 voorstellen geformuleerd om de professionele vorming te stimuleren, o.m. door het aanzwengelen van het sociaal overleg over dit thema ([les clés du social](#))

HUISARTSEN

De generalisten (*médecins libéraux*) staken al twee weken voor een opwaardering van hun ereloon en andere maatregelen die hun werk meer aantrekkelijk maken. (alle Franse media)

MEDISCHE LABO'S

Om de overheid te verwittigen dat ze bereid zijn om opnieuw te staken weigeren de medische labo's de resultaten van de Covid-testen door te sturen. Zij contesteren de besparingsmaatregelen die op de onderhandelingstafel met de regering liggen. ([RTL](#))

TREIN, TRAM, BUS

Stakingen van het openbaar vervoer te Montpellier ([franceinfo](#)), Dijon ([franceinfo](#)), Lotharingen ([ICI](#)) en van de toeristenbootjes van Parijs ([franceinfo](#)). De werknemers van het busbedrijf Tice leggen het werk neer. ([Le Parisien](#))

WORLDLINE

De laagste lonen stijgen met 100 euro per maand. Dat bereikten de vakbonden na vele werkonderbrekingen tijdens de laatste vier maanden. Toch ondertekenen zij geen akkoord over het einde van de stakingen omdat de werkgever weigert de uren van staking te betalen. ([Le Figaro](#))

UK

SPOORWEGEN, GRENSBEWAKING, GEZONDHEIDSZORG

Het personeel dat de treinen schoonmaakt staakte meerdere dagen in heel het land (lees: bij de 14 treinoperatoren) voor hogere lonen, gewaarborgd loon i.g.v. ziekte, betere vakantieregeling en waardig pensioen. ([Le Vif](#)) Ook de treinbestuurders legden op 5 januari het werk neer. ([HLN](#)) Het internationaal treinverkeer van Eurostar naar London is ontregeld. ([Spoorpro](#))

Een staking voor loonsverhoging treft de grensbewaking van de havens van Zuidoost Engeland. ([The Guardian](#))

De staking in de gezondheidszorgen kan nog erger worden omdat de artsen in opleiding dreigen met een 72-urenstaking. ([MailOnline](#))

Om uit de impasse te geraken van de sociale onrust komen ministers tussen in de onderhandelingen. Dat is een ommekeer omdat tot nu toe de regering volhield dat het aan de onderhandelaren van het management was om in gesprek te gaan met de vakbonden. ([NieuwsNL](#))

STAKINGSRECHT

De Britse regering sleutelt aan een wet die een minimale publieke dienstverlening invoert. ([BBC](#)) De Engelse vakbondsleider Mick Lynch heeft gedreigd met een nieuwe gecoördineerde golf aan stakingen waarbij mogelijk tienduizenden werknemers het werk neerleggen, o.m. leraren, brandweerlieden en gezondheidsmedewerkers. De Britse premier Rishi Sunak heeft alle vakbondsleiders voor het gesprek uitgenodigd. ([Bloomberg](#))

AMAZON

Op 25 januari zullen de Britse werknemers het werk neerleggen voor een behoorlijke loonsverhoging. ([Reuters](#))

VS

222

WAT BRENGT 2023?

Een veelzeggende kop van een overzicht van de komende sociale onderhandelingen in de VS : *Will 2023 be the "Year of the Strike"?* ([Labor Union News](#))

MICROSOFT

laat voor het eerst in zijn 47-jarige geschiedenis een vakbondsafvaardiging toe in de Verenigde Staten. ([VRT](#))

VERPLEEGKUNDIGEN

Ten minste 12.000 verpleegkundigen van zeven ziekenhuizen in New York City dreigen met een staking nadat hun vakbondscontract eind vorig jaar afliep. Een stakingsdatum is vastgesteld op 9 januari. ([The Guardian](#))

LUCHTVAART

RYANAIR

150 à 200 werknemers van het **Belgisch cabinepersoneel** staken tijdens het laatste weekeinde van 2022 en het eerste van 2023 omdat de werkgever weigert het minimumloon

toe te passen. Dat zou als gevolg hebben dat er 15 vluchten geschrapt moeten worden maar door het inzetten van personeel van andere basissen konden toch zes vliegtuigen opstijgen. Tot verontwaardiging en woede van de actievoerders. De vakbonden vraagt de inspectie om tussen te komen. De piloten dreigen met een solidariteitsstaking. ([De Tijd](#)) Zie ook het [opiniestuk van Hans Elsen, secretaris ACV Puls](#).

Commentaar:

Dit is een boeiende staking voor juristen omdat de grenzen van het stakingsrecht afgetast worden.

In het algemeen zijn stakingen niet nodig om rechten af te dwingen. Een procedure voor de rechtbank kan schade vermijden voor de werkgever, de werknemers en de consumenten. Vakbonden klagen in dit dossier de traagheid van de rechterlijke procedure aan. Deze staking is dus even goed een staking tegen het rechterlijk apparaat. Interessant om weten is dat het [Comité voor de syndicale vrijheid van het Internationale Arbeidsbureau](#) vindt dat dit moet kunnen.

Hetzelfde Comité vindt dat het inschakelen van werknemers van een andere onderneming om het werk voor onbepaalde duur over te nemen van stakers een inbreuk is op het recht op staken. Een uitspraak vol nuances waaruit niet onmiddellijk afgeleid kan worden dat Ryanair tegen het stakingsrecht handelt.

SPANJE

De stakingen bij **Ryanair**, **Air Nostrum** en **Vueling** zorgen voor annulaties en vertraging van de vluchten tijdens de kerstvakantie. ([InSpanje](#))

Het cabinepersoneel van **Ryanair** in Spanje heeft uitgesloten dat de staking wordt verlengd. De staking begon op 8 augustus 2022 en loopt officieel op 7 januari af. Er is geen overeenstemming bereikt tussen beide partijen. ([InSpanje](#))

INTERNATIONAAL

De multinational Sanofi en de vakbonden wereldwijd zoeken naar een modus operandi voor een constructieve samenwerking. ([Industrial!](#))

RECHTSPRAAK

ARBEIDSHOF LUIK (AFDELING NAMEN), 28 SEPTEMBER 2022, **JTT**, 2022, 427

CAO nr. 5 in combinatie met de toepasselijke sectorale CAO bepaalt dat de toewijzing van het aantal mandaten in de schoot van de vakbondsafvaardiging aan elke vakbondsorganisatie afhangt van het aantal leden dat elke vakbondsorganisatie telt binnen de onderneming.

De teksten bepalen niet de wijze waarop het aantal leden geteld moet worden vastgelegd.

In dit specifieke geval moet rekening worden gehouden met de datum van de sociale verkiezingen voor de telling van het aantal leden, gelet op het uitzonderlijk lange tijdsverloop, te wijten aan de gezondheidscrisis, tussen het moment waarop de kiezerslijsten werden vastgelegd en de datum van de verkiezingen.

HOF VAN CASSATIE 12 DECEMBER 2022 ([C.18.0533.F/13](#))

Het Hof stelt dat de werkgever aansprakelijk gesteld kan worden t.o.v. derden voor de gevolgen van een wilde staking met deze woorden:

"Il suit de ces dispositions que les travailleurs ont le droit de grève et que ce droit peut faire l'objet de restrictions.

La décision de faire la grève est susceptible de constituer une faute.

Cette faute est de nature à engager la responsabilité de l'employeur si les autres conditions de l'article 1384, alinéa 3, de l'ancien Code civil, auquel renvoie l'article 3 de la loi du 10 février 2003 relative à la responsabilité des et pour les membres du personnel au service des personnes publiques, sont réunies.

Le moyen, qui repose tout entier sur le soutènement que toute grève, fût-elle fautive, constitue l'exercice d'un droit fondamental qui exclut le lien de subordination, manque en droit."

Deze vier zinnen, zo vermoeden wij, zullen nog heel wat inkt doen vloeien. Zo bijvoorbeeld veronderstelt de tweede zin, m.n. dat staken een fout kan zijn, dat in bepaalde gevallen de aansprakelijkheid van de stakers ter sprake kan komen.

224

LITERATUUR

OVERZICHT SOCIALE CONFLICTEN 2021

Naar jaarlijkse gewoonte publiceert de [CRISP](#) een analyse van de sociale conflicten, nu van het jaar 2021.

EUROPEES OVERZICHT VAN STEUNMAATREGELEN BIJ HERSTRUCTURERINGEN

De [ERM-database van Eurofound](#) over steuninstrumenten voor herstructurering biedt informatie over meer dan 300 maatregelen in de lidstaten van de Europese Unie en Noorwegen. Nationale regeringen, werkgeversorganisaties en vakbonden behoren tot de instanties die steun verlenen aan bedrijven die moeten herstructureren en aan de betrokken werknemers. De steuninstrumenten worden beschreven aan de hand van hun kenmerken, betrokken actoren, financieringsbronnen, sterke en zwakke punten en resultaten. Het doel is regeringen, sociale partners en andere betrokkenen te informeren over welke soorten steun kunnen worden geboden.

INTERNATIONAAL RAPPORT

Het effect van de inflatie en COVID-19 op de lonen en de koopkracht is het onderwerp van een [rapport van de Internationale Arbeidsorganisatie](#).

Google Alert om de geschreven pers te volgen.

België

- FOD WASO: <https://werk.belgie.be/nl/nieuws>
- NAR: <https://cnt-nar.be/nl/pers/persberichten>
- Media : websites van Belgische kranten
- Social media: Twitter en LinkedIn
- <https://abvv-experten.be/werken/>
-

Frankrijk:

- Les clés du social: <https://www.clesdusocial.com/>
- Metis : <https://www.metiseurope.eu/dialogue-social/>
- <http://www.dialogue-social.fr/>
- <https://www.cestlagreve.fr/>
- <https://www.rds.asso.fr>

226

Internationaal

- Eurofound: <https://www.eurofound.europa.eu/news>
- ETUC: <https://www.etuc.org/en/news>
- ETUI: <https://www.etui.org/fr/themes/dialogue-social-et-negociation-collective>
- Industrial Relations Share: <http://www.irshare.eu/>
- <https://www.worker-participation.eu/>.
- ILO : <https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/lang-fr/index.htm>
- IndustriAll: <https://www.industrialunion.org>

Nederland:

- AAVN: <https://www.awvn.nl/>